

วาระพลเมืองเฉลิมพระเกียรติ

ในวโรกาสครบรอบพระชนมายุ 84 พรรษา
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

สงขลาพอเพียง

เรา ร่วมกันสร้างชาติ พึ่งตนเอง ด้วยคุณธรรม
ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

“ร่วมขับเคลื่อนสงขลาไปสู่
ความพอเพียง”

สงขลาพอเพียง

เรา ร่วมกันสร้างชาติ พึ่งตนเอง ด้วยคุณธรรม
ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

เครือข่ายแผนสุขภาพตำบล เครือข่ายแผนสุขภาพจังหวัด

สถาบัน กศน. ภาคใต้/กศน.จังหวัด

ร่างมติ สมัชชาสุขภาพจังหวัดสงขลา ประจำปี ๒๕๕๓

วาระพลเมืองเฉลิมพระเกียรติ : สงขลาพอเพียง

คำนำ

การจัดสมัชชาสุขภาพจังหวัดสงขลา ประจำปี ๒๕๕๓ เป็นการดำเนินการตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ มีวัตถุประสงค์เพื่อขับเคลื่อนพลังการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่างๆ ให้เกิดการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมสร้างสรรค์นโยบายสาธารณะ เพื่อให้ก่อเกิดสุขภาวะของประชาชนคนไทย โดยมีนิยามที่ว่า

“กระบวนการที่ให้ประชาชนและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องได้ร่วมแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ และเรียนรู้ อย่างสมานฉันท์ เพื่อนำไปสู่การเสนอแนะและผลักดันนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพหรือความมีสุขของประชาชน โดยจัดให้มีการประชุมอย่างเป็นระบบและอย่างมีส่วนร่วม ”

สมัชชาสุขภาพเน้นกระบวนการทำงานด้วย สามเหลี่ยมเขยื้อนภูเขา ซึ่งใช้ในการขับเคลื่อนเพื่อแก้ปัญหาที่ยากและซับซ้อน โดยพึ่งพาพลังสามส่วนที่เชื่อมโยงกัน คือ พลังทางปัญญา พลังทางสังคม และ พลังแห่งอำนาจรัฐ หรืออำนาจทางการเมือง

โดยมีวาระหลักประจำปี ๒๕๕๓ คือ การผลักดันให้สงขลา มีความเป็น “สงขลาพอเพียง” สร้างวาระพลเมืองเฉลิมพระเกียรติ ในวโรกาสครบรอบพระชนมายุ ๘๔ พรรษาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จังหวัดสงขลาจึงเห็นร่วมกันกับภาคีทุกภาคส่วน ที่จะขับเคลื่อนการดำเนินงานสร้างสุขภาวะภายในจังหวัดสงขลาให้มีจุดหมายร่วมที่สะท้อนให้เห็นถึงปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในทุกพื้นที่ และในทุกภาคส่วน

เอกสารชุดนี้จัดทำโดยเครือข่ายสร้างเสริมสุขภาพจังหวัดสงขลา ร่วมกับภาคี องค์กร สุขภาวะในพื้นที่ เพื่อใช้เป็นร่างมติ วาระ “สงขลาพอเพียง” ประกอบในการประชุมสมัชชาสุขภาพจังหวัดสงขลา ประจำปี ๒๕๕๓ เท่านั้น

คณะผู้จัดทำ

สารบัญ

	หน้า	
คำนำ	๒	
กำหนดการ	๔	
ผัง conference hall	๖	
ความเป็นมา	๘	
ประกาศเจตนารมณ์	๒๘	
ระเบียบวาระที่ ๓.๑	การสร้างค่านิยมร่วม	๓๑
ระเบียบวาระที่ ๓.๒	การสร้างชุมชนเข้มแข็ง	๓๕
ระเบียบวาระที่ ๓.๓	การพัฒนาคนและการสร้างความรู้	๓๗
ระเบียบวาระที่ ๓.๔	แผนพัฒนาอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ในภาคใต้ ในส่วนจังหวัดสงขลา-สตูล	๔๓
ระเบียบวาระที่ ๓.๕	การจัดการระบบสนับสนุน	๔๗
ระเบียบวาระที่ ๓.๖	ธรรมนูญกองทุนกลางตำบลพิจิตร	๔๙
ระเบียบวาระที่ ๓.๗	การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมคาบสมุทรสทิงพระ	๕๕
ระเบียบวาระที่ ๓.๘	การจัดระบบการผลิต การตลาด มาตรฐาน และอุทยานอาหารเพื่อสุขภาพ	๖๘
ระเบียบวาระที่ ๓.๙	การสร้างมาตรฐานกองทุนสุขภาพตำบล	๗๔
ระเบียบวาระที่ ๓.๑๐	การจัดการน้ำเสีย ในลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภา	๗๙
ระเบียบวาระที่ ๓.๑๑	การส่งเสริมศูนย์พัฒนาครอบครัว ตามแนวทางครอบครัวเข้มแข็ง	๘๘
ระเบียบวาระที่ ๓.๑๒	การสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกแก่ผู้พิการและผู้สูงอายุ	๙๖
ระเบียบวาระที่ ๓.๑๓	การสร้างความเป็นธรรมจากสัญญาบ้านจัดสรร	๑๐๘
ระเบียบวาระที่ ๓.๑๔	ธรรมนูญลุ่มน้ำภูมี	๑๑๕
ระเบียบวาระที่ ๓.๑๕	การช่วยเหลือดูแลระยะยาวสำหรับผู้สูงอายุที่อยู่ในภาวะพึ่งพิง ยากไร้ หรือถูกทอดทิ้ง	๑๒๒
ภาคผนวก	รายชื่อองค์กรร่วมดำเนินงาน	๑๒๘
	รายชื่อคณะกรรมการจัดงานสมัชชาสุขภาพจังหวัดสงขลา	๑๓๓

สมัชชาสุขภาพจังหวัดสงขลา ประจำปี ๒๕๕๓

๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๓

กำหนดการ

- ๐๘.๐๐-๐๙.๐๐ น. ลงทะเบียน รับเอกสาร
- ๐๘.๓๐-๐๙.๐๐ น. การแสดงโนรา
- ๐๙.๐๐-๐๙.๐๕ น. **ระเบียบวาระที่ ๑ พิธีเปิด**
๑.๑ กล่าวต้อนรับ โดย นายสมพร ไร่บางยาง ประธานคณะกรรมการสมัชชาสุขภาพจังหวัดสงขลา ประจำปี ๒๕๕๓
- ๐๙.๐๕-๐๙.๒๐ น. ๑.๒ ปาถกฐาพิเศษ: อดีต-ปัจจุบัน-อนาคต แผนพัฒนาจังหวัดสงขลา โดย นายบัญญัติ จันทน์เสนะ ประธานมูลนิธิเรารักสงขลาเฉลิมพระเกียรติ
- ๐๙.๒๐-๐๙.๓๐ น. ๑.๓ ประกาศเจตนารมณ์การใช้กระบวนการสมัชชาสุขภาพขับเคลื่อนวาระ : สงขลาพอเพียง
โดย ผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลา และตัวแทนภาคีองค์กรต่างๆ
- ๐๙.๓๐-๐๙.๔๕ น. ๑.๔ แนวนโยบายในการสนับสนุนการขับเคลื่อน “สงขลาพอเพียง” โดย นายกองค้ำการบริหารส่วนจังหวัดสงขลา
- ๐๙.๔๕-๑๐.๐๐ น. **ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองระเบียบวาระการประชุม**
๒.๑ รับรองระเบียบวาระการประชุม
๒.๒ ชี้แจงกติกา ห้องย่อย โดย นพ.สุภัทร ฮาสุวรรณกิจ
- ๑๐.๐๐-๑๑.๐๐ น. **ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องเสนอเพื่อพิจารณา**
ห้องย่อย ๑ : ระเบียบวาระที่ ๓.๑ การสร้างค่านิยมร่วม
ห้องย่อย ๒ : ระเบียบวาระที่ ๓.๒ การสร้างชุมชนเข้มแข็ง
ห้องย่อย ๓ : ระเบียบวาระที่ ๓.๓ การพัฒนาคนและการสร้างความรู้
ห้องย่อย ๔ : ระเบียบวาระที่ ๓.๔ แผนพัฒนาอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ในภาคใต้
ในส่วนจังหวัดสงขลา-สตูล
- ๑๑.๐๐-๑๒.๐๐ น. ห้องย่อย ๑ : ระเบียบวาระที่ ๓.๕ การจัดการระบบสนับสนุน
ห้องย่อย ๒ : ระเบียบวาระที่ ๓.๖ ธรรมนูญกองทุนกลางตำบลพิจิตร
ห้องย่อย ๓ : ระเบียบวาระที่ ๓.๗ การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมคาบสมุทรสติงพระ
ห้องย่อย ๔ : ระเบียบวาระที่ ๓.๘ การจัดระบบการผลิต การตลาด มาตรฐาน และอุทยานอาหารเพื่อสุขภาพ
- ๑๒.๐๐-๑๓.๐๐ น. รับประทานอาหาร

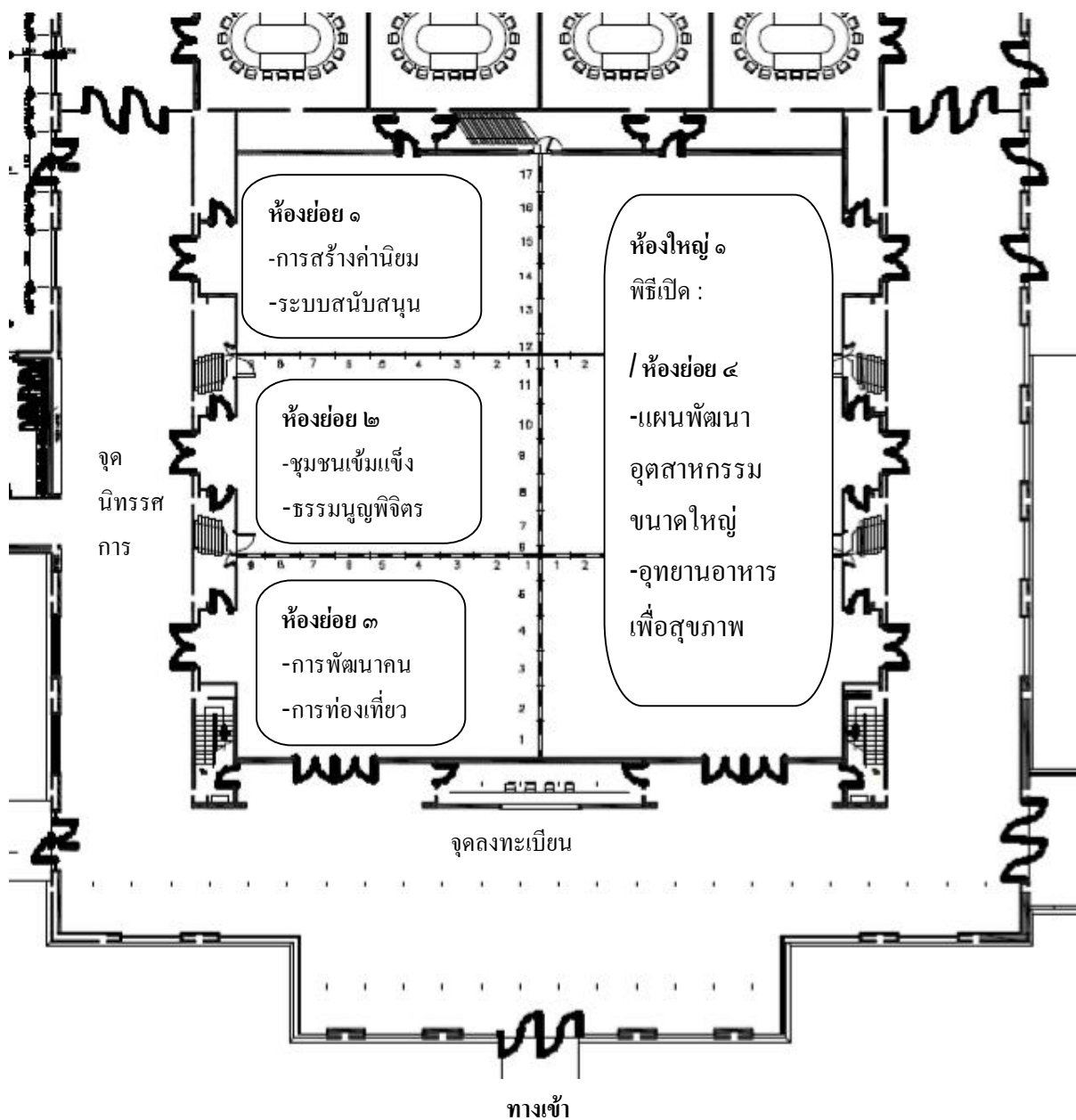
- ๑๓.๐๐-๑๔.๐๐ น.   ห้องย่อย ๑ : ระเบียบวาระที่๓.๕ การสร้างมาตรฐานกองทุนสุขภาพตำบล
ห้องย่อย ๒ : ระเบียบวาระที่๓.๑๐ การจัดการน้ำเสีย ในลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภา
ห้องย่อย ๓ : ระเบียบวาระที่๓.๑๑ การส่งเสริมศูนย์พัฒนาครอบครัว ตามแนวทาง
ครอบครัวเข้มแข็ง
ห้องย่อย ๔ : ระเบียบวาระที่๓.๑๒ การสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกแก่ผู้พิการและ
ผู้สูงอายุ
- ๑๔.๐๐-๑๕.๐๐ น.   ห้องย่อย ๑ : ระเบียบวาระที่๓.๑๓ การสร้างความเป็นธรรมจากสัญญาบ้านจัดสรร
ห้องย่อย ๒ : ระเบียบวาระที่๓.๑๔ ธรรมนูญลุ่มน้ำภูมิ
ห้องย่อย ๔ : ระเบียบวาระที่๓.๑๕ การช่วยเหลือดูแลระยะยาวสำหรับผู้สูงอายุที่อยู่ใน
ภาวะพึ่งพิง ยากไร้ หรือถูกทอดทิ้ง
- ๑๕.๐๐- ๑๖.๐๐ น.   **ระเบียบวาระที่ ๔ พิธีปิด**
๔.๑ ห้องย่อย ๔ : สรุปวาระการประชุมห้องย่อย และรับรองมติสมัชชาสุขภาพ
จังหวัดสงขลาประจำปี ๒๕๕๓
๔.๒ พิธีปิด

หมายเหตุ

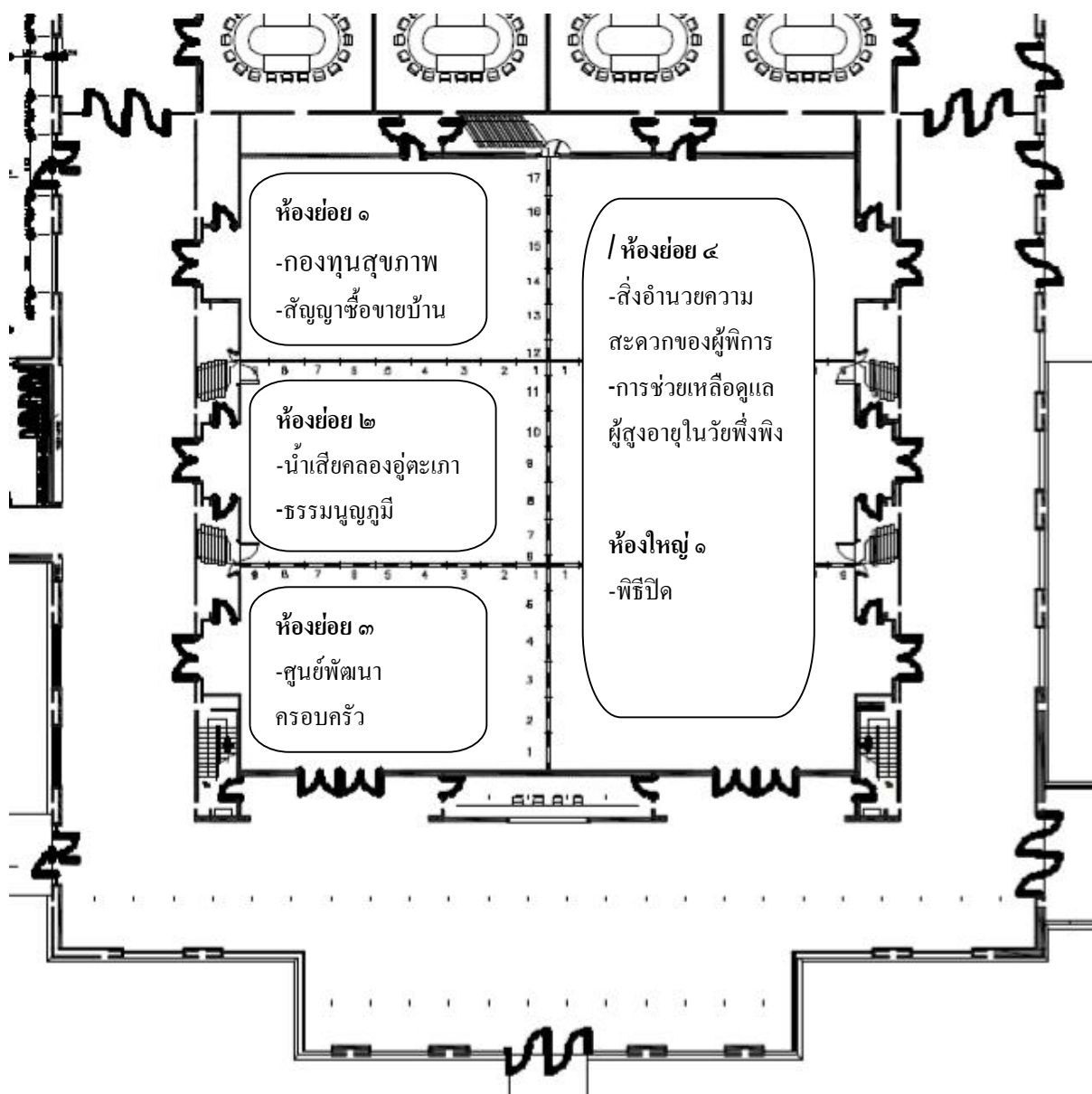
พิธีกร : ทีปวิฑฒ์ มีแสง จากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด
ศรัณยา อิ่มจิตต์ จากองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา
มีการถ่ายทอดสดจากงานสมัชชาสุขภาพจังหวัดสงขลาปี ๒๕๕๓ ทางเครือข่ายแผนสุขภาพ
ผ่านเครือข่ายวิทยุเพื่อสุขภาพ เครือข่ายสื่อเพื่อการเปลี่ยนแปลง และเครือข่ายสื่อวิทยุชุมชนภาคใต้

www.healthyradio.org
www.banbanradio.com

ฝั่ง conference hall
วาระสัมนาสุขภาพจังหวัดสงขลา
วันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๓ ช่วงเช้า

ฝั่ง conference hall
วาระสัมนาสุขภาพจังหวัดสงขลา
วันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๓ ช่วงบ่าย

สมัชชาสุขภาพจังหวัดสงขลา ประจำปี ๒๕๕๓

๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๓

ความเป็นมา

พระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๐ ได้ความหมายของคำว่า “สุขภาพ” หมายถึง ภาวะของมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย ทางจิต ทางปัญญาและทางสังคม เชื่อมโยงกันเป็นองค์รวมอย่างสมดุล

การพัฒนาประเทศไทยมีจุดหมายสำคัญ คือ การสร้างความเจริญ การทำให้ผู้คนในสังคมมีคุณภาพชีวิตที่ดี และทำให้สังคมมีสุขภาพ โดยทั้ง ๓ ส่วนจะต้องมีสมดุลกัน คำว่าสุขภาพ ในความหมายคือภาวะที่เป็นสุขใน ๔ มิติ คือ มิติสุขภาพทางกาย มิติสุขภาพทางจิต มิติสุขภาพทางสังคม และ มิติสุขภาพทางปัญญา โดยไม่ได้มองเพียงกลุ่มชนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง แต่ต้องมองในทุกระดับ ทั้งระดับปัจเจกบุคคล ระดับครอบครัว ระดับชุมชน และระดับสาธารณะ

การจะบรรลุจุดหมายดังกล่าว สังคมจะต้องมีทิศทางหรือแนวทางที่สังคมโดยส่วนรวมเห็นว่าหรือเชื่อว่าควรที่จะดำเนินการไปในทางนั้น โดยเป็นแนวทางที่เป็นสัมมาทิฐิ ภายใต้พื้นฐานแห่งศีลธรรมและความสมดุลทางเศรษฐกิจ ซึ่งทิศทางหรือแนวทางนั้นเรียกว่า นโยบายสาธารณะ

ปัจจัยที่จะทำให้เกิดนโยบายสาธารณะที่ดี จำเป็นจะต้องมีองค์ประกอบในสังคมที่สำคัญ ๓ องค์ประกอบ คือ

- องค์ประกอบภาควิชาการ ได้แก่ การใช้กระบวนการจัดการความรู้ ใช้ปัญญาในกระบวนการนโยบายตั้งแต่ขั้นตอนการก่อตัวของนโยบาย ขั้นตอนการตัดสินใจเลือกนโยบาย ขั้นตอนการแปลงนโยบายไปสู่การปฏิบัติ ขั้นตอนการประเมินผล และขั้นตอนการปรับเปลี่ยนนโยบาย
- องค์ประกอบภาคประชาสังคม ได้แก่ การขับเคลื่อนของทุกภาคีในสังคม กระบวนการมีส่วนร่วมทั้งจากรัฐ เอกชน ประชาสังคม ในลักษณะต่าง ๆ โดยเฉพาะการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ
- องค์ประกอบภาครัฐและการเมือง ขณะที่โครงสร้างของสังคมไทยเป็นสังคมอำนาจและสังคมอุปถัมภ์ และรัฐมีอำนาจมากกว่าประชาชน การขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะจำเป็นต้องทำให้้องค์ประกอบภาครัฐและการเมือง เข้ามาเรียนรู้กระบวนการนโยบายสาธารณะในรูปแบบที่ต่างจากกระบวนการสร้างนโยบายแบบเดิม

หากองค์ประกอบทั้ง ๓ ส่วน สามารถบูรณาการเข้าด้วยกัน เกิดการใช้ความรู้ ประกอบกับพลังการขับเคลื่อนของภาคประชาสังคม ภายใต้ช่องทางที่รัฐและการเมืองเปิดโอกาสและเห็นคุณค่าของการเรียนรู้ร่วมกัน ก็จะทำให้เกิดกระบวนการสาธารณะที่ดีนำไปสู่สุขภาพของสังคมได้

จังหวัดสงขลามีทุนทางสังคมในการทำงานของภาคประชาชน พัฒนาการมาตั้งแต่การมีกลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มนักพัฒนา สงขลาประชาคม ประชาคมสุขภาพ จนกระทั่งสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้าง

เสริมสุขภาพ(สสส.) ได้เข้ามาทำหน้าที่เป็นตัวเร่งกระบวนการขับเคลื่อนสุขภาพในจังหวัดสงขลาตั้งแต่ปี ๒๕๔๗ ภายใต้โครงการพัฒนาเครือข่ายสร้างเสริมสุขภาพระดับจังหวัด เกิดเป็นเครือข่ายสร้างเสริมสุขภาพจังหวัดสงขลา ผนวกกับการร่วมดำเนินงานโดยใช้หลักคิด “สามเหลี่ยมเขยื้อนภูเขา” ในกระบวนการนโยบายสาธารณะร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ (สช.) อย่างต่อเนื่องส่งผลให้เกิดกิจกรรมที่เป็นนวัตกรรมสร้างเสริมสุขภาพที่มีความยั่งยืนในจังหวัดสงขลาหลายประการ

สืบเนื่องจากมิติการมองสุขภาพในปัจจุบันที่ควรต้องมองประเด็นทางสุขภาพให้ครอบคลุมมิติต่างๆ ในวงกว้าง ทั้งในด้านกาย จิต สังคม จิตวิญญาณและสิ่งแวดล้อม ทำให้การจัดการปัญหาสุขภาพไม่สามารถแก้ปัญหาด้วยกลไกของกระทรวงสาธารณสุขและมิติการตั้งรับในโรงพยาบาลเพียงเท่านั้น จำเป็นต้องมีการบูรณาการความร่วมมือของทุกภาคส่วนในสังคม จึงจะนำพาสังคมสู่ความมีสุขภาวะได้

๒๗ กรกฎาคม ๒๕๔๘ มีการประชุมสำคัญที่จะเป็นจุดเริ่มต้นการทำงานเชิงบูรณาการ คณะทำงานได้ชักชวนองค์กรภาคประชาชนต่างๆในพื้นที่ และผู้อำนวยการสำนักงานปฏิรูประบบสุขภาพ(สปรส.) จัดประชุมร่วมกับภาคีองค์กรต่างๆในพื้นที่จังหวัดสงขลา โดยใช้สถานที่ห้องประชุมขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลาของนายกนกพล บุญญามณี

มติที่ประชุมตกลงกันว่าจะใช้แผนสุขภาพจังหวัดสงขลาเป็นเครื่องมือในการประสานความร่วมมือในการทำงานสร้างสุขภาวะ ขับเคลื่อนงานผ่านโครงการ ซึ่งตกลงกันว่าจะเป็นบูรณาการระหว่าง องค์กรการบริหารส่วนจังหวัดสงขลา สสส.(สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ) สวรส.ภาคใต้.มอ.(สถาบันวิจัยระบบสุขภาพภาคใต้ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์)และสปรส.(สำนักงานปฏิรูประบบสุขภาพแห่งชาติ)

ในเบื้องต้นที่ประชุมมีข้อตกลงร่วมกันให้ได้มีการประสานกับคุณสมพร ใช้บางยาง ผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลา ซึ่งได้ให้แนวทางในการจัดทำแผนสุขภาพจังหวัด ให้อยู่ในยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนในสงขลาและให้ความสำคัญกับการมองภาพอนาคตสงขลาในอีก ๑๐-๒๐ ปีข้างหน้า และได้แนะนำให้มีคณะทำงานที่มีสัดส่วนในความหลากหลายของภาคี มาทำงานและเรียนรู้ร่วมกัน ใช้เวทีสมัชชาสุขภาพ เพื่อคิดภาพรวมระบบสุขภาพของจังหวัด ภายใต้กรอบการมีส่วนร่วมในทุกเรื่อง และมีความยั่งยืนในอนาคต

คุณสมพร ใช้บางยาง ผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลา ได้ลงนามในคำสั่งที่ ๓๑๖๐/๒๕๔๘ ลงวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๔๘ แต่งตั้งคณะกรรมการสร้างสุขภาพจังหวัดสงขลาแบบบูรณาการ ซึ่งเป็นคณะกรรมการหลายภาคส่วนเพื่อผลักดันให้เกิดแผนสุขภาพจังหวัดสงขลาและติดตามการสร้างสุขภาพแก่คนสงขลาในระยะยาว

ในส่วนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา นั้น นายองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา คุณนพพล บุญญามณี เองก็ได้ให้ความสำคัญกับการทำแผนสุขภาพจังหวัดสงขลาแบบมีส่วนร่วม เพื่อใช้เป็นทิศทางในการขับเคลื่อนขององค์กรทุกภาคส่วนในจังหวัด ทั้งในส่วนราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคประชาสังคม ที่ผ่านมา อบจ.เองก็ประสบปัญหาการขอทุนสนับสนุนการทำโครงการด้านสุขภาพ

ต่างๆจากองค์กรชมรมกลุ่มกิจกรรมต่างๆในจังหวัดอย่างหลากหลาย ทำให้การจัดสรรงบประมาณเป็นไปในลักษณะที่มีโครงการ แต่ไม่มีพลังเพียงพอในการเปลี่ยนแปลงสังคมสู่สุขภาวะได้ ทาง อบจ.จะร่วมผลักดันให้เป็นจริง จึงได้มีการสนับสนุนงบประมาณส่วนใหญ่ของการจัดทำแผนสุขภาพและยีนดีที่จะนำรายละเอียดในแผนไปตั้งเป็นข้อบัญญัติทางงบประมาณ

หลังสิ้นสุดขั้นตอนการจัดสมัชชาสุขภาพเพื่อทำแผนสุขภาพจังหวัด ผลสืบเนื่องจากบันทึกความร่วมมือดังกล่าว ผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลาได้มีการลงนามในประกาศจังหวัดสงขลา ลงวันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๕๕ เรื่องแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารเครือข่ายสร้างสุขภาพจังหวัดสงขลา องค์ประกอบจาก ๔ ภาคส่วน ทำหน้าที่ให้การสนับสนุน ดูแลการทำงานของคณะทำงานให้เป็นไปตามแผนงาน ร่วมผลักดันความร่วมมือของทุกภาคส่วนในการสร้างสุขภาพคนสงขลาในประเด็นร่วมที่สำคัญ

ปี ๒๕๕๕ มีการทำบันทึกความร่วมมือระหว่างองค์การบริหารส่วนจังหวัด เครือข่ายภาคประชาชน มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลา เพื่อเป็นพันธสัญญาที่จะขับเคลื่อนให้คนสงขลา มีสุขภาวะร่วมกัน โดยใช้การทำแผนสุขภาพจังหวัดสงขลาเป็นเครื่องมือในการหนุนเสริมให้เกิดการทำงานอย่างบูรณาการของภาคีทุกภาคส่วนทั้งรัฐ เอกชน ท้องถิ่น ประชาสังคม NGOs วิชาการ และชุมชน

แผนสุขภาพ จึงเกิดขึ้นเชื่อมประสานเป็นแผนการดำเนินงานเพื่อทำให้เกิดสุขภาวะแก่ประชาชนเป็นแนวทางให้ทุกคน ทุกภาคี ทุกหน่วยงาน ได้มีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน ร่วมกันเรียนรู้ ร่วมปฏิบัติการ เป็นการหนุนเสริมแผนพัฒนาจังหวัด แผนงานสาธารณสุขจังหวัด และแผนงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องของแต่ละหน่วยงาน

หลักคิดและแนวทางในการดำเนินงานแผนสุขภาพจังหวัดสงขลา

๑. **ปรับกระบวนทัศน์เรื่องสุขภาพ** เปรียบเป็นแนวทางพื้นฐานที่จำเป็นที่จะสร้างโดยมุ่งเน้นปรับเปลี่ยนทัศนคติที่มีต่อเรื่องสุขภาพของทุกฝ่ายที่มาร่วมว่าไม่ใช่เป็นเพียงเรื่องสาธารณสุข ไม่ได้เป็นหน้าที่ของบุคลากรทางการแพทย์เท่านั้น แต่เป็นเรื่องสุขภาพ เป็นเรื่องคุณภาพชีวิต ในมิติทั้งกาย จิต สังคม จิตวิญญาณ และ ปัญญา โดยครอบคลุมไม่เพียงเฉพาะปัจเจกบุคคล แต่ครอบคลุมไปถึงครอบครัว ชุมชน และ สาธารณะ การดำเนินงานเพื่อนำไปสู่สุขภาวะ จึงเป็นบทบาทของทุกคน ทุกภาคี ทุกหน่วยงาน

หลักคิดดังกล่าวนี้นำมาสู่การกำหนดประเด็นในการจัดทำแผนสุขภาพ ที่มีความหมายกว้างไปถึงมิติสุขภาวะจำนวน ๑๔ ประเด็น

๒. ขับเคลื่อนสังคมด้วยพลัง INN

I คือ **Individual** หรือพลังแห่งความเป็นปัจเจกชน ที่ทุกคนมีพลังของสองมือที่สามารถสร้างสรรค์ที่ดึงมาเพื่อเปลี่ยนโลกรอบๆตัวเราให้เหลือเพียงด้านดีด้านเดียวได้ ซึ่งในจังหวัดสงขลา มีปัจเจกชนที่มีความรู้ความเข้าใจต่อปัญหาสังคมจำนวนมาก

N คือ **Node** หรือการรวมตัวเป็นกลุ่มชมรม องค์กรอาสาต่างๆ ที่มีวัตถุประสงค์ร่วมกันที่จะสร้างสังคมที่ดีกว่าในมิติด้านต่างๆ ตามที่ตนเองถนัด ให้เกิดเป็นหน่ออ่อนแห่งความดีงามที่พร้อมจะผุดขึ้นทั่วทุกพื้นที่ในสังคม จะช่วยให้เกิดกัลยาณมิตรและพลังในการทำสิ่งดีๆ ให้สังคมมากขึ้น อย่างต่อเนื่อง สะสมองค์

ความรู้ ประสบการณ์ มุมมองต่อการแก้ปัญหา ลงทำงานจริงต่อประเด็นที่สนใจ ด้วยหัวใจของจิตใจ
อาสาสมัคร

N คือ **Network** หรือหากมีการรวมตัวเป็นเครือข่ายของหน่ออ่อนแห่งการทำความคิดทั่วไปใน
สังคม เชื่อมต่อระหว่างกลุ่ม นำพลังแห่งเครือข่ายไปขับเคลื่อนให้เกิดนโยบายสาธารณะที่ดี สร้าง
วัฒนธรรมค่านิยมใหม่ในสังคมที่เหมาะสม สร้างระบบตาข่ายแห่งมนุษยธรรมรองรับผู้ที่ด้อยโอกาสหรือ
ยากลำบากกว่า ความเป็นเครือข่ายจะเป็นพลังแนวราบที่ยืดหยุ่นแต่ทรงพลัง ไม่ติดกรอบแห่งอำนาจเช่น
พรรคการเมือง ไม่ติดกรอบของระเบียบและสายการบังคับบัญชาเช่นระบบราชการ ไม่ติดกรอบแห่ง
ผลประโยชน์เช่นองค์กรทางธุรกิจ เป็นพลังที่พร้อมรวมตัวอย่างเหนียวแน่น หรือแยกกันสร้างสรรค์ตามแต่
สถานการณ์จะเรียกร้อง

ในการจัดทำแผนสุขภาพ ได้ใช้หลักคิดนี้ชักนำปัจเจกชน กลุ่ม/ชมรม และเครือข่ายที่มีการ
ดำเนินงานอยู่แล้ว นำมาสานพลังเชื่อมโยงความร่วมมือในการสร้างสุขภาพะร่วมกันอย่างมีเป้าหมายและ
กระบวนการที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น

และยังสามารถใช้ฐาน **INN** ต่อยอดพัฒนาการไปสู่ความเป็นองค์กรสาธารณะ/องค์กรนิติบุคคลใน
อนาคต

๓.เติบโตต่อยอดจากรากฐานเดิม การขับเคลื่อนงานสุขภาพะมิได้เริ่มต้นใหม่หรือนับหนึ่งมาจาก
เครือข่าย หากทว่าเป็นการต่อยอดเก็บชับบทเรียนมาจากจังหวะก้าวใหญ่ในอดีตที่ผ่านมา นับแต่การเริ่มต้น
ของกลุ่มออมทรัพย์ การทำงานขององค์กรพัฒนาเอกชน สงขลาประชาคม ประชาคมสุขภาพ ศูนย์
ประสานงานองค์กรภาคประชาชน ฯลฯ ในการขับเคลื่อนของภาคประชาสังคมในจังหวัดสงขลา จึงเป็น
พื้นฐานสำคัญและส่งอันสงส์แรงกระเพื่อมเชิงบวกมาถึงปัจจุบัน ดังที่ได้กล่าวถึงในข้างต้น

๔. องค์กรประกอบที่เหมาะสมผลักดันนโยบายสาธารณะ

—องค์กรประกอบภาควิชาการ ได้แก่ การใช้กระบวนการจัดการความรู้ ใช้ปัญญาในกระบวนการ
นโยบายตั้งแต่ขั้นตอนการก่อตัวของนโยบายในแผนสุขภาพจังหวัด รวมไปถึงการดำเนินงานในแต่ละปีของ
เครือข่าย(แผนสุขภาพเชิงประเด็น/พื้นที่) ขั้นตอนการตัดสินใจเลือกนโยบาย ขั้นตอนการแปลงนโยบายไปสู่
การปฏิบัติ ขั้นตอนการประเมินผล และขั้นตอนการปรับเปลี่ยนนโยบาย

—องค์กรประกอบภาคประชาสังคม ได้แก่ การขับเคลื่อนของทุกภาคในสังคม กระบวนการมีส่วนร่วม
ทั้งจากรัฐ เอกชน ประชาสังคม ในลักษณะต่างๆ โดยเฉพาะการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ นำมาสู่การ
กำหนดประเด็นการขับเคลื่อนนโยบาย

—องค์กรประกอบภาครัฐและการเมืองขณะที่โครงสร้างของสังคมไทยเป็นสังคมอำนาจและสังคม
อุปถัมภ์ และรัฐมีอำนาจมากกว่าประชาชน การขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทำให้
องค์กรประกอบภาครัฐและการเมือง เข้ามาเรียนรู้กระบวนการนโยบายสาธารณะในรูปแบบที่ต่างจาก
กระบวนการสร้างนโยบายแบบเดิม

๕. ติบตีประเด็นหลักเพื่อสุขภาพคนสงขลา

ประเด็นหลักที่มีความสำคัญสูงและเป็นที่น่าสนใจของภาคส่วนต่าง ๆ ในการขับเคลื่อนได้ มีทั้งสิ้น ๔ กลุ่มเนื้อหา รวม ๑๔ ประเด็น ได้แก่

๑ กลุ่มเนื้อหาด้านการจัดระบบบริการสุขภาพ ซึ่งมี ๓ ประเด็นย่อยคือ

- ประเด็นการจัดระบบบริการสุขภาพของสถานบริการและหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า
- ประเด็นกองทุนชุมชนหรือกองทุนออมทรัพย์ที่เอื้อต่อการสร้างสุขภาพ
- ประเด็นบทบาท อสม.กับการสร้างเสริมสุขภาพ

๒ กลุ่มเนื้อหาด้านการสร้างเสริมสุขภาพตามกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งมี ๕ ประเด็นย่อยคือ

- ประเด็นการส่งเสริมสุขภาพเด็กและเยาวชน
- ประเด็นการดูแลผู้พิการและผู้ด้อยโอกาส
- ประเด็นสุขภาพวัยแรงงาน: แรงงานนอกระบบ
- ประเด็นการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ
- ประเด็นการส่งเสริมสุขภาพผู้บริโภคร

๓ กลุ่มเนื้อหาด้านปัญหาสุขภาพที่เป็นประเด็นเฉพาะ ซึ่งมี ๔ ประเด็นย่อยคือ

- ประเด็นเกษตรเพื่อสุขภาพ และอาหารปลอดภัย
- ประเด็นการป้องกันและลดอุบัติเหตุการจราจร
- ประเด็นการสร้างสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาพ
- ประเด็นวัฒนธรรมกับการสร้างสุขภาพ

๔ กลุ่มกลไกการบริหารจัดการและการหนุนเสริม ซึ่งมี ๒ ประเด็นย่อยคือ

- ประเด็นการจัดการข้อมูลข่าวสารและความรู้ด้านสุขภาพ
- ประเด็นการสื่อสารสาธารณะเพื่อสุขภาพ

หมายเหตุ* ปี ๒๕๕๓ ได้เพิ่มเครือข่ายแพทย์แผนไทยและแพทย์ทางเลือกเป็นประเด็นที่ ๑๕

อนึ่งการได้มาซึ่งประเด็น มาจากการจัดทำ **Mapping** พิจารณาประเด็นปัญหา ต้นทุนการขับเคลื่อนของเครือข่ายองค์กร และความพร้อมในการดำเนินงาน

ขณะเดียวกัน ในแต่ละปีของการเคลื่อนแผนสุขภาพจังหวัดยังมีกระบวนการสมัชชาสุขภาพขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะในระดับประเด็น โดยที่แต่ละเครือข่ายจะเป็นผู้เสนอประเด็นการทำงาน โดยร่วมมือกับเครือข่ายสร้างสุขภาพภายใต้การสนับสนุนขององค์กรบริหารส่วนจังหวัดดำเนินการคู่ขนานไปด้วยกัน

๖. เครือข่ายเชิงพื้นที่แผนสุขภาพตำบล

ในช่วงปีที่ ๒ ของการดำเนินงานแผนสุขภาพ ได้ขยายแนวคิดการทำงาน โดยร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับตำบลอย่างใกล้ชิดมากขึ้น

- **พื้นที่เป้าหมาย ปี ๒๕๕๑** จำนวน ๑๔ ตำบล ได้แก่ ๑. ตำบลบ้านใหม่ อำเภอรอนดง ๒. ตำบลกระเสลีนธุ์ อำเภอกะเสลีนธุ์ ๓. ตำบลคลองรี อำเภอสทิงพระ ๔. แผนสุขภาพตำบลชุก อำเภอสทิงพระ ๕. ตำบลชะแล อำเภอลำพูน ๖. ตำบลแม่ทอม อำเภอบางกล่ำ ๗. ตำบลรัตภูมิ อำเภอกวนเนียง ๘. ตำบลกำแพงเพชร อำเภอรัตภูมิ ๙. ตำบลโคกม่วง อำเภอลำพูน ๑๐. ตำบลพิจิตร อำเภอนาหม่อม ๑๑. ตำบลจะโหนง อำเภอจะนะ ๑๒. ตำบลคลองทราย อำเภอนาทวี ๑๓. ตำบลสะกอม อำเภอเทพา ๑๔. ตำบลปรีก อำเภอสะเดา
- **พื้นที่เป้าหมาย ปี ๒๕๕๒** จำนวน ๖ ตำบล ได้แก่ ๑. ชุมชนไทรงาม เทศบาลนครสงขลา อำเภอเมือง ๒. ศูนย์บริการสาธารณสุข ๒ เทศบาลนครหาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ ๓. เทศบาลเมืองบ้านพรุ อำเภอหาดใหญ่ ๔. ตำบลควนโส อำเภอกวนเนียง ๕. ตำบลเกาะสะบ้า อำเภอเทพา ๖. ตำบลนาหมอศรี อำเภอนาทวี

นอกจากนี้แล้ว ยังเชื่อมโยงการทำงานในพื้นที่ระดับตำบลร่วมกับภาคีสุขภาพ ครอบคลุม ส.ในจังหวัดสงขลา อันได้แก่ สจจ. สปสช. สกว. ชุมชนโครงการ สสส. มีเครือข่ายตำบลสุขภาพะอีกจำนวนหนึ่ง

๗.การกำหนดเป้าหมายร่วม ในช่วงแรกของการดำเนินงานแผนสุขภาพจังหวัด เป็นไปในลักษณะเครือข่ายเชิงประเด็น มุ่งเน้นการวางรากฐานให้แต่ละเครือข่ายได้มีการทำกิจกรรมร่วมกัน ทำให้ขาดการกำหนดเป้าหมายร่วมที่ชัดเจนเป็นเอกภาพ บทเรียนจากการขับเคลื่อนแผนสุขภาพระยะที่ ๑(๒๕๔๕-๒๕๕๒) นำมาสู่การจัดทำแผนสุขภาพจังหวัดสงขลาในระยะที่ ๒ มุ่งเน้นให้มีเป้าหมายร่วมที่ชัดเจนมากขึ้น เพื่อกำหนดทิศทางการทำงานของเครือข่ายในแผนสุขภาพจังหวัดและแผนสุขภาพตำบลโดยยึดปรัชญาของการทำแผนสุขภาพได้แก่ การใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมากำหนดยุทธศาสตร์ร่วม ๔ ด้านได้แก่ การสร้างค่านิยมร่วม การสร้างชุมชนเข้มแข็ง การศึกษา และนโยบายสาธารณะ หลอมรวมการทำงานของเครือข่ายเชิงประเด็น

ในปี ๒๕๕๓ จึงมีทิศทางการขับเคลื่อน **"สงขลาพอเพียง"** ผลักดันให้สงขลานำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ สร้างวาระการขับเคลื่อนร่วมกันระหว่างภาคีสุขภาพ ภาคีสถาบันภาค ภาคีสถาบันท้องถิ่น ภายใต้อาณัติของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในโอกาสครองราชย์ ๗ รอบ และมีการประกาศการดำเนินงานเพื่อเป้าหมายในวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๔

คำประกาศวาระจังหวัดสงขลา เรื่องการขับเคลื่อนจังหวัดสงขลาให้เป็น "สงขลาพอเพียง"
ภายในวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๔ ประกาศเมื่อวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓

จังหวัดสงขลา โดย เครือข่ายสร้างสุขภาพจังหวัดสงขลา ร่วมกับ ภาคีทั้งภาครัฐ ภาคท้องถิ่น ภาควิชาการ ภาคประชาชน ได้ร่วมกันดำเนินงานสร้างสุขภาพภายในจังหวัดสงขลา ภายใต้ปรัชญานำทางในการดำเนินงานคือ เข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา ใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง และรากฐานธรรมะในทุกศาสนา ภายใต้บริบทที่สอดคล้องกับวิถีวัฒนธรรมของพื้นที่ มีจุดหมายเพื่อการบูรณาการทำงานและการเรียนรู้ร่วมกันในการสร้างสุขภาพให้กับประชาชนในจังหวัดสงขลา และเป็นพื้นที่เรียนรู้ร่วมกันสำหรับภาคี ใน

พื้นที่อื่นๆ โดยการสนับสนุนหลักจาก องค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา(อบจ.) และ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ(สสส.)

เพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติ ในวโรกาสครบรอบพระชนมายุ ๘๔ พรรษาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จังหวัดสงขลาจึงเห็นร่วมกันกับภาคีทุกภาคส่วน ที่จะขับเคลื่อนการดำเนินงานสร้างสุขภาพะภายในจังหวัดสงขลาให้มีจุดหมายร่วมที่สะท้อนให้เห็นถึงปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในทุกพื้นที่ และในทุกภาคส่วน โดยเราจะเป็น “สงขลาพอเพียง” ภายในวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๔

นับจากนี้เป็นต้นไป ภาคีทุกภาคส่วนจะดำเนินงานโดยปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระราชดำรัสให้แนวทางดังต่อไปนี้

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์

ความพอเพียงหมายถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบและความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน

และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎีและนักธุรกิจในทุกระดับ ให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริตและให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการยอมรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวางทั้งทางด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี

กระบวนการทัศน์ต่อปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง กับการขับเคลื่อน โดยกระบวนการภาคประชาชน

ต้องพอดีกับตัวเอง ไม่เดือดร้อน นี่คือสิ่งที่น่าจะพอเพียง

ทุนทางสังคมที่มีอยู่ในชุมชน มีอย่างน้อย ๗ ทุน

- ๑) ทุนคน ๒) ทุนภูมิปัญญาที่อยู่ในคน ๓) ทุนศาสนา และวัฒนธรรม ๔) ทุนทรัพยากรธรรมชาติ ๕) ทุนแรงงาน ทุกคนมีแรงงานอยู่ในตนเอง ๖) ทุนเวลา ทุกคนมีเวลาเท่ากันหมด ๗) ทุนเงินตรา ปัจจุบันนี้ทุน

เงินตราแข็งแรง ทำให้คนมุ่งไปหาเงินจนลืมคุณธรรมจริยธรรม ขอให้ได้เงินอย่างเดียว คือ คนอยากรวย ทำให้ทุน ๖ ทุนที่มีอยู่ล้น มีความอ่อนแอลงไปมาก เห็นได้จากพัฒนาการของกลุ่มสัจจะออมทรัพย์ที่ผ่านมา มีทั้งความสำเร็จและความล้มเหลวในบางกลุ่ม ดังนั้นแนวคิดเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงคิดว่าแนวทางนี้เป็นแนวทางที่จะฟื้นฟู ๖ ทุนที่ล้นในสังคมให้ฟื้นขึ้น มีความสมดุลในสังคม อันจะนำไปสู่ "สังคมดีคนมีความสุข" **ครูชบ ยอดแก้ว** กลุ่มสัจจะวันละหนึ่งบาทเพื่อจัดสวัสดิการชุมชน

แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง เป็นกระบวนการไม่ยึดติด เพราะฉะนั้นเศรษฐกิจพอเพียงจึงมีหลายระดับ หลายกลุ่มคน พอเพียงพอเหมาะพอสมตามอัตภาพ

ในอดีตเรายึดปัจจัยสี่ ปัจจุบันปัจจัยสี่ไม่เพียงพอ กระบวนการออมทรัพย์ จึงเป็นกระบวนการพัฒนาคนเพื่อให้คนหันมาพึ่งพิงกัน การส่งเสริมการออมเป็นหัวใจกองทุน แต่ยังคงมีความแตกต่างในหลายระดับจึงมีความพอเพียงต่างระดับไม่ว่าจะพอเพียงในระดับในสิ่งที่เราได้มาต้องไม่ทำให้คนอื่นเดือดร้อน

ไม่ควรมาจากสิ่งไม่ดี ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม และท้ายที่สุดไม่ทำให้ประเทศชาติเสียหาย การนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ต้องสร้างสูตรคิด ให้กับคน ให้คนเข้าใจในความพอเพียง สอนคนให้รู้เท่าทัน ให้เกิดความรักสามัคคี ต้องสร้างความสัมพันธ์ระหว่างคนที่แตกต่างกัน ไม่ทำอะไรมิ่นชรรษชาติ แต่ต้องไม่ปล่อยไปตามกระแส สุดท้ายคือ ต้องเข้าใจ เข้าถึง พัฒนา

ลุงอัมพร ด้วงปาน อธิการบดี มหาวิทยาลัยชาวบ้าน กองทุนสัจจะออมทรัพย์คลองเปรี๊ยะ

เศรษฐกิจพอเพียงคืออยู่ที่การกระทำของเราเอง ฉะนั้นทำอย่างไรให้คนเชื่อซึ่งตรงนี้ต้องสร้างภาพจริง ให้เกิดขึ้นกับชุมชน

การพัฒนาแบบเศรษฐกิจพอเพียง และ ทำให้ชุมชนเข้มแข็งขึ้นได้ต้องพัฒนาวิธีคิดคน ตัวอย่างเช่น โครงการเลี้ยงวัว แล้วทำโรงงานปุ๋ย ชีวภาพ แม่วัวตัวหนึ่งคือโรงงานหนึ่ง สามารถ

ทำปุ๋ยได้ ๕,๐๐๐ กิโลต่อปี วัวตัวหนึ่งกินอาหาร ๔๐ กิโลต่อวัน กินน้ำ ๕ กิโล อาหารเสริม ๕ กิโล หญ้าแห้ง ๑๕ กิโล หญ้าสด ๑๕ กิโล ถ้าเราคิดได้ตามนี้ปุ๋ยชีวภาพจะเกิด ๕,๐๐๐ กิโลต่อตัว จี๊วัวตัวนี้นำไปทำปุ๋ยปลูกผักปลูกอะไรที่ปลอดภัยนอกเหนือจากนี้ต้องมีหลักคิดเช่นว่าการ ออมประจำไม่มีการจน

ลุงคล้าย แก้วเพชร

กองทุนสัจจะออมทรัพย์นาหว้า

ความพอเพียงนี้เราทำอย่างไรให้ทุกคนรู้ตัวเราว่า เราเป็นใคร ทำอะไร แล้วมีหน้าที่อย่างไร

การพอเพียงจะต้องเป็นของใครของมัน จะมา เหมือนกันไม่ได้ ตามหลักธรรมะ อัตตาหิ อัตโนนาโถ และเพราะพอเพียงนั้น ไม่ใช่หลักสูตรของการศึกษาที่ จะต้องทำเหมือนกันหมด หลักเศรษฐกิจพอเพียงถูก

นำมาพูดคุยกันแบบฉาบฉวยว่าลักษณะการพอเพียง คือพออยู่พอกินตามทุนนิยม ในหลักสูตร การสอนของมหาวิทยาลัย ขององค์กรองค์กรอะไรต่าง ๆ ก็สอนให้เราเชื่อซะมากกว่า สอน ไม่ให้เชื่อ มันเป็นลักษณะอย่างนี้ และมีตัวที่ยั่วยุ เช่น โฆษณาต่างๆ ทำให้ไม่มีพอเพียงอยู่ในตัว ทำให้พวกเราลืมการพอเพียงไป

ลุงลัทธิ หนูประดิษฐ์ กลุ่มสหกรณ์ออมทรัพย์

ชาวบ้านต้องรู้ เข้าใจแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ปัจจุบันชาวบ้านไม่รู้ ทำให้ไม่รู้สถานะของตนเอง การทำให้ชาวบ้านรู้จริง ไม่จำเป็นต้องแบบเดียว ต้องหลายแบบ ให้มันมีทางเลือก ทั้งสหกรณ์ ออมทรัพย์

ผมว่าทำอะไรให้คนส่วนรวม มันอยู่ได้ โดยไม่ต้องการอะไรมาก อยู่ได้อย่างมีความสุข ความสุขที่ว่าคืออะไรซึ่งบางคนยังไม่รู้ ไม่พอก็ยังคิดว่ายังต้องกู้มาซื้อความสุขอีก แสดงว่ายังหวังกู้ยืมอยู่ยังไม่รู้ว่ากู้ไม่ดี ตรงนี้สำคัญที่สุด ถ้าให้ชาวบ้านรู้ ก็จะแก้ปัญหาได้

สมพร ใช้บางยาง (อดีต)ผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลา

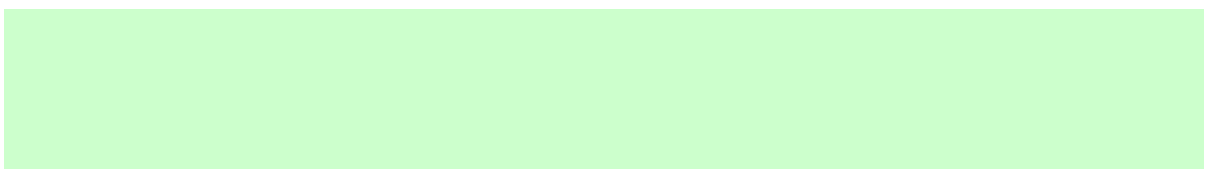
เศรษฐกิจพอเพียงหมายถึงเศรษฐกิจที่เป็นไท ไทที่แปลอิสระ กับตัวเอง

เป็นเศรษฐกิจที่พึ่งตัวเองและพึ่งกันเองได้ ไม่ตกอยู่ใต้อำนาจใคร ความพอดีตรงนี้ท่านจึงใช้คำว่า ทางสายกลาง สำคัญที่สุดก็คือ ของในหลวง ท่านบอกว่า มันต้องมีคุณธรรม อันประกอบด้วย สมณะ สัน โดย มัตตัญญูตา อิทธิบาท ๔

ปรัชญาเชิงการบริหารจัดการเศรษฐกิจพอเพียงคือธรรมาภิบาล ความหมายบอกว่า ถ้าคุณจะใช้หลักปรัชญาเชิงการบริหารจัดการเศรษฐกิจพอเพียง สิ่งที่ต้องทำคือได้คุณภาพ และได้ทั้งประสิทธิภาพ

หลักเศรษฐกิจพอเพียง มีอยู่ สามประการ หนึ่งทำอะไรด้วย เหตุผล อย่าทำตามเขา-ตามเพื่อน สองทำอะไรด้วยความพอประมาณ คุณตัวเอง สามทำอะไรต้องมีภูมิคุ้มกัน เพื่อเหลือเผื่อขาดไว้ก่อน ป้องกันตัวเองได้ รอบคอบระมัดระวัง

ลุงอรัญ จิตตะเสโน นักธุรกิจ

เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงก็ดี เศรษฐกิจชุมชนก็ดีฐานต้องไม่หลุดออกจากสามประเด็นนี้ คือประเด็นภูมิปัญญา การเรียนรู้ และการจัดการทรัพยากร

ถ้าเราไม่เข้าใจเศรษฐกิจพอเพียง เศรษฐกิจชุมชนมันเป็นยังไง การส่งเสริมการพัฒนาตรงนี้ก็จะผิดพลาดแล้วเมื่อไปดึงทุนนิยมมาใช้กับเศรษฐกิจชุมชนซึ่งมันเป็นคนละเรื่องมือ คนละวิธีการ เอามาใช้ก็เกินไปไม่ได้ ยกตัวอย่างนโยบายการสร้างนิคมเศรษฐกิจพอเพียง เมื่อไปเทียบกับนิคมอุตสาหกรรมแล้วเห็นว่ามันมีโรงงานเต็มไปหมด แล้วถ้ามาตั้งนิคมเศรษฐกิจพอเพียงมันก็จะเต็มไปด้วยเศรษฐกิจพอเพียงใช่หรือไม่ วิชิตคิดมันแบบเดียวกันแล้ว

สุดท้ายมันก็พังอีก เพราะเราไม่เข้าใจว่าเศรษฐกิจพอเพียงมันหน้าตาเป็นยังไงมันก็คงส่งเสริมไม่ถูก

อ.จ่านงค์ แรกพินิจ มหาวิทยาลัยทักษิณ

เศรษฐกิจพอเพียงนี้ไม่ได้หมายถึงเศรษฐกิจเท่านั้น แต่หมายถึงชีวิต

โดยรวมแล้วคือ หลักพุทธธรรม เช่น หลักไตรสิกขา คือ ศีล สมาธิ ปัญญา เป็นต้น สรุปว่าปรัชญาพอเพียง หรือเศรษฐกิจพอเพียง คือ พอเพียงสามประการ ได้แก่ รู้ ให้พอเพียง คิด ให้พอเพียง และทำให้พอเพียง และให้ความสำคัญกับเศรษฐกิจพอเพียงที่

การพัฒนาคน โดยคนต้องรู้จัก สามัคคี

อ.สุภาภย์ อินทองคง ศูนย์เรียนรู้ชุมชนภาคใต้ (สรช.)

เศรษฐกิจพอเพียงเป็นกิจกรรม กิจกรรมหนึ่ง ซึ่งจริงๆ มันเป็นเรื่องของชีวิตไม่ได้แยกส่วน ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกัน ก็เป็นเรื่องของปัญญาเป็นสำคัญเนื่องจากมีส่วนสำคัญ ยิ่งในการกำกับทิศทางความสัมพันธ์ของมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมที่เป็นสังคมและสิ่งแวดล้อมทางกายภาพในการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข

สุขภาพหรือสุขภาพะคือผลสุดท้ายของการพัฒนา การพัฒนาต้องพัฒนาคน ซึ่งเป็นองค์รวมของกายกับจิต

ผศ.ดร.สุกัญญา โลจนาวีวัฒน์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

เราต้องใช้เงินเป็นแค่เครื่องมือ อย่างที่เราทำออมทรัพย์เราอย่าไปมองว่ามันต้องได้ปันผลขนาดไหน เพราะว่าถึงนั้นมันเป็นแค่เครื่องมือของการทำงานให้ชุมชนมีความเข้มแข็ง มีจิตวิญญาณกันในชุมชน

คิดว่างานที่เราทำนี้แม้เราไม่อยู่ แต่มันเป็นการสร้างความชาวบ้านทำ และสิ่งที่เห็นจากนั้นคือ คนเรียนรู้ ซึ่งหลายคนก็ถามว่าเรามาทำอย่างนี้เพื่ออะไรนั่นก็คือ เขาเกิดการอยากเรียนรู้แล้ว เราถ่ายทอดให้แก่กันและกัน ซึ่งอย่างน้อยที่สุดวันละบาทนี้ทำให้เขาได้รู้จักประมาณตัวเอง และเคลื่อนไปไม่รู้จบ

สินธพ อินทร์ตัน นายก อบต. ท่าข้าม สงขลา

แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง บนความหลากหลายของสังคม และวัฒนธรรม ไม่ใช่แค่แต่เรื่องการเมือง ควรแก้ด้วยการ จัดความสัมพันธ์ระหว่างส่วนกลางส่วนท้องถิ่น

จังหวัดสงขลา มีทั้งชุดความคิด และ ปฏิบัติการที่ สอดคล้องกับเศรษฐกิจพอเพียง เรามีผู้คน กลุ่มคน หลากหลาย จึงควรพยายามทำงานเชิงลึก พยายามหา ความหมาย สร้างสูตรคิดจากชุดปฏิบัติการต่างๆ เอามา แลกเปลี่ยนกัน

พีระ ตันติเศรษฐี นายกเทศมนตรีนครสงขลา

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นเรื่องของความพอดี พอเหมาะ พอประมาณกับตนเอง ความพอเพียงจึงมีหลาย ระดับ ขึ้นกับแต่ละปัจเจกชนและต้องไม่สร้างความ เดือดร้อนกับตนเองและผู้อื่น

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ต้องเข้าไปอยู่ในจิตใจ เป็นพื้นฐานในการดำเนินชีวิต ทำให้เรามีเหตุมีผล มี จิตสำนึกจากการใช้ปัญญาความรู้ ทำให้รู้เรื่อง เข้าใจ คิด ได้ ทำเป็น สอนคนอื่นได้ด้วย

ส่งผลให้เรามีอิสรภาพ เป็นไท มีภูมิคุ้มกัน มีความระวัง ระวังตัว ระวังใจ
ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ประยุกต์ใช้ได้ทั้งในระดับปัจเจก ในชุมชน และในสากล แต่สิ่งที่สำคัญ อยู่ที่การกระทำและการสร้างรูปธรรมที่เป็นจริง เพื่อความเชื่อถือและเชื่อมั่น

ผศ.ดร.พงศ์เทพ สุธีรวิบูลย์
สถาบันการจัดการระบบสุขภาพภาคใต้ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ตารางแสดงพัฒนาการสมัชชาสุขภาพจ.สงขลา

<p>ปี 2549</p>		<p>นโยบาย</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ความร่วมมือเป็นแผนสุขภาพจังหวัด - เกิดข้อเสนอและการขับเคลื่อนนโยบาย สาธารณะด้านสุขภาพเชิงประเด็น
<p>ปี 2550</p>	<p>มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์</p>	<p>นโยบาย</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ความร่วมมือเป็นแผนสุขภาพตำบล(งานตลาดนัดสร้างสุขคนสงขลา) - เกิดข้อเสนอและการขับเคลื่อนนโยบาย สาธารณะด้านสุขภาพระดับพื้นที่ *ใช้จบในพื้นที่(อบจ.)
<p>ปี 2551</p>	<p>มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์</p>	<p>นโยบาย</p>	<ul style="list-style-type: none"> - คำประกาศ "สมิหลา" แสดงทิศทางการพัฒนาระบบสุขภาพระดับตำบล - เกิดข้อเสนอและการขับเคลื่อนนโยบาย สาธารณะระดับพื้นที่/ประเด็น -ความร่วมมือของภาคีตระกูล ส.
<p>ปี 2552</p>	<p>มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์</p>	<p>นโยบาย</p>	<ul style="list-style-type: none"> - บูรณาการข้อเสนอและการขับเคลื่อนนโยบายทั้งเชิงประเด็นและเชิงพื้นที่ - การสร้างนโยบายแต่ละประเด็นให้เป็นวาระสุขภาพท้องถิ่น - การทำธรรมนูญสุขภาพตำบลละแล้ว
<p>ปี 2553</p>	<p>มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์</p>	<p>นโยบาย</p>	<ul style="list-style-type: none"> - บูรณาการข้อเสนอและการขับเคลื่อนนโยบายทั้งเชิงประเด็นและเชิงพื้นที่ - การจัดทำธรรมนูญสุขภาพลุ่มน้ำภูมิ - การทำแผนพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ - สงขลาพอเพียง ๒๕๕๔

ทุนเดิมและโอกาสพัฒนาจากแผนสุขภาพระยะที่ ๑ (พศ.๒๕๔๕-๒๕๕๒)

จากการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องด้วยความร่วมมือของหลายภาคส่วนในการขับเคลื่อนแผนสุขภาพระยะที่ ๑ มีบทเรียนประการสำคัญของแผนสุขภาพระยะที่ ๑ หลายประการที่เป็นทั้งโอกาสในการสานต่อและจุดเน้นในการพัฒนางานต่อไป กล่าวคือ

๑. สิ่งที่แผนสุขภาพจังหวัดสงขลาประสบความสำเร็จมากที่สุดคือ การเชื่อมประสานเครือข่ายพลเมืองเครือข่ายหลักๆ ในจังหวัดสงขลาได้เกือบทุกเครือข่ายในการร่วมกันขับเคลื่อนสงขลาให้มีสุขภาวะมากขึ้น ความหมายของการร่วมขับเคลื่อนนั้นหมายถึงการมีจุดมุ่งหมายร่วมกัน แม้ว่าต่างคนต่างทำ แต่ด้วยประสบการณ์และความสัมพันธ์จากการได้พบปะเชื่อมต่อกันในหลากหลายเวทีของแผนสุขภาพจังหวัดสงขลาทั้งในระดับจังหวัดและพื้นที่ ได้ทำให้เกิดกิจกรรมเพื่อสุขภาวะในระดับพื้นที่มากมาย อีกทั้งสร้างเครือข่ายความร่วมมือของภาคพลเมืองขึ้นมาเกาะเกี่ยวกันได้อย่างลงตัว และจะเป็นทุนทางสังคมอันสำคัญยิ่งในการก้าวเดินกันต่อไปในอนาคต

๒. ในท่ามกลางความสำเร็จ สิ่งที่สังคมคาดหวังและแหล่งทุนคาดหวัง ๒ ประการสำคัญ ที่ยังไปไม่ถึงก็คือ ประการแรก การสร้างแหล่งเรียนรู้ในด้านต่างๆ ที่สะท้อนให้เห็นถึงการสร้างสุขภาวะได้อย่างเป็นรูปธรรม เป็นที่สร้างแรงบันดาลใจกับผู้ที่ผ่านเข้ามาเรียนรู้ได้ ซึ่งจะเป็นกลไกสำคัญในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมด้านสุขภาพต่อไป และประการที่สองคือ การมีนโยบายสาธารณะในระดับจังหวัดที่เอื้อต่อการสร้างสุขภาวะ เป็นนโยบายที่กล้าหาญและเป็นตัวอย่างแก่จังหวัดอื่น ด้วยความเชื่อที่ว่า นโยบายที่ดีย่อมหนุนเสริมวิถีแห่งสุขภาวะได้เป็นอย่างดี ทั้งสองสิ่งนี้ยังเป็นความคาดหวังทั้งของคนในและคนนอกที่ยังไปไม่ถึง”

๓. การเชื่อมต่อกับองค์กรต่างๆ ที่มีบทบาทหน้าที่โดยตรงในด้านสุขภาพยังไม่สามารถเชื่อมต่อได้เป็นระบบ ทั้งในส่วนของกระทรวงสาธารณสุข(สธ.) ซึ่งมีสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสงขลาเป็นผู้นำ สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติเขตพื้นที่สงขลา(สปสข.) ซึ่งเป็นสององค์กรใหญ่ที่คุมระบบสุขภาพในจังหวัดสงขลา และองค์กรตระกูล ส. อีกหลายองค์กรที่เข้ามาสนับสนุนปฏิบัติการในพื้นที่ เช่น สสส. สช. สกว. พอช. ซึ่งมี สจรส. เป็นองค์กรประสานส่วนนี้อยู่ ในแผนสุขภาพจังหวัดสงขลาในระยะที่ ๒ นั้น มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเชื่อมต่อให้เกิดความแนบแน่นในการดำเนินการกับองค์กรสุขภาพที่เป็นทางการให้ได้

๔. ในช่วงท้ายๆ ของการดำเนินการแผนสุขภาพระยะที่ ๑ ได้มีการตั้งมูลนิธิชุมชนสงขลา (ม.ช.ส.) หรือ Songkhla Community Foundation ขึ้นมาเพื่อเป็นองค์กรประสานงานภาคพลเมืองในการขับเคลื่อนงานพัฒนาในจังหวัดสงขลาที่มีภาคประชาสังคมเป็นผู้นำ มูลนิธิชุมชนสงขลา มีคำขวัญว่า “ร่วมคิด ร่วมทุน ร่วมทำ เพื่อการพัฒนาสงขลาอย่างยั่งยืน” ได้จดทะเบียนแล้วเสร็จสามารถดำเนินงานได้อย่างสมบูรณ์นับแต่วันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๕๒ ปัจจุบันมีคุณชิต สง่ากุลพงศ์ อดีตประธานหอการค้าจังหวัดสงขลา เป็นประธานมูลนิธิฯ

มูลนิธิชุมชนสงขลาเพิ่งได้เริ่มดำเนินงานในการเปิดตัวสร้างความเชื่อมั่น เชื่อมประสานผู้คน ในจังหวัดสงขลา และคาดว่าในอีก ๑-๒ ปีข้างหน้าจะสามารถเป็นกลไกหลักในการเชื่อมประสาน ทุกภาคส่วนในจังหวัดสงขลา และขับเคลื่อนงานภาคประชาสังคมได้อย่างเต็มที่ แผนสุขภาพ จังหวัดสงขลาในระยะที่ ๒ ก็จะเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการขับเคลื่อนภายใต้มูลนิธิชุมชนสงขลา ๕.ทิศทางการเคลื่อนตัวของหลายประเด็นในแผนสุขภาพจังหวัดสงขลาในระยะที่ ๑ ที่มุ่งสู่การจัด องค์กรที่ยั่งยืนขึ้นในรูปของสมาคม ในปัจจุบันจึงมีการดำเนินการขับเคลื่อนจากการรวมกลุ่มในรูป ที่ไม่เป็นนิติบุคคลมาสู่การเป็นสมาคม อันได้แก่ สมาคม อสม.จังหวัดสงขลา สมาคมเครือข่ายชมรม ผู้สูงอายุจังหวัดสงขลา สมาคมศิลปินพื้นบ้านจังหวัดสงขลา สมาคมเกษตรอินทรีย์วิถีไท สมาคม ผู้บริโภคสงขลา สมาคมเครือข่ายการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกจังหวัดสงขลา และ สมาคมที่คาดหวังว่าจะเกิด ได้แก่ สมาคมผู้พิการทุกประเภทจังหวัดสงขลา เป็นต้น ซึ่งจะเป็นทุน ทางสังคมที่สำคัญในอนาคตที่สามารถเป็นองค์กรร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาจังหวัดสงขลาแบบมีส่วนร่วม ได้อย่างมาก

จากทุนทางสังคมที่มีการสะสมตัวมาตลอดหลายปีของการขับเคลื่อนกระบวนการของภาคพลเมือง ทำให้มีความจำเป็นอย่างยิ่งในการสานต่อทิศทางและความเป็นเครือข่ายของแผนสุขภาพจังหวัดสงขลา ให้เกิดการเชื่อมประสานและร่วมกันขับเคลื่อนให้จังหวัดสงขลาเป็นจังหวัดแห่งสุขภาวะต่อไป

การซ้อนทับของแผนสุขภาพจังหวัดสงขลาและสงขลาพอเพียง

ในท่ามกลางการขับเคลื่อนแผนสุขภาพระยะที่ ๑ ซึ่งในประเด็นเศรษฐกิจพอเพียงซึ่งเป็นวงคูดที่มี กลุ่มแกนนำของหลายภาคส่วนพูดคุยหารืออย่างต่อเนื่องในทุกวันที่ ๑๕ ของเดือน และได้พัฒนามาสู่การ ขับเคลื่อนการพัฒนาจังหวัดสงขลาภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ “สงขลาพอเพียง”

ในวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ จังหวัดสงขลา โดย เครือข่ายสร้างสุขภาพจังหวัดสงขลา ร่วมกับ ภาคีทั้งภาครัฐ ภาคท้องถิ่น ภาควิชาการ ภาคประชาชน ได้ร่วมกันประกาศวาระ “สงขลาพอเพียง” เพื่อ ดำเนินงานสร้างสุขภาวะภายในจังหวัดสงขลา ภายใต้ปรัชญานำทางในการดำเนินงานคือ เข้าใจ เข้าถึง และ พัฒนา ใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง และรากฐานธรรมะในทุกศาสนา ภายใต้บริบทที่สอดคล้องกับวิถี วัฒนธรรมของพื้นที่ มีจุดหมายเพื่อการบูรณาการทำงานและการเรียนรู้ร่วมกันในการสร้างสุขภาวะให้กับ ประชาชนในจังหวัดสงขลา และเป็นพื้นที่เรียนรู้ร่วมกันสำหรับภาคี ในพื้นที่อื่นๆ โดยการสนับสนุนหลัก จาก องค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา(อบจ.) และ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)

และเพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติ ในวโรกาสครบรอบพระชนมายุ ๘๔ พรรษาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จังหวัดสงขลาจึงเห็นร่วมกันกับภาคีทุกภาคส่วน ที่จะขับเคลื่อนการดำเนินงานสร้างสุขภาวะ

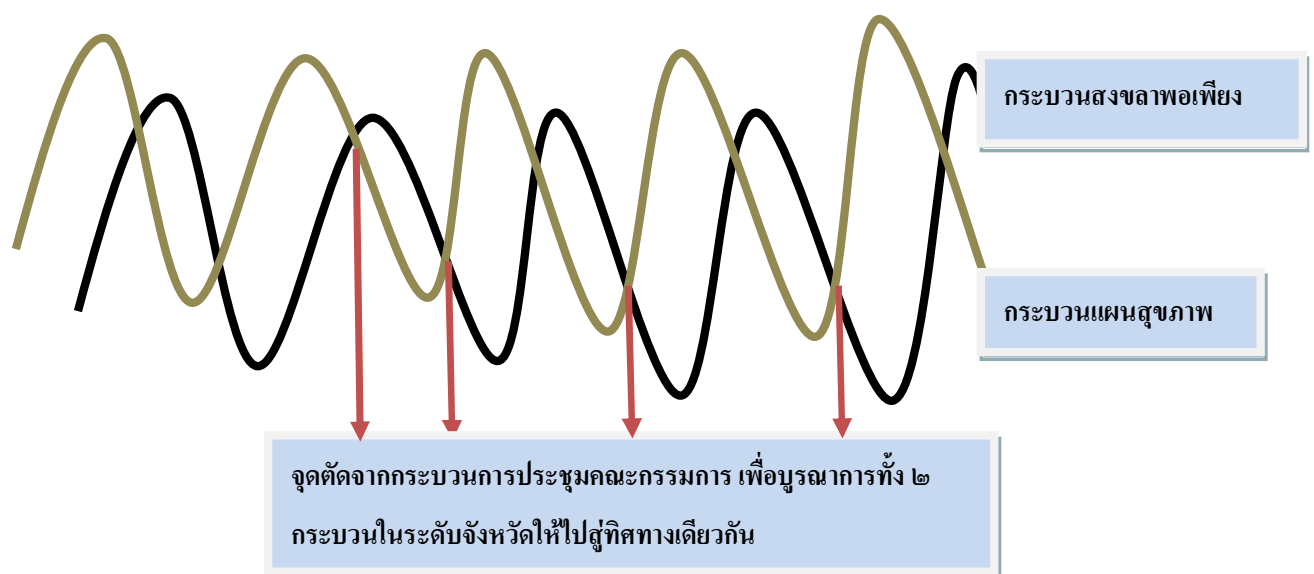
ภายในจังหวัดสงขลาให้มีจุดหมายร่วมที่สะท้อนให้เห็นถึงปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในทุกพื้นที่ และในทุกภาคส่วน โดยเราจะเป็น "สงขลาพอเพียง" ภายในวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๔

ทิศทางการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ "สงขลาพอเพียง" นั้น มีจุดแข็งที่สำคัญคือการเชื่อมต่อภาคส่วนที่เป็นภาคส่วนราชการและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้มากกว่ากระบวนการของแผนสุขภาพจังหวัดสงขลา ความร่วมมือในระดับนโยบายของผู้บริหารระดับสูงในจังหวัดและ อบจ. ส่งผลอย่างยิ่งต่อทิศทางการขับเคลื่อนการพัฒนาจังหวัดแบบบูรณาการระหว่างภาคราชการ ภาคท้องถิ่นและภาคพลเมือง การเคลื่อนตัวของกระบวนการประชาสังคมในจังหวัดสงขลาจึงเสมือนมี ๒ กระบวนการที่มีการซ้อนทับกันอยู่ นั่นคือกระบวนการจังหวัดตามยุทธศาสตร์สงขลาพอเพียง และกระบวนการแผนสุขภาพจังหวัดสงขลา ซึ่งมีการซ้อนทับเหลื่อมกันอยู่ทั้งในด้านเป้าหมายและบุคคลที่ร่วมขับเคลื่อน การซ้อนทับกันของกระบวนการนั้นส่งผลอย่างยิ่งต่อการบูรณาการงานขับเคลื่อน เพราะด้วยธรรมชาติที่แตกต่างต่างของการดำเนินงานที่มีภาคชุมชนและชาวบ้านเป็นฐานของแผนสุขภาพจังหวัดสงขลา กับการดำเนินงานที่มีผู้บริหารของส่วนราชการและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เน้นบทบาทในการหนุนเสริมกระบวนการ เชื่อมต่อเชิงนโยบาย และการเปิดช่องทางการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน ทำให้การซ้อนทับของทั้ง ๒ กระบวนการนี้เป็นกระบวนการขับเคลื่อนคู่ขนานที่มีการบรรจบแลกเปลี่ยนบูรณาการกัน โดยสมำเสมอด้วยกลไก ๒ ประการคือ

๑. การประชุมของคณะกรรมการระดับอำนาจการ (board) ที่ทั้ง ๒ กระบวนการต่างก็ใช้คณะกรรมการ (board) เดียวกัน และมีการจัดการประชุมคณะทำงานจากทั้ง ๒ กระบวนการ โดยสมำเสมอ

๒. การประสานภาพรวมที่ทั้งสองกระบวนการต่างก็มีมูลนิธิชุมชนสงขลาและสถาบันจัดการระบบสุขภาพภาคใต้ (ศจรส.) เป็นองค์กรประสานงานและขับเคลื่อนกระบวนการ

ภาพการซ้อนทับของกระบวนการเป็นไปดังแผนภูมิภาคข้างล่างนี้

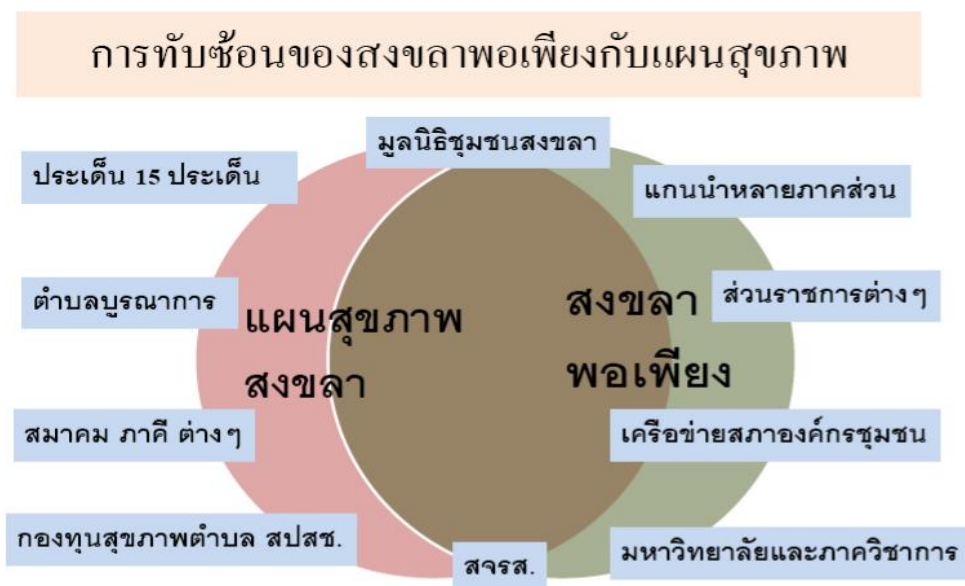

ทั้งนี้ในเชิงยุทธศาสตร์แล้ว ทั้งกระบวนการระดับจังหวัดตามยุทธศาสตร์สงขลาพอเพียง และกระบวนการแผนสุขภาพระยะที่ ๒ จะมีการใช้ยุทธศาสตร์เดียวกัน ๔ ข้อในการเป็นแกนในการขับเคลื่อนเหมือนกัน ซึ่งจะทำให้สามารถบูรณาการการดำเนินงานพัฒนาระดับจังหวัดได้สอดคล้องกันมากขึ้น

ยุทธศาสตร์ทั้ง ๔ ข้อที่จะมีการใช้ร่วมกันได้แก่

๑. การสร้างค่านิยมร่วมเพื่อให้คนสงขลา เข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา โดยใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
๒. การสร้างชุมชนเข้มแข็ง เป็นฐานรากของการพัฒนา
๓. การสร้างการเรียนรู้และการพัฒนาคน
๔. การสร้างกระบวนการนโยบายสาธารณะที่ตอบสนองต่อการพัฒนาอย่างพอเพียง

สมัชชาสุขภาพจังหวัดสงขลา ประจำปี ๒๕๕๓

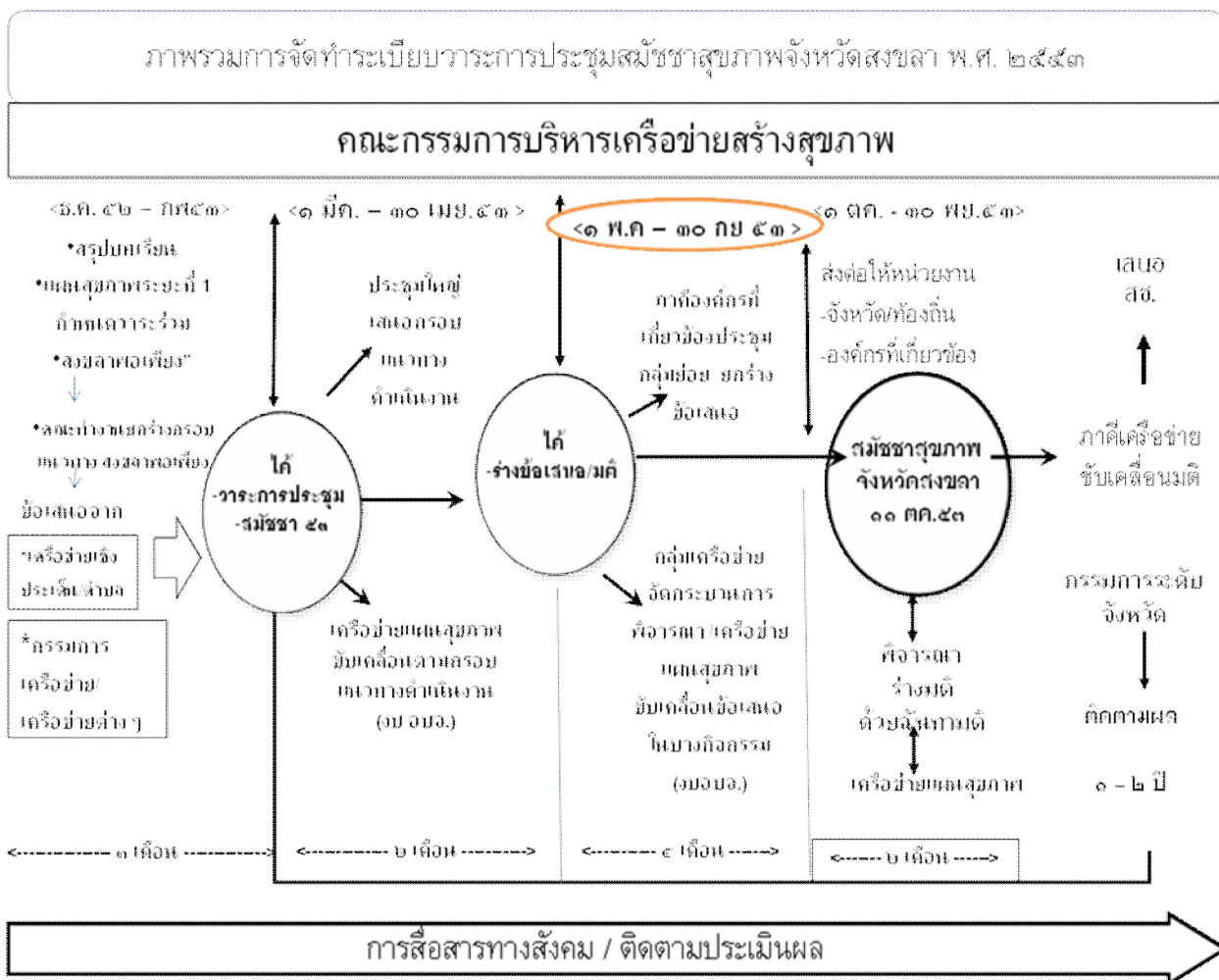
สมัชชาสุขภาพจังหวัดสงขลา ประจำปี ๒๕๕๓

วาระหลัก : สงขลาพอเพียง

๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๓

การจัดสมัชชาสุขภาพจังหวัดสงขลา เป็นการดำเนินการตามบทบัญญัติ แห่งพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ มีวัตถุประสงค์ เพื่อขับเคลื่อนพลังการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่างๆ ให้เกิดการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมสร้างสรรค์นโยบายสาธารณะ เพื่อให้เกิดสุขภาวะของประชาชนคนไทย โดยมีนิยามที่ว่า

“กระบวนการที่ให้ประชาชนและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องได้ร่วมแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ และเรียนรู้อย่างสมานฉันท์ เพื่อนำไปสู่การเสนอแนะและผลักดันนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพหรือความมีสุขของประชาชน โดยจัดให้มีการประชุมอย่างเป็นระบบและอย่างมีส่วนร่วม”

สมัชชาสุขภาพจังหวัดสงขลา ประจำปี ๒๕๕๓

วาระหลัก : สงขลาพอเพียง

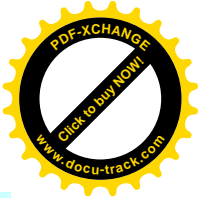
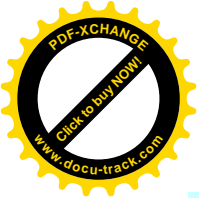
๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๓

คำประกาศเจตนารมณ์จังหวัดสงขลา เรื่องการใช้กระบวนการสมัชชาสุขภาพขับเคลื่อนจังหวัดสงขลาให้เป็น “สงขลาพอเพียง”

จังหวัดสงขลา ทั้งภาครัฐ ภาคท้องถิ่น ภาควิชาการ และภาคประชาชน ได้ร่วมกันดำเนินงานสร้างสุขภาวะภายในจังหวัดสงขลา ภายใต้ปรัชญานำทางในการดำเนินงานคือ เข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา ใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง และรากฐานธรรมะในทุกศาสนา ภายใต้บริบทที่สอดคล้องกับวิถีวัฒนธรรมของพื้นที่ มีจุดมุ่งหมายเพื่อการบูรณาการทำงานและการเรียนรู้ร่วมกันในการสร้างสุขภาวะให้กับประชาชนในจังหวัดสงขลา และเป็นพื้นที่เรียนรู้ร่วมกันสำหรับภาคี ในพื้นที่อื่นๆ โดยการสนับสนุนหลักจาก องค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา(อบจ.) และ ภาคีความร่วมมือในพื้นที่อื่น ได้แก่ จังหวัดสงขลา สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด(สสจ.) สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เขตพื้นที่จังหวัดสงขลา (สปสช.) สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ (สช.) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ(สสส.) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยแห่งชาติ(สกว.) สถาบันการจัดการระบบสุขภาพภาคใต้ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์(สจรส.มอ.) สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน(พอช.) กศน.จังหวัดและภาคใต้ และมูลนิธิชุมชนสงขลา

เพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติ ในวโรกาสครบรอบพระชนมายุ ๘๔ พรรษาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จังหวัดสงขลาจึงเห็นร่วมกันกับภาคีทุกภาคส่วน ใช้กระบวนการสมัชชาสุขภาพจังหวัดสงขลา ซึ่งเป็นกระบวนการที่ให้ประชาชนและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง ได้ร่วมแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ และเรียนรู้อย่างสมานฉันท์ เพื่อนำไปสู่การเสนอแนะและผลักดันนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพหรือความมีสุขของประชาชน โดยจัดให้มีการประชุมอย่างเป็นระบบและอย่างมีส่วนร่วม ที่จะขับเคลื่อนการดำเนินงานสร้างสุขภาวะภายในจังหวัดสงขลาให้มีจุดหมายร่วมที่สะท้อนให้เห็นถึงปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในทุกพื้นที่ และในทุกภาคส่วน

นับจากนี้เป็นต้นไป จะเป็นการประชุมสมัชชาสุขภาพจังหวัดสงขลาประจำปี ๒๕๕๓ ที่มีสมาชิกมาจากภาคีทุกภาคส่วนร่วมกันปรึกษาหารือ เสนอแนะ และผลักดันนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพ นั่นคือ การขับเคลื่อนให้จังหวัดสงขลา เป็น “สงขลาพอเพียง” โดยอาศัยปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระราชดำรัสให้แนวทางดังต่อไปนี้

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์

ความพอเพียงหมายถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรอบรู้ความรอบคอบและความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน

และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎีและนักธุรกิจในทุกระดับ ให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริตและให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการยอมรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวางทั้งทางด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี

เพื่อให้การดำเนินงานภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงบรรลุจุดหมาย จังหวัดสงขลาและภาคีทุกภาคส่วน จึงได้กำหนด ทิศทางการดำเนินงาน โดยเน้นใน ๕ เรื่องหลัก ได้แก่

๑. ยุทธศาสตร์สร้างค่านิยมร่วม
๒. ยุทธศาสตร์สร้างชุมชนเข้มแข็ง
๓. ยุทธศาสตร์พัฒนาคนและสร้างความรู้
๔. ยุทธศาสตร์ขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะ
- และ ๕. ยุทธศาสตร์สนับสนุนและการจัดการ

จังหวัดสงขลา องค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา ภาควิชาการ และภาคประชาชนที่เกี่ยวข้อง จึงขอประกาศเจตนารมณ์ร่วมกันที่จะใช้กระบวนการสมัชชาสุขภาพ สร้างสุขภาพให้กับประชาชนในจังหวัดสงขลาให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ได้กล่าวมา

ประกาศ ณ วันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๗

สมัชชาสุขภาพจังหวัดสงขลา ประจำปี ๒๕๕๓

วาระหลัก : สงขลาพอเพียง

๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๓

สงขลาพอเพียง

เป้าหมาย นำพาจังหวัดไปสู่ความเป็น “สงขลาพอเพียง” เกิดความร่วมมือของภาคีต่างๆ นำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนำไปสู่การสร้างสุขภาวะองค์รวมและการปรับระบบสุขภาพของจังหวัดสงขลา

ปรัชญา ปรัชญานำทางในการจัดทำสงขลาพอเพียงคือ การเข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา โดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงสู่สุขภาวะองค์รวม และรากฐานธรรมะในทุกศาสนา ภายใต้บริบทที่สอดคล้องกับวิถีวัฒนธรรมของพื้นที่

ยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนสงขลาพอเพียง

ในเบื้องต้นได้มีการกำหนดกรอบการขับเคลื่อนสงขลาพอเพียง ตามยุทธศาสตร์ทั้ง ๔ ด้าน และเพิ่มเติมยุทธศาสตร์ด้านบริหารจัดการอีก ๑ ข้อ ดังนี้

๑. ยุทธศาสตร์สร้างค่านิยมร่วม
๒. ยุทธศาสตร์สร้างชุมชนเข้มแข็ง
๓. ยุทธศาสตร์พัฒนาคนและสร้างความรู้
๔. ยุทธศาสตร์ขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะ
๕. ยุทธศาสตร์สนับสนุนและการจัดการ

จากยุทธศาสตร์ทั้ง ๕ ประการ เมื่อนำมาแจกแจงเป้าหมายรายยุทธศาสตร์ มีรายละเอียดของเป้าหมายและข้อเสนอในแต่ละยุทธศาสตร์ดังนี้

การสร้างค่านิยมร่วม

ค่านิยมร่วมเป็นแนวคิดที่ผู้คนนำมาใช้เป็นหลักปฏิบัติในการดำเนินชีวิต เพื่อให้เกิดความราบรื่นในการใช้ชีวิตและการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขของผู้คนในสังคม

สงขลาพอเพียงได้กำหนดค่านิยมร่วมของคนสงขลาเป็น ๔ ด้าน ดังนี้

๑. การสร้างผู้นำ สืบสานพระราชปณิธานสมเด็จพระบรมราชชนก

“ขอให้ถือประโยชน์ส่วนตน เป็นที่สอง
ประโยชน์ของเพื่อนมนุษย์ เป็นกิจที่หนึ่ง”

และแนวคิดของพลเอก เปรม ติณสูลานนท์ “เกิดมาเพื่อตอบแทนบุญคุณแผ่นดิน”

สถานการณ์ ปัจจุบัน สังคมเราใช้ผู้นำเปลือง มีทั้งอาการติดยึดผู้นำ หวังพึ่งผู้นำจนชุมชนขาดการมีส่วนร่วม หรือรับผิดชอบตัวเอง ขณะเดียวกันก็มีการใช้อำนาจมีดทำลายผู้นำ อีกทั้งระบบการเมืองทำให้คนดีไม่เข้ามาสู่กระบวนการคัดสรร ในขณะที่ชุมชนมีผู้นำหลายหลาก เช่น ผู้นำทางการ ผู้นำธรรมชาติ ผู้นำทางจิตวิญญาณ หากทว่าสังคมไม่ส่งเสริมการสร้างผู้นำ อันเนื่องจากสังคมเสื่อมตกต่ำ ตัวผู้นำเองใช้เงินซื้อคนเห็นเงินมากกว่าคุณธรรม

ในขณะที่ผู้นำทางปัญญาขาดแคลน ในอดีตเราพบพัฒนาการจากผู้นำเป็นพระ ต่อมาเราเชื่อครู อาจารย์ ต่อมาเรายกย่องผู้ที่ประสบความสำเร็จ ปัจจุบันผู้นำจะเป็นผู้นำทางการ มีเงิน มีพวกพ้อง มีอำนาจ
หลักคิด การสร้างผู้นำที่ต้องการ ไม่ใช่ผู้นำเชิงเดี่ยว เป็นผู้นำที่ไม่ผูกขาด รับฟัง พร้อมจะทำงานร่วมกับคนอื่น

๒. การรักษาดี มุ่งเน้นการรักษาแผ่นดิน รักษาพลเมือง รักษาอำนาจอธิปไตยและวิถีประชาธิปไตย

สถานการณ์ คนอยู่เหนือกฎกติกา ความเป็นไทยเสื่อมต่ำ พื้นที่วัฒนธรรมระหว่างชาติพราเลี่ยน การเมืองท้องถิ่นเริ่มให้การยอมรับผู้นำที่มีความรู้มากกว่านักเลงท้องถิ่น

องค์ประกอบ ความเป็นชาติ ต้องมีดินแดน มีประชาชน(พลเมือง) มีผู้นำ(ในที่นี้หมายถึงตั้งแต่รัฐบาล-พ่อหรือครอบครัว) มีกฎกติกา วัฒนธรรม (อาหาร/ภาษา/อาคารที่อยู่อาศัย/ การแต่งกาย/ภูมิปัญญา)
หลักคิด ตอบแทนคุณแผ่นดิน ทุกคนเป็นส่วนหนึ่งของชาติ(เป็นหุ้นส่วน)

๓. การพึ่งตนเองตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

โดยแนวทาง ขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ อดทน กินทุก
อย่างทีปลูก ปลูกทุกอย่างที่กิน

สถานการณ์ปัจจุบัน เป็นปรัชญาที่ทุกคนรู้แต่ไม่ได้ปฏิบัติ (ต้องรู้แจ้ง นำปฏิบัติได้)

องค์ประกอบ ระดับของความพอเพียง การแสดงออก สามารถปฏิบัติในวิถีชีวิตได้

๔ . คุณธรรมประจำใจตามหลักคำสอนในศาสนาที่แต่ละคนนับถือ

สถานการณ์ คนห่างศาสนา ศีลธรรมตกต่ำ สังคมขาดที่พึ่ง

สมัชชาสุขภาพจังหวัดสงขลา ประจำปี ๒๕๕๓ จึงมีมติดังต่อไปนี้

กำหนดให้จังหวัดสงขลา ท้องถิ่นจังหวัด เขตพื้นที่การศึกษา กชน.ภาคและจังหวัด และเครือข่าย สร้างสุขภาพร่วมกับชมรมบันลาลาหาข่าว สงขลา มีเดียฟอรัม เป็นองค์กรขับเคลื่อนร่วมกันในการสร้าง กระแสขยายผล ปรับพฤติกรรมสังคมในการสร้างค่านิยม ผ่านสื่อสารสาธารณะ จัดเวทีทำความเข้าใจ ปรับรูปแบบกิจกรรมในชีวิตประจำวัน ใช้สื่อต่างๆ เช่น วิทยุ หนังสือพิมพ์ ธนาคารเสียง สื่อเว็บไซต์ เคเบิล ทีวี ช่อง ๑๐ วิทยุกระแสหลัก จัดพิมพ์คู่มือประชาชน/แผ่นพับ ตัววีซีดี ในการสร้างค่านิยม โดยมีรายละเอียดการ ส่งเสริมค่านิยมดังนี้

๑. การสร้างผู้นำ โดยมีหลักการสำคัญ ดังนี้

๑.๑ ชาวสงขลา ร่วมกันสร้าง ภาวะหรือคุณลักษณะผู้นำที่ต้องการ ต้องมีความเสียสละ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตัว ทำดีมีคุณธรรม จริยธรรม เป็นคนดีนินยาคดี เป็นผู้นำทางความคิดและนำในการปฏิบัติ เก่ง ดี มีสุข(มีสัมมาอาชีวะ/สุขภาพดี)

๑.๒ ชาวสงขลา ร่วมสร้างผู้นำทางปัญญา ผู้นำที่เหนือผู้นำสามารถเป็นแบบอย่างของชีวิตทุกด้าน ๗ ด้านได้แก่ ด้านจิตวิญญาณ ด้านจิตใจ ด้านร่างกาย ด้านสังคม ด้านการเงิน ด้านครอบครัว และด้านชีวิต สมรส อีกทั้งควรเป็นคนถ่อมใจฟังคนอื่น รับใช้คนอื่น

๑.๓ ชาวสงขลา ร่วมกันสร้างแรงจูงใจ มีกระบวนการสร้างในการค้นหาและสร้างผู้นำต้นแบบ ด้วยการถอดบทเรียนผู้นำต้นแบบ นำมาสู่การสร้างหลักสูตร สร้างโรงเรียนผู้นำขยายผลโดยใช้สื่อสารสาธารณะ และประชาสัมพันธ์ยกย่องผู้นำต้นแบบในทุกอำเภอ/ตำบล

๑.๔ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและท้องที่ ร่วมกันกระตุ้นให้มีการคัดสรรคนดีของชุมชน เลือกคนที่สามารถเป็นผู้นำ ตามคุณสมบัติในข้อ ๑ และ ๒

๑.๕ ให้จังหวัดสงขลา รับผิดชอบกลุ่มผู้นำที่มีบทบาทในสังคมปัจจุบัน ได้แก่ ข้าราชการ นักวิชาการ และนักธุรกิจ ให้ยึดหลักคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนำทาง

๑.๖ ชาวสงขลา มีการยกย่องชื่นชมคนดีทั้งที่มีชีวิตอยู่และเสียชีวิตไปแล้ว ในวาระงานสำคัญต่างๆ ของจังหวัด

๒. การรักชาติ มุ่งเน้นการรักษาแผ่นดิน รักษาพลเมือง รักษารัฐบาล รักษาอำนาจอธิปไตยและวิถีประชาธิปไตย โดยมีหลักการสำคัญดังนี้

๒.๑ ชาวสงขลาทำตามบทบาทหน้าที่ของตัวเองให้ดีที่สุด ตั้งแต่ระดับครอบครัว(พ่อ แม่ ลูก) ไปจนถึงบทบาทหน้าที่ตามภาระการงาน (ข้าราชการ ครู ตำรวจ ทหาร นักข่าว นักการเมือง อีสระ ฯลฯ) และส่งเสริมบทบาทให้กับเยาวชน สตรี ผู้พิการ

๒.๒ ส่งเสริมให้ชาวสงขลามีการเรียนรู้ ศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นวัฒนธรรมชุมชนในเชิงคุณค่า

๒.๓ ชาวสงขลาทุกคนเป็นหุ้นส่วนของการสร้างชาติ ส่งเสริมความเป็นพลเมือง ร่วมกำหนดทิศทางสาธารณะทุกระดับ ทั้งระดับท้องถิ่นและชาติ มีความรักถิ่นกำเนิด เฝ้าระวังดูแลประโยชน์สาธารณะ และให้ร่วมกันจัดให้มีสภาพเมืองจังหวัดสงขลาสร้างพื้นที่หรือช่องทางให้พลเมืองแสดงออก

๒.๔ สืบสาน อนุรักษ์ และพัฒนาวิถีวัฒนธรรมของชาวสงขลาในด้านต่างๆ ได้แก่ อาหาร/ภาษา/อาคารที่อยู่อาศัย/การแต่งกาย อนุรักษ์ภาษาถิ่น/รูปตัวตลกหนังตะลุง /ผ้าเกาะยอ การเรียกผู้อาวุโส ว่าพ่อเฒ่าแม่เฒ่า การรักษาสិทธิภูมิปัญญา

๒.๕ ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต พัฒนาบุคลากรด้านการศึกษา ค้นหาแก่นแก่นคุณค่าของวัฒนธรรมแต่ละด้าน รวมไปถึงพิธีกรรมต่างๆในชีวิต

๒.๖ ชาวสงขลามีการส่งเสริมความรัก/ความสามัคคีรวมไปถึงการดูแลทรัพยากรชุมชน

๒.๗ ร่วมพิทักษ์รักษาทรัพยากร โดยเฉพาะทรัพยากรธรรมชาติ พื้นที่ความมั่นคงด้านอาหาร

๓. การพึ่งตนเองตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีหลักการสำคัญดังนี้

๓.๑ ชาวสงขลาช่วยกัน นิยมความขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ อดทน ทั้งระดับครอบครัวและระดับบุคคล เช่น ค่านิยมซื้อน้อย ทำใช้เองมาก พึ่งพึ่งตนเองเป็นลำดับแรก เป็นต้น

๓.๒ ชาวสงขลาลด ละ เลิก ค่านิยมหน้าใหญ่ใจเตี้ย คุยไม้ไอ้อวด อวดเบ่ง หลงไหลคลั่งไคล้ในอบายมุขทุกรูปแบบ ส่งผลให้เป็นการบ่มเพาะจี๋เกียง จี๋อ้อ จี๋ลัก จี๋เที้ยว จี๋เล่น(พนัน)และจี๋หก ในที่สุดนำไปสู่ความหายนะ

๓.๓ ชาวสงขลาลดค่านิยมหน้าใหญ่ใจเตี้ยที่ทำให้ฟุ่มเฟือย สิ้นเปลือง ในการจัดงานบุญ(การจูดรูป)/งานแต่ง(อาหารจูด)/งานศพ(พวงหรีด) โดยการปรับรูปแบบงานที่เน้นความประหยัด กะทัดรัด เข้าถึงเนื้อหาสาระของงาน

๓.๔ ชาวสงขลาช่วยอนุรักษ์ พัฒนาของดีคนสงขลา ได้แก่ อาหาร ขนมพื้นบ้าน ภาษา การแต่งกาย และอื่น ๆ

๓.๕ ชาวสงขลาช่วยกันส่งเสริมการออม จัดให้มีกองทุนกลางของชุมชน ทุกชุมชนมีกองทุนของตนเอง และจังหวัด อันจะนำไปสู่ความมั่นคงของชีวิต พึ่งตนเองได้

๓.๖ จังหวัดสงขลา องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ภาควิชาการ ภาคประชาชน สื่อชุมชนสื่อ
สาธารณะ ร่วมกันสร้างการพัฒนาต้นแบบ พื้นที่จัดการตนเองบนหลักคิด รู้ คิด รู้ทำภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจ
พอเพียง

๔. ส่งเสริมคุณธรรมประจำใจ โดยมีหลักการสำคัญดังนี้

๔.๑. ให้ศาสนิกทุกศาสนา มีการยึดมั่นในคำสอนทางศาสนา ดังนี้

(๑) ศาสนาพุทธ ทำดีละชั่วกลัวบาป ถือศีล ๕ เข้าร่วมกิจกรรมในวันพระหรือวันสำคัญใน
พระพุทธศาสนา

(๒) ศาสนาอิสลาม มีตักวา(ยำเกรงพระเจ้า) เข้ามัสยิดทุกวันศุกร์

(๓) ศาสนาคริสต์ รักพระเจ้า รักเพื่อนบ้านเหมือนรักตัวเอง ยึดมั่นในความเชื่อ/ความหวัง/
ความรัก มีแนวพฤติกรรม ตามหลักในคัมภีร์ มีเงินพอ สามารถบำรุงศาสนา/ช่วยเหลือคน
อื่น การแต่งงานทำตามกฎพ่อแม่/กฎหมาย/พระเจ้า(บริสุทธีก่อนแต่ง) ห้ามหย่าร้าง
คุณธรรมของลูก ไม่นำร่างกายไปสู่สถานที่ไม่ควรเพราะร่างกายคือวิหารของพระเจ้า มีการ
เข้าโบสถ์วันอาทิตย์

๔.๒ ปฏิบัติ/ปรีเวช กิจกรรมครอบครัวทำร่วมกัน ในลักษณะบวร(บ้าน วัด โรงเรียน)

๔.๓ ให้เขตพื้นที่การศึกษาทั้ง ๓ เพิ่มหลักสูตรหน้าที่พลเมืองและศีลธรรมกลับเข้าสู่ห้องเรียน

๔.๔ ใช้หลักธรรมเป็นแนวทางในการดำรงชีวิตประจำวัน

สมัชชาสุขภาพจังหวัดสงขลา ประจำปี ๒๕๕๓

ระเบียบวาระที่ ๓.๒

๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๓

การสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง

การสร้างชุมชนเข้มแข็งเป็นยุทธศาสตร์สำคัญที่เอาพื้นที่เป็นตัวตั้ง ให้การพัฒนาหรือการสร้างการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นไม่ว่าในประเด็นใด ให้มีการใช้พื้นที่เป็นตัวตั้ง โดยนำแนวคิดริเริ่ม นวัตกรรม งานสร้างสรรค์ หลักวิชาการที่เหมาะสมกับชุมชน นำมาปรับใช้และสร้างรูปธรรมให้เกิดขึ้นจริงในชุมชน ให้เห็นเป็นตัวอย่างที่ชุมชนอื่นสามารถนำไปเป็นแบบอย่างได้

โดยความหมายของคำว่าพื้นที่เป็นตัวตั้งนั้น มีนิยามหรือการให้ความหมายต่อพื้นที่ในทั้ง ๒ ลักษณะคือ

๑.พื้นที่ที่เป็นหมู่บ้าน ตำบล ชุมชน

๒.พื้นที่เป็นสถานที่หรือองค์กรหน่วยงานที่เป็นแหล่งเรียนรู้ได้ เช่น โรงเรียน ศูนย์เด็กเล็ก สวนสมรม แปลงเกษตรธรรมชาติ กลุ่มแพทย์แผนไทย สถานีวิทยุชุมชน ชมรมคนพิการ เป็นต้น

สมัชชาสุขภาพจังหวัดสงขลา ประจำปี ๒๕๕๓ จึงมีมติดังต่อไปนี้

- ให้ภาคีสุขภาพ อันได้แก่ จังหวัดสงขลา(สสจ./พช./พมจ./เกษตร/วัฒนธรรม/ทสจ.ฯลฯ) ท้องถิ่น สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ(สปสช.) สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ(สช.) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ(สสส.) สถาบันการจัดการระบบสุขภาพภาคใต้ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ สถาบันการศึกษาและกชน. วิทยาลัยชุมชน ศูนย์เรียนรู้ชุมชนภาคใต้(ศรช.) ศูนย์เรียนรู้คุณธรรมเพื่อเศรษฐกิจพอเพียง สถาบันศาสนา สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน(พอช.) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย(สกว.) กำหนดเป้าหมายในระยะ ๓ ปีที่เป็นรูปธรรมต่อยุทธศาสตร์ที่ ๒ การสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง ดังนี้

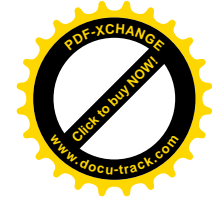
๑.ร่วมมือกับภาครีระดับหมู่บ้าน ผลักดันให้มีหมู่บ้านในฝัน เป้าหมาย ๘๔ หมู่บ้านที่สามารถดำเนินการกิจกรรมตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๒.ร่วมมือกับภาคีสุขภาพในตำบล ผลักดันให้มีตำบลสุขภาวะ เป้าหมายที่ ๔๕ ตำบล หรือเท่ากับ ๑ ใน ๓ ของตำบลในจังหวัดสงขลา

นิยามที่สำคัญของตำบลสุขภาวะนั้นสอดคล้องกับคำประกาศสมิหลา กล่าวคือ

- ๑.เป็นตำบลที่มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นแกนนำในการสนับสนุนการพัฒนาสุขภาพในตำบล
  - ๒.มีการทำแผนสุขภาพในระดับตำบลอย่างมีส่วนร่วม
  - ๓.มีกองทุนสุขภาพตำบลที่มีการนำแผนสุขภาพระดับตำบลไปลงสู่ระดับปฏิบัติการจริง
  - ๔.มีความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในตำบลในการผลักดันตำบลสู่สุขภาพ และ เป็นแหล่งเรียนรู้ของตำบลอื่นๆ ได้
๓. การสร้างตัวแบบสุขภาพ (model) จากเครือข่ายเชิงประเด็นในการจัดการเชิงระบบจำนวน ๑๕ ตัวแบบ (ประเด็นละ ๑ model) โดยมุ่งสร้างตัวแบบรายประเด็นที่สามารถชี้้นำการพัฒนาได้ เป็นรูปธรรม สามารถสร้างตัวแบบให้ส่วนราชการหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำไปขยายผลได้ต่อไป
๔. สร้างหรือพัฒนาให้มีแหล่งเรียนรู้ในจังหวัดสงขลาจำนวน ๑๐๐ แห่ง
- แหล่งเรียนรู้ดังกล่าวอาจเป็นทั้งแหล่งเรียนรู้ได้ในทั้ง ๒ ลักษณะคือ
  - แหล่งเรียนรู้ที่มาจากภาคีแผนสุขภาพเชิงประเด็นทั้ง ๑๕ ประเด็น
  - แหล่งเรียนรู้ที่มาจากภาคีแผนสุขภาพระดับตำบลเชิงพื้นที่
- โดยนิยามของแหล่งเรียนรู้คือที่ที่สามารถเป็นแบบอย่างในการเรียนรู้ให้กับองค์กรต่างๆ ได้ โดยแหล่งเรียนรู้นั้นๆต้องมีกระบวนการเตรียมความพร้อมในการเป็นแหล่งเรียนรู้อย่างน้อย ๓ ประการคือ
- ๑.มีการถอดบทเรียนของตนเองอย่างเป็นระบบ
  - ๒.จัดทำเอกสารหรือสื่อเพื่อการเผยแพร่
  - ๓.มีวิทยากรประจำแหล่งเรียนรู้นั้นอย่างน้อย ๓-๕ คนที่สามารถถ่ายทอดความรู้ความคิด
- ได้

สมัชชาสุขภาพจังหวัดสงขลา ประจำปี ๒๕๕๓

ระเบียบวาระที่ ๓.๓

๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๓

การพัฒนาคนและการสร้างองค์ความรู้

ความเป็นมา

สถานการณ์วิกฤตสังคมไทยในปัจจุบัน เกิดจากวิกฤตคน ที่มีปัญหาในวิธีรู้ วิธีคิด วิธีทำ และวิธี ประเมินผล อีกทั้งเป็นผลจากการทำงานของภาคส่วนต่างๆต่างคนต่างทำ ไม่สามารถกำหนดทิศทาง การทำงานอย่างต่อเนื่องมีประสิทธิภาพ

๑. มีการแตกแยกทางการเมือง ส่งผลมาถึงการพัฒนาที่ทำให้ประเทศถดถอยก้าวไม่ทันเพื่อนบ้าน
๒. การศึกษา เรามีทุนของการศึกษาทั้งในระบบ/นอกระบบ/มีชุมชนการเรียนรู้/มีกฎหมายปัญหาไทย แต่ ยังทำงานภายใต้วัฒนธรรมข้าราชการ ส่งผลให้การศึกษาอ่อนด้อยลง ประกอบกับการศึกษาที่ มุ่งเน้นในการสร้างวัตถุ การสร้างค่านิยมที่ผิดพลาด สร้างการแข่งขันมากกว่าเน้นการเรียนรู้
๓. ทุนทางสังคมในส่วนของศึกษานอกระบบ เรามี กศน.(ภาค/จังหวัด/อำเภอ/ตำบล)และวิทยาลัย ชุมชนที่เปิดโอกาส โอกาสให้คนเข้าสู่ระบบการศึกษา เติมเต็มช่องว่างของระบบการศึกษาที่มี กล่าวคือ เปิดให้คนอยากเรียนแต่ไม่มีโอกาส ในเบื้องต้น เน้น ๔ อำเภอในเขตจังหวัดสงขลา ให้ เข้าถึงการศึกษาดูมศึกษา —อนุปริญญา และพัฒนาทักษะ/พัฒนาอาชีพ โดยใช้โจทย์ของชุมชนเป็น ฐาน จนกระทั่งได้แบบอย่างการเรียนรู้ของบุคคลระดับรากหญ้า
๔. นอกจากนั้นเราก็มีการศึกษาในระบบ โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีโรงเรียน ๒ แห่ง รับผิดชอบ ออกกลางคืน ได้แก่ รร.สงขลาวิทยาคม และ รร.วัดสถิตย์ชลประทาน
๕. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีนโยบายส่งเสริมเด็กดีมีที่เรียน ส่งเสริมเด็กมีคุณธรรม มีภาวะผู้นำ มี จิตอาสา และมีมหาวิทยาลัยที่เข้าร่วมโครงการ ได้แก่ มอ./ม.ทักษิณ/ม.ราชภัฏ/ม.ศรีวิชัย
๖. นโยบายรัฐใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นวาทกรรมการเมืองประชานิยม ทำให้ระบบ ประชาธิปไตยไร้สาระ บอกกับคนแยกแยะสิ่งถูกผิดไม่ได้ เกิดปัญหาความคิดวิกฤต
๗. การกำหนดแผนพัฒนามีกระบวนการได้มารวมศูนย์ ยังไม่ใช่แผนของประชาชนที่เป็นส่วนใหญ่
๘. รัฐบาลปัจจุบันให้ความสำคัญกับงานสวัสดิการสังคม ที่เน้นการสร้างเครือข่าย/การจัดสวัสดิการ/ การเฝ้าระวัง และเตือนภัย ในการจัดสวัสดิการมี ๓ รูปแบบ ได้แก่ รัฐดำเนินการ เช่น การศึกษา/การ

สงเคราะห์/สุขภาพ ฯลฯ นอกจากนั้นยังมีอาสาสมัครของตนเชื่อมโยงงานชุมชนกับจังหวัด, สวัสดิการที่ท้องถิ่นดำเนินการ และสวัสดิการที่ประชาชนดำเนินการ ซึ่งรัฐได้ร่วมสมทบกับประชาชน เช่น กรณีสวัสดิการ ๕ ด้านของสัจจะลดรายจ่ายวันละบาท

๕. ยุทธศาสตร์พัฒนาคนและสร้างองค์ความรู้ ทาง ศูนย์เรียนรู้ชุมชนภาคใต้ ได้เริ่มทำมาตั้งแต่ปี ๒๕๔๘ ร่วมกับผู้นำชุมชนในจังหวัดสงขลา นำหลักคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ร่วมกับสถาบันการศึกษาปี ๒๕๕๒ นำผลการศึกษามาเป็นกรอบคิดภารกิจของศูนย์ประสานงานองค์กรเอกชนประจำจังหวัดสงขลา นำไปขยายผลพัฒนาคนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และวันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๕๓ ที่ผ่านมา โดยจัดประชุมสมัชชาภาคีองค์กรสวัสดิการและร่วมกับองค์กรสาธารณะในจังหวัดสงขลา ๓๐๐ กว่าองค์กร ประกาศเจตนารมณ์ในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์นี้ตามแนวทางในคำประกาศ(ดูรายละเอียดในเว็บไซต์ www.banbanradio.com) ร่วมกัน
๑๐. กระทรวงเกษตรร่วมมือกับศูนย์เรียนรู้คุณธรรมเพื่อเศรษฐกิจพอเพียง ที่ดำเนินการโดย อ.ภาณุ พิทักษ์เผ่า จัดกระบวนการเรียนรู้ปรับพฤติกรรมให้กับกลุ่มเกษตรกรผู้สนใจทั่วไปในพื้นที่จังหวัดสงขลาและภาคใต้

หลักการสำคัญ

คนเป็นสัตว์ที่พัฒนาได้ ถ้าได้รับการพัฒนาที่ถูกทาง แต่ถ้าผิดทางหรือไม่ได้รับการพัฒนาจะมีฐานะต่ำกว่า สัตว์ นักปราชญ์ศาสนาทั้งหลายที่เรารู้จักมีพระพุทธเจ้า พระเยซูคริสต์ พระนะบีมุฮัมมัด เป็นต้น ล้วนมองเห็นตรงกันว่า คนและสังคมเจริญได้ด้วยการพัฒนาตนใน ๓ ด้าน คือ ด้านกาย จิตใจและจิตวิญญาณ ให้สะอาด ให้สงบและสว่าง เอาชนะอกุศลธรรมทั้งปวงได้ พาชีวิตเดินตามทางสายกลางสร้างกุศลกรรม ทำจิตใจตนให้บริสุทธิ์ มันคงเป็นฐานก่อปัญญา แก้ปัญหาทั้งปวงได้ดี ชุมชนและสังคมได้เดินตามเส้นทางสายนี้ คน ชุมชน สังคม นั่นคือ คนพอเพียง ชุมชนพอเพียง และสังคมพอเพียง ดังนั้นหัวใจของสงขลาพอเพียง จึงอยู่ที่คนและชุมชนพอเพียง

ยุทธศาสตร์การพัฒนาคนและการสร้างองค์ความรู้ มีนัยสำคัญการสร้างสังคมแห่งสุขภาวะในระยะยาว ดังนั้น สงขลาพอเพียง จึงได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนและการจัดการความรู้

เป้าหมาย

การพัฒนาคนและการสร้างองค์ความรู้ ทำให้คนอยู่ดี กินดี มีสุข/ไม่โง่ ไม่เจ็บ ไม่จน มีความเจริญ ๔ ด้าน คือ กาย ความคิด จิต และสติปัญญา โดย

- ใช้พื้นที่จังหวัดสงขลาเป็นฐาน ใช้คนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา ทุกฝ่ายที่ดำเนินการควรมีพันธกิจ/พันธกิจร่วมกันในการทำงาน
- ใช้หลักคิดมีส่วนร่วม องค์กรวมและบูรณาการมาทำร่วมกัน ภายใต้พระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทั้ง ๒ ชุด คือ เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา โดยการประสานความร่วมมือระหว่างกันใน ๔ ส่วนคือ

๑. **ประสานรู้-ร่วมรู้** : ปรับฐานรู้-เรียนรู้ ศึกษาค้นคว้า วิจัย ค้นหาข้อมูลองค์ความรู้ของบุคคล-องค์กรทุกภาคส่วน เพื่อสร้างศักยภาพให้รู้เขารู้เรา ทั้งในเชิงลึกและเชิงกว้าง และความเป็นเหตุเป็นผลของกันและกันระหว่างบุคคล-องค์กร ภายในและภายนอก หมู่บ้าน-จังหวัด เพื่อขับเคลื่อนให้เกิดภาวะ “รู้พอเพียง” และก่อให้เกิดความรู้แบบองค์รวมเป็นสงขลาพอเพียง

๒. **ประสานคิด-ร่วมคิด** : ปรับฐานคิด ฐานเห็น ฐานเชื่อ ฐานนิยม นโยบายहनุนยศาสตร์ แผนงานโครงการแก้ปัญหาและพัฒนาของกลุ่มคน องค์กร หน่วยงานต่างๆ ที่มุ่งพัฒนาเศรษฐกิจและวัดตามแนวคิดวัดคุณิยม ทุนนิยม บริโภคนิยม คู่ฐานคิดมนุษยนิยม สังคมนิยม พอเพียง โดยส่งเสริม ผลักดันให้มีการคิดนโยบายสนับสนุนการพัฒนาคนและชุมชน ควบคู่กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมที่มีอยู่ทั้งระดับชาติ จังหวัด-ตำบล หรือขับเคลื่อนให้เกิดภาวะ “คิดพอเพียง” และก่อให้เกิดความคิด/การคิดแบบองค์รวม

๓. **ประสานทำ-ร่วมทำ** : ปรับวิธีปฏิบัติ พัฒนาแก้ไขปัญหาที่มุ่งแก้ไขปัญหาปัจจัย มาสู่การปฏิบัติ พัฒนาแก้ไขปัญหา หาสาเหตุปัจจัยภายในตัวคน กลุ่มคน องค์กร ชุมชน เป็นสำคัญ โดยมุ่งปฏิบัติพัฒนาองค์รวมทั้งที่ตัวคนและชุมชน แทนการพัฒนาแต่ละด้าน โดยมุ่งความเจริญของคนใน ๔ ด้าน/มิติ คือ เจริญกาย เจริญสังคมความสัมพันธ์ เจริญใจ และเจริญสติ/ปัญญา เพื่อขับเคลื่อนให้เกิดภาวะ “ทำพอเพียง” และก่อให้เกิดวิธีปฏิบัติแบบองค์รวมทั้งคนและชุมชน

๔. **ประสานผล-ร่วมรับผล** : ปรับวิธีประเมิน ที่เน้นเชิงปริมาณหรือผลผลิต ผลทางวัตถุเป็นสำคัญสู่การประเมินผลเชิงคุณภาพและผลผลิต เป็นความเจริญของคน/มนุษย์ ใน ๔ ด้าน เพื่อขับเคลื่อนให้เกิดสุขภาวะ “ผลพอเพียง” หรือก่อให้เกิดการคิดตามการประเมินผลแบบองค์รวม (ดูรายละเอียดเพิ่มเติมในเอกสาร กรอบคิด ทิศทางพัฒนาคนและสังคมตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สุขภาพองค์รวมในเว็บไซต์ www.banbanradio.com เรื่อง สงขลาพอเพียง

สมัชชาสุขภาพจังหวัดสงขลาประจำปี ๒๕๕๓ จึงมีมติดังนี้

๑. ให้ภาคีหลัก ได้แก่ จังหวัดสงขลา(ท้องถิ่น/สาธารณสุข/พัฒนาชุมชนและเกษตร) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น/การศึกษาในระบบและนอกระบบ/สถาบันศาสนา/วิทยาลัยชุมชน/ศูนย์เรียนรู้ชุมชนภาคใต้ (ศรช.)/ศูนย์ประสานงานองค์กรเอกชนประจำจังหวัดสงขลา/ศูนย์เรียนรู้คุณธรรมเพื่อเศรษฐกิจพอเพียง/ภาคีเครือข่ายแผนสุขภาพ ภาคีหลัก ๔ ประสานและ ๔ ร่วม คือ ประสานรู้ ประสานคิด ประสานทำ ประสานผล และร่วมรู้ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผล ซึ่งเป็นกระบวนการนำคนทุกภาคส่วนให้เข้าสู่กระบวนการพัฒนา ตามแนวคิดปรัชญา ๓ แนว คือ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ปรัชญาการศึกษาตลอดชีวิต ปรัชญาสุขภาพองค์รวม โดย

- **ให้ทำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวคิดและทิศทาง**
- **ให้ทำปรัชญาการศึกษาตลอดชีวิตมาเป็นกระบวนการ**
- **ให้ทำปรัชญาสุขภาพองค์รวมมาเป็นเป้าหมาย**

๒. ให้มีพื้นที่ร่วมปฏิบัติการ ร่วมคิด แยกทำ ใช้พื้นที่เป็นตัวตั้ง เรียนรู้องค์รวมชุมชน(หมู่บ้าน/ตำบล) เรียนรู้องค์รวมของคน นำมาสู่การจัดการตนเอง บนฐานความร่วมมือของภาคีหลัก ได้แก่ ให้จังหวัดสงขลา(ท้องถิ่น/สาธารณสุข/พัฒนาชุมชนเกษตร)องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น/การศึกษาในระบบและนอกระบบ/สถาบันศาสนา/วิทยาลัยชุมชน/ศูนย์เรียนรู้ภาคใต้(ศรช.)/ศูนย์ประสานงานองค์กรเอกชนประจำจังหวัดสงขลา/ศูนย์เรียนรู้คุณธรรมเพื่อเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีแกนนำในการขับเคลื่อนเป็นหัวหมู่ทะลวงฟัน ได้แก่ เครือข่ายสงขลาพอเพียง (ดูรายละเอียดเรื่ององค์รวมของคนและชุมชนเพิ่มเติมได้ในเอกสารประกอบหลักสูตรการจัดการชุมชน เรื่อง เป้าหมายและผลลัพธ์การพัฒนาคน และเหตุปัจจัยในการพัฒนาคน ที่ ศรช.ภาคใต้ โทร 082-4304121)

๒.๑ พิจารณาการทำงานระดับพื้นที่ซึ่งมีผู้นำหรือแกนนำที่สามารถเป็นแกนหลักในการดำเนินงาน จำแนกกลุ่ม เช่น ท้องถิ่นเป็นเจ้าภาพหลักท้องถิ่นที่เป็นเจ้าภาพหลัก กชน.เป็นเจ้าภาพหลัก เครือข่ายประชาชนเป็นเจ้าภาพหลัก

๒.๒ ให้มีกิจกรรมตามวิถีชีวิต บ้านวัดโรงเรียนทำร่วมกัน กิจกรรมของภาคีเครือข่าย เช่น เวทีเรียนรู้/โรงเรียนสงขลาพอเพียง เพื่อทำความเข้าใจ มีกลไกการติดตามประเมินผล เน้นการประเมินที่คนและเชื่อมโยงสุขภาพะ ๔ มิติ

๒.๓ การต่อยอดความรู้ ได้แก่ การต่อยอดพื้นที่ต้นแบบ การผลิตสื่อของเศรษฐกิจพอเพียง/สงขลาพอเพียง การต่อยอดความรู้เชิงประเด็น/บุคคล และสร้างความรู้ในระดับพื้นที่ โดยกศน./รร./วิทยาลัยชุมชน ฯลฯ และระดับจังหวัด โดยมหาวิทยาลัย

๒.๔ ตำบลความร่วมมือ ๑ ใน ๓ ของจังหวัด บนฐานรู้ คิด ทำ และเกิดผลพอเพียง ในลักษณะบูรณาการ ประสานร่วม สร้างโมเดลร่วมเรียนรู้ความสำเร็จ และปัญหา/อุปสรรค ในตำบลเล็ก/แต่มีความลึกในกระบวนการ บนหลักการ "พวก" กล่าวคือ พ-เพื่อน ว-วิสัยทัศน์ร่วม และ ก-เกณฑ์ความสำเร็จร่วม

๒.๕ เตรียมความพร้อมในการทำแผนพัฒนาจังหวัดระหว่างภาคประชาสังคม ภาคเอกชน ภาครัฐ ภาคท้องถิ่น ภาควิชาการ (เป็นการวางรากฐานระยะยาว) บนฐานความรู้ร่วม ตระหนักร่วม มองเป้าหมายร่วม

๓. ให้ภาคีหลักมีการจัดการความรู้

๓.๑ ด้วยการสร้างหลักสูตร/ชุดความรู้ ในแต่ละประเด็น ด้วยการสร้าง สัปดาห์รวบรวม ชุดความรู้ในแต่ละประเด็นอย่างเป็นระบบ

๓.๒ เพิ่มเติมองค์ความรู้ในเรื่องจิตวิญญาณ พื้นฟูความรู้ในการทำเกษตรที่สอดคล้องกับธรรมชาติในสาระการเรียนรู้ของสถานศึกษานอกระบบ

๓.๓ ขยายผลเรื่องสงขลาพอเพียงไปสู่คนส่วนใหญ่ในจังหวัดสงขลา ในลักษณะผีเสื้อ ขยับปีกลงมือทำกิจกรรมตามหลักปรัชญา มีการนำต้นแบบดีๆ ไปขยายผล เช่น กรณีกลุ่มออมทรัพย์คลองเปี้ยะ ฯลฯ นำพื้นที่ดีๆ มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ขยายไปสู่ ๑,๐๘๕ ชุมชน มีการประชาสัมพันธ์ให้คนรับรู้มากขึ้น

๓.๔ ผลิตสื่อ เอกสารเพื่อการเรียนรู้ และเผยแพร่สู่สาธารณะ

๔. ให้ภาคีหลักจัดตั้งโรงเรียนสุขภาวะหรือศูนย์เรียนรู้การจัดการชุมชนที่มีการเรียนการสอนแกนนำสุขภาวะสงขลาอย่างเป็นระบบ โดยจัดเป็นหลักสูตรร่วมกับ กศน. วิทยาลัยชุมชน และมีความสอดคล้องกับการพัฒนาศักยภาพสมาชิกของภาคีเครือข่าย

๕. ให้ภาคีหลักมีการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร และสร้างอาสาสมัครรายใหม่ ให้เป็นผู้นำความพอเพียงจำนวน ๓๐๐ คน

เป้าหมายระยะยาว

๑. ให้ภาคีหลักมีการพัฒนาคนให้รู้ดี คิดได้ ใช้เป็น และเห็นผลในเหตุปัจจัยพัฒนาคนที่อยู่ภายนอกคนในทุกๆ ด้านดังนี้

๑.๑ ด้านสาธารณสุข

๑.๒ ด้านสิ่งแวดล้อม

๑.๓ ด้านการศึกษา สอนให้เรียนรู้วิธีเรียน ให้สามารถอ่านเขียนเป็น และเป็นการศึกษาพัฒนาคน บนความแตกต่างของกลุ่มเด็ก ได้แก่ เด็กมีความสามารถพิเศษให้ส่งเสริมตามความถนัด, เด็กในกลุ่มปกติ จัดการศึกษาตามขั้นตอนปกติ, เด็กกลุ่มเสี่ยง ทั้งจากสภาพแวดล้อมไม่ดี เรียนไม่ดี ควรมีระบบความช่วยเหลือ เช่น สร้างเด็กอาสา "เพื่อนช่วยเพื่อน" ช่วยกันดูแล และกลุ่มเด็กมีปัญหาทั้งยาเสพติด ดิดเกมส์ ควรหาทางแก้ปัญหาเชิงมีระบบ มีการส่งต่อการศึกษาให้ภาคที่เกี่ยวข้อง ในการศึกษาควรส่งเสริมหลักเศรษฐกิจพอเพียง ใช้คุณธรรมนำความรู้โดยวัดกับโรงเรียนทำงาน ร่วมกันในการพัฒนาผู้เรียน มีการส่งเสริมการออม การปลูกผัก เลี้ยงสัตว์ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เป็นต้น

๑.๔ ด้านเศรษฐกิจ ให้ความรู้ด้านการบริหารจัดการ/การตลาด/การเงิน

๑.๕ ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ สร้างเด็กรุ่นใหม่ที่มีความรู้ในเชิงสหวิทยา

๑.๖ ช่วยกันสร้างคนดี โดยหาตัวแบบที่ดี เป็นคนที่มีคุณธรรม จริยธรรม มีสติปัญญา มีทุนของตัวเอง ในเชิงทรัพยากร มีการออม/สวัสดิการ และควรณรงค์ให้ลดเวลาการไปเรียนพิเศษไปทำความดี

๑.๗ ร่วมกับเขตพื้นที่การศึกษาช่วยกันพัฒนาโครงการเด็กดีมีที่เรียน ในเชิงระบบให้คนที่เกี่ยวข้อง รับรู้ ปรับปรุงกระบวนการคัดสรร ตั้งแต่การบันทึกความดี การคัดเลือก การรับเด็กเข้าเรียน และควรพัฒนาให้เกิด โครงการเด็กไม่มีที่เรียนไปด้วย

๒.สร้างความสมดุลในการพัฒนาทั้งทางเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และควรใช้การวิจัยนำในการทำนโยบาย/ การทำแผนพัฒนา

๓.สร้างเครือข่ายทางสังคมของภาคประชาชน ในลักษณะอาสาสมัครและองค์กรสาธารณะเสริมการทำงาน อันได้แก่ มูลนิธิ/สมาคม ฯลฯ

๔.ขยายผลสมาชิกสัจจะลดรายจ่ายวันละบาทให้ครอบคลุมพื้นที่/ประชาชนในจังหวัดสงขลา ดูแลสวัสดิการ ภาคประชาชนในจังหวัดสงขลา เพื่อใช้เป็นเครื่องมือพัฒนาคนให้เจริญใน 4 ด้าน

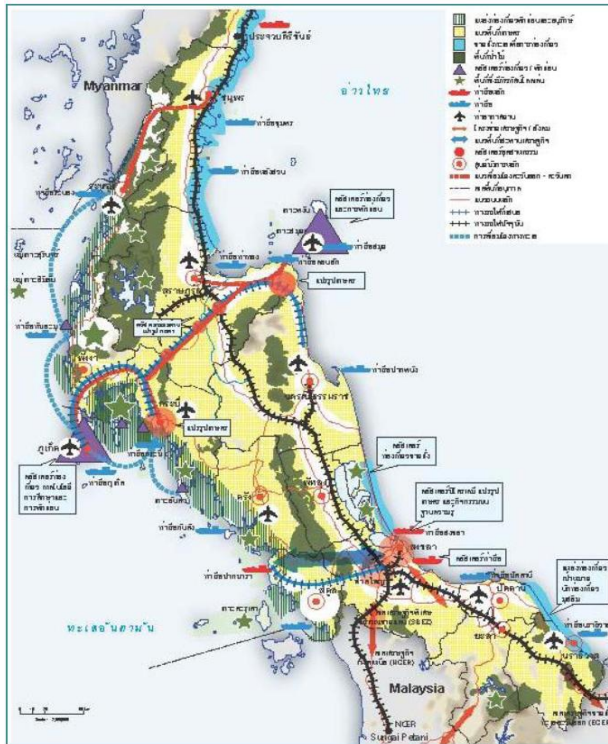
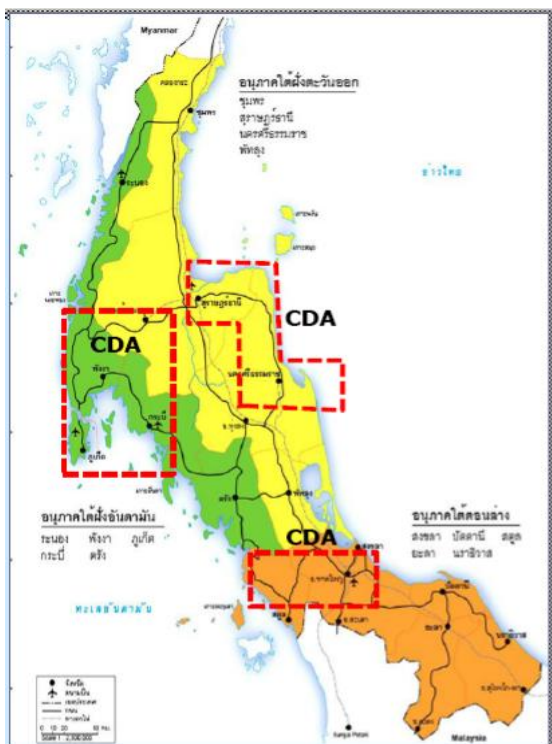
แผนพัฒนาอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ในภาคใต้ ในส่วนจังหวัดสงขลา-สตูล

ข้อเท็จจริงของสถานการณ์ในพื้นที่

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้วางแผนการพัฒนาจาก กรุงเทพมหานคร และมีข้อสรุปที่ชัดเจนแล้วว่า จะพัฒนาภาคใต้ตอนล่างสู่การเป็นพื้นที่อุตสาหกรรมหนัก

โดยสภาพพื้นที่ได้กำหนดพื้นที่พัฒนาแบบเบ็ดเสร็จ (CDA) เป็นอนุภาคใต้ ๓ พื้นที่ ได้แก่

- ๑) พื้นที่เศรษฐกิจใหม่ฝั่งตะวันออก ในแนวสุราษฎร์ธานี – นครศรีธรรมราช เน้นพัฒนาแบบผสมผสาน อุตสาหกรรม-เกษตรกรรม-ท่องเที่ยว
- ๒) พื้นที่ท่องเที่ยว กลุ่มจังหวัดภูเก็ต กระบี่ พังงา เป็นพื้นที่ท่องเที่ยว/พักผ่อนระดับโลก และบริการฐานความรู้
- ๓) พื้นที่แนวสะพานเศรษฐกิจ สตูล –สงขลา เพื่อเชื่อมสตูล-สงขลาและตอนเหนือของมาเลเซีย จะมีการพัฒนาท่าเรือใหญ่ทั้ง ๒ ฝั่ง พัฒนาอุตสาหกรรมหนัก เช่น อุตสาหกรรมปิโตรเคมีและอุตสาหกรรมต่อเนื่อง บนพื้นที่ราบขนาดใหญ่บริเวณหลังท่าเรือที่จะเป็นนิคมอุตสาหกรรม

แผนภาพทางซ้าย : แสดงภาพการแบ่งพื้นที่ภาคใต้เป็น ๓ อนุภาคใต้ โดย ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นกลุ่มจังหวัดที่จะก้าวไปสู่การเป็นพื้นที่อุตสาหกรรมหนักเต็มรูปแบบในอนาคต

แผนภาพทางขวา : แสดงภาพรวมการพัฒนาภาคใต้ ที่จะมีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อมุ่งเน้นไปสู่การเป็นอุตสาหกรรม ยกเว้นฝั่งอันดามันคือภูเก็ต ระนอง พังงา กระบี่ ตรัง เป็นพื้นที่พัฒนาการท่องเที่ยว

- **โรงแยกก๊าซและท่อส่งก๊าซไทย-มาเลเซีย และโรงไฟฟ้าจะนะ ก้าวแรกของการพัฒนาสงขลาสู่การเป็นอุตสาหกรรม**

ก้าวแรกก้าวสำคัญของการพัฒนาพื้นที่สงขลา-สตูลสู่การเป็นอุตสาหกรรมคือ การเกิดขึ้นของโรงแยกก๊าซจะนะและท่อส่งก๊าซไทย-มาเลเซีย ซึ่งได้เริ่มสร้างในปี ๒๕๔๖ มีขนาดกำลังผลิต ๔๒๕ ล้านลูกบาศก์ฟุตต่อวัน บนพื้นที่ประมาณ ๕๕๐ ไร่ในบริเวณ ต.ตลิ่งชัน อ.จะนะ จ.สงขลา ส่งก๊าซจากอำเภอจะนะไปยังอำเภอสะเดาเพื่อส่งต่อไปประเทศมาเลเซีย ปัจจุบันปัญหาหลักที่ชุมชนรอบโรงแยกก๊าซจะนะประสบปัญหาจากมลพิษในพื้นที่ ที่สำคัญได้แก่ ปัญหากลิ่นเหม็น ซึ่งรบกวนสุขภาพของคนในพื้นที่ กลิ่นเหม็นดังกล่าวเกิดจากกระบวนการเผาไหม้ที่ไม่สมบูรณ์ สิ่งที่น่าเป็นห่วงยิ่งคือ ในกลิ่นที่เหม็นนั้นมีส่วนก่อมะเร็งด้วยหรือไม่ นอกจากนี้ยังพบปัญหาเสียงดัง น้ำเสีย และบรรยากาศในพื้นที่ที่ร้อนมากขึ้น

หลังจากที่โรงแยกก๊าซได้สร้างเสร็จและส่งก๊าซไปสู่ประเทศมาเลเซีย ในปี ๒๕๔๘ โรงไฟฟ้าจะนะก็ได้เริ่มก่อสร้างในตั้งอยู่ในพื้นที่บ้านป่าชิง และบ้านควนหัวช้าง อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา ในพื้นที่ ๗๕๑ ไร่ เป็นโรงไฟฟ้าพลังความร้อนร่วม ใช้ก๊าซธรรมชาติเป็นเชื้อเพลิง มีขนาดกำลังผลิตติดตั้งรวมประมาณ ๗๒๕ เมกะวัตต์ ผลกระทบสำคัญคือการปล่อยน้ำหล่อเย็นที่มีอุณหภูมิสูงลงสู่คลองนาทับ ส่งผลกระทบต่อประชาชนที่ใช้น้ำและเลี้ยงปลาตลอดแนวคลองในระยะยาว นอกจากนี้ยังมีมลพิษทางอากาศเช่นฝุ่น ซัลเฟอร์ไดออกไซด์ (SO₂) และไนโตรเจนออกไซด์ (NO_x) และมีปัญหาเสียงดังรบกวนชุมชนควนหัวช้าง

ทั้งนี้โรงแยกก๊าซไทย-มาเลเซียที่อำเภอจะนะ และโรงไฟฟ้าจะนะ ถือเป็นสองอุตสาหกรรมพื้นฐานสำคัญในระยะแรกของการเตรียมความพร้อมเพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรมหนักต่อไป

- **ก้าวที่กำลังจะตามมา สงขลาจะเป็นอุตสาหกรรมเต็มรูปแบบ**

ในช่วงเวลา ๒-๕ ปีนี้ จะเกิดการเปลี่ยนแปลงขนานใหญ่ของจังหวัดสงขลาและจังหวัดสตูล เพื่อการก้าวไปสู่การเป็นพื้นที่อุตสาหกรรมหนัก โดยมีการวางแผนการพัฒนาขนาดใหญ่ที่จะเกิดขึ้นได้แก่

- การขยายโรงไฟฟ้าจะนะ โรงที่ ๒ เพิ่มกำลังการผลิตอีกเท่าตัวคือประมาณ ๗๓๐ MW ซึ่งจะทำให้มีกำลังการผลิตทั้งสิ้น ๑,๔๖๐ MW ซึ่งจะเป็นโรงไฟฟ้าที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในภาคใต้
- การขยายโรงแยกก๊าซ โรงที่ ๒ จะกำลังการผลิตเพิ่มอีกเท่าตัว รวมกำลังการผลิตเป็น ๘๕๐ ลูกบาศก์ฟุต/วัน ซึ่งมีกำลังการผลิตเกือบเท่ากับโรงแยกก๊าซที่มาบตาพุด
- การก่อสร้างท่าเรือน้ำลึกจะนะ / ละงู ซึ่งเป็นท่าเรือขนาดใหญ่ของประเทศเช่นเดียวกับท่าเรือแหลมฉบัง เพื่อเป็นช่องทางในการขนส่งสินค้าเชื่อมสองฝั่งคาบสมุทรม

- รถไฟรางคู่ และมอเตอร์เวย์ ละครึ่งจะนะ เชื่อมต่อท่าเรือน้ำลึกทั้ง ๒ แห่ง
- ท่อส่งน้ำมันและคลังน้ำมัน ละครึ่งสิงหนคร เพื่อขนถ่ายน้ำมันจากเรือบรรทุกน้ำมันขนาดใหญ่ ถ้าย่น้ำมันตามระบบท่อผ่านคาบสมุทร พร้อมคลังน้ำมันทางฝั่งละครึ่งในพื้นที่ ๕,๐๐๐ ไร่ที่มีถึงเก็บน้ำมันขนาดใหญ่ ๑๐ ลูกและ คลังน้ำมันในพื้นที่สิงหนครในพื้นที่ ๑๐,๐๐๐ ไร่ที่มีถึงเก็บน้ำมันขนาดใหญ่ถึง ๕๐ ลูก
- นิคมอุตสาหกรรมทั้งฝั่งสตูลและสงขลา อีกทั้งยังมีการขยายตัวของโรงงานนอกนิคมด้วย
- มอเตอร์เวย์ หาดใหญ่-สะเตา เพื่อการขนส่งสินค้าไปยังมาเลเซียและท่าเรือปีนัง พร้อมการสร้างนิคมอุตสาหกรรม ๕๕๐ ไร่ที่บ้านทับโกบ อำเภอสะเตา
- โรงไฟฟ้าและเหมืองลิกไนท์สะบ้าย้อย ซึ่งต้องย้ายชุมชนอย่างน้อย ๒ ตำบลประชากรกว่า ๑๐,๐๐๐ คน เพื่อนำถ่านหินมาผลิตไฟฟ้าป้อนภาคอุตสาหกรรม
- หลุมขุดเจาะน้ำมันชายฝั่งสงขลาของบริษัทนิวคอสตอล ซึ่งปัจจุบันได้มีการขุดเจาะไปแล้ว และเป็นที่ต้องสงสัยว่าเป็นต้นเหตุของสารสีดำน้ำมันดิบที่ลอยมาปนเปื้อนทรายตามชายหาดตลอดแนวจังหวัดสงขลา

ทั้งหมดนี้กำลังจะเกิดขึ้นในจังหวัดสงขลาและสตูล เพื่อให้เป็นไปตามทิศทางการพัฒนาภาคใต้ตามที่สภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้วางแม่แบบของการพัฒนาเอาไว้ และหากเป็นเช่นนี้จริง สงขลา-สตูลก็จะเป็นพื้นที่ที่มีความพร้อมในการรองรับการพัฒนาอุตสาหกรรมหนักต่อไป อันจะส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของประชาชนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

• การรับรู้และการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน

ในท่ามกลางกระแสการพัฒนาให้พื้นที่สงขลา-สตูล พัฒนาสู่การเป็นพื้นที่รองรับอุตสาหกรรมหนัก ซึ่งมีทั้งข้อดีและข้อเสีย แต่กลับพบว่า

- ประชาชนในจังหวัดสงขลาไม่มีเพียงส่วนน้อยที่จะได้รับข้อมูลการพัฒนาเหล่านี้
- ที่ผ่านมามีการให้ข้อมูลที่มีโดยภาครัฐหรือเจ้าของโครงการ ก็ทำแบบแยกส่วนทีละโครงการทำให้ประชาชนส่วนใหญ่ไม่เห็นการพัฒนาโดยภาพรวม
- เมื่อไม่ได้มีการรับรู้ข้อมูลโดยกว้างขวาง และไม่มีกลไกในการสื่อสารให้สาธารณะรับทราบ ประชาชนส่วนใหญ่จึงไม่ได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจของตนเอง
- และที่สำคัญที่สุดคือ ยังไม่ได้มีการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมในการวางวิสัยทัศน์จังหวัดสงขลาในอนาคตที่เป็นที่ยอมรับของทุกฝ่าย เพื่อที่จะเป็นเสมือนแผนผังสำหรับการพัฒนาจังหวัดสงขลาในอนาคต เพื่อที่จะสร้างสมดุลกับการพัฒนาจากส่วนกลาง

ดังนั้นการส่งเสริมการรับรู้และการสร้างการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ควรจะเป็นอีกหนึ่งประเด็นใหญ่ที่ต้องมีการทบทวน

สมัชชาสุขภาพจังหวัดสงขลา ประจำปี ๒๕๕๓ จึงมีมติดังต่อไปนี้

๑. ขอให้หยุด/ชะลอการพัฒนาจังหวัดสงขลา-สตูลไปสู่การเป็นจังหวัดที่มีอุตสาหกรรมขนาดใหญ่แล้ว มีแนวโน้มส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชน

๒. ในปัจจุบันประชาชนในจังหวัดสงขลายังรู้ข้อมูลสิ่งที่จะเกิดขึ้นในสงขลาน้อยมาก ขอให้ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาควิชาการ และภาคประชาชน ร่วมกันเปิดเผยข้อมูลของการพัฒนาจังหวัดสงขลา-สตูลทั้งหมด ทั้งที่จะเกิดขึ้นแน่ๆและที่มีโอกาสที่จะเกิดขึ้นในอนาคต เพื่อให้ประชาชนในจังหวัดสงขลา-สตูลได้เห็นภาพทั้งหมดของการพัฒนาที่จะเกิดขึ้น เพื่อประกอบการตัดสินใจของประชาชนคนสงขลา

๓. การพัฒนามีทั้งข้อดีและผลกระทบ การเปลี่ยนแปลงวิถีของประชาชนสู่การเป็นสังคมอุตสาหกรรม เป็นเรื่องใหญ่ จึงขอให้มีการตั้งคณะกรรมการที่มาจากทุกภาคส่วนที่ทุกภาคส่วนยอมรับ เพื่อศึกษาภาพการพัฒนาทั้งหมดที่จะเกิดขึ้นกับจังหวัด ทั้งในมิติสิ่งแวดล้อม สุขภาพและสังคม และนำเสนอแนวทางที่เหมาะสมเพื่อการสื่อสารทำความเข้าใจกับประชาชนและทำกระบวนการประชาพิจารณ์อย่างเป็นระบบต่อไป

๔. สนับสนุนให้เกิดกลไกภาคพลเมืองที่เข้มแข็งในกระบวนการตรวจสอบประเด็นแผนพัฒนา อุตสาหกรรมขนาดใหญ่ในจังหวัดสงขลา-สตูล อันได้แก่ การตั้งกองทุนจากภาครัฐในการสนับสนุนการวิจัยของภาคประชาสังคม การวิจัยจากนักวิชาการในสถาบันการศึกษา การพัฒนาศักยภาพของอาสาสมัคร ติดตามตรวจสอบ เป็นต้น

๕. เพื่อให้การพัฒนาจังหวัดสงขลามาจากฐานรากของคนสงขลาเองและการมีส่วนร่วมในการคิดและมองจังหวัดสงขลา จึงขอให้จังหวัดสงขลาจัดการกระบวนการในการสร้างวิสัยทัศน์จังหวัดสงขลา ๒๐ ปี ข้างหน้าขึ้นมาใหม่ ที่จะป็นธงนำในการพัฒนาอย่างยั่งยืนที่ทุกฝ่ายยอมรับ ที่มีภูมิทัศน์วัฒนธรรมและประชาชนคนสงขลาเป็นตัวตั้ง แทนการพัฒนาแบบแยกส่วนที่คิดจากส่วนกลาง

สมัชชาสุขภาพจังหวัดสงขลา ประจำปี ๒๕๕๓

ระเบียบวาระที่ ๓.๕

๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๓

ระบบสนับสนุนในการขับเคลื่อนสงขลาพอเพียง

เพื่อให้สงขลาพอเพียง มีการขับเคลื่อนอย่างเป็นกระบวนการ มีทิศทาง มีการหนุนเสริม และมีการประสานงานที่เป็นระบบให้เกิดพลังในการดำเนินงานให้มากที่สุด การพัฒนาระบบสนับสนุนในการขับเคลื่อนจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง

ให้อยู่บนฐานหลักการ

- ความต่อเนื่อง
- หนุนเสริมการทำงานของเครือข่ายพื้นที่และประเด็น
- บูรณาการความเข้าใจเรื่องสงขลาพอเพียง

สมัชชาสุขภาพจังหวัดสงขลา ประจำปี ๒๕๕๓ จึงมีมติดังต่อไปนี้

ให้ภาคีเครือข่าย สร้างและพัฒนาระบบสนับสนุนในการขับเคลื่อนสงขลาพอเพียงประกอบด้วย

๑. กระบวนการบริหารโครงสร้างการขับเคลื่อน

๑. จัดให้มีคณะกรรมการอำนวยการจังหวัดสงขลา ทำหน้าที่ให้คำแนะนำ หนุนเสริมการทำงาน กำหนดทิศทาง ร่วมติดตามผลการดำเนินงาน โดยจังหวัดสงขลาและคณะกรรมการบริหารเครือข่ายสร้างสุขภาพ ประสานให้เกิดคณะกรรมการยุทธศาสตร์เพื่อบูรณาการร่วมกัน ไปสู่ความยั่งยืน โดยมีวิสัยทัศน์ 20 ปี ภายใต้นโยบายสื่อเพื่อการพัฒนาไปสู่สงขลาพอเพียง

๒. จัดให้มีคณะกรรมการบริหาร ทำหน้าที่สนับสนุนการดำเนินงาน โดยอยู่ในความรับผิดชอบของคณะทำงานสงขลาพอเพียง

๓. จัดให้มีกลไกประสานงานระหว่างพื้นที่ เครือข่าย หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และรวมไปถึงคณะทำงานยุทธศาสตร์ และกลไกประสานกลาง โดยคณะกรรมการอำนวยการและคณะกรรมการบริหาร

๔. จัดให้มีคณะทำงานสื่อสารประชาสัมพันธ์ โดยให้เครือข่ายสงขลามีเดียฟอรัมและจังหวัดสงขลาเป็นหน่วยประสานงาน จัดกลไกการทำงานของสื่อ ที่ประกอบด้วยสื่อราชการ สื่อหน่วยวิชาการ สื่อเอกชน สื่อประชาสังคม สื่อชุมชน สื่อศิลปินพื้นบ้าน วิทยุสื่อสาร สื่ออินเทอร์เน็ต ภาคเอกชน หนุนเสริมการขับเคลื่อนสงขลาพอเพียง

๔.๑การประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ความรู้ เพื่อให้เกิดการสร้างกระแสในสังคม การรวมพลังของสื่อสารมวลชนในจังหวัดสงขลา และการนำความรู้ความคิดที่มีไปเผยแพร่ในหลากหลาย ช่องทางทั้งทาง website สื่อสิ่งพิมพ์ วิทยุชุมชน และ โทรทัศน์เคเบิลของจังหวัดสงขลา

๕.จัดให้มีคณะทำงานข้อมูลและการจัดการความรู้ โดยให้ฝ่ายยุทธศาสตร์ในแผนพัฒนา จังหวัด ท้องถิ่นจังหวัดและคณะทำงานเครือข่ายแผนสุขภาพจังหวัด ประสานงานให้มีการจัดกลไกการทำงานร่วมกันระหว่าง จังหวัดสงขลา สถาบันการศึกษา สกว.ท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๕.๑ วางระบบข้อมูลและจัดการความรู้ ได้แก่ การจัดระบบฐานข้อมูลกลาง ข้อมูล ชุมชนตัวอย่าง ศูนย์เรียนรู้ความพอเพียง การสร้าง **Blogging Knowledge** การพัฒนาเครือข่าย **Socail media** ส่งข่าวผ่านมือถือ สถาบันการศึกษาหนูนวิชาการ ธนาคารเสียง เป็นต้น

๖.คณะทำงานพัฒนากองทุนสนับสนุนการทำงาน โดยสำนักงานจังหวัดสงขลา ศูนย์เรียนรู้ ชุมชน(สรช.) และมูลนิธิชุมชนสงขลา ร่วมกันประสานให้มีกลไกการทำงานร่วมกันระหว่าง หน่วยงาน ภาครัฐ ท้องถิ่น ภาคเอกชน สมาคม มูลนิธิ

๖.๑ร่วมกันระดมทุนทางสังคมระดับจังหวัดและตำบล ที่ผู้คนในจังหวัดสงขลา ร่วมกันสนับสนุนเพื่อเป็นเจ้าของกระบวนการพัฒนาจังหวัด

๗.จัดให้มีคณะทำงานติดตามประเมินผล โดยคณะกรรมการอำนวยการและคณะกรรมการ บริหาร

๗.๑ การติดตามและประเมินผล เพื่อให้กระบวนการติดตามประเมินผลเป็นตัว บังชี้ถึงความก้าวหน้าและอุปสรรคของการขับเคลื่อนแผนสุขภาพในระยะที่ ๒ เพื่อที่จะสามารถเร่งรัดหรือ แก้ไขปัญหาได้อย่างทันเวลาและตรงจุด

สมัชชาสุขภาพจังหวัดสงขลา ประจำปี ๒๕๕๓

ระเบียบวาระที่ ๓.๖

๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๓

ธรรมนูญกองทุนกลางตำบลพิจิตร

ธรรมนูญกองทุนกลางตำบลพิจิตร

ความเป็นมา

เกิดจากความต้องการยกระดับการทำงานของกองทุนแม่ของแผ่นดินและชุมชนตำบลพิจิตร ผลจากการทำแผนสุขภาพตำบลและคณะทำงานร่วมกับสถาบันการจัดการระบบสุขภาพภาคใต้ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ร่วมมือกันจัดทำธรรมนูญชุมชน โดยหยิบยกประเด็นการทำกองทุนกลางของชุมชนขึ้นมาดำเนินการ เนื่องจากในปัจจุบันมีกองทุนต่างๆหลายกองทุนในตำบลพิจิตร ซึ่งแต่ละกองทุนมีการดำเนินงานที่แตกต่างกัน แต่มีวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งให้การช่วยเหลือในด้านสวัสดิการต่างๆ แก่สมาชิกในชุมชนตำบลพิจิตร จึงเป็นที่มาของธรรมนูญกองทุนกลางตำบลพิจิตร

เป้าหมายในการทำธรรมนูญกองทุนกลาง เป็นไปเพื่อช่วยเหลือ สร้างสวัสดิการให้กับชุมชนอย่างครอบคลุม ทั่วถึงทุกคน ทุกวัย ตั้งแต่เกิดจนตาย ในด้านต่างๆ เช่น ส่งเสริมอาชีพ สุขภาพ การศึกษา หรือเสริมสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชน และเพิ่มทุนทางสังคมในตำบลพิจิตร

ข้อที่ ๑ ธรรมนูญนี้เรียกว่า “ธรรมนูญกองทุนกลางตำบลพิจิตร”

ข้อที่ ๒ ธรรมนูญนี้ให้ใช้ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศของคณะกรรมการธรรมนูญกองทุนกลางตำบลพิจิตรเป็นต้นไป

ข้อที่ ๓ ในธรรมนูญนี้

“กองทุน” หมายความว่า กองทุนหรือกลุ่มต่างๆของชุมชนในตำบลพิจิตร

“กองทุนกลาง” หมายความว่า กองทุนกลางตำบลพิจิตร ตามระเบียบที่คณะกรรมการกองทุนกลางตำบลพิจิตรกำหนด

“คณะกรรมการกองทุนกลาง” หมายความว่า บุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งโดยตำแหน่งและสรรหาจากผู้ทรงคุณวุฒิ ตัวแทนกลุ่มต่างๆในพื้นที่ตำบลพิจิตร โดยมีจำนวนตามความเหมาะสม

“ทุนทางสังคม” หมายความว่า ภูมิปัญญา ทรัพยากรธรรมชาติ ประเพณี วัฒนธรรม สิ่งดีที่มีในพื้นที่ตำบลพิจิตร

หมวด ๑

การจัดตั้ง วัตถุประสงค์ อำนาจหน้าที่ ทุนและทรัพย์สิน

ข้อที่ ๔ ให้จัดตั้งองค์กร ชุมชนขึ้นเรียกว่า "ธรรมนุกองทุนกลางตำบลพิจิตร" และให้มีที่ทำการ ตามที่คณะกรรมการกำหนด

ข้อที่ ๕ กองทุนกลางมีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

เพื่อให้การช่วยเหลือในด้านเกิด แก่ เจ็บ ตาย อาชีพ การศึกษา การพัฒนา ภัยพิบัติ การลดรายจ่าย สุขภาพ ให้สิ่งของแก่สมาชิกในชุมชนตำบลพิจิตร

ข้อที่ ๖ ให้กองทุนมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดนโยบาย และระเบียบการกระจายทุนตามวัตถุประสงค์และประชาสัมพันธ์กิจกรรมของ กองทุนกลาง

(๒) ควบคุมดูแล ดำเนินการใดๆ เพื่อให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ของกองทุนกลาง ทั้งนี้ตามหลักและ วิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

(๓) ดำเนินการและประสานงานกับส่วนราชการและองค์กรต่างๆที่เกี่ยวข้อง

(๔) ติดตามประเมินผล

(๕) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย แต่ทั้งนี้การปฏิบัติต่างๆต้องเป็นไปตามระเบียบ ข้อบังคับและกฎหมาย

ข้อที่ ๗ นอกจากอำนาจหน้าที่ในข้อ ๖ ให้กองทุนกลางมีอำนาจหน้าที่ทำกิจการดังต่อไปนี้

(๑) ถูกรวมสิทธิ์ มีสิทธิครอบครองหรือถือหุ้นทรัพย์สินต่างๆ

(๒) ก่อตั้งสิทธิหรือทำนิติกรรมทุกประเภท ผูกพันทรัพย์สิน ตลอดจนทำนิติกรรมเพื่อประโยชน์ใน การดำเนินกิจการของกองทุนกลาง

(๓) เข้าร่วมทุนกับนิติบุคคลอื่นในกิจการที่เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของกองทุนกลาง

(๔) กู้ยืมเงินเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์

(๕) จัดให้มีและให้ทุนเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของกองทุนกลาง

(๖) ดำเนินการอื่นใดที่จำเป็นหรือต่อเนื่อง เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกองทุนกลางที่

คณะกรรมการมอบหมาย

ข้อที่ ๘ ทุนและทรัพย์สินในการดำเนินงานของกองทุนกลาง ประกอบด้วย

(๑) เงินอุดหนุนจากองค์การบริหารส่วนตำบลพิจิตร

(๒) เงินอุดหนุนจากกลุ่มหรือกองทุนต่างๆในตำบลพิจิตร ได้แก่

๒.๑ กองทุนแม่ของแผ่นดินตำบลพิจิตร

๒.๒ กลุ่มออมทรัพย์ตำบลพิจิตร

๒.๓ กองทุนหมู่บ้าน

๒.๔ กองทุนหมู่บ้านเฉลิมพระเกียรติ

๒.๕ กลุ่มน้ำยาง

๒.๖ กลุ่มสัจจะวันละ ๑ บาท

๒.๗ กองทุนการศึกษาและสวัสดิการตำบลพิจิตร

๒.๘ กองทุนสุขภาพตำบลพิจิตร

๒.๘ กองทุนบริษัททรานซ์ไทยมาเลย์

๒.๑๐ รับสมัครสมาชิกออมทรัพย์วันละบาทเพื่อสมทบกองทุนกลาง

(๑) เงินอุดหนุนที่รัฐบาลจัดสรรให้ตามความเหมาะสม

(๔) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาค นอกเหนือจากข้อ (๒)

(๕) เงินหรือทรัพย์สินอื่นที่กองทุนได้รับ

(๖) ดอกผลหรือผลประโยชน์ใด ที่เกิดจากทรัพย์สินของกองทุนกลาง

(๗) แรงงานหรือสิ่งของ

หมวด ๒

การบริหารและการดำเนินงาน

ข้อที่ ๕ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า "คณะกรรมการกองทุนกลางตำบลพิจิตร"

ประกอบด้วย

(๑) กรรมการโดยตำแหน่ง

๑.๑ กำนันตำบลพิจิตร

๑.๒ ผู้ใหญ่บ้านทุกหมู่บ้าน

๑.๓ ประธานกองทุนหรือกลุ่มต่างๆในตำบลพิจิตร

๑.๔ นายกองค้การบริหารส่วนตำบลพิจิตร

(๒) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

๒.๑ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลพิจิตร

๒.๒ ผู้อำนวยการสถานศึกษา/ครู

๒.๓ เจ้าอาวาส

๒.๔ ประธาน อสม.ตำบลพิจิตร

๒.๕ เกษตรอำเภอผู้รับผิดชอบประจำตำบลพิจิตร

๒.๖ ผู้อำนวยการ กศน.นาหม่อม/ ครูกศน.

๒.๗ พัฒนาการประจำตำบลพิจิตร

๒.๘ ปลัดอำเภอผู้รับผิดชอบตำบลพิจิตร

๒.๙ ประธานชมรมผู้สูงอายุตำบลพิจิตร

๒.๑๐ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลพิจิตร

๒.๑๑ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลนาหม่อม

๒.๑๒ หัวหน้าคลินิกสุขภาพชุมชนตำบลพิจิตรหรือผู้แทน

(๓) กรรมการจากการสรรหา

๓.๑ สตรีอาสาพัฒนาหมู่บ้าน หมู่บ้านละ ๑ คน

๓.๒ อสม.หมู่บ้านละ ๑ คน

๓.๓ ตัวแทนเยาวชน หมู่บ้านละ ๑ คน

๓.๔ ชรบ./อส.สำรอง หมู่บ้านละ ๑ คน

ข้อที่ ๑๐ คณะกรรมการกองทุนกลางตามข้อ ๕ ให้เลือกคณะกรรมการจาก (๑) เป็นประธาน ส่วนรองประธานจำนวน ๒ คนให้เลือกจาก (๑) (๒) และ (๓) และให้ประธานเลือกเลขานุการจำนวน ๑ คน และผู้ช่วย จำนวน ๒ คน

ข้อที่ ๑๑ คณะกรรมการตามข้อ ๕ ต้องมีคุณสมบัติ และไม่มีคุณลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่า ๑๘ ปีบริบูรณ์

(๓) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย คนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๔) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกหรือโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่

กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

ข้อที่ ๑๒ การอยู่ในวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ ๔ ปี การเลือกกรรมการแต่ละครั้งให้มีคณะกรรมการชุดเดิมไม่น้อยกว่าครึ่งหนึ่ง

ข้อที่ ๑๓ คณะกรรมการกองทุนกลางพ้นจากตำแหน่ง

(๑)จากการเสียชีวิต

(๒)การลาออก

(๓)ขาดการประชุมเกิน ๔ ครั้ง

ข้อที่ ๑๔ คณะกรรมการกองทุนกลางมีการประชุมร่วมกัน ๒ เดือนต่อครั้ง หรือมีการนัดหมายเฉพาะในกรณีเกิดเหตุเร่งด่วน

หมวด ๓

การเงิน การบัญชี การตรวจสอบ และการประเมินผลงาน

ข้อที่ ๑๕ การทำบัญชีของกองทุนกลางให้จัดทำตามหลักสากลตามแบบและหลักเกณฑ์ของทางราชการกำหนด

(๑)มีการประมาณการรายรับ รายจ่ายประจำปี ตามปีงบประมาณ

(๒)จัดให้มีการตรวจสอบภายในเกี่ยวกับการเงิน การบัญชี และการพัสดุของกองทุนกลาง

(๓)รายงานผลการตรวจสอบให้ที่ประชุมคณะกรรมการทราบอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง

ข้อที่ ๑๖ เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมประสิทธิภาพและการตรวจสอบ การดำเนินงานของกองทุนกลางให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ โครงการและแผนงานที่จัดทำไว้ ให้กองทุนกลางจัดให้มีการประเมินผล การดำเนินงานตามระยะเวลาที่คณะกรรมการกำหนด

หมวด๔

แนวทางการใช้จ่ายเงินกองทุนกลาง

ข้อที่ ๑๗ ด้านการศึกษา

- (๑) ส่งเสริมการศึกษาของเด็กปฐมวัยจนถึงปริญญาตรี
- (๒) ส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตให้คนทุกวัย ทุกกลุ่ม องค์กรต่างๆในตำบลพิจิตร

ข้อที่ ๑๘ ด้านสวัสดิการ เกิด แก่ เจ็บ ตาย

- (๑) เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุนสัจจะวันละบาท

ข้อที่ ๑๙ ด้านสุขภาพ

- (๑) เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุนสุขภาพตำบล
- (๒) สมทบทุนเพื่อช่วยเหลือผู้ป่วย ผู้ด้อยโอกาสในการรักษาพยาบาล
- (๓) สร้างแรงจูงใจในการส่งเสริม สนับสนุน ป้องกันและดูแลสุขภาพ

ข้อที่ ๒๐ ด้านส่งเสริมอาชีพ

- (๑) ส่งเสริมการเรียนรู้เพื่ออาชีพ
- (๒) ส่งเสริมธุรกิจเพื่อสุขภาพ เพื่อสังคม โดยมีการคืนกำไรสู่ชุมชนร้อยละ ๑๐

ข้อที่ ๒๑ ด้านบรรเทาสาธารณภัย

- (๑) ช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ อุทกภัย
- (๒) จัดซื้ออุปกรณ์ สนับสนุนอาสาสมัครป้องกันสาธารณภัย

ข้อที่ ๒๒ ด้านเพิ่มทุนทางสังคมและอื่นๆ

- (๑) ยกย่องเชิดชูคนดีศรีพิจิตรในด้านต่างๆ
- (๒) รักษาฟื้นฟู อนุรักษ์ และพัฒนาสิ่งแวดล้อม
- (๓) ส่งเสริมอาสาสมัครเพื่อชุมชน
- (๔) สนับสนุนการบริหารจัดการขององค์กร "ธรรมนูญกองทุนกลางตำบลพิจิตร"

ข้อที่ ๒๓ แนวทางการใช้จ่ายเงินกองทุนกลาง(ข้อ ๑๗-๒๒)จะต้องผ่านการรับรองจากสมาชิก

กองทุนตำบลพิจิตร

หมวด ๕

การประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ความรู้ และบริการข้อมูล

ข้อที่ ๒๔ ให้องค์การบริหารส่วนตำบลพิจิตร มีหน้าที่ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร กิจกรรมของกองทุนกลาง

ข้อที่ ๒๕ จัดให้มีศูนย์ข้อมูลกลางเพื่อเผยแพร่ข้อมูลของกองทุนกลาง

ข้อที่ ๒๖ ให้องค์การบริหารส่วนตำบลพิจิตรจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนแก่ศูนย์ข้อมูลกลาง เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายและดำเนินการตามภาระหน้าที่ตามความจำเป็นและต้องการของศูนย์ข้อมูล

ข้อที่ ๒๗ หน่วยงาน องค์กร กลุ่มชุมชน ต้องร่วมมือกันจัดให้มีสมาชิกกองทุนกลางระดับพื้นที่ ตำบลพิจิตรอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง

บทเฉพาะกาล

ข้อที่ ๒๘ การแก้ไขเพิ่มเติมธรรมนูญกองทุนกลางฉบับนี้ ให้กระทำโดยขั้นตอนเดียวกันกับการจัดทำหรือกระทำโดยสมาชิกกองทุนกลางตำบลพิจิตรที่จัดขึ้นในแต่ละปี โดยต้องเสนอหลักการและเหตุผล ประกอบที่ชัดเจน มติ การแก้ไขเพิ่มเติมต้องมีผู้เห็นชอบไม่น้อยกว่าครึ่งหนึ่งของผู้เข้าร่วมประชุม

สมัชชาสุขภาพจังหวัดสงขลา ประจำปี ๒๕๕๓

ระเบียบวาระที่ ๓.๓

๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๓

การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมคาบสมุทรสติงพระ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

- ททท.
- การท่องเที่ยวและกีฬา
- วัฒนธรรมจังหวัด/อำเภอ
- อบจ. / ท้องถิ่น
- เอกชน (สมาคมมัคคุเทศน์ / บริษัทท่องเที่ยว)
- กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม
- ศูนย์ประสานงานการท่องเที่ยวลุ่มน้ำทะเลสาบ
- มหาวิทยาลัย (มอ. / ราชภัฏ/ เทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย)

ต้นทุนเดิมที่มีแล้ว

- การท่องเที่ยววิถีไหนค นา เล ๓ ตำบล (ต.คลองรี ต.ภูเขาต ต.ท่าหิน)
- ตลาดน้ำคลองแดน
- ต.ปากกรอ (ไหว้พระ / ป่าชายเลน/ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง)
- กระแสสินธุ์มีโฮมสเตย์
- ป่าชายเลน / วัดชะแล้
- วัดพะโคะ
- วัดจะทิ้งพระ

การเชื่อมโยงโปรแกรมการท่องเที่ยวที่กำลังจะเกิดขึ้นในอนาคต

- ต.บ่อตรู ต.รำแดง
- ทำบุญ ๕ วัด
- ตามรอย ร.๕
- ตามรอย ๓ สมเด็จพระ
- ตามรอยหลวงปู่ทวด (๑ วัน ๑ อำเภอ / ๑ วัน ๑ ตำบล)

พื้นที่ร่วมดำเนินการระยะที่ ๑

- ๑) ตำบลเกาะใหญ่
- ๒) ตำบลรำแดง
- ๓) เทศบาลตำบลเชิงแส
- ๔) เทศบาลตำบลชะแล้
- ๕) ตำบลปากกรอ
- ๖) เทศบาลตำบลกระแสดินธุ์
- ๗) ตำบลคูขุด
- ๘) ตำบลคลองรี
- ๙) ตำบลคลองแดน
- ๑๐) เทศบาลตำบลบ่อตรุ
- ๑๑) ตำบลท่าหิน
- ๑๒) ตำบลชุมพล
- ๑๓) ตำบลบ่อแดง
- ๑๔) เทศบาลตำบลระโนด

ประเภทของวัฒนธรรม แบ่งออกเป็น ๒ ประเภทได้แก่

๑. วัฒนธรรมที่จับต้องได้ อาทิ

๑.๑ ภูมิปัญญา อาหาร(ตาลโตนด) เครื่องนุ่งห่ม (การทำผ้าบาติกที่กระแสดินธุ์) ยารักษาโรค
วรรณกรรม การปั้น (การปั้นหม้อ ฟันเตาเผาปะโอ สหิงหม้อ) การแกะสลัก การจักสาน

๑.๒ ศิลปะการแสดง

- หนังตะลุง
- โนราห์ (โนราห์แก่นบ ต.ชะแล้)

๑.๓ วิถี

- โหนด คูขุด (นกน้ำ สาธิตผลิตภัณฑ์ตาลโตนด เฟอร์นิเจอร์ไม้ฉลุนอก เมนูอาหาร
ตาลโตนด)

- โหนด –กล ท่าหิน ล่องเรือชมวิถีการทำประมง ชมนกน้ำ เกาะต่างๆในทะเลสาบ อาหาร
จากตาลโตนด แปรรูปขนมพื้นบ้านจากตาลโตนด น้ำตาลแว่น น้ำตาลโตนดผง สบู่ตาลโตนด จักรสาน
ใบตาล วิถีคนขึ้นตาล การป็นตาล เคี้ยวตาล เฉาะตาล ภูมิปัญญารักษารักษายุงกัด

- ฝู (ระโนด)
- นว คูขุด (ข้าวกลิ้ง/ไขเป็ดท่าหิน กระแสดินธุ์ แปรรูปข้าวกลิ้ง ไข่ครอบ วุ้นลูก
ตาล ไข่ครอบ ปลาเค็ม นารวม (สาธิต) ข้าวพื้นบ้าน (ข้าวสังหยด))
- เขาเขารัดปุ่น กระแสดินธุ์

- เสด็จการค้าขาย(อดีต) (ศูนย์เรียนรู้ป่าชายเลนชะเล้ง/ป่ากรอ คลองสทิงหม้อรำแดง บังกะโลปลาป่ากรอ เกาะคำเหียงคลองรี โลมาอิรวดี กระแสสินธุ์ อาหารกุ้งแม่น้ำ กระแสสินธุ์ คอกควายนายแรง กระแสสินธุ์ ตลาดริมน้ำ คลองแดน(การวิจัยนำ ตามด้วยกติกา เช่น ตลาดโบราณ พระพุทธรูปทองคำ โสมสเดย์ พระบรมสารีริกธาตุ หุมชนริมน้ำ วัดคลองแดน เรือขุด ๑๐ ฐานเรียนรู้ (ร้อยลูกปัด ผ้ามัดย้อม อาหารพื้นบ้าน ท้องเที่ยว ฯลฯ)

- โสมสเดย์ ม.๓ กระแสสินธุ์/ดอนคั้น/คลองแดน/ท่าหิน/ป่ากรอ/คลองรี
- ต.รำแดง (แหล่งเรียนรู้)

๑.๔ อาคาร(สถาปัตยกรรม)

- วัด วัดพระโคะ วัดสี่หยัง วัดนางเหล้า ถ้ำเขาควหา วัดชะเล้ง ๕๕๐ ปี (บ่อน้ำ) วัดเอก (หลวงพ่อดิม) วัดแหลมบ่อท่อ (บ่อน้ำศักดิ์สิทธิ์) วัดท้ายยอ วัดท่ากระ คลองรี (แม่เจ้าอยู่หัว)
- พระพุทธรูป พระนอนวัดจะทิ้งพระ สมเด็จพระเจ้าเกาะใหญ่ พระนอนแหลมจาก ป่ากรอ
- บ้านเรือนปั้นหยา ท่าหิน ภูเขา
- เจดีย์ วัดเจดีย์งามหินปะการัง

๑.๕ ทิวทัศน์

- เขารัดปุ่น กระแสสินธุ์ นั่งเรือรอบเกาะ

๒.วัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้

๒.๑ เป็นวิถี

- บ่อ พัง(สระน้ำ)

๒.๒ ประวัติศาสตร์ ชื่อบ้านนามเมือง

- เส้นทางศรีวิชัย
- หาดมหาราช ร.๕ เสด็จ
- เมืองท่าคลองแดน (ตลาด วัด)
- เมืองเก่า สิงหนคร (เจดีย์ องค์กรดำ องค์กรขาว)

๒.๓ ตำนาน

- ตามรอยหลวงปู่ทวด
- กำเนิดโนราห์ เกาะใหญ่
- ตามรอยเสด็จพ่อ ร.๕

๒.๔ ความเชื่อ

- ประเพณี เช่น
- รับเทียมดา (เทวดา)
- แต่งงานต้นไม้
- ลากพระเดือน ๕ ใน ๓ ตำบล

- ความรู้หมอพื้นบ้าน การ บวชแก้บน วัดเอก
- ตายาย่านวัดท่าคูระ
- ลอยแพกระแสดินธุ์

ตัวอย่างรูปแบบการท่องเที่ยว

- ทำบุญ ๘ วัด/๘ วัด ๘ มงคล
- ตามรอย ๓ สมเด็จ
- ตามรอยหลวงปู่ทวด
- วันเดียวเที่ยวคาบสมุทร
- ๒ วัน ๑ คืน เที่ยวคาบสมุทร
- ๑๒ เดือนตามวิถีชุมชน (ตายาย่าน งานลูกโหนด โนราแข่ง ไหว้พระทอง)
- เยี่ยมชมวิถีชุมชนล่องเรือ แลนก แลวิถีประมง วิถีตาลโดนด
- ท่องเที่ยววันหยุด

กลุ่ม/ประเภทโปรแกรมการท่องเที่ยว

- ทัวร์ผู้สูงอายุ (เน้นวัด)
- ทัวร์ครอบครัว (พ่อ แม่ ลูก)
- ทัวร์สำหรับนักเรียน/นักศึกษา (เรื่องวัฒนธรรม/วิถีชีวิต ประวัติศาสตร์ ภูมิปัญญา ธรรมชาติ)
- ทัวร์สำหรับพนักงานบริษัท/โรงงาน (ธรรมชาติ ค้างคิน (แคมป์))
- ทัวร์ (มาเลเซีย/สิงคโปร์:เน้นการทำบุญ ยุโรป/อเมริกา : กิน/สินค้า วัฒนธรรม ธรรมชาติ)
- ทัวร์วัยรุ่น(พายเรือคายัก ค้างคิน ดูนก)

รายชื่อวัดที่สามารถจัดทำโปรแกรมท่องเที่ยวได้

- ๑.วัดชะแล้
- ๒.วัดท่าหิน
- ๓.วัดธรรมประดิษฐ์
- ๔.วัดท่าคูระ
- ๕.วัดพะไค้ะ
- ๖.วัดเอก
- ๗.วัดแหลมจาก (ปากกรอ)
- ๘.วัดคลองแดน

- ๙. วัดเจดีย์งาม
- ๑๐. วัดสี่หยัง
- ๑๑. วัดจะทิ้งพระ
- ๑๒. วัดเขารัตนบุรี
- ๑๓. วัดสูงเกาะใหญ่
- ๑๔. วัดแหลมหาด
- ๑๕. วัดแหลมบ่อท่อ
- ๑๖. วัดพิกุล
- ๑๗. วัดธรรมประดิษฐ์

ตัวอย่างโปรแกรมการท่องเที่ยว

ทำบุญ ๕ วัด (๒ วัน ๑ คืน สดชื่นสบายใจ)

วันที่ ๑ เช้า

- วัดชะแล้ อ.สิงหนคร ชมวัด โนราห์แก่นบน
- วัดท่าหิน อ.สทิงพระ
- วัดธรรมประดิษฐ์ อ.สทิงพระ (รับประทานอาหารเช้า)
- วัดท่ากระ อ.สทิงพระ
- วัดพะไค้ อ.สทิงพระ
- วัดเอก อ.กระแสสินธุ์ (พักวัดเอก ๑ คืน)

วันที่ ๒

- วัดคลองแดน อ.ระโนด (ตักบาตร รับประทานอาหารเช้า)
- วัดเจดีย์งาม
- วัดสี่หยัง
- วัดจะทิ้งพระ อ.สทิงพระ (เดินทางโดยสวัสดิภาพ)
- ธรรมสังฆญาณ ธรรมยาตรา ๕ วัด ๕ มงคล ธรรมยาตราตามรอยหลวงปู่ทวด ๓ วัด ๓ ชุมชน

ท่องเที่ยววันหยุด / กินเที่ยวคาบสมุทร

๑. เที่ยวปากกรอ สิงหนคร

รายละเอียด : โถนากับว้าว / วิถีตาล โตนด / ไร่พระนอนแหลมจาก / ล่องเรือเลนก(มค.-เมย.) / วิถีประมง / โยนอีเอ็ม/ศูนย์เศรษฐกิจพอเพียง / มีโฮมสเตย์ ๑๐ หลัง

๒. เกี่ยวทำหิน สทิงพระ

รายละเอียด : ล่องเรือแล่นก(มค-เมษ.) / วิธีประมง (ขอ-อวน-ทอดแห-เหยียบรูมิลัง เมษ.-กย.) วิธี
ตาลโตนด แปรรูปขนมพื้นบ้านจากตาลโตนด น้ำตาลแว่น น้ำตาลโตนดผง สบู่ตาลโตนด จักรสานใบตาล
วิถีคนขึ้นตาล การป็นตาล เคี้ยวตาล เฆาะตาล / วิถีนา (ค่านา ตค.-พย./เก็บเกี่ยว มค.-กพ.)

๓. เกี่ยวกระแสนินธุ์

รายละเอียด : ล่องเรือ ต.เกาะใหญ่ / เกาะสี่เกาะห้า/คอกควายนายแรง/ กลุ่มทอผ้า/ปุ๋ยชีวภาพ/วัดเขา
รัตปุ่น

๔. เกี่ยวคลองแดน บ่อตรู อ.ระโนด

รายละเอียด : ไหว้พระทอง / ล่องเรือ/ชมตลาดน้ำ (เสาร์อาทิตย์) / ตกปลาเรือใบ / เจดีย์โบราณ

กิน/เที่ยวคาบสมุทร

- ต.ปากร่อ –การจัดการฟาร์มทะเล
- ต.ทำหิน วิถีชุมชนตาลโตนด ล่องเรือ แล่นก
- ต.คูขุด แปรรูปตาลโตนด ล่องเรือแล่นก
- ต.กระแสนินธุ์ ภูมิปัญญาการทอผ้า วิถีชาวนา วิถีชาวประมง
- อ.ระโนด วิถีพุทธวัดคลองแดน

๒ วัน ๑ คืนเที่ยวคาบสมุทร

ต.รำแดง ชมการทำน้ำส้ม โหนด

ต.ปากร่อ ชมการจัดการฟาร์มทะเล

ต.ชะแล้ ชมมโนราห์แก้บน ฐานเรียนรู้ระบบนิเวศน์ป่าชายเลน

ต.ทำหิน ชมวิถีการทำตาลโตนด ล่องเรือ แล่นก

ต.คูขุด ชมแปรรูปตาลโตนด พิพิธภัณฑ์ชุมชน

ต.คลองรี ชมการจัดการพลังงานทางเลือก แก๊สชีวภาพ

วัดพะโคะ ชมนมัสการหลวงปู่ทวด

ต.กระแสนินธุ์ ชมบ่อน้ำศักดิ์สิทธิ์ คอกควายนายแรง ภูมิปัญญาการทอผ้า

อ.ระโนด ชมวิถีพุทธวัดคลองแดน ตลาดน้ำคลองแดน

๒ วันท่องเที่ยวบันเทิงใจ

วันที่ ๑

๐๗.๐๐น ออกจากหาดใหญ่

๐๘.๐๐ น. นมัสการหลวงปู่ทวด

- วัดคีฬวง (ฝักรก)

- วัดพะโคะ (ชมพล)

๑๐.๓๐ น. วัดเจดีย์ขังงาม (บ่อตรู) หมู่บ้าน ๒ ศาสนา ดูวิถีคน โหนด-ไผ่

๑๒.๐๐น. รับประทานอาหารกลางวัน(ระโนด)

- ล่องเรือชมทะเลสาบ

๑๓.๐๐ น. ค้างคืน (คลองแดน)

วันที่ ๒

๐๖.๐๐ น. นั่งเรือชมทิวทัศน์ เกาะคลองแดน

๐๗.๐๐ น. ตักบาตรเช้า

๐๘.๓๐ น. ชมวิวทะเล (เชิงแส)

๑๐.๐๐ น. ทิวทัศน์ธรรมชาติเกาะใหญ่

๑๑.๐๐ น. นมัสการเจ้าอยู่หัววัดท่าคุระ

๑๒.๐๐ น. ทานข้าวเที่ยง (คุชูด)

๑๓.๓๐ น. คู่มือการทำตาลโตนด ปั่นตาล เคี้ยวตาล เฉาะตาล แปรรูปน้ำตาลโตนดแวน น้ำตาลโตนดผง สบู่ตาลโตนด ขนมหีบบ้าน อาหารว่างลูกตาลน้ำกะทิสด

๑๕.๐๐ เดินทางกลับโดยสวัสดิภาพ

วันเดียวเที่ยว ๕ วัด โสกล่าง

รายละเอียด : ๑)วัดปากกรอ ๒)วัดท่าคุระ(พุทธแรกเดือน ๖) ๓)วัดพะโคะ ๔)วัดสูงเกาะใหญ่ (วัดหยุดมีตลาดน้ำ) ๕)วัดเอก

วันเดียวเที่ยว ๕ วัด โสคบน

รายละเอียด : ๑)วัดธรรมโฆษ ๒)วัดจะทิ้งพระ(แข่งโนราห์ แรม ๑ ค่ำเดือน ๖) ๓)วัดสี่หยัง ๔)วัดเจดีย์งาม ๕)วัดคลองแดน (วันหยุดมีตลาดน้ำ)

เที่ยว ๔ วัดตามรอย ๓ สมเด็จ

รายละเอียด : ๑)วัดแหลมพ้อ (รูปปั้น ๓ สมเด็จ) ๒)วัดเขาคุด (สมเด็จเกาะขย) ๓)วัดพะโคะ (สมเด็จพะโคะ ๔)วัดสูงเกาะใหญ่(สมเด็จเจ้าเกาะใหญ่)

ตามรอยหลวงปู่ทวด

รายละเอียด : ๑)เกิด สำนักสงฆ์ต้นเลียบ ๒)บวช วัดดีหลวง ๓)คายแก้ว วัดนาแปล ๔)วัดพะโคะ ๕)วัดสี่หยัง ๖)วัดเจดีย์งาม

๑๒ เดือน ตามวิถีชุมชน

เดือน	กิจกรรม/วิถีชุมชน
มกราคม	
กุมภาพันธ์	
มีนาคม	กระแสนินธุ์ วันแดงโม ห่มผ้าขึ้นพระธาตุวัดจะทิ้งพระ
เมษายน	ทำหิน(รับเทียมดา ลากพระเดือน ๕ บรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อน หลวงพ่อเดิม)

พฤษภาคม	ลอยแพ ตะเคียนี่ ตายายย่าน วัดท่าคุระ วันลูกโหนด-มโนราห์สทิงพระ วันพ่อท่าน ธรรมโฆษ
มิถุนายน	—
กรกฎาคม	—
สิงหาคม	มินิมาราธอน กระแสสินธุ์ มหกรรมกีฬาพื้นบ้านปากกรอ
กันยายน	—
ตุลาคม	—
พฤศจิกายน	ตัดบตรเทโว กระแสสินธุ์ ลากพระแข่งเรือหางยาวเกาะใหญ่ แข่งเรือหางยาวคูชูด ลากพระทางน้ำ
ธันวาคม	—

พื้นที่/กิจกรรมเด่นคาบสมุทรสทิงพระ

พื้นที่	กิจกรรม/เรื่องเด่น
ต.คลองแดน อ.ระโนด	ชุมชนริมน้ำวิถีพุทธ
ต.ท่าหิน อ.สทิงพระ	ลงเรือแล่นก/วิถีตาลโตนด
ต.รำแดง อ.สิงหนคร	ลานวัฒนธรรมสร้างสุข
ต.คูชูด อ.สทิงพระ	แปรรูปตาลโตนดผลิตภัณฑ์
ต.คลองรี อ.สทิงพระ	เจ้าแม่อยู่หัว (เดือน ๖ พุทธแรกเดือนแรม)
ต.ชุมพล อ.สทิงพระ	หลวงปู่ทวดวัดพะโคะ
ต.บ่อแดง อ.สทิงพระ	ป่าสันทราย+วิถีประมง
ต.ชะแล้ อ.สิงหนคร	ป่าชายเลน
ต.เชิงแส อ.กระแสสินธุ์	ชมวิว ๒ เด
เทศบาลระโนด	ตลาดริมคลอง

ต.ป่อตรู อ.สทิงพระ	หมู่บ้าน ๒ ศาสนา
ต.ป่ากรอ อ.สิงหนคร	บังกะโลปลา
ต.เกาะใหญ่ อ.กระแสสินธุ์	สมเด็จพระเจ้าเกาะใหญ่
ต.กระแสสินธุ์ อ.กระแสสินธุ์	วัดโตนดคว้น โบสถ์โบราณ

ปฏิทินตารางกิจกรรมแต่ละเดือน

เดือน	กิจกรรม	พื้นที่
มกราคม	- คุณก	- คุบุด
กุมภาพันธ์	- ทอดผ้าป่าประจำปีวัดพะไค้ะ	- ชุมพล
มีนาคม	- วันที่ ๔ มีนาคมของทุกปีงานบายศรีสู่ขวัญ	- เซิงแส
เมษายน	- งานประจำปีสร้างน้ำหลวงพ่อดิมวัดเอก	- เซิงแส
	- เปิดโลกเลสาบ - ชักพระเดือน ๕ - ทำขวัญข้าว พิธีรับเทียมดา	- ชะแล้ - ป่อแดง วัดจันทร์ ท่าหิน - ป่อแดง ท่าหิน ระโนด
พฤษภาคม	- งานสร้างน้ำเจ้าแม่อยู่หัว (ตายายย่าน) - งานวันลูกโหนด - งานห่มผ้าพ่อดิมอันอน	- คลองรี - คลองรี - วัดจะทิ้งพระ
มิถุนายน	- นมัสการหลวงพ่อบุช หลวงพิพร้อม ฯลฯ	- คลองแดน
กรกฎาคม	- งานลอยแพ	- ป่อแดง กระแสสินธุ์ ป่อตรู
สิงหาคม	-	-
กันยายน	- ทำบุญเดือนสิบ แห่หมรับ - สู่ขวัญแม่โพสพ	- ป่อแดง - ระโนด
ตุลาคม	- สืบสานงานศิลป์ถิ่นคลองแดน (ขันหมากปฐม)	- คลองแดน
พฤศจิกายน	- แข่งเรือวัดแหลมวัง - ลอยกระทง - ชักพระแข่งเรือวัดแหลมบ่อท่อ - ลอยกระทงที่ป่อตรู - ทอดกฐิน	- คุบุด - คุบุด ป่อตรู ระวะ - เกาะใหญ่ - ป่อตรู - ทุกวัดในคาบสมุทรสทิงพระ
ธันวาคม	- แข่งเรือ ๑๒ ฝีพาย	- ระโนด

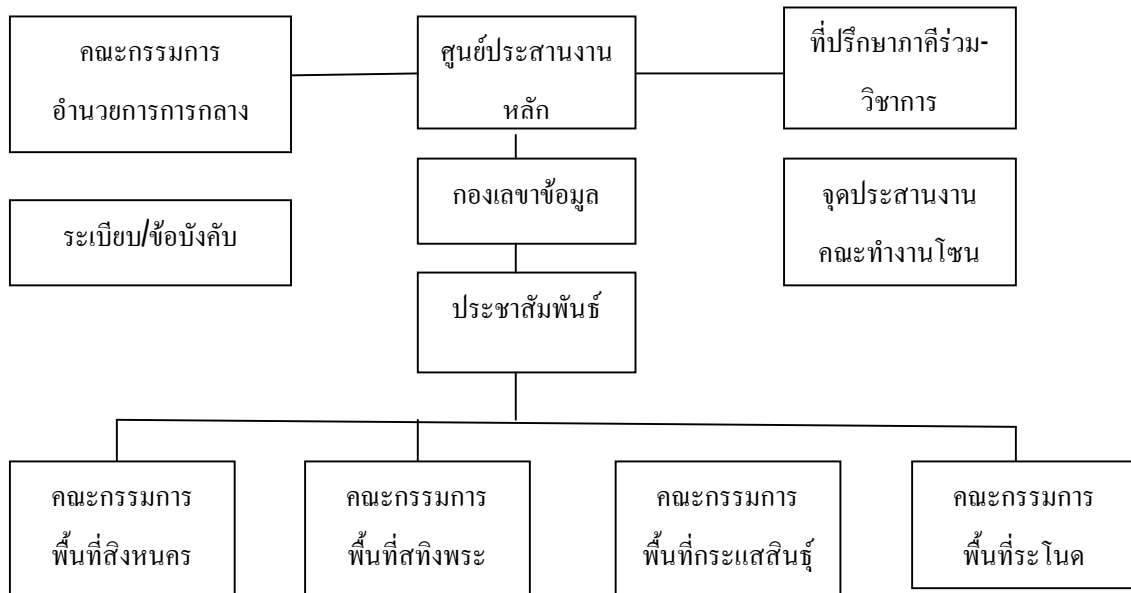

หลักคิดหลักการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมคาบสมุทรสทิงพระ

๑. ส่งเสริมการท่องเที่ยวการอนุรักษ์วัฒนธรรม เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและศิลปกรรม ในคาบสมุทรสทิงพระและสอดคล้องกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
๒. ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ร่วมระหว่างชุมชนกับนักท่องเที่ยว
๓. ผลประโยชน์ที่ได้ต้องเป็นของชุมชน เกิดการกระจายรายได้อย่างเท่าเทียม
๔. เน้นประวัติศาสตร์ชุมชน/พื้นที่ อัตลักษณ์ของชุมชนในคาบสมุทรสทิงพระในการสร้างผลิตภัณฑ์ การท่องเที่ยวที่ไม่ซ้ำกัน นำมาสู่การสร้างแบรนด์(brand) การท่องเที่ยวของพื้นที่
๕. สร้างมาตรฐานร่วม ตั้งแต่การกำหนดคกฏกติกา มารยาทของนักท่องเที่ยวในชุมชน การควบคุมราคา ความปลอดภัย การบริการ ฯลฯ
๖. การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเป็นอาชีพเสริมให้กับประชาชนในพื้นที่

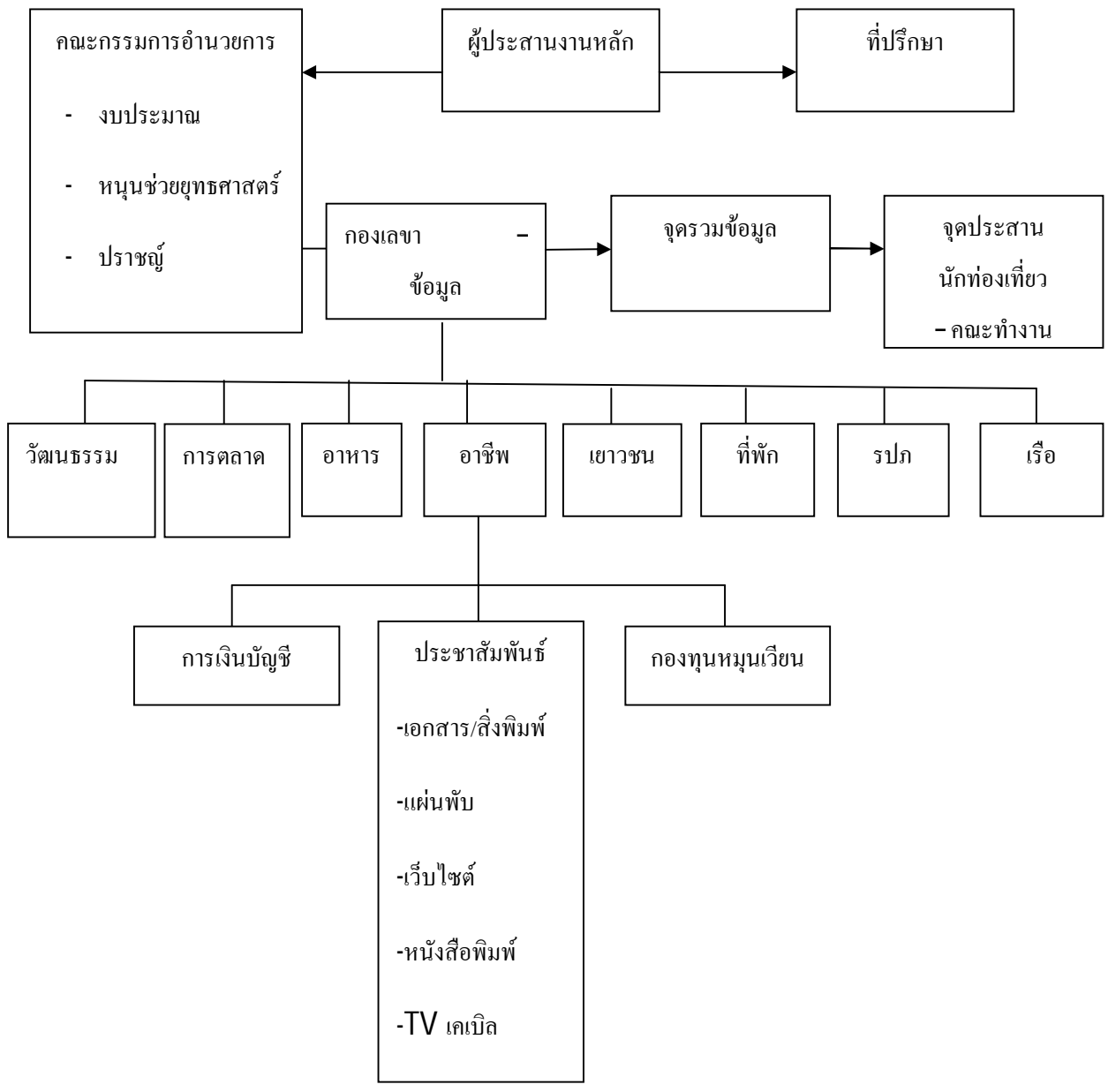
กลุ่มลูกค้า ได้แก่ คนในพื้นที่ นักเรียน นักศึกษา อาสาสมัคร กลุ่มศึกษาดูงาน กลุ่มปฏิบัติธรรมกลุ่ม อปท. กลุ่มครอบครัว กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มวัยรุ่น รวมไปถึงชาวต่างชาติ ได้แก่ สิงคโปร์ อินโดนีเซีย ญี่ปุ่น

การบริหารจัดการระดับโซน (ชื่อ ชมรมท่องเที่ยววิถีชุมชนคาบสมุทรสทิงพระ)

การบริหารจัดการ (ระดับพื้นที่)

สมัชชาสุขภาพจังหวัดสงขลา ประจำปี ๒๕๕๑ มีมติให้

๑. ให้การทำแผนพัฒนาภาคใต้ แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด/จังหวัดสงขลา แผนพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร่วมกันส่งเสริมคาบสมุทรสติงพระให้เป็นเมืองท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

๒. ให้ชมรมท่องเที่ยววิถีชุมชนคาบสมุทรสติงพระ ร่วมกันสร้างมาตรฐานเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในคาบสมุทรสติงพระ

๒.๑ ด้านการให้บริการ

๒.๑.๑ ควรมีจุดบริการข้อมูล ข่าวสาร มีผู้ประสานงานชัดเจน

๒.๑.๒ มีโปรแกรมการท่องเที่ยวที่ชัดเจน

๒.๑.๓ มีการให้บริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและลดการใช้พลังงาน เช่น
จักรยานเชื่อมชมวิถีชุมชนแทนรถยนต์

๒.๑.๔ มีการแต่งกายที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชน

๒.๒ ด้านอาหาร

๒.๒.๑ ใช้ภาชนะอาหารทำจากวัสดุธรรมชาติ

๒.๒.๒ อาหารพื้นบ้านและมีความปลอดภัยต่อสุขภาพ

๒.๒.๓ ใช้วัตถุดิบในการปรุงจากพื้นที่

๒.๒.๔ ยกระดับมาตรฐานอาหารในพื้นที่โดยให้มีมาตรฐานรับรอง

๒.๓ ด้านบุคลากร

๒.๓.๑ มีมีคฤหะที่บุคคลที่เป็นคนในพื้นที่

๒.๓.๒ มีนักสื่อความหมาย

๒.๓.๓ มีนักประสานงานชุมชน

๒.๓.๔ มีกลุ่มอาชีพเสริมที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว

๒.๔ ด้านแหล่งท่องเที่ยว

๒.๔.๑ มีความสะอาด

๒.๔.๒ มีการจัดภูมิทัศน์

๒.๔.๓ มีเอกลักษณ์ของแต่ละพื้นที่

๒.๔.๔ มีป้ายบอกทางที่ชัดเจน

๒.๔.๕ มีระบบสื่อความหมาย เช่น ป้ายสื่อความหมาย แผนที่

๒.๔.๖ สามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดและลุ่มน้ำฯ

๒.๕ ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว

๒.๕.๑ สืบสานประเพณีวิถีชีวิต วัฒนธรรม ดั้งเดิม

๒.๕.๒ กิจกรรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

๒.๕.๓ กิจกรรมปลูกเสริม /ทดแทน/ฟื้นฟู

๒.๕.๔ กิจกรรมส่งเสริมเยาวชนและผู้สูงอายุ

๒.๕.๕ ส่งเสริมอาชีพสร้างรายได้จากวัตถุดิบพื้นถิ่น

๒.๕.๖ มีปฏิทินการท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวของจังหวัด

๒.๖ ด้านการบริหารจัดการ

๒.๖.๑ มีการจัดการ โดยชุมชน เพื่อชุมชน

๒.๖.๒ มีการจัดตั้งกองทุนกลางระดับพื้นที่ เครือข่าย

๒.๖.๓ มีการบริหารจัดการระดับโซน โดยชมรมท่องเที่ยววิถีชุมชนคาบสมุทรสทิง

พระ

๒.๖.๔ มีการประสานระดับนโยบายกับภาคีและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๑.ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น(อบจ.ส่วนหน้า/เทศบาล/อบต.) จัดให้มีศูนย์ข้อมูลการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในคาบสมุทรสทิงพระ โดยความร่วมมือระหว่างชุมชน องค์กรชุมชน ภาคเอกชน และสภาวัฒนธรรมอำเภอ ร่วมกันจัดทำข้อมูล คู่มือ โปรแกรมส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมคาบสมุทรสทิงพระ

๔.ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬา การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สมาคม/สมาพันธ์ หอการค้าร่วมกันพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและประชาสัมพันธ์เพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมคาบสมุทรสทิงพระ

๕.ให้สถาบันการศึกษา ได้แก่ มทร.ศรีวิชัย มอ. ม.ราชภัฏสงขลา อาชีวศึกษา และภาคีหน่วยงาน ได้แก่ สสจ. สภาวัฒนธรรมอำเภอ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย กศน .อำเภอ ร่วมกันออกแบบชุมชนจัดทำผังเมือง เพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมคาบสมุทรสทิงพระ (อาหาร/บริการ/มัคคุเทศก์/การใช้ภาษา การจัดระบบข้อมูล/ออกแบบ/อบรมวิชาชีพพระยะสั้น การจัดทำเว็บไซต์ การประกวดสินค้าการท่องเที่ยว โปรแกรมท่องเที่ยว การประกวดอาหาร /รับรองมาตรฐานและประชาสัมพันธ์)

๖.ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัด ภาคี องค์กรที่เกี่ยวข้อง สนับสนุนให้มีอุทยานหนังตะลุง อนุสรณ์สถานทวดเท่ง ณ ตำบลคูชูด อำเภอสทิงพระ และพัฒนาอุทยานนกน้ำตำบลคูชูดเป็นแหล่งท่องเที่ยว เชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวของเครือข่ายคาบสมุทรสทิงพระ

สมัชชาสุขภาพจังหวัดสงขลา ประจำปี ๒๕๕๓

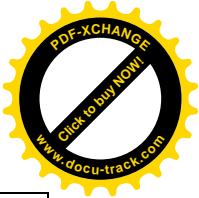
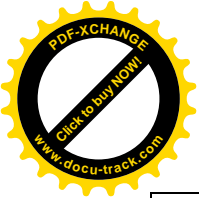
ระเบียบวาระที่ ๓.๘

๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๓

การจัดระบบการผลิต การตลาด มาตรฐาน และอุทยานอาหารสุขภาพ

การเกษตรกรรม ปี ๒๕๕๔ จังหวัดสงขลามีพื้นที่ทำการเกษตรทั้งสิ้น ๓,๐๗๖,๗๕๔ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๖๖.๕๘ ของพื้นที่ทั้งหมด มีผู้ประกอบการเกษตร ๘๖๘,๕๐๗ คน ๑๕๕,๘๕๔ ครัวเรือน พืชเศรษฐกิจที่สำคัญได้แก่

ที่	อำเภอ	พื้นที่ปลูกพืช (ไร่)							ตาลโตนค (ตัน)
		ทำนา	ยางพารา	ไม้ผล	ไม้ยืนต้น	พืชไร่	พืชผัก	ไม้คอก	
๑	สะบ้าย้อย	๘,๓๓๕	๒๐๘,๖๑๖	๕,๔๔๘	-	-	-	-	-
๒	นาหม่อม	๑,๐๘๓	๔๒,๐๔๗	๒,๖๘๗	๒,๐๒๓	๒๒๐	๘๔	๑๖	-
๓	กระแสดินธุ์	๓๒,๕๔๓	๖,๘๐๕	๑,๗๗๔	๓,๑๕๕	๑,๑๕๔	๕๕๕	-	๕๕,๖๒๕
๔	จะนะ	๕๗,๔๗๗	๑๕๖,๐๖๐	๗,๖๑๔	๔,๕๐๖	๑๔๖	๒,๖๕๓	๕๒	-
๕	รัตภูมิ	๓๗,๘๔๔	๑๘๕,๖๓๖	๑๔,๒๑๐	๑๐,๔๒๐	๕,๑๕๗	๒,๕๑๕	๒๔	๕,๗๕๐
๖	บางกล่ำ	๖,๑๔๑	๓๘,๗๘๓	๒,๐๕๘	-	๘๑๔	๑,๘๐๒	๒๗	๗๕
๗	คลองหอยโข่ง	๕,๗๒๗	๑๑๖,๑๕๘	๗๐๔	๓,๒๕๘	๕๑๘	๕๑๘	๔	-
๘	เมือง	๖,๑๔๕	๒๒,๒๐๕	๔,๓๔๑	๘,๐๑๖	๕๖๐	๘๕๕	๑๒	-
๙	นาทวี	๑๐,๒๕๔	๒๖๖,๔๒๕	๑๗,๐๕๕	-	-	๑๓๑	-	-

๑๐	สีทิงพระ	๔๘,๕๑๘	-	๓,๕๒๕	๓,๕๐๐	๕๓๓	๖๔๖	-	๖๘๑,๐๐๐
๑๑	หาดใหญ่	๓๐,๖๖๘	๒๖๘,๒๕๓	๓๓,๘๕๔	๒๐,๒๐๐	๕๓๐	๑,๐๖๓	๑๖๓	-
๑๒	ระโนด	๑๒๔,๒๓๒	๕	๓,๓๑๕	๕๖๒	๕๑๕	๑,๓๖๖	-	๔๕๔,๓๑๖
๑๓	กวน เนียง	๒๓,๗๑๘	๒๓,๐๑๖	๖,๗๓๒	๘,๕๔๑	๑,๔๑๓	๓,๕๕๕	๒๐๕	๓,๐๐๐
๑๔	สิงหนคร	๕๐,๔๑๕	-	๕,๕๖๓	๓,๗๔๔	๑,๕๔๔	๖๐๓	๒๐	๒๓,๐๐๕
๑๕	สะเตา	๒๑๕	๔๐๒,๕๔๓	๑๐,๐๓๘	๑,๔๕๖	๑,๕๕๖	๑,๖๖๐	-	-
๑๖	เทพา	๔,๐๘๔	๒๘๐,๘๓๕	๑,๘๐๕	๗,๗๒๕	๔,๐๔๕	๑,๐๒๓	-	-
	รวม	๔๕๑,๓๕๕	๒,๐๖๕,๓๕๕	๑๒๑,๑๘๓	๗๗,๕๗๖	๒๐,๔๔๑	๒๐,๓๒๕	๕๒๓	๑,๒๖๒,๗๗๑

(ที่มา : สนง.เกษตรจังหวัดสงขลา)

สถานการณ์ทั่วไปของเกษตรกรและอาหารจังหวัดสงขลา

อดีต

- ในส่วนของปัญหา พบเกษตรกรหรือผู้บริโภคนั้น โรคไม่ติดต่อ อาทิ ความดัน เบาหวาน เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีการรวมกลุ่ม มีการใช้สารเคมีในการผลิต/การตลาด
- สิ่งดีๆ พบว่ามีพันธุ์ข้าวหลากหลาย

ปัจจุบัน

- ในส่วนของปัญหา ยังพบโรคไม่ติดต่อ ความดัน เบาหวาน พันธุกรรมข้าวถูกยึดครองโดยกลุ่มทุน เกษตรกรไม่มีที่ดินทำกิน/ที่นาแปลงสภาพ มีการปลอมปนอาหาร อาทิ สำหรับปลอม ไขปลอม การใช้สารเคมีทำให้อาหารมีความคงทน นอกจากนั้นยังพบการผลิตของเกษตรกรที่ยังไม่ยั่งยืน ขาดตอนไม่ต่อเนื่อง ไม่มีแผนการผลิต
- สิ่งดีๆ พบว่าหน่วยงานทำงานร่วมกันมากขึ้น มีบางพันธุ์กรรมที่ไม่ถูกยึดครองโดยนายทุน เช่น พันธุ์ข้าวกุหลาบแดง การปลูกยางเปลี่ยนจากพืชเชิงเดี่ยว/มาใช้ปุ๋ยอินทรีย์

อนาคต

- ปัญหา ควรระวังผลกระทบจากการเปิดเสรีอาเซียน ที่จะมีผลต่อยาง/ปาล์ม

ต้นทุนการดำเนินงานของเครือข่าย

- สมาคมเกษตรอินทรีย์วิถีไท มีสมาชิก ๒,๐๐๐ กว่าคน มีหลักสูตรการอบรมผ่านศูนย์เรียนรู้คุณธรรมเพื่อเศรษฐกิจพอเพียง เน้นการปรับพฤติกรรม/ให้ความรู้/ทำแผนชีวิต สนับสนุนการผลิตเกษตรอินทรีย์ตามแนวคิดปลูกทุกอย่างที่กิน กินทุกอย่างที่ปลูก ไม่เน้นส่งออก(พืชเชิงเดี่ยว) ปลูกไม้ใช้สอยไว้ใช้ในครัวเรือนเน้นความหลากหลายการผลิต/พืชพันธุ์/การตลาด
- เครือข่ายเกษตรกรรมทางเลือกภาคใต้ เป็นองค์กรภาคประชาชน มีสมาชิก ๑๐ เครือข่ายจังหวัด เน้นแนวคิดการพึ่งตนเอง มีการรวมตัวกันเป็นกลุ่ม/เครือข่าย มีแนวคิดกำหนดระดับของการทำเกษตรไว้ ๓ ระดับ ได้แก่ ระดับเกษตรที่ใช้สารเคมีแต่หันมาใช้อินทรีย์ ระดับเกษตรพึ่งตนเอง และเกษตรจิตวิญญาณ
- เครือข่ายเกษตรกรรมยั่งยืนจ.สงขลา มี ๑๗ กลุ่ม/พื้นที่ มีแปลงต้นแบบ ๕๘ แปลง ไม่ใช้สารเคมี มีการปลูกพืชที่หลากหลาย เน้น ไม่กินยอด ไม้พื้นบ้าน อนุรักษ์พันธุกรรม มีตัวอย่างดีๆ เช่น ศูนย์เรียนรู้การทำนารวมที่วัดสน อ.ระโนด/สวนป่าโบราณ ต.นาหว้า/โรงเรียนเกษตรอินทรีย์ ทำกินทำใช้ วัดจันทร์ อ.สทิงพระ แนวคิดเกษตรยั่งยืนจะมองต้นทุนการผลิต รวบรวมทุน(พันธุ์) การสร้างสมดุล สร้างระบบที่ดูแลกันเอง ศึกษาธรรมชาติต่อยอดภูมิปัญญาดั้งเดิม มีการทำงานร่วมกับหน่วยงาน เกษตร ชกส. กศน.
- สาธารณสุขจังหวัดสงขลา ฝ่ายคุ้มครองผู้บริโภค ดูแลเรื่องความปลอดภัยด้านอาหาร สนับสนุนหน่วยงาน/องค์กร/ท้องถิ่น/ ประชาชนมีการปรับปรุงพัฒนาให้ได้มาตรฐานความปลอดภัยจากต้นน้ำถึงปลายน้ำ ส่งเสริมให้มี ๑ รพ. ๑ อำเภอ เป็น โรงพยาบาลอาหารปลอดภัยมีการจัดสถานที่ปรุงอาหารปลอดภัย/ การจัดเมนูอาหารที่มีคุณภาพ/สถานที่ขายอาหาร ประสานผู้ผลิตสนับสนุนผลิตภัณฑ์ ๑ รร. ๑ อำเภอ สร้างโรงเรียนอาหารปลอดภัยต้นแบบ
- มีพรบ.ควบคุมอาหารและยา หน่วยงานหลักคือ อย. รับรองมาตรฐาน กำล้างถ่ายโอนภารกิจให้ท้องถิ่นทำเรื่องเฝ้าระวัง พรบ.การสาธารณสุข เฝ้าระวังตรวจสอบ มีศูนย์บริการสุขภาพแบบเบ็ดเสร็จ โทร ๑๙๔-๑๒๑๒๕๒ ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ เฝ้าระวังสารปนเปื้อนจำพวกปรอท/ถั่วปน/น้ำมันทอดซ้ำ มีการพัฒนาตลาด/ผู้ประกอบการ
- ชมรมผู้ประกอบการ อาหารปลอดภัยจังหวัดสงขลา มีอายุ ๓ ปี มีโครงการเด่นได้แก่โครงการถ้วยเต๋วอนามัย มีผู้ผลิต ๘ แห่ง เปลี่ยนถุงใส่น้ำแข็งให้ได้มาตรฐาน
- อ.สทิงพระ รพ.สทิงพระ ส่งเสริมป้องกันลดอัตราเจ็บป่วย มีฝ่ายโภชนาการดูแลเมนูอาหาร/คัดเลือกวัตถุดิบ/ให้เจ้าหน้าที่เป็นต้นแบบ เฝ้าระวัง/คุ้มครองผู้บริโภค กระตุ้นให้มีกลุ่มผู้บริโภค/ให้ความรู้ ร่วมกับอสม. สนับสนุนเครือข่ายเกษตรกรในส่วนของคุณภาพและ

ประชาสัมพันธ์ จำหน่ายผลผลิต มีเครือข่ายเกษตรกร เช่น กลุ่มอิงพฤษ มีกิจกรรมปลูกพืช ปลูกผัก ใช้ปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ ผักสวนครัวรั้วกินได้ กินได้ทุกฤดูกาล แปลงพืชต่างระดับ พืชสมุนไพร ทำนา ใช้น้ำหมัก/ปุ๋ยอินทรีย์ ผลิตภัณฑ์ฟืงตนเอง(น้ำยาเอนกประสงค์/สบู่ ฯลฯ) สมาชิก ๒๐ ครัวเรือน ไปขายยังตลาดเปิดท้ายหน้าอำเภอ/ตลาดในหมู่บ้าน/มีป้าย บอกหน้าบ้าน

- รพ.หาดใหญ่ อ.หาดใหญ่ มีสหกรณ์บริการสุขภาพ กำลังจะทำร้านค้าอาหารปลอดภัย ร่วมกับสสส. มีตลาดขายผักปลอดภัย
- เทศบาลนครหาดใหญ่ ส่งเสริมตลาดทางเลือกบริเวณตลาดโก้งโค้ง มีกิจกรรมไปเยี่ยม แปลง ตรวจสอบผู้ผลิต ต้องการเครือข่ายผู้ผลิต โรงเรียนอาหารปลอดภัยส่งเสริมผู้บริโภค
- ๔ อบต.ในอ.รัตภูมิ/ควนเนียง มีโครงการส่งเสริมให้มีการปลูกผักในครัวเรือน อบต.ควนรู แปลงต้นแบบต.ควนรู แปลงนาสาธิต ธนาคารอาหารชุมชน พื้นที่ ๗ ไร่ ตามแนวคิด ๗ ไร่ ๗ เรื่อง ๗ ร้อย(รายได้) ร่วมกันเปิดตลาดผักพื้นบ้าน อาหารและยา บริเวณสี่แยกคูหาทุกเช้า วันพุธ-สี่โมงเช้า-เที่ยง ให้ความรู้ด้านพืชผักพื้นบ้าน/สาธิตการทำอาหารอนาคตจะเปิดเพิ่ม วันเสาร์ทั้งวัน ทำหน้าที่จำหน่ายผลผลิตของเกษตรกรใน ๔ อบต. (อบต.บางเหียง/อบต.ควนรู/อบต.รัตภูมิ/อบต.คูหาใต้)
- อบต.บางเหียง มีวันกินผักบางเหียง
- เกษตรและสหกรณ์จังหวัด ประสาน ควบคุมหน่วยงาน ๔๔ แห่งในจังหวัด ดูแลความปลอดภัยด้านอาหารในการเกษตร มีแผนงาน/โครงการที่เกี่ยวกับพืช/ปศุสัตว์/ประมง ผลิตสินค้าเกษตร สนับสนุนศูนย์เครือข่ายประชัญชาวบ้านในสงขลา ๒ แห่ง ได้แก่ อ.ภาณุ พิทักษ์ผ่า/ปะหลน เน้นแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง/อาหารปลอดภัย มีศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ๑๖ อำเภอ
- เปิดตลาดที่สวนสาธารณะเทศบาลนครหาดใหญ่ ขายผักปลอดสารพิษ กำลังจะทำแผนบูรณาการเศรษฐกิจพอเพียงและอาหารปลอดภัย เป็นแผนจังหวัดปี ๕๔ ผ่านงบจังหวัด
- เกษตรจังหวัด มีเกษตรอำเภอ ๑๖ แห่ง ดูแลพืช/ผัก/ผลไม้/ปาล์ม มีกลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการผลิต สนับสนุนแม่บ้านเกษตรกร/แปรรูปผลผลิตเกษตร มีอย. ให้ความรู้ในด้านมาตรฐานคุณภาพผลผลิต และกลุ่มส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร

สมัชชาสุขภาพจังหวัดสงขลา ประจำปี ๒๕๕๓ จึงมีมติดังต่อไปนี้

๑.ให้เครือข่าย ได้แก่ สาธารณะสุขจังหวัด เกษตรและสหกรณ์จังหวัด กรมวิชาการเกษตร ปศุสัตว์ จังหวัด ประมงจังหวัด วิสาหกิจชุมชน ชกส. อปท. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต ๑,๒,๓ กศน. วัฒนธรรม สหกรณ์ นักวิชาการ มูลนิธิชุมชนสงขลา รพ.หาดใหญ่/รพ.สงขลา พช. แผนสุขภาพจังหวัด เครือข่ายเกษตร

วิถีธรรม ศูนย์พิทักษ์สิทธิผู้บริโภค กลุ่มดินหอมกล้างาม กลุ่มห้องเรียนท้องถิ่น เครือข่ายเกษตรทางเลือก/ ยั่งยืน ศูนย์เรียนรู้ธรรมชาติบำบัด กลุ่มเลสาบเจ้าเอย และภาควิชาการมีการทำงานในลักษณะ “บวร” เพื่อบริหารจัดการให้เกิดงานเกษตรที่เอื้อต่อสุขภาพ

๑.๑ บ้าน ให้มีกลุ่มเครือข่ายผู้ผลิตและผู้บริโภคอาหารเพื่อสุขภาพอย่างน้อยตำบลละ ๑ กลุ่ม (๑๕๐ แห่ง) สร้างความเป็นต้นแบบ เน้นผู้ผลิตมีความเป็นกลุ่ม ผู้บริโภค ทานอาหารเป็นยา

๑.๒ วัด ให้มีวัดและศาสนสถานเป็นศูนย์การเรียนรู้ด้านอาหารปลอดภัยอำเภอละ ๑ วัด (๑๖ แห่ง)

๑.๓ โรงเรียน ให้มีโรงเรียนต้นแบบอาหารปลอดภัยอำเภอละ ๑ โรงเรียน(๑๖ แห่ง)

๑.๔ ให้มีโรงพยาบาล เป็นสถานที่สนับสนุนด้านอาหารปลอดภัยอำเภอละ ๑ แห่ง (๑๖ แห่ง)

๑.๕ ธุรกิจเพื่อสังคม ให้มีอุทยานอาหารสุขภาพจังหวัดสงขลา ๑ แห่ง พัฒนา และให้มีสหกรณ์ผู้ผลิต/ผู้บริโภค โดยใช้แบรนด์ของ “สงขลาพอเพียง” เชื่อมโยง

๑.๖ พัฒนาวิสาหกิจชุมชน ใช้พื้นที่ระดับตำบลเป็นตัวตั้ง โดยมีเครือข่ายเป็นฐาน

๒. ให้มีการจัดระบบข้อมูลสนับสนุนการดำเนินการตามข้อ ๑

๒.๑ ด้วยการทำทะเบียนเกษตรกร โดยแบ่ง ๒ ระดับ ได้แก่ เกษตรกรที่มีการผลิตแบบไร้สารพิษ และระดับปลอดภัย โดยมีประเภทอาหารที่ควรจัดระบบข้อมูลในเบื้องต้น ได้แก่ ข้าว ผัก ผลไม้ เนื้อสัตว์ สัตว์น้ำ(กุ้ง/ปลา) เครื่องปรุง ขนมหินบ้าน แปรรูปผลิตภัณฑ์ และรวมไปถึงแหล่งผลิต/แหล่งจำหน่าย โดยมีความร่วมมือและผู้รับผิดชอบในการทำข้อมูลดังนี้

๑. เครือข่ายเกษตรทางเลือก

๒. แผนสุขภาพจังหวัดสงขลาประเด็นเกษตรและอาหารเพื่อสุขภาพ

๓. สาธารณสุขจังหวัดสงขลา

๔. เกษตรและสหกรณ์จังหวัดสงขลา

๕. เกษตรอำเภอ

๖. โรงพยาบาลหาดใหญ่และโรงพยาบาลสงขลา

ในการเก็บข้อมูลจะใช้พื้นที่ระดับอำเภอเป็นฐาน เก็บข้อมูลทั้งกลุ่มและบุคคล และในอนาคตควรต่อยอดเป็นองค์ความรู้ ศึกษารูปแบบการผลิต/กระบวนการ และใช้พื้นที่ระดับโซนเป็นหลัก นอกจากนั้นควรดูปริมาณการผลิต และผลผลิตตามฤดูกาลด้วย

๒.๒ ข้อมูลที่ต้องการ ให้ดูข้อมูลผลผลิตว่าเป็นการขายสด หรือแปรรูป แล้วมีมาตรฐานรองรับหรือไม่? สามารถยกระดับเป็นแหล่งเรียนรู้ได้หรือไม่? และผลผลิตในช่วงเวลาแต่ละฤดูกาลการผลิต/ปีปฏิทินเป็นอย่างไร/มีผลผลิตอะไรบ้าง? ในกลุ่มดังต่อไปนี้

๑. เครือข่ายผู้ผลิต

๒. กลุ่มวิสาหกิจ

๓. ผู้ผลิตรายย่อย

๔. ผู้บริโภค เก็บข้อมูลวิธีการจัดซื้อ หน่วยงานที่ต้องการซื้อ เช่น สสจ. รร.อาหารปลอดภัย รพ. หรือเอกชน ร้านอาหาร

๕. แหล่งจำหน่าย เช่น ร้านค้าสวัสดิการ อปท. ตลาดทางเลือก

๓. ให้มีการรวบรวมต้นแบบของผู้ผลิต/วัด/โรงเรียน/รพ./วิสาหกิจชุมชน รวมไปถึงเครือข่ายของภาคประชาชนที่มีครุภูมิปัญญาสามารถให้ความรู้คนอื่นได้

๔. พัฒนาระบบมาตรฐานของเครือข่าย โดยใช้ชื่อ “สงขลาพอเพียง” โดยปรับปรุงจากมาตรฐานของหน่วยงานต่างๆที่มีในปัจจุบัน ได้แก่

๔.๑ มาตรฐาน GAP และ Q รวมไปถึงมาตรฐานสินค้าปลอดภัย, มาตรฐานสินค้าประมง, แหล่งผลิต/แหล่งจำหน่าย โดยมีเกษตรจังหวัด/รับรองโดยสำนักงานวิจัยและพัฒนาการเกษตร เขต ๘

๔.๒ มาตรฐาน GMP

๔.๓ มาตรฐานอาหารปลอดภัย คุณแลอาหารสด ตรวจสอบเป็น ร้านอาหารแพนดอย รวมไปถึงถึงตลาด หรือตลาดสดน่าซื้อ

๔.๔ มาตรฐานของเครือข่าย ในสงขลาปัจจุบันมี ๒ เครือข่าย ได้แก่ เกษตรทางเลือก ที่พยายามลด ละ เลิก การใช้สารเคมี และสมาคมเกษตรกรอินทรีย์วิถีไท

๔.๕ มาตรฐานของเอกชน

สมัชชาสุขภาพจังหวัดสงขลา ประจำปี ๒๕๕๓

ระเบียบวาระที่ ๓.๕

๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๓

การสร้างมาตรฐานกองทุนสุขภาพตำบล

ที่มา

กองทุนหลักประกันสุขภาพระดับตำบล เข้าภาพหลักที่ดำเนินการคือสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สป.สช.) สำหรับ สป.สช.สาขาเขตพื้นที่สงขลา รับผิดชอบดำเนินงาน ๙ จังหวัด ประกอบด้วย สงขลา สตูล ตรัง พัทลุง ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส

การดำเนินงานระบบหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่น หรือกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นนั้น เพื่อให้เป็นไปตาม พ.ร.บ. หลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๑๘ (๕) และมาตรา ๔๗ ซึ่งสนับสนุนและกำหนดหลักเกณฑ์ให้องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน และภาคเอกชนที่ไม่มีวัตถุประสงค์เพื่อดำเนินการแสวงหาผลกำไร ดำเนินงานและบริหารจัดการกองทุน ในระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ได้ตาม ความพร้อม ความเหมาะสมและความต้องการของชุมชน โดยส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วม เพื่อสร้างหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ให้แก่ประชาชนในพื้นที่ ในรูปแบบคณะกรรมการกองทุนสุขภาพระดับท้องถิ่น ประกอบด้วยตัวแทนทั้งทางภาคเอกชน บุคลากรทางสาธารณสุข ในระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ กองทุนนี้ได้รับการสนับสนุนงบประมาณส่วนหนึ่งจากสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ และท้องถิ่น ต้องร่วมจัดสรรงบประมาณมาเพื่อการนี้ด้วยเช่นกัน

หลักคิดในการสนับสนุนกิจกรรมสุขภาพชุมชนท้องถิ่น เป็นการสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรค โดยประชาชน และชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วม ระดับบุคคลมุ่งหมายพัฒนาศักยภาพด้านสาธารณสุขของบุคคล โดยตรง ให้เข้มแข็ง สามารถแก้ปัญหาสุขภาพ เฝ้าระวังสถานการณ์ชีวิต และสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ระดับชุมชน มุ่งหมายต่อการสร้างและเพิ่มศักยภาพของระบบนิเวศน์สังคมให้ดีขึ้น อันจะทำให้เกิดสิ่งแวดล้อมที่ดีต่อสุขภาพ

วัตถุประสงค์ในการสนับสนุนกิจกรรมสร้างเสริมสุขภาพโดยชุมชนเพื่อให้ประชาชนมีพฤติกรรมที่ถูกต้องเหมาะสม มีสุขภาพที่สมบูรณ์แข็งแรง มีส่วนร่วมในการจัดการปัจจัยแวดล้อมต่างๆ ให้เอื้อต่อการมีสุขภาพดี พัฒนาพฤติกรรม สุขภาพ และเพื่อให้ประชาชนได้รับการเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุม และบำบัดรักษาโรค ที่ได้มาตรฐาน มุ่งเน้นการทำให้ประชาชนในเขตรับผิดชอบมีสุขภาพที่ดีขึ้น ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สังคม และปัญญา (จิตวิญญาณ) เน้นการทำกิจกรรมสร้างเสริมสุขภาพ และป้องกันโรคต่างๆ โดยความร่วมมือของประชาชน และชุมชนเอง

๑. สนับสนุนส่งเสริมการจัดบริการสาธารณสุขของหน่วยบริการ หรือสถานบริการอื่นรวมทั้งสถานบริการทางเลือก โดยเน้นเรื่องการสร้างเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค และการฟื้นฟูสมรรถภาพที่จำเป็นต่อสุขภาพและการดำรงชีวิต

๒. ส่งเสริมให้กลุ่มแม่และเด็ก กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มผู้พิการ และกลุ่มผู้ประกอบอาชีพที่มีความเสี่ยง และกลุ่มผู้ป่วยโรคเรื้อรังที่อยู่ในเขตพื้นที่ที่สามารถเข้าถึงบริการสาธารณสุขในด้านสร้างเสริมสุขภาพ การป้องกันโรคและการฟื้นฟูสมรรถภาพได้อย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ

๓. ให้เกิดการพัฒนาสุขภาพของคนในท้องถิ่นหรือพื้นที่ โดยการบริหารจัดการอย่างมีส่วนร่วมของบุคคลในท้องถิ่นหรือพื้นที่

เป้าหมายสร้างหลักประกันสุขภาพให้กับประชาชนทุกคนในพื้นที่ โดยส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมตามความพร้อม ความเหมาะสม และความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น หลังการขับเคลื่อนระยะเริ่มต้น เกิดเป้าหมายร่วมกันระหว่างสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ กับสมาคมองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งประเทศไทย

กำหนดปีแรก ๒๕๕๕ จะมีองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) หรือเทศบาลนำร่องจำนวน ๘๐๐ แห่งทั่วประเทศ หลักเกณฑ์การคัดเลือก อบต. หรือเทศบาล นำร่อง ต้องมีความพร้อม และประสงค์เข้าร่วมบริหารจัดการกองทุน มีประสบการณ์และการดำเนินงานด้านการสร้างสุขภาพ และป้องกันโรคในพื้นที่มาก่อน และ มีความพร้อมในการอุดหนุนงบประมาณ เพื่อสมทบกับเงินกองทุน

ปี ๒๕๕๐ -๕๑ ทำใน อบต.หรือเทศบาลที่มีความพร้อม

ปี ๒๕๕๑-๕๒ อบต.หรือเทศบาลที่มีความพร้อม

ช่วงริเริ่มโครงการ มีการประชุมระดมความคิดเห็นเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์จากหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้องหลายภาคส่วน อาทิเช่น คณะอนุกรรมการสนับสนุนการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน สมาคมองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งประเทศไทย กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กองทุนชุมชน และสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และแนวทางต่างๆ ในการดำเนินโครงการ รวมทั้งเงื่อนไขในการเข้าร่วมโครงการนี้

แหล่งที่มาของกองทุนหลักประกันสุขภาพ อบต./เทศบาล

๑. เงินค่าบริการสาธารณสุข ที่ได้รับจากกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติในส่วนของสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคตามที่คณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติกำหนด(คิดตามจำนวนประชากรหัว/ปี)

๒. เงินอุดหนุน หรืองบประมาณที่ได้รับจากองค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาล หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นตามที่กฎหมายกำหนด กล่าวคือ อบต.ขนาดเล็กที่มีรายได้ไม่เกิน ๖ ล้านบาทต่อปี สมทบน้อยกว่าร้อยละ ๑๐ ของเงินสมทบอบต.ขนาดกลาง ที่มีรายได้เกิน ๖ ล้านบาท แต่ไม่เกิน ๒๐ ล้านบาทต่อปี สมทบไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๐ ของเงินสมทบจาก สป.สช.อบต.ขนาดใหญ่ ที่มีรายได้เกิน ๒๐ ล้านบาทต่อปี และเทศบาลสมทบไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๕๐ ของเงินสมทบจาก สป.สช.

๓.เงินสมทบจากชุมชนหรือกองทุนชุมชน (ไม่จำกัด)

๔.รายได้อื่นๆ หรือทรัพย์สินที่ได้รับมาในกิจการของระบบหลักประกันสุขภาพ

หมายเหตุ ปี ๒๕๕๓ มีอปท.สมัครเข้าร่วม ๑๖ แห่ง

แผนงานของกองทุนสุขภาพระดับท้องถิ่น หรือพื้นที่ มี ๔กลุ่ม

-สนับสนุนการจัดกิจกรรม ส่งเสริม ป้องกันโรค พิ้นฟู ให้กับหน่วยบริการ (สถานีอนามัย
โรงพยาบาล)

-จัดกิจกรรมเพื่อให้ประชาชน เข้าถึงชุดสิทธิประโยชน์ ด้านส่งเสริม ป้องกันโรค

-แผนที่มาจากการมีส่วนร่วม จากภาคประชาชน

-แผนจากบริหารจัดการ เช่น ประชุม พัฒนาระบบกองทุน วัสดุ ครุภัณฑ์ (ไม่เกิน ๑๐ %ของงบ)

เป้าหมาย

เป็นไปเพื่อการพัฒนาสุขภาพด้วยกองทุนสุขภาพตำบล ให้มีมาตรฐานเดียวกัน ด้วยการเตรียมความพร้อมของพื้นที่ก่อนสมัครเข้าร่วม มีการพัฒนาศักยภาพให้กับพื้นที่เดิม ด้วยหลักสูตรพัฒนาศักยภาพและกำหนดเป้าให้ชุมชนเข้มแข็ง มองสุขภาพเชิงระบบ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการคัดสรรกรรมการ และเชื่อมโยงกับรพ.สต.

สถานการณ์

- ในการดำเนินงาน ๓ ปีที่ผ่านมาของกองทุนสุขภาพตำบลพบว่ามีพื้นที่เด่นที่สามารถเป็นตัวอย่างที่ดี แต่ก็มีอีกหลายพื้นที่ที่ยังไม่เข้าใจ เนื่องจากยังเป็นเรื่องใหม่ ยังไม่เข้าใจในแนวคิดแนวทางของกองทุน อีกทั้งบางแห่งบทบาทไปกระจุกตัวอยู่ที่ สอ. บางแห่งไม่หนุนให้ชุมชนได้เกิดการจัดการตนเอง หรือยังไม่เข้าใจบทบาทภารกิจของกองทุน อีกทั้งระยะเวลาสมัครเข้ากองทุนกระชั้นชิดเกินไป
- ท้องถิ่นยังไม่เข้าร่วมเต็มที่ เนื่องจากปัญหาหลายประการ เช่น ไม่รู้ อันเป็นปัญหาจากการประชาสัมพันธ์ที่ไม่ทั่วถึง บางแห่งผู้บริหารท้องถิ่นไม่ตระหนักหรือให้ความสำคัญในด้านสุขภาพและติดขัดเงื่อนไขสมทบทุน อีกทั้งมองไม่เห็นรูปธรรมการทำงานในด้านสุขภาพ ท้องถิ่นยังให้ความสำคัญกับโครงสร้างพื้นฐาน
- มีปัญหาการหากรรมการกองทุนยังจำเป็นต้องพัฒนากระบวนการมีส่วนร่วมในการได้มาซึ่งกรรมการ อบต. ไม่มีเจ้าหน้าที่ด้านสาธารณสุข ทีมทำงานที่ช่วยขับเคลื่อนงานของกองทุน ยังถือเป็นงานฝาก
- ระเบียบของกองทุนของสปสข. ไม่ได้บูรณาการกับงานท้องถิ่น ทำให้เกิดข้อกั้วลเรื่องการเบิกจ่ายงบประมาณ
- บางแห่งมีความขัดแย้งระหว่างคลินิก/ศูนย์บริการ จากปัญหาถือบัตรทองเดียวกัน

- กองทุนแต่ละแห่งมีกรอบคิด/ความเข้าใจไม่เท่ากัน กล่าวคือ มีทั้งประเภทที่ สอ.ดำเนินการ ชุมชนดำเนินการและท้องถิ่นดำเนินการเอง
- ยังจำเป็นที่จะต้องมีการพัฒนาศักยภาพให้กับบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ในด้านการบริหารจัดการ และรวมไปถึงการเขียน/การถักนิตโครงการ/ การอนุมัติ/การประเมินผล/และการสรุปบทเรียน
- มีช่องว่างการประสานงาน การบูรณาการในการทำงานเนื่องจากมีหลายภาคีลงทำงานในพื้นที่ มีหลายกองทุน

เป้าหมายร่วม ให้ชุมชนเข้มแข็ง สามารถจัดการสุขภาพด้วยตนเอง มีการปรับรูปแบบการเรียนรู้/การพัฒนาศักยภาพ และปรับกระบวนการทำงาน โดยเฉพาะการทำแผน

สมัชชาสุขภาพจังหวัดสงขลา ประจำปี ๒๕๕๗ จึงมีมติดังต่อไปนี้

๑. เพื่อให้การบริหารจัดการกองทุนสุขภาพระดับท้องถิ่นเป็น ไปด้วยความราบรื่น มีเอกภาพ และสร้างความเป็นเจ้าของกองทุนขององค์กรที่เกี่ยวข้องและชุมชนอย่างแท้จริง จึงเห็นสมควรกำหนดมาตรฐานกองทุนสุขภาพระดับท้องถิ่น และประกาศเป็นนโยบายสาธารณะระดับจังหวัดเพื่อถือปฏิบัติร่วมกัน ดังนี้

๑.๑ กองทุนสุขภาพตำบลทุกกองทุนในจังหวัดสงขลา ต้องจัดทำแผนสุขภาพชุมชน โดยประชาชนมีส่วนร่วม

๑.๒ ให้มีการประสานหรือเชื่อมโยงกลไกการดำเนินงานกับภาคีสุขภาพในพื้นที่ ได้แก่ รพสต. แผนสุขภาพตำบล/จังหวัด สภาองค์กรชุมชน ฯลฯ

๑.๓ คณะกรรมการบริหารกองทุนต้องมีการประชุมร่วมกันสม่ำเสมอทุก ๑-๒ เดือน

๑.๔ ให้มีการกำหนดสัดส่วน โครงการที่ชุมชนดำเนินการ ไม่น้อยกว่า ๒๐% ของโครงการทั้งหมดในแต่ละปี

๒. เพื่อให้มาตรฐานที่กำหนดชี้้นำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างแท้จริง จึงเห็นสมควรให้สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) สาธารณสุขจังหวัด ท้องถิ่นจังหวัดและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคีแผนสุขภาพประเด็นหลักประกันสุขภาพ ดำเนินการดังนี้

๒.๑ ร่วมสร้างหลักสูตรพัฒนาศักยภาพกรรมการกองทุน นำไปเสริมศักยภาพให้กับพื้นที่สมัครเข้าร่วมกองทุน

๒.๒ สร้างกลไกประสานงานในระดับจังหวัดที่ชัดเจน มีการแต่งตั้งคณะทำงานประสานงานเพื่อความคล่องตัวในการเรียกประชุม และมีการจัดประชุมสัมมนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้เป็นระยะ เพื่อพัฒนางานอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

๒.๓ สร้างกลไกการสื่อสารและประชาสัมพันธ์ในการสร้างความรู้ความเข้าใจสำหรับประชาชน เรื่องกองทุนสุขภาพตำบลในทุกช่องทาง

๒.๔ สร้างกลไกการประสานประเด็นการตรวจสอบการบริหารการใช้จ่ายงบประมาณที่สนับสนุน โครงการของชุมชนกับสตง.เพื่อปรับลดเงื่อนไขการตรวจสอบที่เอื้อต่อการดำเนินงานของภาคประชาชน(ไม่เป็นแบบราชการที่แข็งตัวจนเกินไป)

สมัชชาสุขภาพจังหวัดสงขลา ประจำปี ๒๕๕๓

ระเบียบวาระที่ ๓.๑๐

๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๓

การจัดการน้ำเสีย ในลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภา

พื้นที่ลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภา¹ ครอบคลุมอาณาพื้นที่ อำเภอสะเดา อำเภอนาหม่อม อำเภอหาดใหญ่ อำเภอบางกล่ำ และอำเภอควนเนียง โดยมีสายน้ำสำคัญคือคลองอู่ตะเภา ซึ่งเป็นสายน้ำที่ใหญ่ที่สุดในจังหวัดสงขลา คลองอู่ตะเภาไหลจากทิศใต้สู่ทิศเหนือ มีจุด เริ่มจากชายแดนไทย-มาเลเซีย สิ้นสุดที่ทะเลสาบสงขลาตอนล่าง โดยในปัจจุบัน มีการขยายตัวของกิจกรรมต่าง ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพน้ำในลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภาเพิ่มมากขึ้น ทั้งน้ำเสียจากชุมชน กิจการอุตสาหกรรม พื้นที่เกษตรกรรมและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ทำให้ลุ่มน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภาต้องกลายเป็นพื้นที่รองรับน้ำทิ้งจากแหล่งต่าง ๆ ก่อนไหลลงสู่ทะเลสาบสงขลา โดยแหล่งกำเนิดน้ำเสียที่สำคัญที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพน้ำ คือ ชุมชน กิจการอุตสาหกรรม และพื้นที่เกษตรกรรม

ลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภา ครอบคลุมพื้นที่ ๔๐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีลำน้ำสายสำคัญในพื้นที่จำนวนมาก โดยบางลำน้ำไหลผ่านสองพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งในการดูแลรักษา และฟื้นฟูลำน้ำต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงจะเกิดผลสำเร็จอย่างยั่งยืนได้ รายชื่อลำน้ำสายสำคัญในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภาแสดงดังตารางที่ ๑

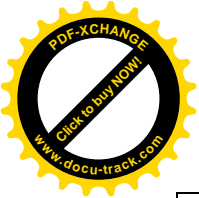
ตารางที่ ๑ ลำน้ำสายสำคัญในแต่ละองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภา

ลำดับ	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	อำเภอ	ลำน้ำในพื้นที่
๑	เทศบาลเมืองสะเดา	สะเดา	คลองท่าพรุ คลองอู่ตะเภา คลองครอบ คลองเล่ คลองทับโกบ
๒	เทศบาลเมืองปาดังเบซาร์	สะเดา	คลองไม้ไผ่
๓	องค์การบริหารส่วนตำบลปาดังเบซาร์	สะเดา	คลองหล่าญี่ คลองตะโล๊ะ (คลองเขารูปช้าง) คลองไม้ไผ่
๔	เทศบาลตำบลคลองแงะ	สะเดา	คลองแงะ คลองอู่ตะเภา
๕	เทศบาลตำบลปรีก	สะเดา	คลองปรีก คลองอู่ตะเภา
๖	องค์การบริหารส่วนตำบลปรีก	สะเดา	คลองปรีก คลองพังลา คลองมน (คลองบน/ คลองตะเคียนเกา) คลองยู่ง คลองเตาถ่าน คลองอมร คลองหอย เตราข่าง คลองอู่ตะเภา คลองทับควาย คลองหัวถนน คลองบางแห่ง คลองน้ำหลง
๗	องค์การบริหารส่วนตำบลพังลา	สะเดา	คลองพังลา คลองไม้แก่น คลองโคกศักดิ์

¹ สารสนเทศภูมิศาสตร์ของลำน้ำ ในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภา สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ ๑๖

			คลองระตะ คลองแฉะ คลองสวนสุกิต คลองบางสามรุ คลองอู่ตะเภา คลองประตู่
๘	เทศบาลตำบลสำนักขาม	สะเตา	คลองพรวน คลองเต้ คลองทับโกบ คลองพานช้าง คลองแปดร้อยไร่
๙	องค์การบริหารส่วนตำบลเขามิเกียรติ	สะเตา	คลองท่าไต้ คลองนบหิน คลองสำนักหว่า คลองสะพานดินแดง
๑๐	องค์การบริหารส่วนตำบลท่าโพธิ์	สะเตา	คลองอู่ตะเภา คลองหรั คลองแก้ว คลองหล้านุ้ย
๑๑	องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งหมอ	สะเตา	คลองรำใหญ่ คลองหล้านุ้ย คลองทราย(คลองกรวด) คลองประ คลองแก้ว คลองจำไทร คลองไม้ไผ่
๑๒	องค์การบริหารส่วนตำบลสำนักแก้ว	สะเตา	คลองสะเตา คลองห้วยคู(คลองสะเตา)คลอง ชัน คลองแทงแม่ คลองช้างตาย คลองลำโละ
๑๓	องค์การบริหารส่วนตำบลนาหม่อม	นาหม่อม	คลองโคกยา คลองหวะ คลองหน้าบ้าน คลอง เกหวิ คลองพานแค คลองท่าไต้ราช
๑๔	องค์การบริหารส่วนตำบลพิจิตร	นาหม่อม	คลองพานแค คลองทุ่งปลิง คลองหินลับ คลองบ่วง คลองท่าไต้ราช
๑๕	องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งขมิ้น	นาหม่อม	คลองสาตุ คลองเรียนเกหวิ คลองท่าหว่า คลองท่าทวน คลองมู้งั้ง คลองบ้านนาทอง สุก
๑๖	องค์การบริหารส่วนตำบลคลองหรั่ง	นาหม่อม	คลองหวะ คลองหน้าบ้าน คลองบ้า คลองหรั่ง คลองเรียนเกหวิ คลองโคกยา
๑๗	เทศบาลตำบลโคกม่วง	คลองหอยโข่ง	คลองชำไทร(คลองจำไทร) คลองวัดปลักคล้า
๑๘	เทศบาลตำบลตำบลทุ่งลาน	คลองหอยโข่ง	คลองอู่ตะเภา คลองนา คลองบ้านบางศาลา คลองวัดปลักคล้า
๑๙	องค์การบริหารส่วนตำบลคลองหลา	คลองหอยโข่ง	คลองหลา คลองนนท์ คลองยาง
๒๐	องค์การบริหารส่วนตำบลคลองหอยโข่ง	คลองหอยโข่ง	คลองชำไทร(คลองจำไทร) คลองหอยโข่ง คลองหลา
๒๑	เทศบาลนครหาดใหญ่	หาดใหญ่	คลองอู่ตะเภา คลองเตย
๒๒	เทศบาลตำบลบ้านพรุ(บ้านไร่)	หาดใหญ่	คลองอู่ตะเภา คลองปอม คลองบ้านไร่ คลองยา คลองชกเต็ก คลองหินเหล็กไฟ
๒๓	เทศบาลเมืองบ้านพรุ	หาดใหญ่	คลองหมอ(โปะหมอ) คลองบ้านพรุ คลองอู่ตะเภา
๒๔	เทศบาลเมืองควนลัง	หาดใหญ่	คลองด้า คลองวาด คลองสอ คลองนนท์ คลองอู่ตะเภา คลอง ร.๑

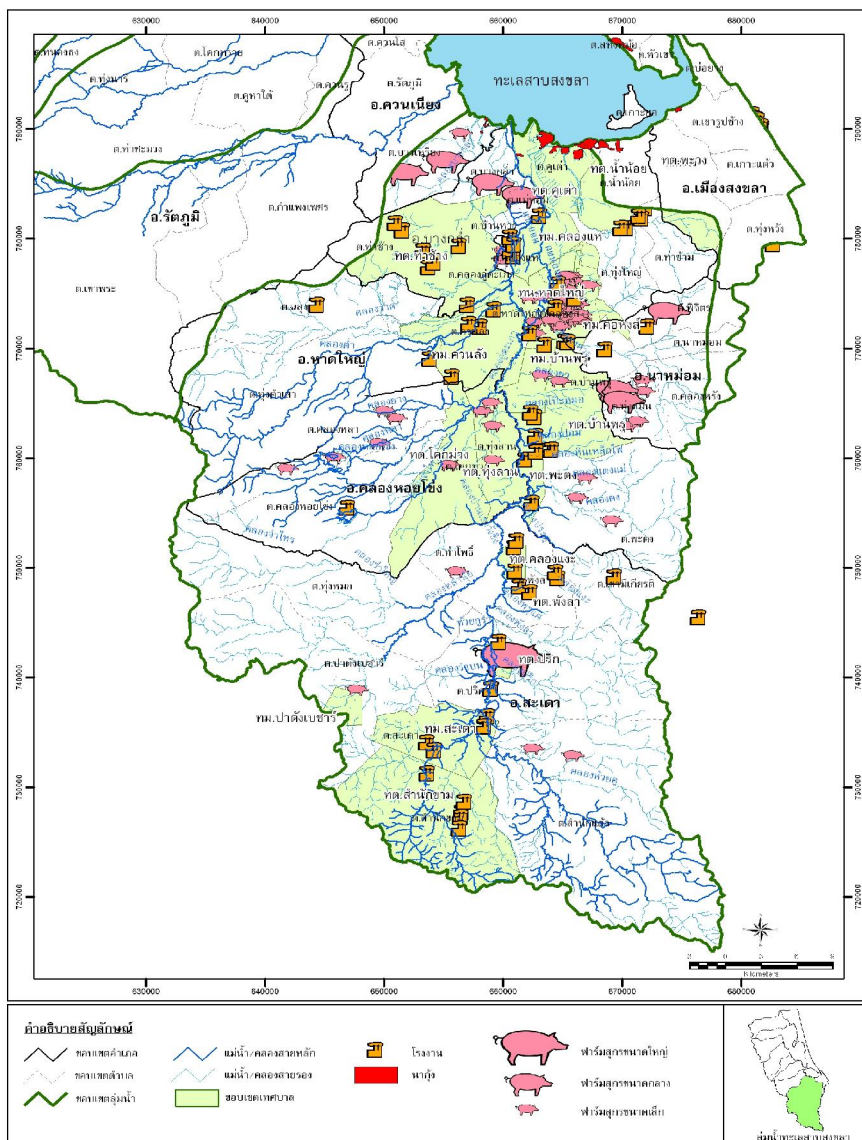

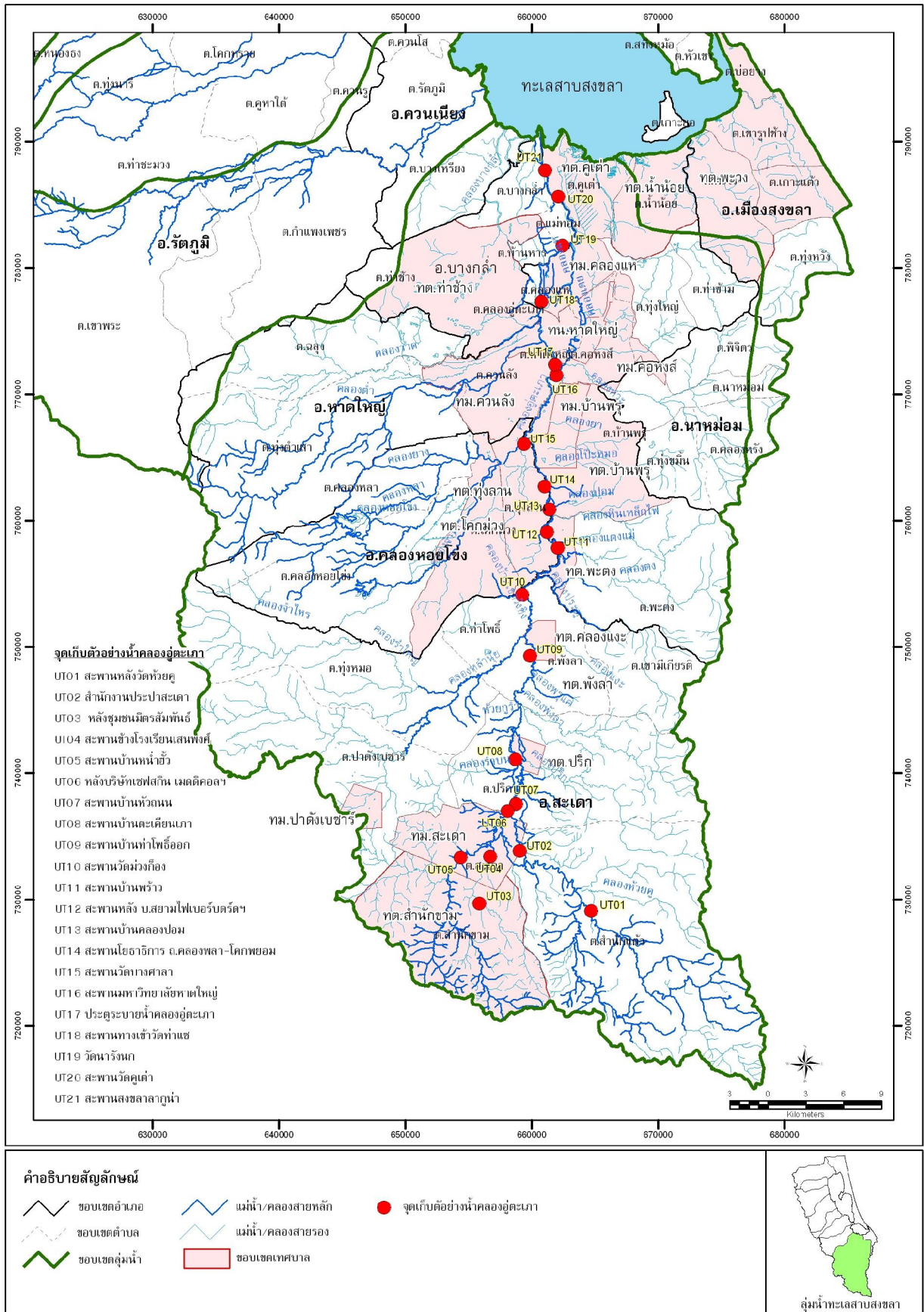
๒๕	เทศบาลเมืองทองส์	หาดใหญ่	คลองหะวะ คลองเตย คลองร.๖ คลอง ร.๑
๒๖	เทศบาลตำบลพะตง	หาดใหญ่	คลองตง คลองอุตะเกา คลองประตู่ คลองแทงแม่
๒๗	องค์การบริหารส่วนตำบลพะตง	หาดใหญ่	คลองโล๊ะมูด คลองตง คลองจีแรด คลองวังปลิง คลองฝักกูด คลองหินเหล็กไฟ คลองนบหิน
๒๘	เทศบาลเมืองคลองแห	หาดใหญ่	คลองอุตะเกา คลองแห คลองลาน คลองลำห้วย คลองร.๔ คลองเตย
๒๙	เทศบาลตำบลคูเต่า	หาดใหญ่	คลองอุตะเกา คลองบ้านควน คลองบางโหนด คลอง ร.๑
๓๐	เทศบาลตำบลน่าน้อย	หาดใหญ่	คลองวง คลองน่าน้อย คลองวัด ท่านางหอม คลองบางโหนด
๓๑	องค์การบริหารส่วนตำบลลุง	หาดใหญ่	คลองป้อม คลองवाद คลองต้า คลองทุ่งลิ้น
๓๒	องค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม	หาดใหญ่	คลองวังสัก คลองหลาทวด คลองแม่เตย คลองท่าข้าม คลองจิก คลองนายสาม
๓๓	องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งคำเสา	หาดใหญ่	คลองอิต้า คลองवाद คลองท่าสัก คลองท่าลาน คลองโตนงาซ้าง คลองอิโต
๓๔	องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งใหญ่	หาดใหญ่	คลองข้างวัด คลองคอกซ้าง คลองนายสาม คลองทุ่งงาย
๓๕	องค์การบริหารส่วนตำบลคลองอุตะเกา	หาดใหญ่	คลองอุตะเกา คลองสายเมา
๓๖	เทศบาลตำบลท่าซ้าง	บางกล้า	คลองवाद คลองสายเมา คลองหมู่ ๖ คลองไล่ไก่ คลองพานน้ำเค็ม คลองท่าซ้าง คลอง ร.๑ คลองศาลาโรงอิฐ
๓๗	องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ทอม	บางกล้า	คลองหนองหิน คลองอุตะเกา คลอง ร.๑
๓๘	องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหาร	บางกล้า	คลองบ้านหาร คลองอุตะเกา คลองสายเมา คลอง ร.๑
๓๙	องค์การบริหารส่วนตำบลบางกล้า	บางกล้า	คลองบางกล้า คลองอุตะเกา คลอง ร.๑ คลอง ท่าเมง คลองหนองม่วงแดง คลองโพธิ์หลด
๔๐	องค์การบริหารส่วนตำบลบางเหรียง	ควนเนียง	คลองบางเหรียง คลองลัด คลองโพธิ์หลด คลองบางทิง คลองแพรกสุวรรณ คลองหวาย คลองหนองหาน คลองซ้าง คลองบางกล้า ห้วยหนองบัว ห้วยแม่กง ห้วยนางนัม

สถานการณ์ แหล่งกำเนิดน้ำเสียที่สำคัญในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอุตะเถา มาจาก ๑) ชุมชน โดยเป็น ชุมชนขนาดใหญ่ระดับเทศบาลจำนวน ๕ แห่ง สำหรับเทศบาลนครหาดใหญ่ระบายน้ำทิ้งหลังผ่านการบำบัดแล้วลงสู่คลองขุดซึ่งไหลต่อไปออกสู่ทะเลสาบสงขลา ๒) โรงงานอุตสาหกรรม จำนวน ๖๗ โรง ส่วนใหญ่เป็นโรงงานยางหรือผลิตภัณฑ์ยางพารา รองลงมาคือ โรงงานเกี่ยวกับอาหารทะเลแปรรูปและแช่แข็ง (สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสงขลา, ๒๕๕๓) ๓) ฟาร์มสุกร จำนวน ๖๓ ราย โดยเลี้ยงมากที่สุดในพื้นที่อำเภอหาดใหญ่ รองลงมาคือ อำเภอกลองหย่อง และอำเภอนาหม่อม ตามลำดับ จำนวนสุกรที่เลี้ยงทั้งหมดประมาณ ๑๕,๕๐๕ ตัว (สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสงขลา, ๒๕๕๑) ๔) บ่อเลี้ยงกุ้ง ๒,๗๕๑ ไร่ โดยบริเวณที่มีการเลี้ยงกุ้งมากที่สุดคือ ตำบลคูเต่า รองลงมาคือตำบลน้ำน้อย อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา (สำนักงานประมงจังหวัดสงขลา, ๒๕๕๑)

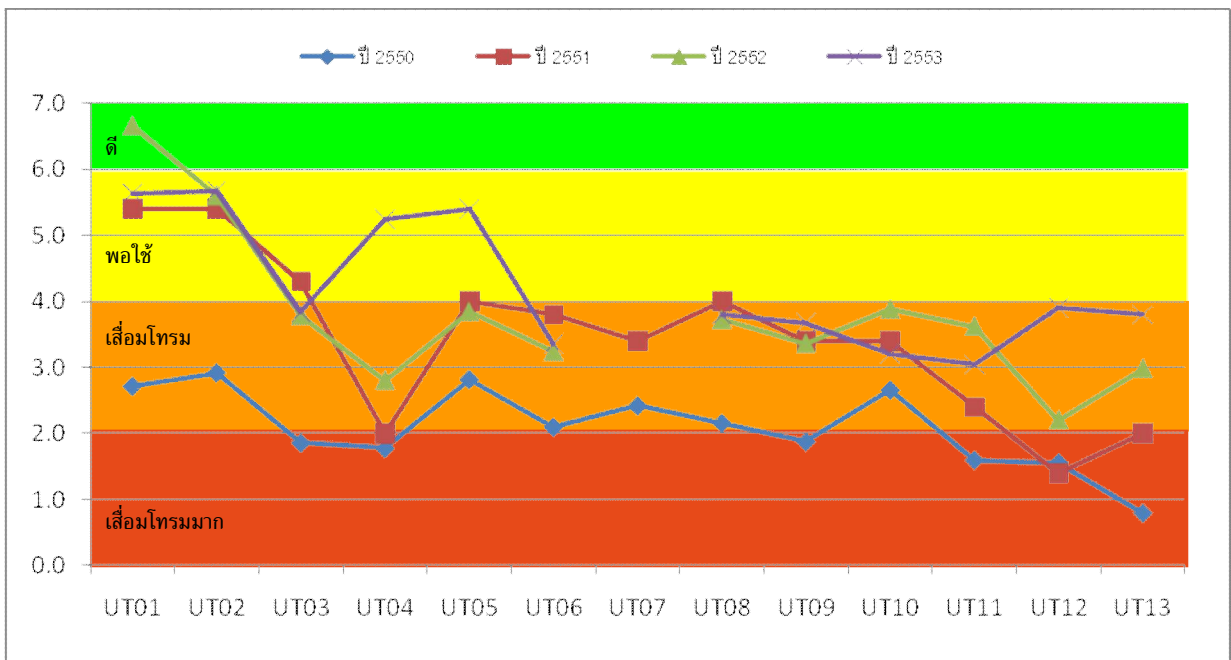
สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ ๑๖ ได้ดำเนินการติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำคลองอุตะเถาอย่างต่อเนื่องมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๐ โดยในปี ๒๕๕๐ และ ๒๕๕๑ เก็บตัวอย่างน้ำ ๑๓ สถานี จำนวน ๔ และ ๖ ครั้ง ตามลำดับ สำหรับปี ๒๕๕๒ และ ๒๕๕๓ เก็บตัวอย่างน้ำ ๒๑ สถานี จำนวน ๔ และ ๑๒ ครั้ง ตามลำดับ

รูปที่ ๑ แหล่งกำเนิดน้ำเสียที่สำคัญในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอุตะเถา

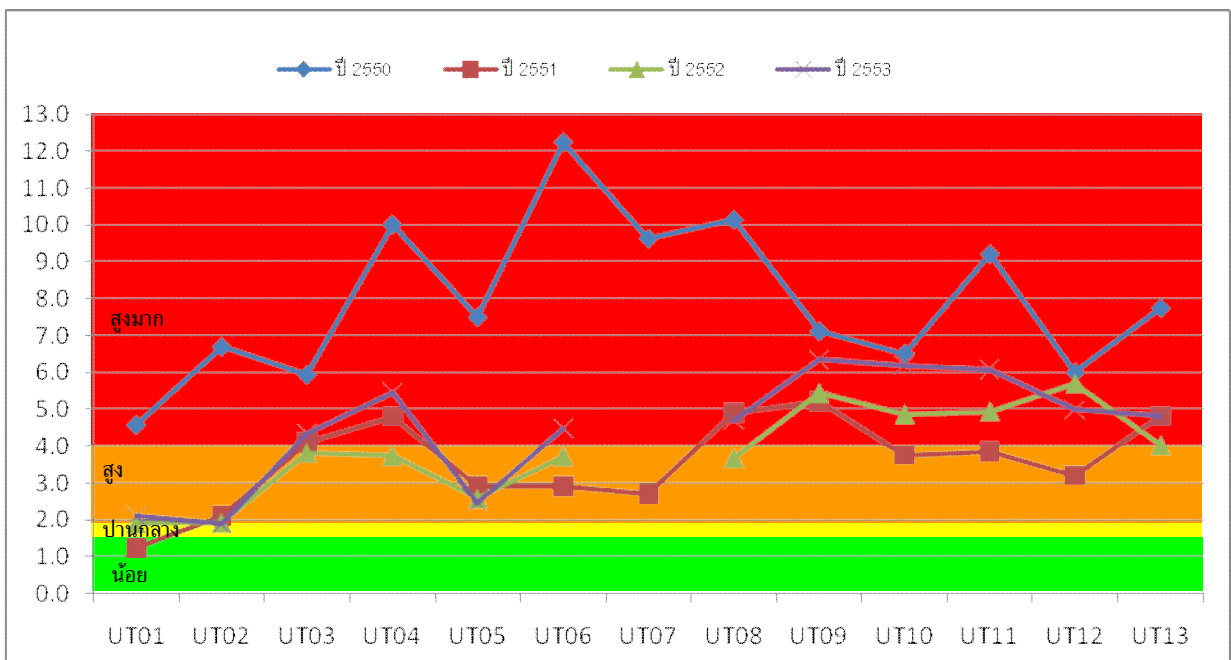

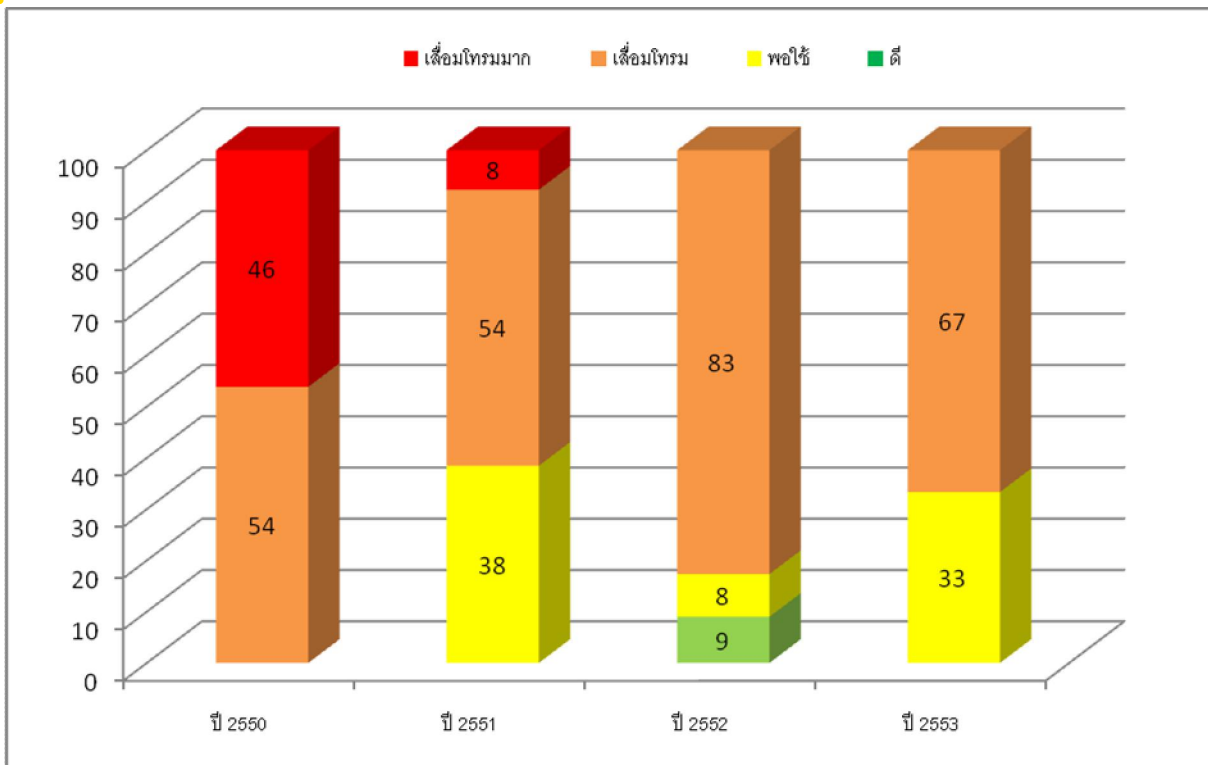
รูปที่ ๒ สถานีเก็บตัวอย่างน้ำลุ่มน้ำคลองอุตะเถา ปี ๒๕๕๒-๒๕๕๓

รูปที่ ๓ แสดงปริมาณออกซิเจนละลายน้ำ (DO) ในแต่ละบริเวณของคลองอุตะเถาปี พ.ศ.๒๕๕๐-๒๕๕๓

รูปที่ ๔ แสดงปริมาณความสกปรก (BOD) ในแต่ละบริเวณของคลองอุตะเถาปี พ.ศ.๒๕๕๐-๒๕๕๓

รูปที่ ๕ คุณภาพน้ำ (ออกซิเจนละลายน้ำ: DO) บริเวณคลองอู่ตะเภา ปี พ.ศ.๒๕๕๐-๒๕๕๓

รูปที่ ๖ คุณภาพน้ำ (ค่าความสกปรก: BOD) บริเวณคลองอู่ตะเภา ปี พ.ศ.๒๕๕๐-๒๕๕๓

พื้นที่เป้าหมาย ๓ ค. ได้แก่ คริวเรือน คุนน้ำ และคลอง

เทศบาลที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอุตะเถา จำนวน ๑๒ แห่ง คือ เทศบาลเมืองสะเดา เทศบาลเมืองปาดังเบซาร์ เทศบาลตำบลสำนักขาม เทศบาลตำบลปริก เทศบาลตำบลพังลา เทศบาลตำบลพะตง เทศบาลตำบลบ้านไร่ เทศบาลเมืองบ้านพรุ เทศบาลเมืองคองหงส์ เทศบาลนครหาดใหญ่ เทศบาลตำบลควนลัง และ เทศบาลเมืองคลองแห

ชุมชนริมคลองอุตะเถาและคลองคำ ในเขต อบต. อุตะเถา ชุมชนริมคลองแหในเขตตต.คลองแห ชุมชนริมคลองหะในเขตเทศบาลเมืองคองหงส์ ชุมชนบ้านใต้ในเขต อบต. คุเต้ ชุมชนริมคลองอุตะเถาในเขตเทศบาลนครหาดใหญ่ และ เทศบาลตำบลควนลัง ชุมชนริมคลองไม้ไผ่ในเขต อบต. ปาดังเบซาร์ อบต. คลองอุตะเถา อบต.แม่athom

สร้างความตระหนัก ว่าปัญหาน้ำเสียส่งผลกระทบต่อชีวิตในด้านสุขภาพ การอุปโภค บริโภค การสร้างสภาวะแวดล้อมที่ก่อให้เกิดมลพิษ และส่งผลกระทบต่อต้นทุนในทางเศรษฐกิจ จำเป็นที่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องจะต้องหันหน้ามาร่วมมือกันจัดการตั้งแต่แหล่งกำเนิดไปจนถึงปลายทาง

สมัชชาสุขภาพจังหวัดสงขลา ประจำปี ๒๕๕๓ จึงมีมติดังต่อไปนี้

ข้อเสนอเชิงนโยบายสาธารณะในระยะสั้น(๑-๒ปี)

๑. ให้ภาคีหลัก ได้แก่ สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาค ๑๖ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด อุตสาหกรรมจังหวัด เครือข่ายรักษคลองอุตะเถา องค์การบริหารส่วนจังหวัด/เทศบาลและ องค์การบริหารส่วนตำบล สถาบันการศึกษา ผู้ประกอบการ โรงงาน กรรมการชุมชนตลอดลุ่มน้ำคลองอุตะเถา ร่วมแก้ปัญหา น้ำเสียจากแห่งกำเนิด ดังนี้

๑.๑ จัดให้มีกลไกคณะทำงานในเชิงบูรณาการ ที่มีองค์ประกอบครบทุกภาคส่วนร่วมแก้ไขปัญหาระบบ

๑.๒ ชุมชนริมคลองในเขตเมืองหรือพื้นที่ที่ไม่มีระบบบำบัดน้ำเสีย ให้มีระบบบำบัดน้ำเสียในครัวเรือน ติดตั้งบ่อดักไขมันและตะแกรงคัดเศษอาหาร ก่อนระบายน้ำทิ้งลงสู่คลอง นำน้ำจากการซักล้าง ไปใช้ประโยชน์ ให้มีบ่อกักจ่ายน้ำ รวมน้ำจากครัวเรือนกระจายลงดิน มีการดูแลคุน้ำในเขตเมือง นิดล้าง ปรับระดับที่ตกตะกอนในตลาดนัด นำน้ำหมักผสมน้ำฉีดราด

๑.๓ ร่วมดำเนินการให้เกิดชุมชนคาร์บอนต่ำ หรือครัวเรือนสีเขียว หรือร้านอาหารสีเขียว หรือตลาดสดสีเขียว ไม่น้อยกว่า ๑๐ ชุมชน/๑,๐๐๐ ครัวเรือน/๑๐๐ ร้านอาหาร/๑๐ ตลาดสด มีกิจกรรมกำจัดน้ำเสียจากแหล่งกำเนิด มีการเพิ่มพื้นที่สีเขียว ลดการใช้พลังงาน ส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทน คัดแยกขยะ นำภูมิปัญญาการใช้จุลินทรีย์ น้ำหมักชีวภาพ/น้ำยาเอนกประสงค์มาใช้ประโยชน์

๑.๔ ใช้มาตรการทางกฎหมาย/ทางสังคม ป้องปรามกลุ่มชาวบ้านที่ซื้อปลา/เบือปลา

๑.๕ ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลและองค์การบริหารส่วนจังหวัด ภาคเอกชน ร่วมมือกับโรงงาน ท้องถิ่น ชุมชน ส่งเสริมให้มีการเลี้ยงปลาในกระชัง เพื่อเป็นการสร้างจิตสำนึก ส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากสายน้ำ ตลอดจนเป็นการเฝ้าระวัง ควบคุมและใช้เป็นตัวชี้วัดคุณภาพน้ำ

๑.๖ การต่อไปอนุญาตโรงงานขอให้ ทสจ.มีการตรวจสอบระบบการบำบัดน้ำเสียในเบื้องต้นก่อนให้ความเห็นต่อจังหวัด

๒. ให้เทศบาลนครหาดใหญ่และสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาค ๑๖ ร่วมกันวัดคุณภาพน้ำจากอาคาร กักเก็บน้ำเสียของเทศบาลนครหาดใหญ่ทุกจุด และมีการสื่อสารกับสาธารณะด้วยการ แสดงผลของคุณภาพน้ำและวันเวลาในการวัดคุณภาพน้ำ ณ อาคารกักเก็บน้ำเสียของเทศบาล นครหาดใหญ่ทุกจุด
๓. ให้ผู้ประกอบการฟาร์มสุกรในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภา ได้มีการจัดการมลภาวะด้วยการนำ มูลสุกรมาทำพลังงานทดแทน เช่น แก๊สชีวภาพ หรือไฟฟ้า
๔. ให้เครือข่ายสื่อสารสาธารณะให้ความรู้ผู้บริโภคในการซื้อบ้าน ต้องมีระบบบำบัดน้ำเสียรวม ของหมู่บ้าน

ข้อเสนอเชิงนโยบายสาธารณะในระยะยาว(๗ปี)

๕. ให้ท้องถิ่น สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาค ๑๖ อุตสาหกรรมจังหวัด กรมควบคุมมลพิษ ร่วมกับ ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมพัฒนามาตรฐาน ISO / ส่งเสริมกระบวนการผลิตที่เป็นมิตรต่อ สิ่งแวดล้อม
๖. ให้โยธาธิการจังหวัด มีการแก้ไขกฎระเบียบของหมู่บ้านจัดสรร ที่เลี้ยงภาชด้วยการละเว้นไม่ มีระบบบำบัด
๗. ให้ท้องถิ่นมีการลดหย่อนภาษีสำหรับอาคารร้านค้า หรือบ้านหลังเก่า สร้างแรงจูงใจในการ จัดทำระบบบำบัดน้ำเสียในอาคาร
๘. ให้กรมส่งเสริมฯ มีการแก้ไขบัญญัติให้มีการนำน้ำเสียจากถังดักไขมัน ที่จะดักได้แต่ไขมัน ไม่ได้บำบัดน้ำเสียนำจากถังดักไขมันไปสู่ระบบบำบัด
๙. สร้างความร่วมมือให้ชุมชนแออัดในพื้นที่เทศบาลคลองแห ร่วมกันจัดทำโครงการบ้านมั่นคง

การส่งเสริมศูนย์พัฒนาครอบครัว ตามแนวทางครอบครัวเข้มแข็ง

ภาคีความร่วมมือ

- ศูนย์พัฒนาครอบครัว มีกลไกประกอบด้วย ประธาน/เลขา/เจ้าหน้าที่ โดยทางพมจ.ประสานผ่านท้องถิ่น
- ศูนย์เวชปฏิบัติครอบครัว ประจำโรงพยาบาล
- สภาคเด็กและเยาวชนจังหวัดสงขลา มีในระดับอำเภอ ณ ที่ว่าการอำเภอ/ศูนย์เรียนรู้ประธานสภาเด็ก มีเจ้าหน้าที่เี่ยวอายุที่อำเภอ และระดับจังหวัด ณ พมจ.ปัจจุบันกำลังเพิ่มกลไกระดับตำบล
- เครือข่ายครอบครัวเข้มแข็ง ทำงานร่วมกับศูนย์พัฒนาครอบครัวและเครือข่ายโรงเรียน
- สมาคมผู้นำสตรีพัฒนาชุมชนจ.สงขลา มีโครงสร้างกรรมการระดับอำเภอ หมู่บ้าน/ตำบล
- สมาคมเครือข่ายสุขภาพผู้สูงอายุ
- มูลนิธิเพื่อนหญิง/มูลนิธิศุภนิมิตร/มูลนิธิสถานฝันปันรัก
- ศูนย์ ๓ วัยสายใยรัก ณ เกาะยอ
- วัด/มัสยิด/โบสถ์
- เขตพื้นที่การศึกษา อันได้แก่ โรงเรียนมัธยม มีกิจกรรมเช่น อย.น้อย สุขภาวะในโรงเรียน ๕

แห่ง เครือข่ายเพศศึกษา to be nomberone

- แผนสุขภาพจังหวัดประเด็นส่งเสริมสุขภาพเด็กและเยาวชน
- สถาบันการจัดการระบบสุขภาพภาคใต้ สนับสนุนงานด้านฐานข้อมูลและกระบวนการ

ลักษณะครอบครัวไทย จากสำนักงานสถิติแห่งชาติ²

§ เป็นครอบครัวเดี่ยว ๕๔.๕ % เป็นครอบครัวขยาย ๓๓.๓ % อยู่คนเดียวตามลำพัง ๑๖.๖ % อยู่กับคนไม่ใช่ญาติ ๐.๖ %

- ในจำนวนครอบครัวทั้งหมด เป็นครอบครัวที่มีสามีและภรรยาและลูก ๓๓.๒ %
- จำนวนผู้สูงอายุมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

² สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสงขลา

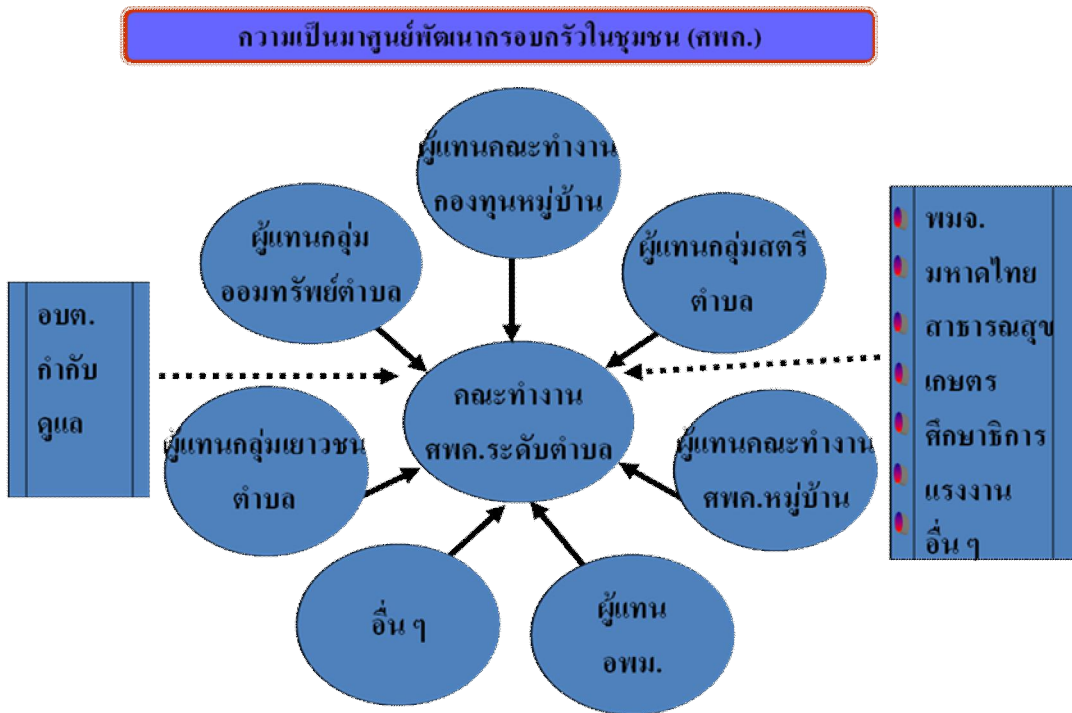

- ความอยู่ดีมีสุขด้านชีวิตครอบครัวมีแนวโน้มลดลง
สภาพปัญหาเกี่ยวกับครอบครัว

๑. ความยากจน
๒. การแพร่ระบาดของยาเสพติด
๓. การติดเชื้อโรคเอดส์
๔. ความรุนแรงในครอบครัว
๕. สัมพันธภาพในครอบครัวเสื่อมถอยลง
๖. เด็กถูกทอดทิ้ง
๗. ผู้สูงอายุถูกปล่อยให้อยู่ตามลำพัง
๘. ปฏิสัมพันธ์ของครอบครัวที่มีต่อชุมชนและสังคมมีแนวโน้มลดลง

ศูนย์พัฒนาครอบครัว จะเป็นศูนย์กลางในการเฝ้าระวัง ป้องกัน แก้ไข ส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่ครอบครัว ให้คำแนะนำและมีการบริหารจัดการในรูปของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน ซึ่งประกอบด้วยตัวแทน/องค์กร/กลุ่มในชุมชน และตัวแทนเครือข่ายครอบครัว เป็นสมาชิก ซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับดูแลและการสนับสนุนขององค์การบริหารส่วนตำบล/เทศบาล/ ในด้านงบประมาณและด้านวิชาการ

- ใช้กระบวนการประชาคมเป็นกลไกในการขับเคลื่อนกิจกรรม

- **ความเป็นมาศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน (ศพค.)**

U ศพค. เป็นองค์กรภาคประชาชน จัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นศูนย์กลางในการเฝ้าระวัง ป้องกัน แก้ไขปัญหา ให้คำแนะนำและส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่ครอบครัว โดยมีการบริหารจัดการในรูปของคณะกรรมการ ศพค.

U อยู่ภายใต้การกำกับและสนับสนุนขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)/ เทศบาล/ กรุงเทพมหานคร ในด้านงบประมาณและวิชาการ

U สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว (สค.) ได้ลงนามความร่วมมือ ในการส่งเสริมสนับสนุนการจัดตั้งและดำเนินงาน ศพค. ตามบทบาท หน้าที่และภารกิจของ ๗ หน่วยงาน คือกรมการปกครอง กรมการพัฒนาชุมชน กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กรมอนามัย กรมสุขภาพจิต และสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว เมื่อวันที่ ๘ กันยายน ๒๕๔๗ เพื่อให้สามารถดำเนินงานเพื่อประโยชน์ต่อครอบครัว ชุมชน และสังคม ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคอย่างมีประสิทธิภาพ

- **วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน**

๑. เพื่อให้เกิดการประสานความร่วมมือในการพัฒนาสถาบันครอบครัวในลักษณะบูรณาการจากทุกภาคส่วนในสังคม

๒. เพื่อส่งเสริมให้ชุมชนมีศูนย์รวมในการพัฒนาสถาบันครอบครัวที่มีการบริหาร จัดการ โดยชุมชน ในรูปคณะกรรมการ ศพค.

๓. เพื่อสร้างโอกาสให้ชุมชนได้เรียนรู้และมีส่วนร่วมในการพัฒนาสถาบันครอบครัว ที่จะนำไปสู่ความเข้มแข็งของชุมชนในการบริหารงานและแก้ไข ปัญหาสังคมอย่างยั่งยืน

- **บทบาทหน้าที่ของศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน**

๑. ดำรง ศึกษาปัญหาครอบครัว

๒. เฝ้าระวัง ป้องกัน แก้ไขปัญหา / ให้คำแนะนำ

๓. บทบาทในการพัฒนาส่งเสริมการเรียนรู้ และเสริมสร้างความเข้มแข็ง

- **กลุ่มเป้าหมายในการทำงานของ ศพค. มี ๓ กลุ่มคือ**

๑. กลุ่มเด็ก เยาวชนก่อนสมรส

๒. กลุ่มครอบครัวปกติ

๓. กลุ่มครอบครัวที่มีปัญหา

- **องค์ประกอบของคณะกรรมการ ศพค.**

ศพค. ประกอบด้วยคณะกรรมการ ศพค.ตำบล / หมู่บ้าน / ชุมชน จำนวน ๕ – ๑๕ คน (หญิง-ชาย ในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน) ดังนี้

๑. ตัวแทนองค์กรชุมชนในระดับตำบล องค์กรละ ๑ คน

๒. ตัวแทนกลุ่มในระดับตำบล กลุ่มละ ๑ คน

๓. ตัวแทนเครือข่ายครอบครัวที่เป็นคณะทำงาน ศพค.ระดับหมู่บ้าน

หมู่บ้านละ ๑ คน

๔. อื่น ๆ

- **หน้าที่ของคณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน**

๑. จัดทำแผนปฏิบัติการในลักษณะบูรณาการเพื่อการพัฒนา ป้องกัน และแก้ไขปัญหาครอบครัวกลุ่มเป้าหมาย โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของแผนพัฒนาตำบล

๒. ร่วมประชุมคณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนอย่างสม่ำเสมอ

๓. จัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับปัญหาความต้องการของครอบครัวในชุมชน

๔. สำรวจและจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับครอบครัว

๕. ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายครอบครัวในชุมชน

๖. จัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาสถาบันครอบครัว

๗. จัดบริการให้คำปรึกษาแนะนำในการแก้ไขปัญหาครอบครัว

๘. จัดหางบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานพัฒนาสถาบันครอบครัว

๙. ประสานงานกับหน่วยงานทั้งจากภาครัฐ ภาคเอกชน และกลุ่มองค์กรต่าง ๆ

๑๐. เผยแพร่ประชาสัมพันธ์งานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน

ศูนย์พัฒนาครอบครัว จ.สงขลา ปัจจุบันมีแล้ว ๑๑๒ ศูนย์ ในการจัดตั้งศูนย์มีงบหนุน ๒๐,๐๐๐ บ. และมีงบหนุนกิจกรรมจาก พมจ.๑๐,๐๐๐บ.ต่อศูนย์/ปี พัฒนาศักยภาพแกนนำ การเป็นวิทยากร มาตรฐานของศูนย์

ตัวอย่างศูนย์พัฒนาครอบครัวระดับพื้นที่

อบต.ท่าข้าม จัดตั้งมาแล้วประมาณ ๔-๕ ปี ในการดำเนินงานร่วมกับคณะกรรมการชุดสภาวัฒนธรรมเป็นชุดเดียวกัน โดยมีนายกอบต.เป็นประธาน เพื่อให้ง่ายต่อการสนับสนุนงบประมาณ

- สร้างเครือข่ายครอบครัวเข้มแข็ง คัดเลือกครอบครัวตัวอย่างทุกปี โดยมี ๑๐ ตัวชี้วัด เช่น เป็นครอบครัวที่ไม่ขัดแย้ง/ไม่ติดยา/เศรษฐกิจพอเพียง/สุขลักษณะ/การศึกษาตามอัธยาศัย ฯลฯ กรรมการหมู่บ้านคัดเลือก ให้รางวัลในงานวัฒนธรรมประจำปี
- จัดเวทีเรียนรู้ในหมู่บ้าน นำแนวทางของศูนย์เรียนรู้ครอบครัวฯ เรียนรู้ที่วัด/มัสยิด โดยใช้วิทยากรในพื้นที่/ตามวิถีศาสนา
- แผนชีวิตครอบครัวเข้มแข็ง ตัวอย่างครอบครัวสำเร็จ/ล้มเหลว สื่อด้วยภาพรูปธรรม มีแผนการเงินในครอบครัว ในการออม การสร้างอาชีพ และสุขภาพ

- เสริมความเข้มแข็งด้วยเงินสปสช.(สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ)ใช้ภาพถ่าย/ กระตุ้น, เงินจาก สสส.(สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ), วิทยุชุมชน/ สื่อสารสาธารณะ ครอบครัวยุโรป/ครอบครัวพอเพียง, เสริมยุทธศาสตร์ของ อบต. พัฒนาระบบเพื่อการเรียนรู้เด็กและเยาวชน
- ครอบครัวศึกษา แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับครู/โรงเรียน โดยเฉพาะความรุนแรงในสถานศึกษา/ครอบครัว

อบต.อุบุด ตั้งศูนย์พัฒนาครอบครัวเมื่อปี ๔๕ มีการรวมกลุ่มผู้นำ ตัวแทนกลุ่มต่างๆในชุมชนเป็น คณะทำงาน หาข้อมูล เช่น ผู้สูงอายุที่อยู่จริงในหมู่บ้าน ผู้ยากไร้ เด็กกลุ่มเสี่ยง สตรีไทยหัวใจแกร่ง(แม่หม้าย) ส่งเสริมการจัดตั้งกลุ่มและจัดกิจกรรม โดยไปร่วมกับศูนย์พัฒนาครอบครัวใกล้เคียง ลงขันร่วมกัน ๓ ตำบล

- เรียนรู้ร่วมกัน
- จัดตั้งวิทยากรแกนนำ เรียนรู้ร่วมกัน

เทศบาลตำบลนาทวี

- ปัญหาการรวมกลุ่มมีน้อย คนในพื้นที่พึ่งตนเองมากกว่าหวังพึ่งรัฐ ไม่อยากเข้าร่วมกิจกรรมของรัฐและขาดเจ้าภาพใหญ่ แนวคิดการพัฒนาของฝ่ายนโยบาย แบ่งแยก แบ่งพวก
- ขาดการพัฒนาศักยภาพกรรมการศูนย์
- การทำแผน ใช้เวทีประชาคมและนำเสนอสู่อปท. แต่ไม่ได้รับการบรรจุ
- แสวงหาความร่วมมือ จากโครงการแผ่นดินธรรมแผ่นดินทอง และใช้เด็กนำ

ศูนย์เรียนรู้เพื่อครอบครัวเข้มแข็ง เริ่มก่อตั้งปี ๔๗ จากแนวคิดของนพ.ประเวศ วะสี มีการจัดตั้งโครงการฯ โดยสถาบันรักลูก เป็นเจ้าภาพดำเนินงาน โดยมีสสส.สนับสนุน

- จัดกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของกรมสุขภาพจิต
- จัดเวทีเรียนรู้ ๔ ขั้นตอน เรียนรู้ แลกเปลี่ยน ถก หาความคิดรวบยอด สร้างวิทยากร ใช้พื้นที่เป็นตัวตั้งและใช้รร.เป็นตัวตั้ง มีหลักสูตรครอบครัวศึกษา เนื้อหาเน้น คุณธรรม ความสัมพันธ์ในครอบครัว การพัฒนาในแต่ละช่วงวัย การมีส่วนร่วมของชุมชน

- วิทยุชุมชน ค้นหาภูมิปัญญาท้องถิ่น/แผนที่คนเดิน ฯลฯ
- สื่อ สร้างกระบวนการเรียนรู้ให้กับกลุ่มเยาวชน ครอบครัว แบบครบวงจร(เกิดจนตาย)
- ตั้งเป้าการทำงานจะเป็นศูนย์เรียนรู้ให้กับภาคี ๑๕๐ ศูนย์พัฒนาครอบครัวในจังหวัดสงขลา และได้สร้างคนเป็นวิทยากร ปัจจุบันมีแล้ว ๑๔ คน

ปัญหา/อุปสรรคการทำศูนย์พัฒนาครอบครัว

- ความเข้มแข็งของศูนย์ กลไกขับเคลื่อนไม่ต่อเนื่อง มีภารกิจมาก คณะทำงานยังไม่รู้บทบาทภารกิจ

- ยังเป็นงานฝาก ขาดงบประมาณ บางพื้นที่อปท. ไม่สนับสนุน และมีน้อย ไม่พอกับการแก้ไขปัญหา
- กลไกการผ่านงบประมาณขาดความต่อเนื่อง
- ผู้นำท้องถิ่นที่ให้ความสำคัญกับงานของศูนย์พัฒนาครอบครัวมีน้อย
- ปัญหาของครอบครัวเป็นปัญหาหนัก แก้ไขยาก เช่น ยาเสพติด
- กลไกการประสานงานกลาง

โอกาส

- นโยบายแก้ปัญหา ยาเสพติด ๕ รั่ว โดยเฉพาะรั้วครอบครัว
- มีศูนย์บำบัดที่เกาะแก้ว ป้องกันกลุ่มเสี่ยง อบรบผ่านหลักสูตรต่างๆ
- ภาคิ ได้แก่ สสจ./พช./มหาดไทย/คุมประพฤติ/ครอบครัวสีขาว/อปท. ฯลฯ
- ศูนย์เรียนรู้ครอบครัวเข้มแข็ง อ.จะนะ ๔ โซน ร่วมกับ ๑๑๒ ศูนย์ มีกิจกรรมสร้างความตระหนักรู้ถึงภารกิจ/บทบาทของศูนย์ คัดกรอง รับสมัครคนเข้าร่วม สร้างวิทยากร กระบวนการ พัฒนาศักยภาพต่อเนื่อง ในช่วงเดือนกพ.๕๓-กพ.๕๔
- สมาคมสตรีฯ มีการพัฒนาศักยภาพผู้นำกลุ่มสตรี ๑๖ อำเภอ มีกิจกรรมครอบครัวรั้วเหล็ก มีกิจกรรมวันสตรีไทย ๑ สค. โดย สพ. สนับสนุนงบ
- พมจ. มีสมาชิกครอบครัว ในช่วงกลางปี
- สงขลาพอเพียง และตระกูล ส. มีการทำกิจกรรมตามปีงบประมาณ มีแหล่งทุนได้แก่ สสส. สำนัก ๖ เป็นแหล่งทุนเปิดรับโครงการทั่วไป และอบจ. สนับสนุน ตั้งแต่ตค.๕๒-กย.๕๓ และตค.๕๓-กย.๕๔
- สภากเด็กและเยาวชน มีการทำกิจกรรมร้านเกมส์สีขาว/ชมรมรักษากัน
- กรมสุขภาพจิต จัดกระบวนการเรียนรู้
- ศูนย์เรียนรู้ของแม่ชีคันสนีย์
- ทุนทางสังคมในพื้นที่ ได้แก่ กลุ่มออมทรัพย์/สัจจะวันละบาท กองทุนแม่เพื่อแผ่นดิน
- ยุทธศาสตร์จังหวัด ผ่านหน่วยงาน ได้แก่ สสจ./พมจ./เขตพื้นที่การศึกษา/อปท.

สมัชชาสุขภาพจังหวัดสงขลา ประจำปี ๒๕๕๓ จึงมีมติดังต่อไปนี้

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ พัฒนาศูนย์ครอบครัวอย่างยั่งยืน โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Participatory Learning)

๑. ให้ภาคี ได้แก่ พมจ. ศูนย์เรียนรู้ครอบครัวเข้มแข็ง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สมาคมสตรี สภากเด็กและเยาวชน ภาคีแผนสุขภาพ ศึกษาแผนศูนย์พัฒนาครอบครัว บูรณาการ/องค์กรร่วม ต่อยอดทุนเดิมใน

จังหวัดสงขลา ได้แก่ หลักสูตรกระบวนการเรียนรู้ของเครือข่ายครอบครัวเข้มแข็ง หรือแนวทางดำเนินงานของศูนย์พัฒนาครอบครัวต้นระดับจังหวัด ศูนย์เรียนรู้ธรรมชาติบำบัด สภาคเด็กและเยาวชนไปสู่การจัดกระบวนการกำหนดหลักสูตรของศูนย์พัฒนาครอบครัวจังหวัดสงขลา การจัดการความรู้เพื่อสามารถถ่ายทอดความรู้สู่สาธารณะในด้านต่างๆดังนี้

- การหาข้อมูล
- การทำแผนกิจกรรมแก้ปัญหาสำคัญ
- โอกาสในการทำงานร่วมกับภาคอื่นๆ
- การพัฒนาทุนทางสังคม เพื่อการพึ่งตนเอง
- การเป็นวิทยากรกระบวนการและสร้างวิทยากรกระบวนการ จัดเวทีเรียนรู้(เนื้อหา ๔ ก้อน ได้แก่ หลักคิคุณธรรม ความสัมพันธ์ในครอบครัว การพัฒนาด้านในแต่ละช่วงวัย การพัฒนาครอบครัวโดยชุมชน)

๑.๑ เกิดกลไกการดำเนินงานเรื่องครอบครัวที่มีคุณภาพในระดับพื้นที่ มีคณะทำงานในตำบล/จังหวัด สงเสริม ๑๑๒ ศูนย์พัฒนาครอบครัว เชื่อมโยง ประสานความร่วมมือทุกภาคี ได้แก่ ศูนย์พัฒนาครอบครัว สภาคเด็กและเยาวชน กลุ่มสตรี ชมรมผู้สูงอายุ สภาคองค์กรชุมชน อสม. อพม. ฯลฯ สปสช./สสจ./สกว./สจรส./สสส./พศส. อปท./ศอบต. /กองทุนแม่ของแผ่นดิน

๑.๒ พัฒนาเกณฑ์มาตรฐานของศูนย์ สร้างศูนย์ตัวแบบ โดยจัดประเภทของศูนย์พัฒนาครอบครัว ๓ ประเภท ได้แก่

- ๑. ศูนย์ที่อปท.เป็นผู้นำ
- ๒. วัดเป็นแกนนำ หรือ โรงเรียนเป็นแกนนำ
- ๓. ชุมชนเป็นแกนนำ

๑.๓ ส่งเสริมให้มีวิทยากรกระบวนการในพื้นที่

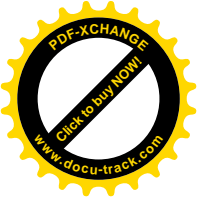
๑.๔ ส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่นำไปสู่ครอบครัวเข้มแข็ง เกิดองค์ความรู้ของแต่ละพื้นที่ที่สามารถนำไปแก้ปัญหาในชุมชนได้

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ นำเข้าแผนพัฒนาตำบล

๒. ให้ภาคีหลัก ตามข้อ ๑ จัดให้มีกลไกประสานงานระดับจังหวัดและตำบล จัดตั้งคณะทำงานในชุมชนที่สามารถผลักดันแนวทางสนับสนุนศูนย์พัฒนาครอบครัว เข้าสู่แผนพัฒนาตำบล และมีการจัดทำองค์ความรู้ในการทำงานด้านครอบครัวในด้านต่างๆในมิติที่หลากหลาย

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ สร้างภาคีเครือข่าย

๓. ให้จังหวัดสงขลาจัดให้มีเวทีสมัชชาครอบครัวในจังหวัดปีละ ๑ ครั้ง เพื่อนำเสนอสถานการณ์ปัญหา ความร่วมมือ แนวทางแก้ปัญหา ตลอดจนบทเรียนความสำเร็จ โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

๔. ให้ภาคีหลักร่วมกันพัฒนาศักยภาพ เพิ่มขีดความสามารถของศูนย์พัฒนาครอบครัวให้มีความพร้อม สำหรับการให้ความรู้เรื่องครอบครัวและสามารถขับเคลื่อน โดยพื้นที่นั้นๆ

๕. ให้ภาคีหลักจัดกลไกสนับสนุน ในด้านฐานข้อมูล ทำงานร่วมกันระหว่างพมจ./สมาคมสตรี/สภาเด็ก/เครือข่ายครอบครัว/ผู้สูงอายุ และแผนสุขภาพจังหวัดสงขลา

๖. ความร่วมมือในการทำงานด้วยการค้นหาประเด็นร่วมเพื่อแก้ปัญหาในระดับจังหวัด เช่น ยาเสพติด ความสัมพันธ์ในครอบครัว

สมัชชาสุขภาพจังหวัดสงขลา ประจำปี ๒๕๕๓

ระเบียบวาระที่ ๓.๑๒

๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๓

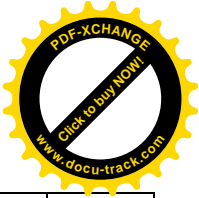
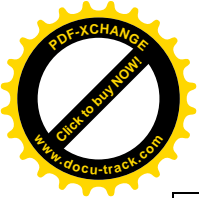
การสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการและผู้สูงอายุ

- ข้อมูลด้านคนพิการ

ตารางที่ ๑ แสดงจำนวนคนพิการที่มีการจดทะเบียนคนพิการ จำแนกตามเพศ และประเภทความพิการ

อำเภอ	ประเภทความพิการ														รวม
	ความพิการทางการมองเห็น		ความพิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย		ความพิการทางการหรือการเคลื่อนไหว		ความพิการทางจิตใจหรือพฤติกรรม		ความพิการทางสติปัญญาหรือการเรียนรู้		พิการซ้ำซ้อน		ไม่ระบุความพิการ		
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	
กระแสดินธุ์	๕	๑๐	๑๖	๑๘	๖๒	๓๖	๗	๕	๒๒	๒๘	๑๕	๒๖	-	-	๒๖๒
คลองหอยโข่ง	๑๑	๕	๒๕	๒๑	๗๐	๓๕	๔	๒	๑๓	๒๔	๗	๑๘	-	-	๒๓๕
ควนเนียง	๒๐	๑๕	๔๑	๓๒	๑๑๒	๕๖	๔	๔	๒๘	๓๑	๒๒	๒๓	-	-	๓๘๘
จะนะ	๓๕	๔๗	๑๑๑	๑๐๑	๒๖๐	๑๓๐	๒๕	๑๗	๗๕	๕๒	๔๕	๖๗	-	๑	๑,๐๑๘
เทพา	๒๒	๓๐	๖๒	๕๘	๑๔๗	๗๗	๑๒	๕	๓๒	๕๐	๓๕	๕๖	-	-	๕๕๔
นาทวี	๒๕	๑๕	๕๗	๕๗	๑๖๖	๗๑	๓	-	๓๕	๔๓	๒๑	๓๗	-	-	๕๓๔
นาหม่อม	๖	๘	๒๘	๑๗	๓๖	๑๕	๒	๔	๑๕	๘	๑๓	๘	-	-	๑๖๘
บางกล่ำ	๑๒	๕	๓๒	๑๗	๗๐	๓๖	๗	๘	๑๖	๒๗	๑๐	๓๔	-	-	๒๗๘
เมืองสงขลา	๓๓	๒๐	๑๕๐	๑๑๐	๒๕๘	๑๖๐	๑๒	๖	๕๖	๑๒	๕๗	๕๖	-	-	๑,๑๑๕
ระโนด	๔๑	๔๓	๕๐	๖๒	๒๗๘	๑๗๔	๑๘	๒๑	๑๐๕	๕๘	๔๖	๕๒	๓	๑	๑,๐๓๒

รัฐมนตรี	๒๕	๑๑	๖๕	๔๖	๑๕๕	๖๕	๑๐	๑๐	๓๒	๕๗	๑๒	๑๖	-	-	๕๔๕
สทิงพระ	๓๓	๒๒	๕๖	๔๕	๒๒๖	๑๑๒	๑๕	๕	๖๐	๖๒	๓๖	๕๑	-	-	๓๒๓
สะบ้าย้อย	๒๔	๒๒	๖๒	๓๓	๑๒๒	๕๕	๒๐	๓	๓๖	๔๕	๒๔	๒๕	-	-	๔๗๓
สิงหนคร	๔๐	๓๔	๗๕	๓๐	๒๔๒	๑๖๖	๑๕	๑๓	๔๔	๖๑	๔๖	๖๕	-	-	๗๗๕
หาดใหญ่	๓๒	๔๕	๓๒๐	๒๔	๕๓๑	๒๗๑	๓๕	๒๐	๕๗	๑๔	๑๐๔	๑๕	๑	๒	๒,๐๕๓
สะเดา	๒๖	๒๐	๓๗	๗๕	๑๓๕	๕๔	๑๗	๗	๓๔	๓๓	๓๕	๕๒	-	-	๖๓๐
รวม	๔๔๒	๓๖๔	๑,๒๓	๑,๐๑	๒,๕๑๔	๑,๕๓๑	๒๑๕	๑๔๓	๓๕๓	๕๓๑	๕๔๐	๓๔	๔	๔	๑๐,๕๖๓

• ที่มา : สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสงขลาพ.ศ. ๒๕๕๒

ตารางที่ ๒ แสดงหน่วยงานภาครัฐที่มีการจัดบริการสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ (ทางลาด)

อำเภอ	ศาลากลาง (แห่ง)	โรงเรียน (แห่ง)	โรงพยาบาล (แห่ง)	ทำการของ อปท (แห่ง)	ห้องสมุด/ พิพิธภัณฑ์ (แห่ง)	หมายเหตุ
กระแสดินธุ์	-	-	๑	-	-	
คลองหอยโข่ง	-	-	๒	-	-	
ควนเนียง	-	-	๑	๒	-	
จะนะ	-	๑	๑	-	-	
เทพา	-	-	๑	-	-	
นาทวี	-	-	๑	๑	-	
นาหม่อม	-	-	๑	-	-	
บางกล่ำ	-	-	๑	๑	-	
เมืองสงขลา	๒	๒	๒	๒	๑	
ระโนด	-	-	๑	๑	-	

รัตภูมิ	-	-	๑	๑	-	
สติงพระ	-	-	๑	๑	-	
สะบ้าย้อย	-	-	๑	๑	-	
สิงหนคร	-	-	๑	๒	-	
หาดใหญ่	-	๒		๑	-	
สะเดา	-	-	๑	๑	-	
รวม	๒	๕	๒๕	๑๔	๑	

- ที่มา : สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสงขลา พ.ศ. ๒๕๕๒

ตารางที่ ๓ แสดงหน่วยงานภาครัฐที่มีการจัดบริการสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ (ห้องน้ำ)

อำเภอ	ศาลากลาง (แห่ง)	โรงเรียน (แห่ง)	โรงพยาบาล (แห่ง)	ที่ทำการของ อปท.(แห่ง)	หมายเหตุ
กระแสดินธุ์	-	-	๑	-	
คลองหอยโข่ง	-	-	๒	-	
ควนเนียง	-	-	๑	๑	
จะนะ	-	๑	๑	-	
เทพา	-	-	๑	-	
นาทวี	-	-	๑	-	
นาหม่อม	-	-	๑	-	
บางกล่ำ	-	-	๑	-	
เมืองสงขลา	๑	๒	๒	๑	
ระโนด	-	-	๑	-	
รัตภูมิ	-	-	๑	-	

สทิงพระ	-	-	๑	๒	
สะบ้าย้อย	-	-	๑	๒	
สิงหนคร	-	-	๑	๒	
หาดใหญ่	-	๒	๓	๑	
สะเดา	-	-	๒	-	
รวม	๑	๕	๒๕	๕	

- ที่มา : สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสงขลา พ.ศ. ๒๕๕๒

ตารางที่ ๔ แสดงหน่วยงานภาครัฐที่มีการจัดบริการสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ(ที่จอดรถ) จำนวนเต็ม

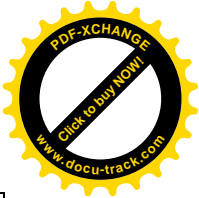
อำเภอ	ศาลากลาง (แห่ง)	โรงเรียน (แห่ง)	โรงพยาบาล (แห่ง)	ที่ทำการของ อปท (แห่ง)	หมายเหตุ
กระแสดินธุ์	-	-	๑	-	
คลองหอยโข่ง	-	-	๑	-	
ควนเนียง	-	-	๑	๑	
จะนะ	-	๑	๑	๑	
เทพา	-	-	๑	-	
นาทวี	-	-	๑	-	
นาหม่อม	-	-	๑	-	
บางกล่ำ	-	-	๑	๑	
เมืองสงขลา	๑	๒	๑	๑	
ระโนด	-	-	๑	-	
รัตภูมิ	-	-	๑	๑	
สทิงพระ	-	-	๑	-	

สบ้าย้อย	-	-	๑	๒	
สิงหนคร	-	-	๑	๒	
หาดใหญ่	-	๒	๑	๒	
สะเดา	-	-	๑	-	
รวม	๑	๕	๑๖	๑๑	

- ที่มา : สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสงขลา พ.ศ. ๒๕๕๒

ตารางที่ ๕ แสดงหน่วยงานภาครัฐที่มีการจัดบริการสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ(ลิฟท์)

อำเภอ	ศาลากลาง (แห่ง)	โรงเรียน (แห่ง)	โรงพยาบาล (แห่ง)	ที่ทำการของ อปท (แห่ง)	หมายเหตุ
กระแสดินธุ์	-	-	-	-	
คลองหอยโข่ง	-	-	-	-	
ควนเนียง	-	-	-	-	
จะนะ	-	๑	-	-	
เทพา	-	-	-	-	
นาทวี	-	-	-	-	
นาหม่อม	-	-	-	-	
บางกล่ำ	-	-	-	-	
เมืองสงขลา	๑	๑	๒	๑	
ระโนด	-	-	-	-	
รัตภูมิ	-	-	-	-	

สทิงพระ	-	-	-	-	
สะบ้าย้อย	-	-	-	-	
สิงหนคร	-	-	-	-	
หาดใหญ่	-	๑	๕	-	
สะเดา	-	-	-	-	
รวม	๑	๓	๗	๑	

• ที่มา : สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสงขลา พ.ศ. ๒๕๕๒

- กฎกระทรวงกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารสำหรับผู้พิการ หรือทุพพลภาพ และคนชรา พ.ศ.๒๕๔๘ กำหนดให้สถานที่สาธารณะดังนี้

(๑) โรงพยาบาล สถานพยาบาล ศูนย์บริการสาธารณสุข สถานีอนามัย อาคารที่ทำการของราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การของรัฐที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมาย สถานศึกษา หอสมุดและ พิพิธภัณฑ์สถานของรัฐ สถานีขนส่งมวลชน เช่น ท่าอากาศยาน สถานีรถไฟ สถานีรถ ท่าเทียบเรือที่มีพื้นที่ส่วนใดของอาคารที่เปิดให้บริการแก่บุคคลทั่วไปเกิน ๓๐๐ ตร.ม.

(๒) สำนักงาน โรงมหรสพ โรงแรม หอประชุม สนามกีฬา ศูนย์การค้า ห้างสรรพสินค้าประเภทต่างๆ ที่มีพื้นที่ส่วนใดของอาคารที่เปิดให้บริการแก่บุคคลทั่วไปเกิน ๒,๐๐๐ ตร.ม.

ตัวอย่างดีๆ

- **โรงพยาบาลสงขลานครินทร์**

งานสิทธิประโยชน์ผู้ป่วย โรงพยาบาลสงขลานครินทร์ ในฐานะผู้รับผิดชอบนำเสนอว่าที่นี่เป็นโรงพยาบาลระดับตติยภูมิ รักษาโรคยากและซับซ้อน มีผู้ป่วยนอก ๓,๕๐๐ ราย/วัน ผู้ป่วยใน ๘๕๕ เตียง คนพิการรับบริการ ณ ศูนย์บริการผู้พิการแบบเบ็ดเสร็จ ๓๗๕ ราย/เดือน

ปัจจุบันมีศูนย์ฟื้นฟูผู้พิการ ศูนย์บริการผู้พิการแบบเบ็ดเสร็จ เป็นไปตามมาตรฐาน ในการสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกให้ผู้พิการให้มองเห็นว่าผู้บริหารต้องให้ความสำคัญก่อน

หลักคิดในการดำเนินงานนโยบายการสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ

- **เน้นความปลอดภัย(safety)** พื้นไม่ลื่น มีราวจับ สัญลัักษณ์เตือน
- **เข้าถึงง่าย (accessibility)** ทางลาด ประตู ช่องทางเดิน ลิฟท์ ห้องน้ำ อักษรเบลล์
- **การใช้งานสะดวก (usability)** ระยะเวลาปรับตัว มีพื้นที่ใช้งานโทรศัพท์ ขอกการสนับสนุนจากองค์กรโทรศัพท์ที่ได้

- เหมาะสมกับฐานะ (affordability) วัสดุ อุปกรณ์เหมาะสมกับท้องถิ่น งบประมาณ มั่นคง ทนทาน ฯลฯ

นโยบายของผู้บริการกำหนดให้ บริเวณอาคารเก่า (สำรวจ/ปรับปรุง) และอาคารใหม่ (ตามมาตรฐานการจัดสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ

การดำเนินงาน

- เริ่มต้นด้วยเจ้าหน้าที่นำเสนอข้อมูลต่อฝ่ายนโยบายถึงสภาพปัญหาของผู้พิการ รวมไปถึงมาตรฐานต่างๆ จนมีมติที่มบริหาร โรงพยาบาลฯ วันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๕๐ เห็นชอบการจัดสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ
- บันทึกข้อความ เลขที่ มอ ๓๕๑.๘/๑๘๗ ลงวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๕๑ แจ้งเวียนเรื่อง การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและการปรับสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อคนพิการ (ส่งสรุปมาตรฐานการจัดสภาพแวดล้อมฯ) ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในโรงพยาบาลฯ
- จัดทำคู่มือมาตรฐานสิ่งอำนวยความสะดวก เผยแพร่แก่บุคลากรในโรงพยาบาล และบุคลากรสาธารณสุข
- บันทึกข้อความเลขที่ มอ ๓๕๑.๘(๑)/๒๓๐ ลงวันที่ ๖ พ.ค ๒๕๕๑ เรื่อง สำรวจการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและการปรับสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อคนพิการ โดยจัดทีมงานในโรงพยาบาลฯ
- จัดทำคู่มือมาตรฐานสิ่งอำนวยความสะดวก เผยแพร่แก่บุคลากรสาธารณสุขประชุมโครงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การดูแลผู้ป่วยบาดเจ็บที่ศีรษะและโรคทางระบบประสาทส่วนกลาง ระหว่างวันที่ ๒๕-๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๑ ณ ห้องประชุมพุทธรักษา โรงพยาบาลตรัง
- นอกจากนั้นก็ยังมีบริการโทรศัพท์สาธารณะสำหรับผู้พิการ

ความภาคภูมิใจ

ได้รับรางวัลที่ ๒ ระดับดีมาก ประเภทสถานที่อื่น (โรงพยาบาล) โดยรับโล่รางวัลใบประกาศเกียรติคุณ พร้อมเงินรางวัล ๕๐,๐๐๐ บาท

- **โรงพยาบาลสงขลา**

จัดเป็นโรงพยาบาลในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงสาธารณสุข ปัจจุบันเปิดให้บริการ ๒ แห่ง ได้แก่ ๑. โรงพยาบาลสงขลา ๖๖๖ ม.๒ ตำบลพะวง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา มีเนื้อที่ ๘๐ ไร่ ปัจจุบัน มี ๕๐๘ เตียง และ ๒. โรงพยาบาลเมืองสงขลา (โรงพยาบาลสงขลาเดิม) อยู่ที่เลขที่ ๑๖๑ ถนนรามวิถี ตำบลบ่อยาง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา เนื้อที่ ๕ ไร่ ๒ งาน ๘๘ ตารางวา

ในการดำเนินงาน ใช้หลักคิดพิจารณานโยบายรัฐ ซึ่งก็คือ ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พุทธศักราช ๒๕๕๐ และแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ

“จัดทำสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ เพื่อให้ คนพิการสามารถดำรงชีวิตได้อย่างอิสระ ลดการพึ่งพาผู้อื่นให้มากที่สุด ตลอดจนการจัดสภาพแวดล้อมทั้งในและนอกอาคารสถานที่ให้เอื้อต่อคนพิการให้โรงพยาบาลของรัฐทุกแห่ง รวมทั้งโรงพยาบาลภาคเอกชนให้ความร่วมมือในการจัดทำสิ่งอำนวยความสะดวกอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ โดยกำหนดให้มีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกภายในอาคารสำหรับคนพิการหรือทุพพลภาพและผู้สูงอายุ”

และพิจารณาสีทึบตามกฎหมายของผู้พิการว่ามีอะไรบ้าง

จากนั้นได้มีการจัดกลไก ซึ่งก็คือคณะกรรมการดำเนินงานศูนย์บริการผู้พิการแบบเบ็ดเสร็จ คณะกรรมการบริหารงบประมาณและพัฒนาระบบงานบริการและจัดหาอุปกรณ์เพื่อฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการและการดูแลผู้ป่วยเฝ้าระวัง (Sub Acute) และคณะกรรมการดำเนินงานศูนย์สาธิตอุปกรณ์เครื่องช่วยคนพิการ โรงพยาบาลสงขลา

ปัจจุบันมีกองทุน "โรงพยาบาลสงขลาร่วมจิต อาสาพัฒนาชีวิตคนพิการ" มีการเยี่ยมบ้านคนพิการ โดยทีมสหวิชาชีพ มีจิตอาสาสวัสดิการสังคมดูแลคนพิการในชุมชน

สำหรับสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ รพ.มีป้ายสัญลักษณ์

- ห้องส้วม ก๊อกน้ำเป็นชนิดก้านหมุน มีราวจับในแนวนอนอยู่ด้านบนที่ถ่ายปัสสาวะ อ่างล้างมือ มีพื้นที่ใต้อ่างเป็นที่ว่าง สามารถเข้าประชิดได้โดยไม่มีสิ่งกีดขวาง วัสดุพื้นผิวไม่ลื่น ไม่มีน้ำขังบนพื้น
- ลิฟท์มีเสียง ลิฟต์ขึ้นลงได้ทุกชั้น มีราวจับรอบห้องลิฟต์ มีไฟเตือนภัยขณะลิฟต์ขัดข้อง
- ทางลาดรวมราวจับ
- ราวจับ

พรบ.ที่เกี่ยวข้อง

- กฎกระทรวง ได้แก่ กฎกระทรวงกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา พศ.๒๕๔๘
- พรบ.ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พศ.๒๕๕๐ มาตรา ๒๐(๔) การยอมรับและมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง อย่างเต็มที่ และมีประสิทธิภาพบนพื้นฐานแห่งความเท่าเทียมกับบุคคลทั่วไป ตลอดจนได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับคนพิการ
- มาตรฐานอุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวก ๕ หมวด ได้แก่

หมวดที่ ๑ ป้ายแสดงสิ่งอำนวยความสะดวก ควรมีสัญลักษณ์ / ตัวอักษรแสดงประเภทสิ่งอำนวยความสะดวก ติดตั้งป้าย —สัญลักษณ์ และเครื่องหมายรูปผู้พิการแสดงทางไปสู่สิ่งอำนวยความสะดวกนั้น

โดยติดตั้งในตำแหน่งที่เห็นชัดเจน มีแสงสว่างเป็นพิเศษทั้งกลางวันกลางคืน ตัวป้าย—สัญลักษณ์ทั้งหมด
พื้นขาว—ตัวหนังสือสีน้ำเงินหรือกลับกัน

จัดให้มีที่นั่งสำหรับคนพิการ (ที่นี้ยังมีปัญหาโดนคนปกติแย่งที่ประจำ)

หมวดที่ ๒ ทางลาด (รวมราวจับ) และลิฟท์ มีหลายแบบ ได้แก่ ทางลาดมีความยาวโดยรวมไม่
เกิน ๖.๐๐ เมตร มีความกว้างไม่น้อยกว่า ๙๐ ซม. ทางลาดมีความยาวโดยรวมเกิน ๖ ม. ถ้าเกินต้องมีความ
กว้างไม่น้อยกว่า ๑.๕๐ เมตร มีพื้นที่พักบนทางลาดไม่น้อยกว่า ๑.๕๐ ม. และมีความยาวไม่เกินช่วงละ ๖ ม.
และทางลาดยาวตั้งแต่ ๒.๕๐ ม.ขึ้นไป ต้องมีราวจับทั้งสองข้างปลายทางลาดต้องทำด้วยคอนกรีตเสริมเหล็ก
ตรงจุดเริ่มต้นและจุดสิ้นสุดทางลาดต้องมีสภาพดี เชื่อมต่อเสมอกับพื้นเดิมระยะทางยาว ๑.๕๐ ม. หากเป็น
ทางลาดที่ไม่มีผนังกัน ต้องมีราวหรือยกขอบไม่น้อยกว่า ๕ ซม. พื้นท่ววัสดุไม่ลื่น

ราวจับ มีความยาวต่อเนื่อง มีลักษณะกลม เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓ —๔ เซนติเมตร ติดตั้งห่างจาก
ผนัง ๕ เซนติเมตร สูงจากจุดยึด ๑๒ เซนติเมตร ผนังที่ติดตั้งราวจับควรต้องเรียบไม่มีคม ปลายราวจับ
ยื่นจากจุดสิ้นสุด ๓๐ เซนติเมตร จุดเริ่มต้นและจุดสิ้นสุดปลายราวจับต้องเป็นปลายมน ราวจับสูงจากพื้น
๘๐ —๙๐ เซนติเมตร

ลิฟท์ขึ้นลงได้ทุกชั้น ขนาดลิฟต์ กว้างไม่น้อยกว่า ๑.๑๐ X ๑.๔๐ เมตร ช่องประตูลิฟต์กว้าง ไม่
น้อยกว่า ๙๐ เซนติเมตร มีระบบแสงเพื่อป้องกันประตูลิฟต์หนีบ ปุ่มลิฟต์ อยู่ในระดับ ๙๐-๑๒๐
เซนติเมตร จากพื้นและต้องไม่มีสิ่งกีดขวางบริเวณที่กดปุ่มลิฟต์ภายนอก มีราวจับรอบห้องลิฟต์ มีไฟเตือน
ภัยขณะลิฟต์ขัดข้อง

หมวดที่ ๓ บันได ความกว้างไม่น้อยกว่า ๑.๕๐ เซนติเมตร มีชนพักทุกระยะในแนวตั้ง ไม่เกิน
๒.๐๐ เมตร มีราวจับ ขึ้นบันไดได้สะดวก มีค้ำกว้างพอสำหรับวางเท้าของผู้พิการทางสายตา ลูกตั้งไม่เกิน
๑.๕ เซนติเมตร และไม่ป็นช่องเปิด

หมวดที่ ๔ ที่จอดรถ ที่จอดรถคนพิการ มีสัญลักษณ์รูปผู้พิการที่พื้นและป้ายติดสูงจากพื้น
๒.๐๐ เมตร /ช่องจอดรถมีขนาด ๒.๔๐ X ๖.๐๐ เมตร และมีที่ว่างด้านข้างรถไม่น้อยกว่า ๑.๐๐-๑.๔๐ เมตร
มีพนักงานรักษาความปลอดภัย หรือเจ้าหน้าที่ดูแลที่จอดรถคนพิการให้เพิ่มหน้าที่บริการและไม่ให้ผู้อื่นเข้า
มาจอดในที่ของผู้พิการ

หมวดที่ ๕ ทางเข้าอาคาร ทางเดินและทางเชื่อมระหว่างอาคาร พื้นผิวทำจากวัสดุไม่ลื่น ไม่มีสิ่ง
กีดขวาง อยู่ในระดับเดียวกับพื้นภายนอก หรือมีทางลาดไม่เกิน ๑:๑๐ มีความกว้าง ไม่น้อยกว่า ๑.๕๐ เมตร

หมวดที่ ๖ ประตู ประตูเป็นแบบบานเลื่อนหรือแบบบานเปิดมือจับที่มีขนาดเท่ากับราวจับ
มาตรฐานในแนวตั้งทั้งด้านในและด้านนอกของประตูซึ่งมีปลายด้านบนสูงจากพื้นไม่น้อยกว่า ๑.๐๐ เมตร
และปลายด้านล่างไม่เกิน ๘๐ เซนติเมตร ถ้าเปิดเข้า—ออก ต้องมีพื้นที่ด้านหน้าไม่น้อยกว่า ๑.๕๐ X ๑.๕๐
เมตร ช่องประตูกว้างไม่น้อยกว่า ๙๐ เซนติเมตร หากมีธรณีประตูต้องสูงไม่เกิน ๒ เซนติเมตร และมีขอบ
ลาด ๔๕ องศา ได้มีการปรับปรุงพื้นธรณีประตูในส่วนที่ยกพื้นออก เพื่อให้ผู้พิการเข้าออกง่าย

หมวดที่ ๗ ห้องส้วม มีโถส้วมชนิดนั่งราบ สูงจากพื้น ๔๕ – ๕๐ เซนติเมตร และมีผนังพืงก๊อกรูปเป็นชนิดก้านโยก หรือก้านกด หรือก้านหมุน หรือระบบอัตโนมัติที่ใช้งานได้โดยสะดวก ระยะกลางกึ่งกลางของโถส้วมห่างจากผนัง ๔๕ – ๕๐ เซนติเมตร มีราวจับในแนวนอนอยู่ด้านบนที่ถ่ายปัสสาวะยาวไม่น้อยกว่า ๕๐ – ๖๐ เซนติเมตร ติดตั้งจากพื้น ๑.๒๐ – ๑.๓๐ เมตร ราวจับแนวนอนสูงจากพื้น ๖๕ – ๗๐ ซม. ยื่นล้าออกมาจากด้านหน้าโถส้วมไม่น้อยกว่า ๒๕ – ๓๐ ซม. มีราวจับด้านข้างทั้งสองข้างสูง ๐.๘ – ๑.๐๐ ม. และราวจับในแนวตั้งมีความยาวไม่น้อยกว่า ๖๐ ซม. ว่างล้ามือ มีพื้นที่ได้อย่างเป็นที่ว่าง สามารถเข้าประชิดได้โดยไม่มีสิ่งกีดขวาง ทุกจุดที่มีห้องส้วมสำหรับคนทั่วไปต้องมีส้วมสำหรับคนพิการและผู้สูงอายุอย่างน้อย ๑ ห้องอยู่ในตำแหน่งที่สามารถเข้าถึงได้สะดวก ปราศจากสิ่งกีดขวางทางเข้า – ออก วัสดุพื้นผิวไม่ลื่น ไม่มีน้ำขังบนพื้น

หมวดที่ ๘ พื้นผิวต่างสัมผัส หมายถึงพื้นผิวที่มีผิวสัมผัส และสีซึ่งมีความแตกต่างไปจากพื้นผิว และสีในบริเวณข้างเคียง ซึ่งคนพิการทางการมองเห็นสามารถสัมผัสได้

หมวดที่ ๙ โรงมหรสพ หอประชุม และโรงแรม

สมัยสุขภาพจังหวัดสงขลา ประจำปี ๒๕๕๓ จึงมีมติดังต่อไปนี้

ข้อเสนอเชิงนโยบายสาธารณะในระยะสั้น(๑-๒ปี)เพื่อเสนอต่อ โรงพยาบาลและที่ว่าการอำเภอ ในจังหวัดสงขลา มีดังนี้

๑. ให้จัดให้มีป้ายสัญลักษณ์

๒. ให้จัดช่องทางด่วนพร้อมเจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการ หรือ ทูพพลภาพ และคนชรา โดยมีความเฉพาะสำหรับบางกลุ่ม ดังนี้

๒.๑ เจ้าหน้าที่ที่มีความรู้และเข้าใจลักษณะพิเศษของคนพิการทางสติปัญญา จิตหรือพฤติกรรมหรือออทิสติก

๒.๒ เจ้าหน้าที่ที่ผ่านการอบรมเรื่องการนำทางสำหรับคนตาบอด

๒.๓ มีล่ามภาษามือและป้ายสื่อสารสำหรับคนหูหนวก

๓. ให้จัดที่นั่งสำหรับคนพิการ โดยจัดแยกออกมาจากที่นั่งปกติ และมีป้ายสัญลักษณ์สื่อสารที่ชัดเจนมองเห็นง่าย

๔. ให้จัดที่จอดรถสำหรับผู้พิการ หรือ ทูพพลภาพ และคนชราตามมาตรฐานของกฎกระทรวงฯ ๒๕๔๘ ดังนี้

๔.๑ จำนวนที่จอดรถมีอัตราส่วน ต่อไปนี้ ๑) ถ้าจำนวนที่จอดรถตั้งแต่ ๑๐ คัน แต่ไม่เกิน 50 คัน ให้มีที่จอดรถสำหรับผู้พิการอย่างน้อย ๑ คัน ๒) ถ้าจำนวนที่จอดรถตั้งแต่ 51 คัน แต่ไม่เกิน 100 คัน ให้มีที่จอดรถสำหรับผู้พิการอย่างน้อย 2 คัน และ และเพิ่มขึ้นอีก 1 คัน สำหรับทุก ๆ จำนวนรถ 100 คันที่เพิ่มขึ้น เศษของ 100 คัน ถ้าเกินกว่า 50 คัน ให้คิดเป็น 100 คัน

๔.๒ ที่จอดรถให้จัดไว้ใกล้ทางเข้าออกของอาคารให้มากที่สุด มีลักษณะไม่ขนานกับทางเดินรถ มีพื้นผิวเรียบ มีระดับเสมอกัน และมีสัญลักษณ์รูปผู้พิการนั่งเก้าอี้ล้ออยู่บนพื้นของที่จอดรถด้านที่ติดกับทางเดินรถ มีขนาดกว้างไม่น้อยกว่า 900 มม. และยาวไม่น้อยกว่า 900 มม. และมีป้ายขนาดกว้างไม่น้อยกว่า 300 มม. และยาวไม่น้อยกว่า 300 มม. ติดอยู่สูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 2,000 มม. ในตำแหน่งที่เห็นได้ชัดเจน

๔.๓ ที่จอดรถ ต้องเป็นพื้นที่สี่เหลี่ยมผืนผ้ากว้างไม่น้อยกว่า 2,400 มม. และยาวไม่น้อยกว่า 6,000 มม. และจัดให้มีที่ว่างข้างที่จอดรถกว้างไม่น้อยกว่า 1,000 มม. ตลอดความยาวของที่จอดรถ โดยที่ว่างดังกล่าวต้องมีลักษณะพื้นผิวเรียบ และมีระดับเสมอกับที่จอดรถ

๔.๔ บริเวณที่จอดรถของผู้พิการของแต่ละโรงพยาบาล ควรมีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยคอยบริการ และดูแลไม่ให้รถของคนปกติเข้าจอด ทั้งนี้เจ้าของรถที่เป็นผู้พิการต้องมีสติ๊กเกอร์สัญลักษณ์รถคนพิการ ติดรถในตำแหน่งที่เห็นได้ชัดเจน

๕. ให้จัดห้องน้ำและลิฟท์สำหรับผู้พิการ หรือ ทูพพลภาพ และคนชราตามมาตรฐานของกฎกระทรวงฯ ๒๕๔๘ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีทีลิฟท์ขัดข้องให้มีทั้งเสียง และแสงไฟเตือนภัยเป็นไฟกระพริบสีแดง เพื่อให้คนพิการทางการมองเห็น และคนพิการทางการได้ยินทราบ และให้มีไฟกระพริบสีเขียวเป็นสัญญาณให้คนพิการทางการได้ยินทราบว่าผู้ที่อยู่ข้างนอกรับทราบแล้วว่าลิฟท์ขัดข้อง และกำลังให้ความช่วยเหลืออยู่

๖. ให้จัดทางลาดสำหรับผู้พิการ หรือ ทูพพลภาพ และคนชราตามมาตรฐานของกฎกระทรวงฯ ๒๕๔๘

๗. ให้จัดบริการการอบรมการใช้ไม้เท้าขาว (Orientation and Mobility: O & M) เพิ่มเติมจากการจ่ายไม้เท้าขาวแก่คนตาบอด

๘. ให้ชมรมหรือองค์กรของผู้พิการ ให้ความรู้แก่คนพิการเกี่ยวกับวิธีการแสดงตนรวมถึงเอกสารที่ต้องใช้ เพื่อความสะดวกในเข้ารับบริการในโรงพยาบาลและที่ว่าการอำเภอในจังหวัดสงขลา เช่น แสดงบัตรคนพิการ หรือสมาชิกองค์กรคนพิการ หรือใช้สัญลักษณ์อื่นในการแสดงตน เป็นต้น

๙. ให้องค์กรผู้พิการประสานความร่วมมือไปยังท้องถิ่นจังหวัด เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจต่อผู้บริหารและผู้รับผิดชอบของท้องถิ่นในการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกแก่ผู้พิการ

ข้อเสนอเชิงนโยบายสาธารณะในระยะยาว (๗ปี)

๑๐. ให้สถานที่สาธารณะในจังหวัดสงขลาตามที่ระบุไว้ในกฎกระทรวงกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารสำหรับผู้พิการ หรือทุพพลภาพ และคนชรา พศ.๒๕๔๘ จัดสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานที่สุดที่สถานที่สาธารณะต่างๆควรมีให้กับผู้พิการ ได้แก่ ป้ายสื่อสาร บอกทางที่ชัดเจน ป้ายไฟฟ้า มีตัววิ่ง ล่ามภาษามือ ทางลาด ห้องน้ำเสมอภาค ที่จอดรถของผู้พิการ(รถตัดแปลง) มีสติ๊กเกอร์แสดงคนพิการ รถยนต์/รถมอเตอร์ไซด์ ไม้เท้าขาวและการอบรมการใช้ไม้เท้าขาว ศูนย์บริการประสานงาน ส่งต่อ ช่องทางด่วน และมีพี่เลี้ยงของชมรมผู้พิการแต่ละประเภท

๑๑. ให้สถานที่สาธารณะในจังหวัดสงขลาถูกระงับกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารสำหรับผู้พิการ หรือทุพพลภาพ และคนชรา พศ.๒๕๔๘ ควรจัดให้มีอุปกรณ์การสื่อสาร เพื่อการแจ้งเหตุ ขณะเกิดอุบัติเหตุในห้องน้ำ หรือลิฟท์

๑๒. ให้มีการแก้กฎกระทรวงใหม่ในการปรับปรุงอาคารที่ว่าการอำเภอ โดยองค์กรผู้พิการ ร่วมกับอำเภอส่งเรื่องไปยังโยธาธิการจังหวัด ผลักดันไปสู่ฝ่ายนโยบาย (ตามมติ ครม.)

๑๓. ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ พม./อปท./สสจ./รพ.(ศูนย์บริการ) ร่วมกันแก้ไขระเบียบที่ไม่เอื้อต่อความพิการ โดยเฉพาะการทำบัตรสมาร์ตการ์ด โดยให้ศูนย์บริการแบบเบ็ดเสร็จ ทำหน้าที่ในการเชื่อมโยงงานจดทะเบียน/การศึกษา/สิทธิ ปรับข้อมูลให้เหมือนกัน และควรให้มีล่ามบริการภาษามือ(ด้วยการอบรมเจ้าหน้าที่) และสร้างช่องทางสื่อสารกลางเพื่อสร้างความเข้าใจในการทำงานร่วมกัน เช่น สายด่วน

๑๔. ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องสร้างระบบการให้บริการร่วมกัน ในกรณีที่มีญาติ/รพพยาบาล/อปท. รับส่ง หรือท้องถิ่นที่มีรพพยาบาล ๑,๖๖๕ นำผู้พิการมารับบริการทางการแพทย์ มีการทำแผนร่วมกับท้องถิ่น มีการประสานงานกับศูนย์บริการ หรือให้มี อสม. หรือในบางแห่งอาจมีเงินกองทุนกลาง สำหรับการเหมารถตุ๊กๆบริการรับส่ง ในกรณีที่ผู้พิการช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ โดยใช้เงินบริจาคจากมูลนิธิหรือเอกชนต่างๆ

๑๕. ให้สถานศึกษามีการสร้างทัศนคติของนักศึกษาแพทย์ หรือบุคลากรทางการแพทย์ เพื่อความเข้าใจผู้พิการ มีชั่วโมงเรียนที่จะต้องมาเรียนรู้กับศูนย์บริการแบบเบ็ดเสร็จ

การสร้างความเป็นธรรมจากสัญญาบ้านจัดสรร

สถานการณ์ปัญหาด้านสัญญาบ้าน

มูลค่าการลงทุนด้านอสังหาริมทรัพย์ในเขตพื้นที่อำเภอหาดใหญ่มีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้นกล่าวคือ เมื่อเทียบการลงทุนในปี ๒๕๕๑ กับปี ๒๕๕๒ โตขึ้นถึง ๑๐๐ % โดยมีมูลค่าลงทุนรวม ๑๐,๐๐๐ ล้านบาท และในปี ๒๕๕๓ น่าจะมีการลงทุนเพิ่มอีกไม่ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ ล้านบาท โตขึ้น ๕๐% โดยคาดว่าจะมีมูลค่าการลงทุนอสังหาริมทรัพย์ ๑๕,๐๐๐ ล้านบาท (นายธนวัฒน์ พูนศิลป์ นายสมาคมอสังหาริมทรัพย์จังหวัดสงขลา)สอดคล้องกับข้อมูลของการลงทุนของภาคเอกชนในด้านที่อยู่อาศัยและการพาณิชย์ จัดทำโดยธนาคารแห่งประเทศไทยสาขาภาคใต้ พบว่า มีมูลค่ารวมเท่ากับ ๓๖๑,๔๑๕ พันตารางเมตร ในไตรมาสที่ ๒ ของปี ๒๕๕๓ (อ้างอิงจาก <http://www2.bot.or.th/statistics/ReportPage.aspx?reportID=594&language=th>)

การเจริญเติบโตของธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ด้านบ้านจัดสรรในพื้นที่หาดใหญ่และบริเวณข้างเคียง เป็นผลสืบเนื่องมาจาก

๑.๑) สถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ทำให้ประชาชนทั้งชาวไทยพุทธและมุสลิมจากพื้นที่ชายแดนภาคใต้ อพยพถิ่นที่อยู่อาศัยเข้ามาตั้งถิ่นฐานแบบชั่วคราวและถาวรในเขตอำเภอหาดใหญ่และบริเวณรอบเมืองหาดใหญ่มากยิ่งขึ้น

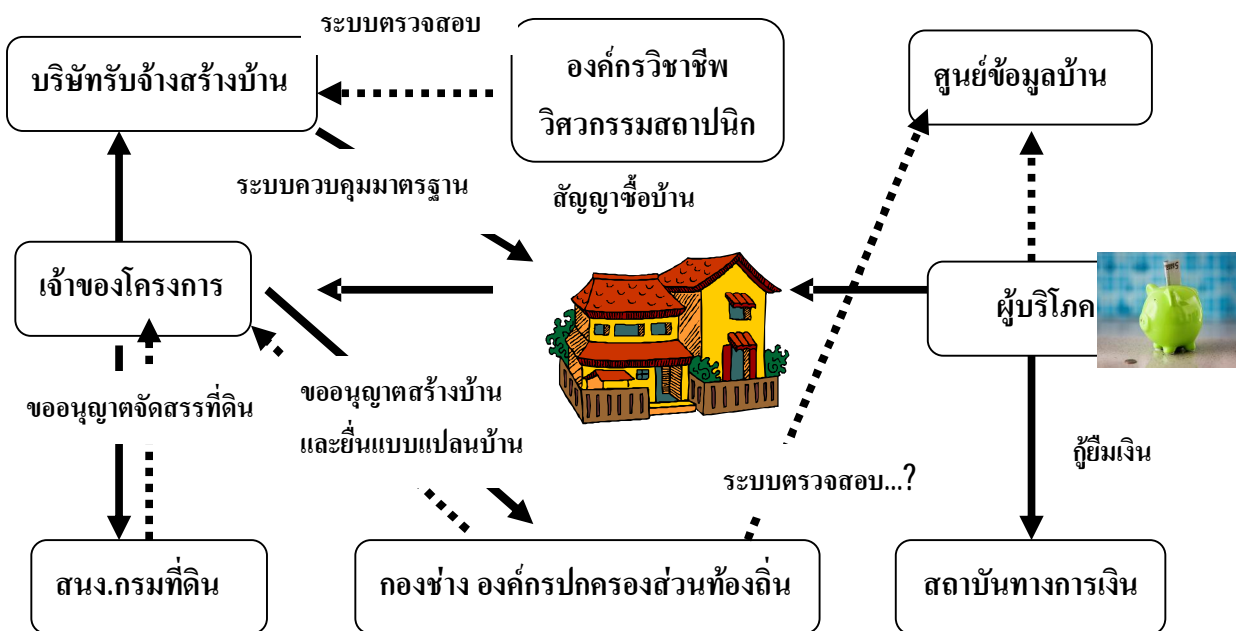
๑.๒) มาตรการส่งเสริมการลงทุนจากภาครัฐโดยลดหย่อนภาษีแก่ภาคธุรกิจผู้ประกอบการในพื้นที่ ส่งผลให้กลุ่มทุนทั้งจากกรุงเทพมหานคร ผู้ประกอบการเดิมใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ และกลุ่มทุนในพื้นที่หาดใหญ่ ได้เข้ามาลงทุนในพื้นที่มากขึ้นเป็นจำนวนมาก ข้อมูลล่าสุดเมื่อต้นปี ๒๕๕๓ มีการลงทุนของโครงการบ้านจัดสรรกว่า ๓๐ โครงการ

๑.๓) สถานะเศรษฐกิจที่ดี สืบเนื่องจากยางพาราซึ่งเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญมีราคาที่สูงขึ้น พื้นที่การลงทุนโครงการบ้านจัดสรรมีประมาณหนาแน่น ประกอบด้วย พื้นที่ถนนสายหาดใหญ่-สนามบินและบริเวณแก้มลิงใกล้มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เขตเทศบาลตำบลเมืองคอหงส์

๒. นโยบายและกฎหมายข้อบังคับเกี่ยวกับบ้านจัดสรรมีหลายฉบับ เช่น พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ.๒๕๒๒ พระราชบัญญัติจัดสรรที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๓ กฎกระทรวง ระเบียบ ประกาศ ข้อกำหนด หนังสือเวียน คณะกรรมการจัดสรรที่ดินกลาง แต่พบว่า ความล้าสมัยของกฎหมาย ข้อบังคับ อีกทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องขาดการบังคับใช้อย่างเข้มงวดและจริงจัง

๓.การควบคุมคุณภาพมาตรฐานบ้านจัดสรรและที่อยู่อาศัยมีความเกี่ยวข้องกับหลายภาคส่วนจากหลายหน่วยงานทั้งในภาครัฐและเอกชนประกอบด้วย เจ้าของโครงการบ้านจัดสรร บริษัทผู้รับเหมาก่อสร้าง สำนักงานที่ดินในพื้นที่ สำนักงานกองช่างและการโยธาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถาวิชาชีพ วิศวกรรมและสถาปนิก ผู้บริโภคผู้ซื้อบ้าน เป็นต้น ความบกพร่องของระบบควบคุมกำกับส่งผลกระทบต่อคุณภาพของบ้านจัดสรรและนำมาสู่การถูกล่วงละเมิดสิทธิในฐานะผู้บริโภคตามมา

ไต่อะแกรมแสดงขั้นตอนการขออนุญาตสร้างบ้านจัดสรร

เจ้าของโครงการบ้านจัดสรรจะต้องยื่นขออนุญาตจัดสรรและแบ่งที่ดินต่อสำนักงานกรมที่ดิน กระทรวงมหาดไทย เพื่อการนำที่ดินเหล่านั้นมาจัดสรรแบ่งขาย ช่องว่างที่เจ้าของโครงการมักจะเอาไรต์เอาเปรียบผู้บริโภค คือ การแข่งกับหน่วยงานและดำเนินการแบ่งขายที่ดินให้มีจำนวนไม่เข้าตามเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด เช่น แบ่งขายครั้งละ ๕ และ ๔ แปลง เป็นต้น ซึ่งส่วนหนึ่งต้องการเลี่ยงภาษี ต่อเมื่อจะทำบ้านจัดสรรเพื่อขายบ้านผู้ประกอบการบางรายยังได้นำที่ดินแปลงดังกล่าวไปจำหน่ายกับธนาคารและบุคคลอื่น ส่งผลให้เมื่อมีการขายบ้านดังกล่าว ย่อมติดภาระผูกพันจากนิติกรรมดังกล่าว ที่ชำระรายผู้ประกอบการบ้านบางรายมีเจตนาถ่วงอานิธิกรรมอำพราง กล่าวคือ โอนที่ดินไปให้กับผู้อื่นที่ตนเองรู้จัก

ในการก่อสร้างบ้านผู้ประกอบการจะนำเอกสารที่เกี่ยวข้องไปยื่นขออนุญาตก่อสร้างอาคารกับ กองช่างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ มีการเอาไรต์เอาเปรียบจากผู้ประกอบการ เช่น บางรายได้มีปลอมแปลงเอกสารมาขึ้นหนังสือขออนุญาตกับทางท้องถิ่น ส่งผลให้ผู้ซื้อบ้านมีสถานะเป็น ผู้ว่าจ้างบริษัทรับจ้างสร้างบ้าน(สัญญาจ้างทำของ)แทนที่สถานะ ผู้ซื้อผู้ขายตามสัญญาซื้อขาย อันมีผลต่อความรับผิดชอบตามมาภายหลัง

พฤติกรรมของผู้ประกอบการบ้านจัดสรรบางราย มีพฤติกรรมโฆษณาเกินจริงหรือเอาเปรียบด้านสัญญา เช่น การไม่ยอมคืนเงินมัดจำกรณีผู้ประกอบการผิดสัญญาการจะซื้อจะขายบ้านให้กับผู้ซื้อ การสร้างบ้านไม่ได้มาตรฐานตามที่กำหนดไว้ในแบบแปลน หรือตามที่โฆษณาไว้

๔.ภาพรวมสถานการณ์ผู้ซื้อบ้านจัดสรรถูกละเมิดสิทธิและถูกเอาเปรียบที่มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นทั้งด้านความถี่และจำนวนผู้ได้รับความเสียหาย สถิติเรื่องร้องเรียนผ่านหน่วยงานด้านคุ้มครองผู้บริโภคระดับประเทศและพื้นที่

ตารางที่ ๑ เรื่องร้องเรียนกรณีการเอาเปรียบจากสัญญาบ้านจัดสรรผ่านหน่วยงานด้านคุ้มครองผู้บริโภค

หมวดร้องเรียน	๒๕๔๘	๒๕๕๐	๒๕๕๑	๒๕๕๒	๒๕๕๓	รวม
สนง.คุ้มครองผู้บริโภค	-	๑,๓๐๕	๑,๐๒๕	-	-	
อนุกรรมการ สคบ.จังหวัดสงขลา	-	-	๑๕	๕๐	-	
ศูนย์พิทักษ์สิทธิผู้บริโภค จ.สงขลา	-	-	๒	๖๑	๖	๖๘**

ผลกระทบจากการถูกเอาเปรียบเรื่องสัญญาบ้าน

๑.รูปแบบปัญหาที่มีผลกระทบจากการถูกเอาเปรียบจากสัญญาบ้านที่ขาดความเป็นธรรม มีความแตกต่างกัน ประกอบด้วย

- ๑.๑) ผู้ประกอบการบ้านไม่สร้างบ้านตามสัญญาหรือสร้างไม่เสร็จตามสัญญา
- ๑.๒) ผู้ซื้อไม่สามารถโอนกรรมสิทธิ์ได้ตามสัญญาหรือโดนเรียกเก็บเงินเพิ่มเมื่อโอนสิทธิ หรือถูกฟ้องขับไล่ เพราะเจ้าของโครงการเดิมถูกยึดทรัพย์ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสิทธิการครอบครอง โดยการก่อนนิติกรรมอำพรางหรือมีการทำสัญญาจ้างอสังหาริมทรัพย์
- ๑.๓) เจ้าของโครงการไม่ได้สร้างบ้านตามแบบที่ขออนุญาตหรือสร้างบ้านไม่ได้มาตรฐาน วัสดุคุณภาพไม่มีคุณภาพ
- ๑.๔) ไม่มีหรือสร้างสาธารณูปโภค สาธารณูปการตามสัญญา
- ๑.๕) พื้นที่ส่วนกลางถูกจำหน่าย จ้างหรือนำไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ตามสัญญา
- ๑.๖) ปัญหาการบริหารจัดการของนิติบุคคลบ้านจัดสรรหรืออาคารชุด
- ๑.๗) ปัญหาการซื้อบ้านมือสองจากการประมุขของสำนักงานบังคับคดี เช่น ไม่มีคุณภาพ
- ๑.๘) สภาพคล่องของผู้บริโภคและไม่ได้รับความเป็นธรรมในการทำสัญญา
- ๑.๙) การโฆษณาเกินจริง
- ๑.๑๐) ปัญหาการฟ้องร้องคดีที่ล่าช้าและบังคับคดี เช่น การถ่ายโอนทรัพย์สินไปให้ผู้อื่นของเจ้าของโครงการ

๒.ขนาดของผลกระทบที่มีต่อผู้บริโภคมีระดับ (Level) แตกต่างกัน ตั้งแต่ระดับบุคคลและกลุ่มบุคคล ตลอดจนถึงระดับชุมชนที่เข้ามาอยู่อาศัยเป็นหมู่บ้าน เช่น กรณีการเอาผิดเอาเปรียบจากโครงการสามัคคีธรรม ราษฎร์อุทิศ ซอย ๑๒/๑ (หมู่บ้านคลองเตย) ซึ่งมีผู้ได้รับผลกระทบจำนวน ๘๕ หลังคาเรือน หรือแม้แต่กรณีหมู่บ้านปริญญา คอนดิง อ.หาดใหญ่ที่ผู้ซื้อบ้านทั้งโครงการถูกเจ้าของโครงการนำที่ดินส่วนกลางไปจำหน่ายกับธนาคาร มีผลต่อการจัดทำโครงสร้างสาธารณูปโภคของหมู่บ้าน เป็นต้น

๓.ผลกระทบต่อสุขภาพจิตของผู้บริโภคที่ถูกละเมิดสิทธิ ส่งผลให้เกิดความวิตกกังวล เครียด การทะเลาะขัดแย้งระหว่างผู้ประกอบการและผู้บริโภค อีกทั้งระยะเวลาที่ยาวนานที่หน่วยงานใช้ในการแก้ไขปัญหาเพื่อให้ได้รับความเป็นธรรมแก่ผู้บริโภค

โอกาสในการสร้างความเป็นธรรมจากสัญญาบ้านจัดสรร

๑.กลไกการร้องเรียนของผู้บริโภคในพื้นที่จังหวัดสงขลา พบว่า มีช่องทางร้องเรียนที่หลากหลายมากขึ้น ทั้งจากสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคจังหวัดสงขลา (อนุกรรมการ สคบ.จ.สงขลา) อนุกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น(คำสั่งที่ ๒/๒๕๕๒, ๔/๒๕๕๒ เรื่อง การถ่ายโอนภารกิจงานคุ้มครองผู้บริโภคแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น)ช่องทางร้องเรียนของเครือข่ายผู้บริโภคในพื้นที่อันประกอบด้วย เว็บไซต์ศูนย์พิทักษ์สิทธิผู้บริโภคจังหวัดสงขลา สถาบันการจัดการระบบสุขภาพภาคใต้ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ www.consumersouth.org เว็บไซต์ของสมาคมผู้บริโภคจังหวัดสงขลา www.consumersongkhla.org และเว็บไซต์ของเครือข่ายองค์กรผู้บริโภคภาคใต้ www.consumersouth.com ช่องทางร้องเรียนผ่านสื่อมวลชนในพื้นที่ประกอบด้วย รายการแลบ้านแลเมืองวิทยุ มอ. F.M.๘๘ MHz. คลื่นความคิด F.M ๑๐๑.๐๐ MHz รายการพิราบคาบข่าว ทางโทรทัศน์แห่งประเทศไทยจังหวัดสงขลา หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นหลายฉบับ เช่น หนังสือพิมพ์ไฟฟ้าสงขลา หนังสือพิมพ์ทางใต้ เป็นต้น

๒.การประกาศใช้พระราชบัญญัติวิธีคดีผู้บริโภค พ.ศ.๒๕๕๑ มีผลให้ผู้บริโภคสามารถฟ้องร้องเพื่อเรียกร้องค่าเสียหายโดยตรงจากผู้ประกอบการ ใช้ระยะเวลาในการพิจารณาคดีในระยะเวลาที่ไม่ยาวนานนัก

๓.การมีกรณีศึกษาตัวอย่างของกลุ่มผู้บริโภคที่ได้รับการเอาเปรียบจากสัญญาบ้าน แต่สามารถรวมกลุ่มเพื่อร่วมกันต่อสู้อย่างเข้มแข็งและสามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการต่อสู้ด้านสิทธิในฐานะผู้บริโภค อาทิเช่น กรณีกลุ่มผู้เสียหายจากโครงการบ้านจัดสรรหมู่บ้านสามัคคีธรรม(หมู่บ้านคลองเตย) กรณีการต่อสู้เพื่อแก้ปัญหาการนำที่ดินส่วนกลางของโครงการบ้านไปจำหน่ายของประชาชนหมู่บ้านปริญญา คอนดิง เป็นต้น

๔.การมีเครือข่ายและหน่วยงานที่สามารถสนับสนุนการทำงานคุ้มครองผู้บริโภคในพื้นที่จังหวัดสงขลา ประกอบด้วย สถาบันการจัดการระบบสุขภาพภาคใต้ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เป็นหน่วยงานด้านวิชาการด้านงานคุ้มครองผู้บริโภค สมาคมสถาปนิก/สภาวิศวกรในพื้นที่ ซึ่งได้จัดกิจกรรมด้านงานก่อสร้างบ้านและที่อยู่อาศัยมาโดยตลอด หน่วยงานภาครัฐที่ทำงานคุ้มครองผู้บริโภค เช่น คณะอนุกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคจังหวัดสงขลา เครือข่ายประชาสังคมที่เข้มแข็ง

ข้อจำกัดของการดำเนินงาน

๑. ข้อจำกัดเรื่อง การตรวจสอบและกำกับมาตรฐานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เรื่องบ้านจัดสรร พบว่า กองช่าง/สำนักงานการโยธาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ยังขาดระบบตรวจสอบ กำกับมาตรฐาน ตลอดจนการบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

๒. ข้อจำกัดเรื่อง หลักวิชาการด้านมาตรฐานบ้านจัดสรร พบว่า แม้จะมีกิจกรรมด้านวิชาการเกี่ยวกับ วัสดุหรือหลักการการก่อสร้างที่อยู่อาศัย ซึ่งสมาคมสถาปนิกทักทิมิน หรือ สมาคม/ชมรมผู้ประกอบการบ้าน ในภาคใหญ่ แต่ยังคงขาดการให้ความรู้ เรื่อง หลักเลือกซื้อบ้านจัดสรรที่ถูกต้อง เป็นต้น

๓. ข้อจำกัดด้านความรู้ของผู้บริโภค พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับการ เลือกซื้อบ้านจัดสรรที่ถูกต้อง ทั้งนี้เนื่องจากช่องทางการสื่อสารเนื้อหาความรู้แก่ผู้บริโภคยังมีข้อจำกัดทั้งใน ส่วนความหลากหลายของช่องทางและความถี่ของการสื่อสารที่ยังน้อย

๔. ข้อจำกัดด้านความเข้มแข็งของผู้บริโภคและผู้ประกอบการ พบว่า ผู้ประกอบการด้านบ้านจัดสรร มีการรวมตัวในรูปของชมรม แต่ส่วนใหญ่กลับเป็นการรวมตัวในลักษณะเพื่อการต่อรองด้านผลประโยชน์ ทางเศรษฐกิจมากกว่า เพื่อการร่วมกันพัฒนาคุณภาพของบ้านจัดสรร นอกจากนี้ฝ่ายผู้บริโภคส่วนใหญ่ยัง ขาดความตระหนักเรื่องการใช้สิทธิร้องเรียนหรือต่อสู้เพื่อให้ได้รับความเป็นธรรมจากสัญญา

๕. ข้อจำกัดด้านฐานข้อมูลด้านบ้านจัดสรร พบว่า ในพื้นที่ยังขาดข้อมูลเรื่องบ้านจัดสรร ผู้ประกอบการบ้าน รายชื่อโครงการ ความมั่นคงความน่าเชื่อถือของผู้ประกอบการ ความรู้เรื่องข้อกฎหมายที่ เกี่ยวกับบ้าน สัญญามาตรฐานที่เกี่ยวกับบ้าน อีกทั้งยังไม่มีพื้นที่ให้ผู้บริโภคได้สื่อสารไปยังผู้ประกอบการ บ้าน

๖. ข้อจำกัดด้านพื้นที่สาธารณะ พบว่าเรื่องร้องเรียนผ่านหน่วยงานที่ทำหน้าที่คุ้มครองผู้บริโภคแม้ จะมีตัวเลขที่ชัดเจน แต่หากเปรียบเทียบกับสภาพความจริงจำนวนผู้ได้รับความเสียหายมีปริมาณมากกว่าที่ ปรากฏเป็นข่าว ส่วนหนึ่งเป็นเพราะยังขาดพื้นที่สาธารณะเพื่อรับฟังปัญหาจากบ้านสรรอย่างเป็นระบบ

สมัชชาสุขภาพจังหวัดสงขลา วาระการสร้างความเป็นธรรมจากสัญญาบ้านจัดสรร

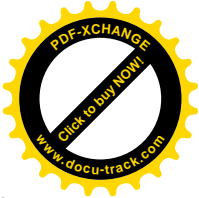
ตระหนัก ว่าการไม่ได้รับความไม่เป็นธรรมจากสัญญาบ้านจัดสรร มีผลกระทบต่อผู้บริโภค จังหวัดสงขลาในวงกว้างและมีปริมาณความรุนแรงมากขึ้น

กังวล ต่อปริมาณการขยายตัวของธุรกิจบ้านจัดสรรในจังหวัดสงขลาที่มีอย่างต่อเนื่อง ที่ยังขาด ระบบการควบคุมและตรวจสอบคุณภาพอย่างชัดเจน

รับทราบ ว่ามาตรการและระบบควบคุมมาตรฐานเกี่ยวกับบ้านจัดสรรยังคงขาดประสิทธิภาพของ การปฏิบัติอย่างจริงจังและทันกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง

หวังใ ว่าหากไม่มีมาตรการที่สร้างความเป็นธรรมจากสัญญาบ้านจัดสรร จะเพิ่มโอกาสเสี่ยงต่อการ ที่ผู้บริโภคจะถูกเอารัดเอาเปรียบมากขึ้น ส่งผลก่อให้เกิดความสูญเสียทางเศรษฐกิจของธุรกิจบ้านจัดสรร และคุณภาพชีวิตของผู้บริโภคในเรื่องที่อยู่อาศัย

ชั้นชม ในการเข้ามามีส่วนร่วมของหลากหลายกลุ่มเครือข่ายที่งานด้านคุ้มครองผู้บริโภคในพื้นที่ เช่น กรณีการรวมตัวกันต่อสู้และเรียกร้องความเป็นธรรมของประชาชนหมู่บ้านสามัคคีธรรม (หมู่บ้านคลฤดี) กรณีหมู่บ้านปริญา ควนลัง หาดใหญ่ เป็นต้น การจัดกิจกรรมเกี่ยวกับที่อยู่อาศัยโดยสมาคมสถาปนิกทักซิณ กลุ่มผู้ประกอบการบ้าน การเสนอข่าวสารเกี่ยวกับการถูกเออาร์ดีเอาเปรียบจากบ้านจัดสรรของสื่อมวลชนหลากหลายแขนงในพื้นที่ อาทิเช่น วิทยุ มอ.F.M.88.0 MHz. คลื่นความคิด F.M 101.0 MHz. รายการพิราบคาบข่าว **NBT** หนังสือพิมพ์โฟกัสสงขลา และหนังสือพิมพ์ทางไท เป็นต้น

ชั้นชม ต่อการพัฒนาช่องทางรับเรื่องร้องเรียนปัญหาผู้บริโภคของหลายหน่วยงาน เพื่อเพิ่มช่องทางการเข้าถึงของผู้บริโภคมากขึ้น

เห็นว่า ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องมีหน้าที่สำคัญในการผลักดันมาตรการสร้างความเป็นธรรมจากสัญญาบ้านจัดสรร จังหวัดสงขลา ได้แก่ ภาคการศึกษา องค์กรที่ดูแลและบังคับใช้กฎหมาย องค์กรภาคธุรกิจ สื่อมวลชน ภาคประชาชน และประชาสังคม

จึงมีมติดังต่อไปนี้

๑.ขอให้คณะอนุกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคจังหวัดสงขลา (สคบ.สงขลา) พัฒนายุทธศาสตร์ด้านการคุ้มครองผู้บริโภคในประเด็นเรื่อง มาตรการสร้างความเป็นธรรมจากสัญญาบ้านจัดสรรนำมาบรรจุไว้ในภารกิจสำคัญที่ต้องนำมาสู่การปฏิบัติเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่ผู้บริโภค และพัฒนากลไกการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับธุรกิจบ้านจัดสรร เช่น ชมรมผู้ประกอบการบ้านจัดสรร กลุ่มผู้เสียหายจากโครงการบ้านจัดสรร เป็นต้น

๒.มอบหมายให้สำนักงานอัยการจังหวัดสงขลา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สภานายความจังหวัดสงขลา พัฒนารูปแบบสัญญามาตรฐานเรื่องบ้านจัดสรร โดยเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการเรียนรู้อย่างกว้างขวาง ตลอดจนการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนผู้บริโภคใช้ประโยชน์จากสัญญามาตรฐานดังกล่าว

๓.ขอให้สมาคมสถาปนิกทักซิณ ชมรมผู้ประกอบการอสังหาริมทรัพย์ คณะสถาปัตยกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีศรีวิชัย จังหวัดสงขลา บรรจุเนื้อหาด้านหลักการเลือกซื้อบ้านอย่างถูกต้อง หรือประเด็นเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภคจากสัญญาบ้านจัดสรรในการจัดมหกรรมวัสดุหรือมหกรรมบ้านจังหวัดสงขลา

๔.ขอให้ชมรมผู้ประกอบการอสังหาริมทรัพย์ พัฒนาเรื่อง กลไกรับเรื่องร้องเรียน กลไกไกล่เกลี่ย และกลไกชดเชยความเสียหายของผู้บริโภคบ้านจัดสรรในพื้นที่ โดยเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้เสีย

๕.ขอให้เครือข่ายสื่อมวลชนในพื้นที่ อันประกอบด้วย วิทยุ มอ.F.M.๘๘.๐๐ MHz.คลื่นความคิด F.M.๑๐๑.๐๐ MHz. และเครือข่ายวิทยุชุมชนจังหวัดสงขลา หนังสือพิมพ์โฟกัส พัฒนาช่องทางและเนื้อหา เพื่อให้ความรู้แก่ผู้บริโภคด้านการเลือกซื้อบ้านอย่างถูกต้อง แล้วดำเนินเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ความรู้อย่างทั่วถึง

๖.ขอให้เครือข่ายผู้ได้รับความเสียหายจากสัญญาบ้าน หมู่บ้านสามัคคีธรรม (หมู่บ้านคลองฤดี) จัดระบบการเรียนรู้เรื่องการต่อสู้ของผู้บริโภค ตลอดจนเป็นที่ปรึกษาแก่ผู้บริโภคที่ได้รับความเสียหายจากการทำสัญญาบ้านไม่เป็นธรรม ภายใต้การสนับสนุนงบประมาณอย่างพอเพียงจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา

๗.ขอให้ศูนย์พิทักษ์สิทธิผู้บริโภคจังหวัดสงขลา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ สมาคมผู้บริโภคจังหวัดสงขลา ทำหน้าที่ประสานงานเพื่อจัดให้มีพื้นที่สาธารณะด้านการคุ้มครองผู้บริโภคด้านบ้านจัดสรร โดยเน้นการมีส่วนร่วมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างกว้างขวาง เช่น สภาผู้บริโภค สมัชชาผู้บริโภค เป็นต้น

๘.ขอให้คณะกรรมการติดตามนโยบายสาธารณะจังหวัดสงขลา รายงานความคืบหน้าต่อสมัชชาสุขภาพจังหวัดสงขลาต่อไป

สมัชชาสุขภาพจังหวัดสงขลา ประจำปี ๒๕๕๓

ระเบียบวาระที่ ๓.๑๔

๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๓

ธรรมนูญลุ่มน้ำภูมิ

องค์กรรับผิดชอบ : เครือข่ายอนุรักษ์และพัฒนาลุ่มน้ำรัตภูมิ

องค์กรร่วม

- เครือข่ายอนุรักษ์พื้นที่ต้นน้ำเขาพระ ผู้ประสานงานนายไข่ นวลแก้ว
- เครือข่ายศึกษาและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและท่องเที่ยวเชิงนิเวศลุ่มน้ำภูมิ ผู้ประสานงานนายวรัณ สุวรรณ โณ
- กลุ่มเดินไปคุยไปเลาะหาของดีอำเภอรัตภูมิ ผู้ประสานงานนายเอื้อง สมถวิล
- สำนักสงฆ์เกาะบก
- กลุ่มปฎิบัติอินทรีย์ชีวภาพบ้านโนไไร่ หมู่ที่ ๖ ผู้ประสานงานนายศิษฐ์ เพชรปาน
- กลุ่มเกษตรธรรมชาติพิศคีรี ผู้ประสานงานนายบรรจง ทองเอื้อย
- สภาวัฒนธรรมอำเภอรัตภูมิ ผู้ประสานงานนายเนียม ขุนเพชร
- คณะกรรมการเครือข่ายทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้านลุ่มน้ำภูมิ ผู้ประสานงานนายสมาน หมุด ยะฝา
- เครือข่ายสภาองค์กรชุมชน
- โรงเรียนบ้านโคกค่าย ตำบลควนรู อำเภอรัตภูมิ
- วัดเจริญภูผา โรงเรียนเจริญภูผา
- สมาคมเกิดมาต้องตอบแทนบุญคุณแผ่นดิน ผู้ประสานงานอาจารย์สามารถ รอดสันทียะ
- ฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ ๓ ชะมวง ผู้ประสานงานนายสมนึก หนูเงิน
- เครือข่ายวิทย์ชุมชนสงขลา ผู้ประสานงานนายสุจิน แก้วบุญส่ง
- เครือข่ายบินหลาหาข่าว ผู้ประสานงานผู้อำนวยการสุรัชย์ เหล่าสิงห์
- เครือข่ายเกษตรอาสา ตำบลท่าชะมวง ผู้ประสานงานนายมานพ มีงาม
- กลุ่มสัจจะลดรายจ่ายวันละ ๑ บาท ตำบลเขาพระ ผู้ประสานงานนายอภิรัตน์ ชนะคช
- กลุ่ม อสม.หมู่ที่ ๑๔ คูหาใต้ ผู้ประสานงานนายอนันต์ สุวรรณ โณ
- กองประสานงานกลางงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นเครือข่ายลุ่มน้ำ ผู้ประสานงานนายกำราบ พานทอง
- มหาวิทยาลัยเมืองหาดใหญ่

ธรรมนูญลุ่มน้ำภูมิ

หมวดที่ ๑

ปรัชญาแนวคิดของธรรมนูญลุ่มน้ำภูมิ

ข้อที่ ๑ ธรรมนูญลุ่มน้ำภูมิจัดทำขึ้นเพื่อเป็นกติกายกให้ชุมชนใช้ร่วมกัน เพื่อนำไปสู่คุณภาพชีวิตที่ดีของชุมชน คนลุ่มน้ำ มีการจัดสรรทรัพยากรอย่างเป็นธรรม มีความสมดุลระหว่างการพัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง บนฐานหลักศาสนา วิถีภูมิปัญญา ขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรมของคนลุ่มน้ำและมีการพึ่งตนเองสอดคล้องกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการสร้างจิตสำนึกอนุรักษ์ทรัพยากรลุ่มน้ำภูมิ สร้างความตระหนักร่วมกัน หลอมรวมดวงใจของผู้ที่เกี่ยวข้องในการร่วมกันจัดการทรัพยากรในลุ่มน้ำภูมิ และนำไปสู่การพัฒนากระบวนการเมืองการปกครองของชุมชนในการดูแลทรัพยากรลุ่มน้ำภูมิร่วมกันของคนในลุ่มน้ำในอนาคต

หมวดที่ ๒

ฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(ภูเขา ดิน ป่า น้ำ อากาศ สัตว์น้ำ สัตว์ป่า พันธุกรรมท้องถิ่น)

ข้อที่ ๒ ด้านการอนุรักษ์

- สนับสนุนและส่งเสริมให้ชุมชนจัดทำเขตอภัยทาน วังปลา
- รักษาพื้นที่ป่าต้นน้ำ ป่าริมคลอง ป่าพรุ ป่าชุมชน ป่าชายเลน ป่าข้างบ้าน
- เมืองคักร และอาสาสมัครพิทักษ์ป่าต้นน้ำ ป่าริมคลอง ป่าริมถนน ป่าสาธารณะ
- ปลูกพืช ปลูกป่า ให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และพันธุกรรม
- จัดตั้งเขตอนุรักษ์พันธุ์ไม้ประจำท้องถิ่น พันธุ์ไม้หายาก
- มีการปักเขตระบุพื้นที่ซับน้ำ ทางน้ำ เพื่อไม่ให้มีการทำลายพื้นที่ซับน้ำ หรือถมที่ขวางทางน้ำ
- ไม่ให้มีการเปลี่ยนแปลงสภาพที่ดินในบริเวณพื้นที่ลาดชันและภูเขา
- กำหนดเขตอนุรักษ์ที่ดินเพื่อความมั่นคงด้านอาหาร ไม่ให้มีการซื้อขายหรือร่วมกันซื้อไว้เป็นที่ดินสาธารณะของชุมชน
- ส่งเสริมครอบครัวให้มีแปลงต้นแบบในการอนุรักษ์พันธุกรรมท้องถิ่น
- ให้มีกองทุนอนุรักษ์และส่งเสริมการกระจายพันธุกรรมท้องถิ่น
- ให้สถานศึกษามีการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นส่งเสริมพันธุกรรมท้องถิ่น
- รวบรวมพันธุกรรมและจดสิทธิบัตรชุมชน
- ห้ามขุดลอกโดยใช้เครื่องจักรทำลายพันธุกรรมริมน้ำ

ข้อที่ ๓ ด้านการฟื้นฟู

- มีการสนับสนุนและ ส่งเสริมให้ชุมชนมีการปลูกป่าเพิ่มป่าในรูปแบบต่างๆที่เหมาะสม เช่น ป่าครอบครัว ปลูกพืชร่วมยาง และฟื้นฟูป่าชายคลองที่เป็นพื้นที่สาธารณะ
- สนับสนุนให้ชุมชนปลูกพืชพื้นบ้านทดแทนตามสภาพดิน
- ส่งเสริมพื้นที่การทำเกษตรอินทรีย์แทนเกษตรเคมี เป็นพื้นที่ผลิตเพื่อสร้างความมั่นคงด้านอาหารของคนลุ่มน้ำ
- ให้ท้องถิ่นฟื้นฟูสภาพพื้นที่ที่ถูกทำลายนำมาใช้ประโยชน์สาธารณะ
- ให้มีกลไกการฟื้นฟูน้ำเสียร่วมกันระหว่างโรงงาน โรงเรียน ท้องถิ่น และชุมชนทั้งลุ่มน้ำ
- ฟื้นฟูสายน้ำหลัก สายน้ำสาขา ให้ได้ใช้ประโยชน์

ข้อที่ ๔ ด้านการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน

- รัฐร่วมกับองค์กรชุมชนในการกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินตามมาตรการผังเมืองรวม อนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรอย่างต่อเนื่อง
- มีการบริหารจัดการน้ำดี โดยพื้นระบบน้ำผิวดิน
- ให้มีการใช้น้ำอย่างเป็นธรรม ทัวถึง
- ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีชีวภาพในพื้นที่ ในด้านพลังงานทดแทน การผลิต การเลี้ยงสัตว์
- ส่งเสริมการใช้ป่าเพื่อการเรียนรู้ เพื่อการใช้ประโยชน์และเพื่อการอนุรักษ์
- การปลูกป่าของหน่วยงานรัฐ หรือเอกชน ให้ท้องถิ่น โรงเรียน และชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดชนิดพันธุ์ไม้ที่เหมาะสมกับพื้นที่ การเพาะพันธุ์ไม้และมีส่วนร่วมในการดูแลรักษา
- เสริมสร้างความรู้เพื่อใช้ในการตัดสินใจเพื่อการพัฒนาที่สอดคล้องกับพื้นที่
- สร้างระบบเตือนภัยและเฝ้าระวังผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงทางสภาพอากาศและนโยบายการพัฒนา โดยใช้ภูมิปัญญาและความรู้สมัยใหม่
- ให้มีแปลงศึกษาและเพาะพันธุ์กรรมท้องถิ่นของลุ่มน้ำ นำมาสู่การจดสิทธิบัตรชุมชน
- ห้ามนำพืชตัดต่อพันธุกรรมเข้ามาใช้ประโยชน์ในพื้นที่ลุ่มน้ำ
- ให้ท้องถิ่นและชุมชนร่วมกันซื้อที่ดินเอกชนที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ จัดทำโฉนดชุมชนนำมาส่งเสริมอาชีพ สร้างรายได้
- ร่วมรณรงค์การเก็บภาษีที่ดินในอัตราก้าวหน้า

ข้อที่ ๕ การแก้ปัญหาความขัดแย้งที่เกิดในพื้นที่

- กรณีพื้นที่ป่าที่มีปัญหาความขัดแย้งระหว่างรัฐกับชุมชนในการใช้ประโยชน์จากที่ดินป่าสงวนให้มีการเดินสำรวจป่าโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบร่วมกับชุมชน ใช้ฐานข้อมูล GIS มีการเฝ้าระวังกับชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีอาสาสมัครเฝ้าระวัง มีความร่วมมือในการดูแลป่าร่วมกัน

- กรณีบ่อทราย ไม่มีการทำบ่อทรายเพิ่มเติม ให้มีการควบคุมดูแลทำตามกฎหมายอย่างจริงจัง
- กรณีเขาดูหา คั้นเขาดูหาให้ธรรมชาติ มีการฟื้นฟูเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบ
- ในประเด็นปัญหาอื่น ๆ ที่มีความขัดแย้งระหว่างรัฐ เอกชน และชุมชน ให้มีการแต่งตั้งคณะทำงานโดยรัฐร่วมกับชุมชนดำเนินการแก้ไขปัญหาและมีกระบวนการติดตามอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดแนวทางและรูปธรรมในการแก้ไขปัญหาที่ชัดเจน

ข้อที่ ๖ การจัดการมลพิษ

- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เทศบาล เอกชน ชุมชนและทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องต้องดำเนินการในการจัดการมลพิษที่เกิดขึ้น เช่น การบำบัดน้ำเสียจากโรงงานอุตสาหกรรมก่อนปล่อยน้ำเสียสู่ชุมชน
- ส่งเสริมท้องถิ่นใช้ข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติให้มีระบบบำบัดน้ำเสียครัวเรือน
- ไม่ให้มีสถานประกอบการขนาดใหญ่ริมสายน้ำ
- ส่งเสริมการทำกิจกรรมร่วมกันของเยาวชน ชุมชน ท้องถิ่น ในการดูแลลำคลองปีละ ๑ ครั้ง
- ไม่ให้มีการทำบ่อหรือหลุมขยะริมคลอง
- ในเขตชุมชนและเขตเทศบาลให้มีการจัดการขยะตั้งแต่แหล่งกำเนิด(ต้นทาง) กลางทาง และปลายทาง
- งดใช้ถุงพลาสติก โฟม ส่งเสริมการใช้วัสดุธรรมชาติ โดยใช้มาตรการทางภาษีสร้างแรงจูงใจ

หมวดที่ ๓

การศึกษาและพัฒนาคนในลุ่มน้ำ

ข้อที่ ๗ พื้นที่การเมืองภาคพลเมือง

- ส่งเสริมกระบวนการประชาธิปไตยทางตรง ด้วยการให้การเรียนรู้ ส่งเสริมการใช้สิทธิของพลเมืองในการกำกับการเมืองระบบตัวแทน
- ใ้ประชาชนเข้าถึงระบบข้อมูลของทางท้องถิ่น และราชการได้ง่าย
- ร่วมกันสร้างผู้นำชุมชนที่มาจากกระบวนการคิดสรรของชุมชน
- ภาคประชาชนสร้างกระบวนการตรวจสอบการดำเนินงานโครงการพัฒนาต่างๆ ในพื้นที่ลุ่มน้ำอย่างจริงจัง
- หน่วยงานรัฐ ท้องถิ่น ชุมชน ต้องสนับสนุนและส่งเสริมให้เกิดพื้นที่การเมืองภาคพลเมืองขึ้นในพื้นที่

ข้อที่ ๘ อัตลักษณ์ของคนลุ่มน้ำ

- รัฐและชุมชนต้องส่งเสริมให้อัตลักษณ์ดังกล่าวที่ประกอบด้วยความมีน้ำใจ การแบ่งปันแลกเปลี่ยนวิถีชีวิตที่สอดคล้องกับวัฒนธรรมและศาสนา ผ่านการสืบทอดด้านประเพณีวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่อง
- อัตลักษณ์ของความเป็นคนลุ่มน้ำภูมิต้องได้รับการสืบทอดผ่านกระบวนการศึกษาทั้งในและนอกระบบ

ข้อที่ ๕ การสร้างความรู้อย่างต่อเนื่อง (ในระบบ นอกระบบ)

- หน่วยงานรัฐและชุมชนต้องสนับสนุนและส่งเสริมกระบวนการสร้างการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องของคนในชุมชน ทั้งในระบบ นอกระบบ และการเรียนรู้ตามอัธยาศัย
- ้นกระบวนการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตชุมชนประเพณีวัฒนธรรมของคนในพื้นที่ลุ่มน้ำภูมิ

ข้อที่ ๑๐ สร้างเครือข่าย

- หน่วยงานรัฐและชุมชนต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้ของชุมชน สร้างความเป็นเครือข่ายของชุมชน เพื่อสร้างและกันหารูปธรรมการดำเนินชีวิตที่สอดคล้องกับชุมชน รวมทั้งมีการขยายเครือข่ายให้กว้างขวาง สร้างจิตสำนึกและดำเนินการใช้ทางเลือกภูมิประเพณีในการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง

หมวดที่ ๔

สิทธิชุมชนและการอยู่ร่วมกันของคนในลุ่มน้ำ

ข้อที่ ๑๑ จัดตั้งสภาองค์กรลุ่มน้ำภูมิ

- โดยใช้กลไกหลักในการขับเคลื่อนที่มีในชุมชนในรูปแบบต่างๆ เช่น สภาประชาคมลุ่มน้ำภูมิ สภาองค์กรชุมชน หรือองค์กรต่างๆ ที่ดำเนินการด้านการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นธรรมชาติ เป็นกลไกประสาน โดยมีเป้าหมายเดียวกันในการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ลุ่มน้ำภูมิ
- กรณีมีโครงการหรือกิจกรรมขนาดใหญ่ที่ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิต ระบบนิเวศ ประเพณีวัฒนธรรมของคนในลุ่มน้ำจะต้องขอความคิดเห็นชอบของสภาองค์กรลุ่มน้ำภูมิ

ข้อที่ ๑๒ คณะบุคคลในลุ่มน้ำแก้ปัญหาความขัดแย้ง

- มีองค์กรหลักซึ่งเป็นองค์กรกลางในการดำเนินการแก้ไขกรณีพิพาทของคนในพื้นที่ลุ่มน้ำ
- ให้มีองค์คณะบุคคลประจำลุ่มน้ำ ทำหน้าที่ไกล่เกลี่ยคลี่คลายข้อพิพาทในชุมชน แก้ไขความขัดแย้ง

หมวดที่ ๕

ลักษณะทางสังคมและวิถีชีวิตของคนในลุ่มน้ำ

ข้อที่ ๑๓ ประเพณีวัฒนธรรม หน่วยงานรัฐและชุมชนสนับสนุนและ ส่งเสริมการฟื้นฟูประเพณีที่สอดคล้องและเหมาะสมกับคนในพื้นที่ลุ่มน้ำภูมิ

ข้อที่ ๑๔ วิธีชีวิต

- หน่วยงานรัฐและชุมชนสนับสนุนและส่งเสริมการดำเนินชีวิตที่เหมาะสมและสอดคล้องกับภูมินิเวศน์ในพื้นที่ลุ่มน้ำภูมิ โดยให้ความสำคัญกับวิถีชีวิตที่เรียบง่ายสอดคล้องกับหลักศาสนา การดำเนินโครงการใดๆที่มีผลกระทบต่อวิถีชีวิตชุมชนดังกล่าว รัฐต้องมีการทบทวนและสร้างการมีส่วนร่วมให้ชุมชนได้ตัดสินใจ

ข้อที่ ๑๕ ภูมิปัญญา หน่วยงานภาครัฐ ท้องถิ่นและชุมชน สนับสนุนและส่งเสริมการใช้ภูมิปัญญาของชุมชน รวมถึงกระบวนการถ่ายทอดไปสู่คนรุ่นหลังอย่างเป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง

ข้อที่ ๑๖ ศาสนา หน่วยงานภาครัฐ ท้องถิ่นและชุมชนสนับสนุนและส่งเสริมวิถีชีวิตที่สอดคล้องกับมิติศาสนา ส่งเสริมการและสร้างวัฒนธรรมการช่วยเหลือกันระหว่างศาสนาต่างๆที่มีในพื้นที่ลุ่มน้ำอย่างเช่นอดีตที่มีความสัมพันธ์อย่างเหนียวแน่นระหว่างศาสนาพุทธและมุสลิม

ข้อที่ ๑๗ การประกอบอาชีพ

- ยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง มากกว่าเศรษฐกิจเสรี
- ไม่สนับสนุนโครงการของรัฐหรือเอกชนต่างชาติ เอกชนกลางและขนาดใหญ่ที่ทำลายชุมชน ระบบนิเวศ ประเพณีวัฒนธรรม และความมั่นคงทางด้านอาหารและอาชีพ
- ส่งเสริมการรวมกลุ่ม การพึ่งตนเองด้วยวิธีการสหกรณ์สนับสนุนและส่งเสริมการประกอบอาชีพที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตและสอดคล้องกับทรัพยากรธรรมชาติในชุมชน
- ส่งเสริมและสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับอาชีพหลักของชุมชน ด้วยการปกป้องพื้นที่ทำนา ที่ทำสวน
- สร้างอาชีพเสริมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาพื้นที่ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้กับคนในพื้นที่ลุ่มน้ำ เช่น การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การท่องเที่ยวเชิงเกษตร

หมวดที่ ๖

การบริหารจัดการธรรมนุญบนฐานการมีส่วนร่วม

ข้อ ๑๘ การจัดการงบประมาณบนฐานการมีส่วนร่วม โดยมีรูปแบบที่เหมาะสมกับคนในพื้นที่ลุ่มน้ำ มีการจัดตั้งกองทุนกลางเพื่อการใช้ประโยชน์ของคนในลุ่มน้ำภูมิ เช่น ระดมทุนด้วยการพึ่งตนเอง โดยกำนันผู้ใหญ่บ้าน อบต. แต่ละหมู่บ้านมีส่วนร่วมระดมทุน กองทุนเมล็ดพันธุ์ จัดคอนเสิร์ตระดมทุน ทำบุญน้ำหมัก ของที่ระลึก(เสื้อยืด CD ฯลฯ) -ธุรกิจเพื่อสังคมหรืออาจมีรูปแบบการระดมทุนด้วยการขอการสนับสนุนงบประมาณจากภายนอก เช่น อปท.สมทบงบประมาณ กลุ่มออมทรัพย์/กลุ่มสัจจะวันละบาท วัด/มัชยิด/โบสถ์ องค์กรนานาชาติ(คาร์บอน เครดิต)

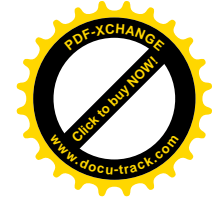

ข้อ ๑๕ กลไกหรือองค์กรระดับลุ่มน้ำในการบริหารจัดการธรรมนุญ กลไกหลักที่ใช้ในการบริหารจัดการธรรมนุญคือ สภาประชาคมลุ่มน้ำภูมิ ซึ่งเป็นองค์กรระดับลุ่มน้ำที่มีความหลากหลาย

หมายเหตุ

- เหตุผล ในการจัดทำธรรมนุญลุ่มน้ำภูมิเพื่อเป็นเครื่องมือในการวางกรอบระเบียบกติกาของชุมชนร่วมกับหน่วยงานภาครัฐและภาคีที่เกี่ยวข้อง สำหรับใช้เป็นมาตรการในการปฏิบัติเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สมัชชาสุขภาพจังหวัดสงขลา ประจำปี ๒๕๕๓

ระเบียบวาระที่ ๓.๑๕

๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๓

การช่วยเหลือดูแลระยะยาว สำหรับผู้สูงอายุที่อยู่ในภาวะพึ่งพิง ยากไร้ หรือถูกทอดทิ้ง

๑. **นิยาม:** การดูแลผู้สูงอายุระยะยาว*ในที่นี้ หมายถึง การดูแลที่ครอบคลุมทุกมิติทั้งสังคม สุขภาพเศรษฐกิจและสภาพแวดล้อมสำหรับผู้สูงอายุที่ประสบภาวะยากลำบาก อันเนื่องมาจากการเจ็บป่วย เรื้อรัง หรือมีความพิการทุพพลภาพ ช่วยเหลือตนเองได้บางส่วนหรือไม่สามารถช่วยตนเองได้ใน ชีวิตประจำวัน โดยผู้ดูแลที่เป็นทางการ(บุคลากรด้านสุขภาพและสังคม) และไม่เป็นทางการ(ครอบครัว เพื่อน เพื่อนบ้าน) รวมถึงการบริการในครอบครัว ชุมชนหรือสถานบริการ

๒. **สถานการณ์:** ยังพบปัญหาการช่วยเหลือผู้สูงอายุจากหน่วยงานองค์กรที่เกี่ยวข้องไม่ ครอบคลุมยังพบผู้สูงอายุที่พิการ ช่วยตัวเองไม่ได้ ถูกทอดทิ้ง ไม่มีคนดูแล เฉพาะในส่วนของสมาคม เครือข่ายสุขภาพผู้สูงอายุได้สำรวจมาประมาณ ๓๐๐ คน และคาดว่าภาพรวมทั้งจังหวัดจะมีมากกว่านี้

อย่างไรก็ดี ท้องถิ่นรวมทั้งชุมชนบางแห่งริเริ่มการจัดบริการดูแลผู้สูงอายุระยะยาวในครอบครัวและ ชุมชนเช่น มีอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุหรือเพื่อนผู้สูงอายุที่ยังแข็งแรงไปเยี่ยมเยียน ช่วยเหลือ มีพยาบาลจาก หน่วยสุขภาพปฐมภูมิเข้าไปดูแลผู้สูงอายุที่นอนติดเตียง มีรถรับส่งผู้สูงอายุไปโรงพยาบาล เป็นต้น แต่มี ปัญหาการดำเนินงานยังไม่เป็นระบบที่เหมาะสม ยังขาดการบูรณาการการดูแลทางด้านสุขภาพและสังคม บุคลากรไม่เพียงพอ และผู้ดูแลขาดความรู้ในการดูแล รวมทั้งขาดศักยภาพในการรองรับการดูแลระยะยาว และขาดระบบสนับสนุนที่ชัดเจน

๓. **กลไกที่เกี่ยวข้อง** มีดังต่อไปนี้

๓.๑. **กลไกของราชการส่วนภูมิภาค** ได้แก่ จังหวัดสงขลา ประกอบด้วย

- ๓.๑.๑ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสงขลา มีกลไกย่อย ได้แก่
  - อาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน(อผส.)
  - อาสาพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์(อพม.)

* ปรับปรุงจากคำนิยามของWHO ๒๐๐๐

-นักสังคมสงเคราะห์ทำหน้าที่ช่วยเหลือ ดูแล ซ่อมแซมบ้าน/เยี่ยมผู้สูงอายุ สนับสนุนเงินสงเคราะห์ไม่เกิน ๒๐๐๐ บ.ต่อครั้งต่อคน/ปีละไม่เกิน ๓ ครั้ง

-ศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุจังหวัดสงขลา ที่ อ.สะบ้าย้อย

-กองทุนกู้ยืม

-เงินสมทบค่าจัดการศพ จำนวน ๒๐๐๐ บ.ต่อศพ

๓.๑.๒ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสงขลา ประกอบไปด้วย

-เจ้าหน้าที่รพ.(ศูนย์เวชปฏิบัติ)/สอ.(ชมรมผู้สูงอายุ) ทำหน้าที่ดูแลสุขภาพ/วัดความดันเบาหวาน เสริมวิชาการด้านการดูแลสุขภาพ

-สสจ. อบรมเจ้าหน้าที่/เสริมศักยภาพชมรมผู้สูงอายุ จัดประกวดชมรมเข้มแข็ง

-อสม.ช่วยดูแลผู้สูงอายุ

-มีเจ้าหน้าที่ของโรงพยาบาลเยี่ยมบ้านผู้สูงอายุหลังการรักษาสุขภาพ

-โครงการดูแลผู้สูงอายุระยะยาว ในตำบลต้นแบบ ณ เทศบาลตำบลพะวง

-คลินิกผู้สูงอายุ ณ รพ.ศูนย์/รพ.ทั่วไป

๓.๑.๓ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีงานสำคัญดังนี้

-สนับสนุนเบี้ยยังชีพ

-อบจ. มีสวัสดิการในการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุทุกอำเภอ มอบคู่มือการปฏิบัติตนในแต่ละวัน มีการทำแผนสุขภาพผู้สูงอายุ

๓.๑.๔ สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) สนับสนุนงบประมาณให้กับอปท.ในส่วนของกองทุนสุขภาพตำบล ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจสิทธิตามพรบ.หลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เยียวยาผู้ป่วย(ผู้สูงอายุ)ที่มีความผิดพลาดในการบริการรักษาตามสิทธิบัตรทอง

๓.๑.๕ สาขาสมาคมสภาผู้สูงอายุแห่งประเทศไทยประจำจังหวัดสงขลา(สส.ท.) และสมาคมเครือข่ายสุขภาพผู้สูงอายุจังหวัดสงขลา รวมไปถึงชมรมผู้สูงอายุ นอกจากนี้ยังมีมูลนิธิชุมชนสงขลา มูลนิธิดงฮั่ว สมาคมตั้งจะลดรายจ่ายวันละบาท วัดหัวถนน อ.สะเดา เป็นต้น

๓.๒.ระบบข้อมูล สามารถตรวจสอบได้ที่สำนักทะเบียนราษฎร ในส่วนของ อบจ. ได้ใช้เกณฑ์ผู้สูงอายุ ๖๐ ปีขึ้นไป ในส่วนของ พมจ. มีพื้นที่ ๒๖ ตำบลที่มีการสำรวจ โดยแบ่งกลุ่มผู้สูงอายุออกเป็นประเภทยากไร้(สีแดง) และประเภทไม่ลำบาก(สีเขียว)

ในปัจจุบันสาขาสมาคมสภาผู้สูงอายุแห่งประเทศไทยและสมาคมเครือข่ายสุขภาพผู้สูงอายุจังหวัดสงขลา มีสมาชิก ๓๐,๔๑๔ คน มาจากสมาชิกของสมาคม ๑๘๒ ชมรม จำนวน ๒๔,๕๕๐ คน ในจำนวนดังกล่าวมีผู้ยากไร้ ๒๐๗ คน(เฉพาะสมาชิกในชมรมผู้สูงอายุ) ที่ไม่มีรายได้ มีความยากไร้เล็กน้อย ๗๖ คน เป็นผู้พิการ ๑๔ คน ถูกทอดทิ้ง ๒๑ คน มีรายได้เล็กน้อย ๘๖ คน

๔. นโยบายและกฎหมายและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๔.๑ การดำเนินการจัดบริการต่างๆ แก่ผู้สูงอายุ นั้น มีกฎหมายหลายฉบับที่กล่าวถึงได้แก่ **รัฐธรรมนูญ ฉบับ พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘๐** "รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านสังคม การสาธารณสุข การศึกษา และวัฒนธรรม" ซึ่งในที่นี้ได้ระบุชัดเจนถึงการพัฒนาความเป็นปึกแผ่นของสถาบันครอบครัว และชุมชน รวมทั้งต้องสงเคราะห์ และจัดสวัสดิการให้แก่ผู้สูงอายุ ผู้ยากไร้ ผู้พิการ หรือทุพพลภาพ และผู้อยู่ในสภาวะยากลำบาก ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และพึ่งพาตนเองได้"

๔.๒ ในกฎหมายรองรับ อันได้แก่ **พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖ มาตรา ๑๑** "ผู้สูงอายุมีสิทธิได้รับการคุ้มครอง การส่งเสริม และการสนับสนุนในด้านต่างๆ" ซึ่งประกอบด้วยอนุมาตรา (๑)-(๑๓) อาทิเช่น การรับบริการด้านการแพทย์ และการสาธารณสุขที่สะดวกรวดเร็วขึ้น การอำนวยความสะดวก และความปลอดภัยโดยตรงแก่ผู้สูงอายุในอาคาร สถานที่ ยานพาหนะ หรือบริการสาธารณะอื่นๆ การช่วยเหลือผู้สูงอายุที่ถูกทอดทิ้ง การให้คำแนะนำ ปรึกษา และช่วยเหลือแก้ไขปัญหาคอรัว การจัดที่พักอาศัย อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ให้ตามความจำเป็นอย่างทั่วถึง เป็นต้น อย่างไรก็ตามมีผู้สูงอายุ และประชาชนทั่วไปเพียงส่วนน้อยทราบถึงสิทธิ และการเข้าถึงสิทธิของผู้สูงอายุเหล่านี้ อีกทั้งในมาตรา ๑๑ เป็นสิทธิการเข้าถึงบริการเพียงบางประการ ยังขาดความครอบคลุมในเรื่องการดูแลผู้สูงอายุ ผู้ยากไร้ ผู้พิการ หรือทุพพลภาพ และผู้อยู่ในสภาวะยากลำบากพึ่งพาตนเองได้น้อย ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

๔.๓ นอกจากนี้ **พระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๖** ยังได้ระบุสิทธิและหน้าที่ไว้ว่า "สุขภาพของเด็ก คนพิการ คนสูงอายุ คนด้อยโอกาสในสังคม และกลุ่มคนต่างๆ ที่มีความจำเป็นในเรื่องสุขภาพต้องได้รับการสร้างเสริม และคุ้มครองอย่างสอดคล้อง และเหมาะสมด้วย" จะเห็นได้ว่า ผู้สูงอายุที่ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ ซึ่งอาจเป็นทั้งผู้ยากไร้ ผู้พิการ หรือทุพพลภาพ และผู้อยู่ในสภาวะยากลำบาก คนกลุ่มนี้เป็นกลุ่มเป้าหมายตามกฎหมายนี้ที่จำเป็นต้องได้รับการดูแลระยะยาวทั้งบริการด้านสุขภาพ และบริการด้านสังคม

๔.๔ **แผนผู้สูงอายุแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๔๕ -๒๕๖๔)** ผลการประเมินแผนฯ ในช่วง ๕ ปีที่ผ่านมาพบว่า งานด้านผู้สูงอายุ แม้จะมีการกำหนดในแผนผู้สูงอายุแห่งชาติ และมีการออกพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ หากในทางปฏิบัติยังขับเคลื่อนไปไม่ได้มาก เพราะไม่มีการกำหนดเป็น "วาระแห่งชาติ" ประกอบกับ พรบ. ผู้สูงอายุ ไม่มีการกำหนดบทลงโทษหากไม่มีการปฏิบัติตาม ผู้ปฏิบัติอาจทำก็ได้ไม่ทำก็ได้ ยิ่งไปกว่านั้น การเปลี่ยนแปลงรัฐบาลบ่อยๆ ทำให้นโยบายไม่มีความต่อเนื่อง ทั้งนักการเมือง

ในระดับชาติและระดับท้องถิ่นยังไม่ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุอย่างจริงจัง และผู้สูงอายุเองก็ขาดพลังในการต่อรองให้รัฐ

ภาพรวมของผลการประเมินแผนฯ มีข้อเสนอแนะสำคัญบางประการว่า ควรทำงานเชิงรุกโดยผลักดันให้แผนผู้สูงอายุเป็นวาระแห่งชาติ กำหนดนโยบายทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น โดยเป็นนโยบายที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้สูงอายุสามารถพึ่งพาตนเอง และดำรงชีวิตอย่างมีศักดิ์ศรี ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติ โดยเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และชมรมผู้สูงอายุ โดยผ่านสภาผู้สูงอายุ และองค์กรเอกชนที่ทำงานด้านผู้สูงอายุอย่างจริงจัง ควรจัดทำระบบฐานข้อมูลผู้สูงอายุในทุกชุมชน และเชื่อมโยงสู่ส่วนกลาง เป็นศูนย์รวมข้อมูลทั้งประเทศ และส่งเสริมศักยภาพการทำงานด้านผู้สูงอายุของท้องถิ่น โดยจัดให้มีพี่เลี้ยงหรือคณะที่ปรึกษาให้ความช่วยเหลือเชิงวิชาการและการบริหารจัดการ สำหรับงานผู้สูงอายุที่ควรเน้นการดำเนินการในช่วง ๕ ปี ข้างหน้า ประเด็นหนึ่ง คือ การพัฒนาระบบการดูแลผู้สูงอายุระยะยาว (Long term care) ให้สอดคล้องกับความต้องการและวิถีชีวิตของผู้สูงอายุไทย เน้น “ความพอเพียง” และ “ความยั่งยืน” ของระบบบริการ

๔.๕ พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้มีผลบังคับใช้ตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๔๐ ในเรื่องของการกระจายอำนาจการปกครองสู่ท้องถิ่นกำหนดชัดเจนว่าจะต้องส่งเสริมและเกื้อหนุนให้ผู้สูงอายุดำรงอยู่ในชุมชนและครอบครัว ซึ่งได้ส่งผลให้มีการถ่ายโอนภารกิจด้านผู้สูงอายุหลายประการที่ภาคราชการส่วนกลางดำเนินการอยู่ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยในส่วนของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ก็ได้มีการถ่ายโอนภารกิจการจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุให้กระทรวงมหาดไทยกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นรับไปดำเนินงานตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๕ รวมทั้งในปี พ.ศ. ๒๕๔๗ ได้มีการถ่ายโอนภารกิจงานสถานสงเคราะห์คนชรา จำนวน ๑๓ แห่ง และศูนย์บริการผู้สูงอายุ จำนวน ๑๒ แห่ง ให้กรุงเทพมหานครและองค์กรปกครองท้องถิ่น(อบจ.)รับไปดำเนินการ

ในปี พ.ศ. ๒๕๔๘ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้กำหนดมาตรฐานการสงเคราะห์ผู้สูงอายุ ๖ ประการ ได้แก่ ๑) มาตรฐานด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล ๒) มาตรฐานด้านรายได้ ๓) มาตรฐานด้านที่พักอาศัย ๔) มาตรฐานด้านนันทนาการ ๕) มาตรฐานด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัว ผู้ดูแล และการคุ้มครอง ๖) มาตรฐานการสร้างบริการทางสังคม และเครือข่ายการเกื้อหนุน ซึ่งได้แบ่งตัวชี้วัดเป็น ๒ ระดับ

คือ ตัวชี้วัดขั้นพื้นฐาน (Primary Indicators) เป็นภารกิจที่ต้องทำ เพื่อตอบสนองความจำเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุ และตัวชี้วัดขั้นพัฒนา (Performance Indicators) เป็นภารกิจเลือกทำได้ตามศักยภาพของอปท.นั้นๆ เพื่อพัฒนาระดับการให้บริการหรือสวัสดิการสูงขึ้น ก้าวหน้ายิ่งขึ้น การมีมาตรฐานงานกำหนดไว้ ถือเป็นโอกาสในการพัฒนาระบบการดูแลระยะยาวสำหรับผู้สูงอายุ ให้เป็นภารกิจหนึ่งของอปท. ร่วมกับภาคส่วนต่างๆ ทั้งในระดับท้องถิ่น และส่วนกลาง

แม้ว่าในทางปฏิบัตินี้อปท.ยังคงมีจุดอ่อน และอุปสรรคด้านงบประมาณ บุคลากร ข้อมูล และความรู้ที่ทำให้ยังไม่สามารถบรรลุตามมาตรฐาน แต่ยังคงมีจุดแข็งในด้านเครือข่ายความร่วมมือ ได้แก่ การประสานงานและสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับคนในชุมชนและองค์กรในชุมชน โดยเฉพาะ ชมรมผู้สูงอายุ อาสาสมัครสาธารณสุข(อสม.) สถานีอนามัย กลุ่มแม่บ้าน และอาสาสมัครผู้สูงอายุ (อพส.) ในชุมชน อปท. ที่สามารถพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็ง มีภาคประชาสังคมที่ดี ย่อมจะมีบทบาทอย่างยิ่งในจัดบริการการดูแลระยะยาวที่บ้าน และชุมชน เป็นฐาน

สมัชชาสุขภาพจังหวัดสงขลา ประจำปี ๒๕๕๗ จึงมีมติดังต่อไปนี้

ข้อเสนอเชิงนโยบายสาธารณะในระยะสั้น(๑-๒ปี)

๑.ให้ชมรม/สาขาสมาคมสภาผู้สูงอายุแห่งประเทศไทยฯ ประจำจังหวัดสงขลาและสมาคมเครือข่ายสุขภาพผู้สูงอายุจังหวัดสงขลา ร่วมกับท้องถิ่นจังหวัด สาธารณสุข และพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ช่วยกันสำรวจ จดทะเบียนผู้สูงอายุให้ครอบคลุมทั้งจังหวัด หากพบผู้สูงอายุที่ต้องการความช่วยเหลือให้ประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดูแลช่วยเหลือ

๑.๑ กรณีไม่มีบัตรประจำตัวประชาชน ไม่มีที่อยู่อาศัย เสียชีวิต หรือไม่มีผู้ดูแลให้ติดต่อพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

๑.๒ กรณีเจ็บป่วยต้องการขอรับสนับสนุนอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้ติดต่อโรงพยาบาล

๒.ดูแลผู้สูงอายุโดยใช้ครอบครัวและชุมชนเป็นฐานหลัก โดยมีการดูแลในสถานพยาบาล/สถานบริบาลจะเป็นส่วนสนับสนุน ทำงานร่วมกับท้องถิ่น ศูนย์พัฒนาครอบครัว ให้มีบทบาทที่เชื่อมโยงและสนับสนุนกันอย่างใกล้ชิด ไม่แยกส่วนจากกัน

๓.ให้อปท.ระดับตำบลเป็นเจ้าภาพประสานหน่วยงานระดับท้องถิ่นเพื่อจัดตั้ง คณะกรรมการพัฒนาระบบการบริการดูแลผู้สูงอายุระยะยาว ในชุมชน โดยเฉพาะกลุ่มที่อยู่ในภาวะพึ่งพิง ยากไร้ โดยให้มีผู้รับผิดชอบโดยตรง และระบุนภารกิจนี้ในการจัดทำข้อบัญญัติท้องถิ่นหรือแผนพัฒนาท้องถิ่นประจำปี

๓.๑ ให้มีชมรมผู้สูงอายุทุกหมู่บ้าน รวมกลุ่มกันทำกิจกรรม ช่วยเหลือ สร้างขวัญกำลังใจและสร้างความเข้มแข็งให้กับผู้สูงอายุด้วยกัน

๓.๒ จัดทำฐานข้อมูลผู้สูงอายุให้ครอบคลุมการแบ่งประเภทตามกลุ่มภาวะพึ่งพิง ยากไร้

๓.๓ สนับสนุนค่าอุปโภคบริโภค ปรับปรุงสภาพแวดล้อมสำหรับครอบครัวที่ดูแลผู้สูงอายุระยะยาว ให้สอดคล้องกับชีวิตของแต่ละบุคคล

๓.๔ สร้างทีมอาสาสมัครช่วยเหลือดูแลผู้สูงอายุประจำชุมชน ให้กำลังใจ ให้ความรัก ความอบอุ่นและมีการมอบโล่คนดีเป็นการให้กำลังใจ

๓.๕ ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลาเป็นหน่วยประสานท้องถิ่นเพื่อรับทราบแนวทางเชิงนโยบายของแต่ละท้องถิ่นในการช่วยเหลือดูแลระยะยาวสำหรับผู้สูงอายุ รวมทั้งการจัดทำเป็นข้อบัญญัติท้องถิ่น ตลอดจนการตรวจสอบ ติดตามประเมินผล

ข้อเสนอเชิงนโยบายสาธารณะในระยะยาว (๓ปี)

๔. สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ร่วมกับท้องถิ่นจังหวัด สำนักงานสาธารณสุข องค์กรวิชาชีพ และสมาคมวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง

๔.๑ ร่วมกันพัฒนาศักยภาพองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยให้ความรู้ต่างๆ เช่น เรื่องการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ การจัดการดูแล การพัฒนาบุคลากร งบประมาณให้สามารถจัดบริการดูแลระยะยาวสำหรับผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงในครอบครัวและชุมชน

๔.๒ สนับสนุนการฝึกอบรมความรู้และทักษะการดูแลผู้สูงอายุทั้งด้านสุขภาพและสังคม ให้กับบุคลากรกลุ่มที่ไม่ใช่วิชาชีพ เช่น อาสาสมัคร สมาชิกชมรมผู้สูงอายุ ส่วนผู้ดูแลที่ได้รับการว่าจ้าง ได้รับการพัฒนาให้ปฏิบัติงานภายใต้การกำกับดูแลของบุคลากรวิชาชีพ

๔.๓ สนับสนุนให้หน่วยบริการสุขภาพปฐมภูมิดำเนินการดูแลสุขภาพที่บ้าน (Home Health Care) การฟื้นฟูสภาพผู้สูงอายุที่บ้าน รวมทั้งสนับสนุนอุปกรณ์การแพทย์ที่จำเป็น

๔.๔ พัฒนาศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุให้จัดบริการการดูแลระยะยาว ทั้งบริการด้านสุขภาพ และสังคม ให้มีมาตรฐาน เพื่อเป็นศูนย์สาธิตให้กับ อปท. ได้เรียนรู้ และขยายผลต่อไป

๕. ขอให้มหาวิทยาลัยร่วมกับสำนักงานสาธารณสุขผลิตและธำรงรักษาบุคลากรวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ นักกายภาพบำบัด นักอาชีวบำบัด พยาบาลด้านเวชศาสตร์ชุมชน พยาบาลด้านผู้สูงอายุ แพทย์ผู้เชี่ยวชาญด้านผู้สูงอายุ นักสังคมสงเคราะห์ นักจิตวิทยา

๖. ชมรม/สาขาสมาคมสภาผู้สูงอายุแห่งประเทศไทย ๑ ประจำจังหวัดสงขลาและสมาคมเครือข่ายผู้สูงอายุจังหวัดสงขลา/มูลนิธิในพื้นที่จังหวัดสงขลาร่วมมือกับผู้นำศาสนาระดมทุนจัดตั้งกองทุนช่วยเหลือผู้สูงอายุที่ยากไร้ส่งเสริมการให้อย่างมีคุณค่าและการรับอย่างมีศักดิ์ศรี

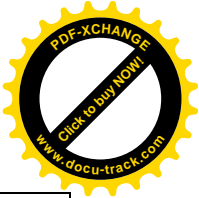
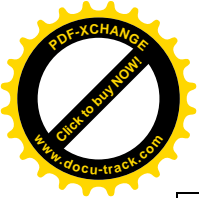
ภาคผนวก ภาคีองค์กรที่เข้าร่วมยกย่องมติ

ยุทธศาสตร์/ภาคี	ภาครัฐ	อปท.	ภาคประชาชน/ภาคประชาสังคม/NGOs
๑.ค่านิยมร่วม	๑.วัฒนธรรมจังหวัด ๒.สำนักงานพระพุทธศาสนา ๓.สพท.เขต ๑ ๔.สพท.เขต ๒ ๕.สพท.เขต ๓ ๖.สหกรณ์จังหวัด ๗.กศน.สงขลา	๑.อบจ.สงขลา	๑.คุณศิริพล สัจจาพันธ์ เครือข่ายวิทยุชุมชนภาคใต้ ๒.ศิลปินพื้นบ้าน ๑) นครินทร์ ชาทอง ศิลปินแห่งชาติ ๓.ชมรมบินหลาหาข่าว ๔.นสพ.สมาร์ทนิวส์ ๕.องค์กรสาธารณประโยชน์ ๑) มูลนิธิเรารักสงขลาเฉลิมพระเกียรติ ๒) มูลนิธิชุมชนสงขลา ๓) สมาคมสตรี ๖.ปราชญ์/ผู้ทรงคุณวุฒิ ๑)ลุงถักย์ หนูประดิษฐ์ ๒)ลุงอัมพร ค้วงปาน ๓)ลุงเกล้า แก้วเพชร ๗.ภาคีแผนสุขภาพ
๒.นโยบายสาธารณะ	CE ประเด็นเด็ก ๑.พมจ. ๒.สพท.๓ • ประเด็นผู้บริโภคร 1.สคบ.สง Z ประเด็นสิ่งแวดล้อม ๑.ทสจ. ๒.สวส.ภาคที่ ๑๖ ขลา	CE ประเด็นเด็ก ๑.อบต.ท่าข้าม เทศบาลตำบลนาทวี • ประเด็นผู้บริโภคร ทต.ปริง Z ประเด็นสิ่งแวดล้อม ๑.อบจ. (สจ.นิคม ทองมูณี)	CE ประเด็นเด็ก ๑.แผนสุขภาพประเด็นเด็กและเยาวชน ๒.สุวรรณณี เกิดขึ้น ๓.เอกจิตรา จันทร์จิตจริงใจ เครือข่ายครอบครัวเข้มแข็ง ๔.เอมอร โพธิ์วิจิตร ๕.นางพรพันธ์ รัตนวันชัย • ประเด็นผู้บริโภคร ๑.ภก.สมชาย ละอองพันธ์ สารส.มอ. ๒.อ.จุมพล ชื่นจิตศิริ (คณะนิติมอ.) ๓.ศูนย์คุ้มครองสิทธิผู้บริโภค จ.สงขลา Z ประเด็นสิ่งแวดล้อม ๑.พิชชา แก้วขาว เครือข่ายรักษ์คลองคูตะเกา

ยุทธศาสตร์/ภาคี	ภาครัฐ	อปท.	ภาคประชาชน/ภาคประชาสังคม/NGOs
	<ul style="list-style-type: none"> • ประเด็นแผนพัฒนาจังหวัด <ol style="list-style-type: none"> ๑.สปสข. ๒.สสจ. ๓.กศน.ภาคใต้/จังหวัด ๔.พอช. • ประเด็นเกษตรฯ <ol style="list-style-type: none"> ๑.เกษตรจังหวัด ๒.เกษตรและสหกรณ์ ๓.รพ.หาดใหญ่ ๔.สสจ. ๕.รพ.สงขลา ๖.รพ.สต.ทิงพระ ' ประเด็นวัฒนธรรม <ol style="list-style-type: none"> ๑.นักวิชาการวัฒนธรรม อ.สต.ทิงพระ ๒.นักวิชาการวัฒนธรรม 	<p>๒. เทศบาลตำบลพะตง</p> <p>๓. สหกรณ์มอ.</p> <p>๔.เทศบาลเมืองคลองแห</p> <p>๕.เทศบาลนครหาดใหญ่</p> <p>๖.เทศบาลเมืองบ้านพรุ</p> <p>๗.เทศบาลเมืองสะเดา</p> <p>๘.เทศบาลเมืองคลองหรี</p> <ul style="list-style-type: none"> • ประเด็นแผนพัฒนาจังหวัด <ol style="list-style-type: none"> อบต.สะกอม เทศบาลตำบลชะแล้ • ประเด็นเกษตรฯ <ol style="list-style-type: none"> ๑.อบต.ควนรู ๒.ทน.หาดใหญ่ ๓.อบต.บางเหรียง ' ประเด็นวัฒนธรรม <ol style="list-style-type: none"> ๑.เทศบาลเมืองระโนด ๒.เทศบาลตำบลบ่อตรุ ๓.อบต.คลองรี 	<p>๒ สมพร ศิริโพรายานนท์ ภาคเอกชน</p> <p>๓..ศจรส.มอ.</p> <ul style="list-style-type: none"> • ประเด็นแผนพัฒนาจังหวัด <ol style="list-style-type: none"> ๑.ศจรส.มอ. ๒. ศรช. ๓.สภาองค์กรชุมชน ๔ สมาคมสังฆะลดรายจ่ายวันละบาท ๕.สภากาแฟการทุกประเภท ๖.สมาคมเครือข่ายสุขภาพผู้สูงอายุ • ประเด็นเกษตร <ol style="list-style-type: none"> ๑.แผนสุขภาพประเด็นเกษตร <ol style="list-style-type: none"> ๑.กำราบ พานทอง ๒.ปราณี มณีคุณ ๓.พิชญ มุณีแนม ๒.ชมรมผู้ประกอบการ ๓.วิสาหกิจชุมชนชะแล้ ๔.ศจรส.มอ ๕.มูลนิธิชุมชนสงขลา ๖.สมาคมเกษตรอินทรีย์วิถีไท ' ประเด็นวัฒนธรรม <ol style="list-style-type: none"> -แผนสุขภาพประเด็นวัฒนธรรม ๑อ.ประเสริฐ รักร้อยวงศ์ ๒.อ.ชัย เหล่าสิงห์

ยุทธศาสตร์/ภาคี	ภาครัฐ	อปท.	ภาคประชาชน/ภาคประชาสังคม/NGOs
	<p>อ.สิงหนคร</p> <p>๓.วัฒนธรรมจังหวัดสงขลา</p> <p>๔.การท่องเที่ยว จ.สงขลา</p> <p>๕.คณะกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม มอ.</p> <p>๖.คณะสถาปัตยกรรม เทคโนโลยี ราชมงคศรีวิชัย</p> <p>๗.ประเด็นผู้พิการ</p> <p>๑.พมจ.</p> <p>๒.โรงพยาบาลมอ./สงขลา/ระโนด/สทิงพระ/นาทวี/เทพา/ควนเนียง/รัตภูมิ/หาดใหญ่</p> <p>๓.อำเภอบางกล่ำ</p> <p>๔.โยธาธิการและผังเมือง</p> <p>๘.ประเด็นหลักประกัน</p> <p>๑.สสจ.</p> <p>๒.สปสช.</p> <p>๙.ประเด็นผู้สูงอายุ</p> <p>๑.พมจ.</p> <p>๒.สสจ.</p> <p>๑๐.ธรรมนูญลุ่มน้ำภูมิ</p> <p>๑.ฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ ๓ ชะมวง</p> <p>๒.สภาวัฒนธรรมอำเภอรัตภูมิ</p> <p>๓.มหาวิทยาลัยเมืองหาดใหญ่</p> <p>๔.พอช.</p> <p>๕.สกว.ท้องถิ่น</p>	<p>๔.อบต.คลองแดน</p> <p>๕.อบต.คูขุด</p> <p>๖.เทศบาลตำบลชะแล้</p> <p>๗.อบต.รำแดง</p> <p>๘.เทศบาลตำบล</p> <p>กระแสดินธุ์</p> <p>๗.ประเด็นผู้พิการ</p> <p>๑.เทศบาลนครสงขลา</p> <p>๒.อบต.ท่าข้าม</p> <p>๓.เทศบาลตำบลบ่อตรุ</p> <p>๔.เทศบาลนครสงขลา</p> <p>๘.ประเด็นหลักประกัน</p> <p>๑.เทศบาลเมืองบ้านพรุ</p> <p>๒. อบต.สะกอม</p> <p>๓.อบต.ท่าข้าม</p> <p>๔.อบต.ควนโส</p> <p>๙.ประเด็นผู้สูงอายุ</p> <p>๑.อบจ.</p> <p>๑๐.ธรรมนูญลุ่มน้ำภูมิ</p> <p>๑.อดีตนายกอบต. ท่าชะมวง</p> <p>๒.เทศบาลตำบล</p> <p>กำแพงเพชร</p>	<p>-ชุมชนวิถีพุทธคลองแดน</p> <p>-เครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ</p> <p>คาบสมุทรสทิงพระ (คลองรี คูขุด ท่าหิน)</p> <p>-ชุมชนต.บ่อแดง</p> <p>-ชุมชนเชิงแส</p> <p>.-ศจรส.มอ</p> <p>๗.ประเด็นผู้พิการ</p> <p>๑.อ.เนตรนภา คู่พันธ์วิ</p> <p>คณะพยาบาลศาสตร์ มอ.</p> <p>๒.สภากาชาดเครือข่ายสุขภาพผู้สูงอายุ.สงขลา</p> <p>๓.สภากาชาดทุกประเภท (สมพร ป่าตังตะโร)</p> <p>๔.ศจรส.มอ</p> <p>๘.ประเด็นหลักประกัน</p> <p>๑.สมจิตร ทุ่งทศธรรม</p> <p>๒.จินตนา จิโนวัฒน์</p> <p>๓.เอกชัย อิศระทะ</p> <p>๔.ศจรส.มอ</p> <p>๙.ประเด็นผู้สูงอายุ</p> <p>๑.สมาคมเครือข่ายสุขภาพผู้สูงอายุ จ.สงขลา</p> <p>๒.ศจรส.มอ</p> <p>๑๐.ธรรมนูญลุ่มน้ำภูมิ</p> <p>๑.เครือข่ายอนุรักษ์ป่าต้นน้ำและกล้วยไม้ ป่ารองเท้านารีเขาแก้ว</p> <p>๒.กลุ่มสังฆะลดรายจ่ายวันละ ๑ บาท ตำบลเขาพระ</p> <p>๓.กลุ่ม อสม.หมู่ที่ ๑๔ คูหาใต้</p> <p>๔.กองประสานงานกลางงานวิจัยเพื่อ</p>

ยุทธศาสตร์/ภาคี	ภาครัฐ	อปท.	ภาคประชาชน/ภาคประชาสังคม/NGOs
	<p>๖. ผู้อำนวยการ โรงเรียนสิริวิมล วดี</p> <p>๑๑. ธรรมนูญกองทุนกลาง ต. พิจิตร</p> <p>๑. ปลัดอำเภอผู้รับผิดชอบตำบล พิจิตร</p> <p>๒. กำนันตำบลพิจิตร</p> <p>๓. ผู้ใหญ่บ้านทุกหมู่บ้าน</p> <p>๔. ผู้อำนวยการสถานศึกษา/ครู</p> <p>๕. เกษตรอำเภอผู้รับผิดชอบ ประจำตำบลพิจิตร</p> <p>๖. ผู้อำนวยการ กศน.นาหม่อม/ ครูกศน.</p> <p>๗. พัฒนาการประจำตำบลพิจิตร</p> <p>๘. โรงพยาบาลนาหม่อม</p>	<p>๑๑. ธรรมนูญกองทุน กลางต. พิจิตร</p> <p>๑. นายกองค้การ บริหารส่วนตำบล พิจิตร</p> <p>๒. ปลัดค้การ บริหารส่วนตำบล พิจิตร</p> <p>๓. รองนายกอบต./ สมาชิกสภาองค้การ บริหารส่วนตำบล พิจิตร</p>	<p>ท้องถิ่นเครือข่ายลุ่มน้ำ</p> <p>๕. เครือข่ายบินหลาหาข่าว</p> <p>๖. เครือข่ายวิทยุชุมชนสงขลา</p> <p>สมาคมเกิดมาต้องตอบแทนบุญคุณ แผ่นดิน</p> <p>๗. กลุ่มเกษตรธรรมชาติพิพิธคีรี</p> <p>๘. กลุ่มปัฐอินทรีย์ชีวภาพบ้านไนไร่ ม.๖</p> <p>๙. กลุ่มเดินไปคุยไปเลาะหาของดีอำเภอ รัตภูมิ</p> <p>๑๐. เครือข่ายอนุรักษ์พื้นที่ต้นน้ำเขาพระ</p> <p>๑๑. ธรรมนูญกองทุนกลางต. พิจิตร</p> <p>๑. ประธานกองทุนหรือกลุ่มต่างๆใน ตำบลพิจิตร</p> <p>๒. เจ้าอาวาสวัดเนินพิจิตร</p> <p>๓. อสม. ตำบลพิจิตร</p> <p>๔. ประธานชมรมผู้สูงอายุตำบลพิจิตร</p>
<p>๓. ชุมชนเข้มแข็ง</p>	<p>๑. พัฒนาชุมชน (พัฒนาการ : เรณู ทิพย์มณี*)</p> <p>๒. พมจ.</p> <p>๓. ท้องถิ่นจังหวัดสงขลา</p> <p>๔. สสจ.(รพ.สต.)</p>	<p>๑. ตัวแทนอปท.(จาก พื้นที่ทำงานภาคี ตระกูล ส.)</p> <p>๑. เมือง:ทุ่งหวัง</p> <p>๑. หาดใหญ่:ท่าข้าม</p> <p>เทศบาลเมืองบ้านพรุ</p> <p>เทศบาลตำบลน้ัน้อย</p> <p>๑. สะเดา:เทศบาลตำบล ปรีก</p> <p>๑. นาหม่อม</p> <p>:อบต.พิจิตร</p>	<p>๑. สภาองค้การชุมชน ภาคีตระกูล ส (สกว./สปสช)</p> <p>๑. ยูรี แก้วชูเชิด</p> <p>๒. บรรเจต นะแส*</p>

ยุทธศาสตร์/ภาคี	ภาครัฐ	อปท.	ภาคประชาชน/ภาคประชาสังคม/NGOs
		อ.สิงหนคร:ทต.ชะแฉ่ อบต.ร่าแดง อ.ควนเนียง: อบต. ควนโส อบต.บางเหรียง อ.สทิงพระ อบต. คลองรี อ.กระแสสินธุ์: ทต.กระแสสินธุ์ อ.เทพา:อบต.สะกอม	
๔.การพัฒนาคนและการเรียนรู้	๑.สำนักงานการศึกษา ๓ เขต ๑)เขตพื้นที่การศึกษา เขต ๑ ๒)เขตพื้นที่การศึกษา เขต ๒ ๓)เขตพื้นที่การศึกษา เขต ๓ ๒.กศน.ภาคใต้ ๑)ผอ.อรัญ คงนวลไย ๓.กศน.สงขลา ๑)สมจิต การะวี ๔. วิทยาลัยชุมชนสงขลา ๑)ผอ.นิยม ชูชื่น ๕.มูลนิธิชุมชนสงขลา	๑.ทต.ปริงก ๒.เทศบาลนคร หาดใหญ่	๑.แผนสุขภาพประเด็นการวิจัยและพัฒนาตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สุขภาพ ภาวะองค์กรรวม -อสุภากย์ อินทองคง ศรช. -คุณอรัญ จิตตะเสโน -อ.อรสา กนกวงศ์ ๒.สมาคมอสม.สงขลา ๓.สจรส.มอ. ๔.ปราชญ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ๑)ลุงถักย์ หนูประดิษฐ์ ๒)ลุงอัมพร ค้างปาน ๓)ลุงเกล้า แก้วเพชร

รายชื่อคณะกรรมการจัดสมัชชาสุขภาพจังหวัดสงขลา ประจำปี ๒๕๕๓
ที่ปรึกษา

- ๑.ผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลา
- ๒.รองผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลา
- ๓.นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา
- ๔.นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดสงขลา
- ๕.ผู้อำนวยการสำนักประชาสัมพันธ์เขต ๖ สงขลา
- ๖.ผู้อำนวยการสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ สาขาเขตพื้นที่สงขลา
- ๗.นายพิชัย ศรีใส คสช.

ประธานคณะกรรมการ นายสมพร ใช้บางยาง

รองประธานกรรมการ นายลักษ์ หนูประดิษฐ์

กรรมการ

ภาคเอกชน

- ๑.นายชิต สง่ากุลพงศ์   มูลนิธิชุมชนสงขลา
- ๒.นายสมพร สิริโบราณนท์   หอการค้า จ.สงขลา
- ๓.นายอรรณู จิตตะเสนโน   มูลนิธิชุมชนสงขลา

ภาคประชาสังคม

- ๑.ดร.ครูชบ ยอดแก้ว
- ๒.นายอัมพร ดั่งปาน
- ๓.นายเกล้า แก้วเพชร
- ๔.นายสุภาภย์ อินทองคง
- ๕.นพ.สุภัทร ฮาสุวรรณกิจ
- ๖.นายบรรเจต นะแส
- ๗.นายศิริพล สัจจาพันธ์

ภาครัฐ

- ๑.นายอรรณู คงนวลไย   กศน.ภาคใต้
- ๒.นางสมจิต คาระวี   กศน.สงขลา
- ๓.นายมนูชาติปวี วรกาญจนานนท์   สหกรณ์ จ.สงขลา
- ๔.นางเรณู ทิพย์มณี   สำนักงานพัฒนาชุมชน จ.สงขลา
- ๕.ร.อ.สมหมาย ยกสกุล   พมจ.สงขลา
- ๖.นางจรรยา ตำราญ   สำนักงานจังหวัดสงขลา
- ๗.นายจรูญ นราคร   วัฒนธรรมจังหวัดสงขลา

ภาคท้องถิ่น

๑. นายสุริยา ยี่ขุน เทศบาลตำบลปรก
๒. นายสินธพ อินทร์ตัน อบต.ท่าข้าม
๓. นายอภิชัย เกื้อก่อบุญ อบต.สะกอม อ.เทพา
๔. นายอดิศักดิ์ รัตนะ เทศบาลเมืองบ้านพรุ
๕. นายสามารถ บุญทอง องค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา
๖. นายพีระ ตันติเศรษฐี เทศบาลนครสงขลา

ภาควิชาการ

๑. ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนาสุขภาพภาคใต้
  ๒. ผู้อำนวยการสถาบันการจัดการระบบสุขภาพ
  ๓. ผู้อำนวยการสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติเขต ๑๒ สงขลา
  ๔. ผู้อำนวยการวิทยาลัยภูมิปัญญาชุมชน มหาวิทยาลัยทักษิณ
- เลขานุการ นพ.สุภัทร ฮาสุวรรณกิจ ผอ.รพ.จะนะ
- ผู้ช่วยเลขานุการ นายชาคริต โภชะเรือง

คณะทำงานยุทธศาสตร์

๑.ยุทธศาสตร์การสร้างค่านิยมร่วม

- นายไพฑูรย์ ศิริรักษ์ ประธานคณะทำงาน
- นายสามารถ บุญทอง
- นายศิริพล สัจจาพันธ์
- นายสมคิด ธรรมฤกษ์ฤทธิ
- นางจินตนา จิโนวัฒน์
- นายมนูชาธิป วรรณกาญจนานนท์ เลขานุการ

๒.ยุทธศาสตร์การสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง

- นางเรณู ทิพย์มณี ประธานคณะทำงาน
- นายอภิชัย เกื้อก่อบุญ
- นายอดิศักดิ์ รัตนะ
- นายนิมิตร แสงเกต
- นายยุทธพล คล้ายสำลี
- นางยุรี แก้วชูเชิด
- นายบรรเจต นะแส เลขานุการ

๓.ยุทธศาสตร์การพัฒนาคณะและสร้างความรู้

นายสุภาภย์ อินทองคง ประธานคณะทำงาน

นายชิต สง่ากุลพงศ์

นายชัยวุฒิ บุญวิวัฒนาการ

นายนิยม ชูชื่น

นายอรรณู จิตตะเสโน

นางสมจิต ภาระวี

นายอรรณู คงนวนไชย เลขานุการ

๔.ยุทธศาสตร์การสร้างและขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะ

๔.๑ ประเด็นเด็ก เยาวชนและครอบครัว

นางเอกจิตรา จันทรจิตจริงใจ ประธานคณะทำงาน

นางนงลักษณ์ ศรีชยาภิวัฒน์

น.ส.วรัทยา พรหมสุนทร

นางสุวรรณี เกิดชื่น

นางอัจฉิมา พรรณา

น.ส.ชมฤดี นาทะศิริ

น.ส.เอมอร โพธิวิจิตร เลขานุการ

๔.๒ ประเด็นผู้พิการและผู้สูงอายุ

ผศ.ดร.เนตรนภา คู่พันธ์วี ประธานคณะทำงาน

นายขยยุทธ แสงพรหม

นางเสาวนีย์ ประทีปทอง

น.ส.ชมฤดี นาทะศิริ

นายสมพร ปาดังตะโร เลขานุการ

๔.๓ ประเด็นการจัดการสิ่งแวดล้อม

นางพิชชา แก้วขาว ประธานคณะทำงาน

นายประโชติ อินทร์ถาวร

นายนฤทธิ์ ดวงสุวรรณ

นางศานติ ทิพย์ทะเบียนการ เลขานุการ

๔.๔ ประเด็นเกษตรและอาหาร

นายภาณุ พิทักษ์เผ่า ประธานคณะทำงาน

นายกำราบ พานทอง

นายมารุต ลอยผา

นายมานพ กาเลียง

นางนันทกานต์ คดีการ

นายพิชญ มุณีแนม

นายประเทือง ทองเจือเพชร   เลขานุการ

๔.๕ ประเด็นผู้สูงอายุ

นางเสวนีย์ ประทีปทอง   ประธานคณะทำงาน

นายพิทักษ์ รอดชู

นางศิริพร สุขุมิ

นายนิวัติ อดทน

นายอารมณ จิตภักดี

พ.อ.สุรศักดิ์ สวานวิจิตร   เลขานุการ

๔.๖ ประเด็นวัฒนธรรมที่เอื้อต่อสุขภาพ

นายประเสริฐ รักษ์วงศ์   ประธานคณะทำงาน

นางปราณี มณีคุลย์

นายชัย เหล่าสิงห์

นายสุทธิธรรม โกมลหิรัญ

ตัวแทนการท่องเที่ยวและกีฬา จ.สงขลา

นางพูนทรัพย์ ศรีชู   เลขานุการ

๔.๗ ประเด็นหลักประกันสุขภาพ

นางสมจิต พึ่งทศธรรม   ประธานคณะทำงาน

นายสายันต์ อัจฉรงค์

นางจินตนา จิโนวัฒน์

นายนิมิตร แสงเกตุ   เลขานุการ

๔.๘ ประเด็นคุ้มครองผู้บริโภค

ภก.สมชาย ละอองพันธ์   ประธานคณะทำงาน

จ.ศ.อ.เต็มชัย สุขเอียด

น.ส.ณัฐกร ศุภพฤษย์

นายภาคภูมิ โภชนานุกูล   ประธานคณะทำงาน

๔.๙ ประเด็นแผนพัฒนาจังหวัด

นพ.สุภัทร ฮาสุวรรณกิจ   ประธานคณะทำงาน

นายนิมิตร แสงเกตุ

นายอภิชัย เกื้อก่อบุญ

นายอดิศักดิ์ รัตน์ะ

นายเอกชัย อิศระทะ

นายระนอง ชื่นสุวรรณ

๔.๑๐ ประเด็นกรรมมูล่มน้ำภูมิ

นายสมนึก หนูเงิน ประธานคณะทำงาน

นายสุจิน แก้วบุญส่ง

นายอภิรักษ์ ชนะถช

นายอารี หมาดโหยด

นางสาวปราณี ่วนฝ้าย

นายสมาน หมุดยะฝา เลขานุการ

๔.๑๑ ประเด็นกรรมมูล่มกองทุนกลางตำบลพิจิตร

ก้านนอรัตน์ แก้วชนะ ประธานคณะทำงาน

นางสาวจันทราพร จริยานุกูล

ผอ.ทวน พรหมสุวรรณ

ผอ.เสถียร จิตรภักดี

นางกมลพรรณ บุญศรีรัตน์ ม.๑ เลขานุการ

กลไกประสานงานกลาง

นพ.สุภัทธร ฮาสสุวรรณกิจ ประธานคณะทำงาน

นายบรรเจต นะแส

นายเชภาคร จันท์หอม

น.ส.กมลทิพย์ อินทะโณ

น.ส.บุญเรือง ปลอดภัย

นายชาคริต โภชะเรือง เลขานุการ

คณะทำงานสื่อสารประชาสัมพันธ์

นายชัยวุฒิ เกิดชื่น ประธานคณะทำงาน

นายไพฑูรย์ ศิริรักษ์

นายภาณุมาศ นนทพันธ์

คณะทำงานติดตามประเมินผล

นายสุภาภย์ อินทองคง ประธานคณะทำงาน

น.ส.ธัญญามาศ เทพญา

คณะกรรมการควบคุม

นพ.สุภัทร ฮาสุวรรณกิจ ประธานคณะกรรมการ

นายบรรเจต นะแส

นายนฤทธิ์ ดวงสุวรรณ

นายถนอม ชุนเพ็ชร

นางอรสา กนกวงศ์

มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

๑. จัดให้มีสมัชชาสุขภาพจังหวัดสงขลาประจำปี ๒๕๕๓

๒. เสนอแนะหรือให้คำปรึกษาต่อผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดสมัชชาสุขภาพจังหวัดสงขลาประจำปี ๒๕๕๓ และติดตามผลการดำเนินงานตามที่ได้เสนอแนะหรือให้คำปรึกษาดังกล่าว

๓. จัดให้มี หรือส่งเสริม สนับสนุนให้มีการนำมติจากการจัดสมัชชาสุขภาพจังหวัดสงขลาประจำปี ๒๕๕๓ ไปพัฒนากระบวนการนโยบายและยุทธศาสตร์ด้านสุขภาพเพื่อให้เกิดการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง และมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย